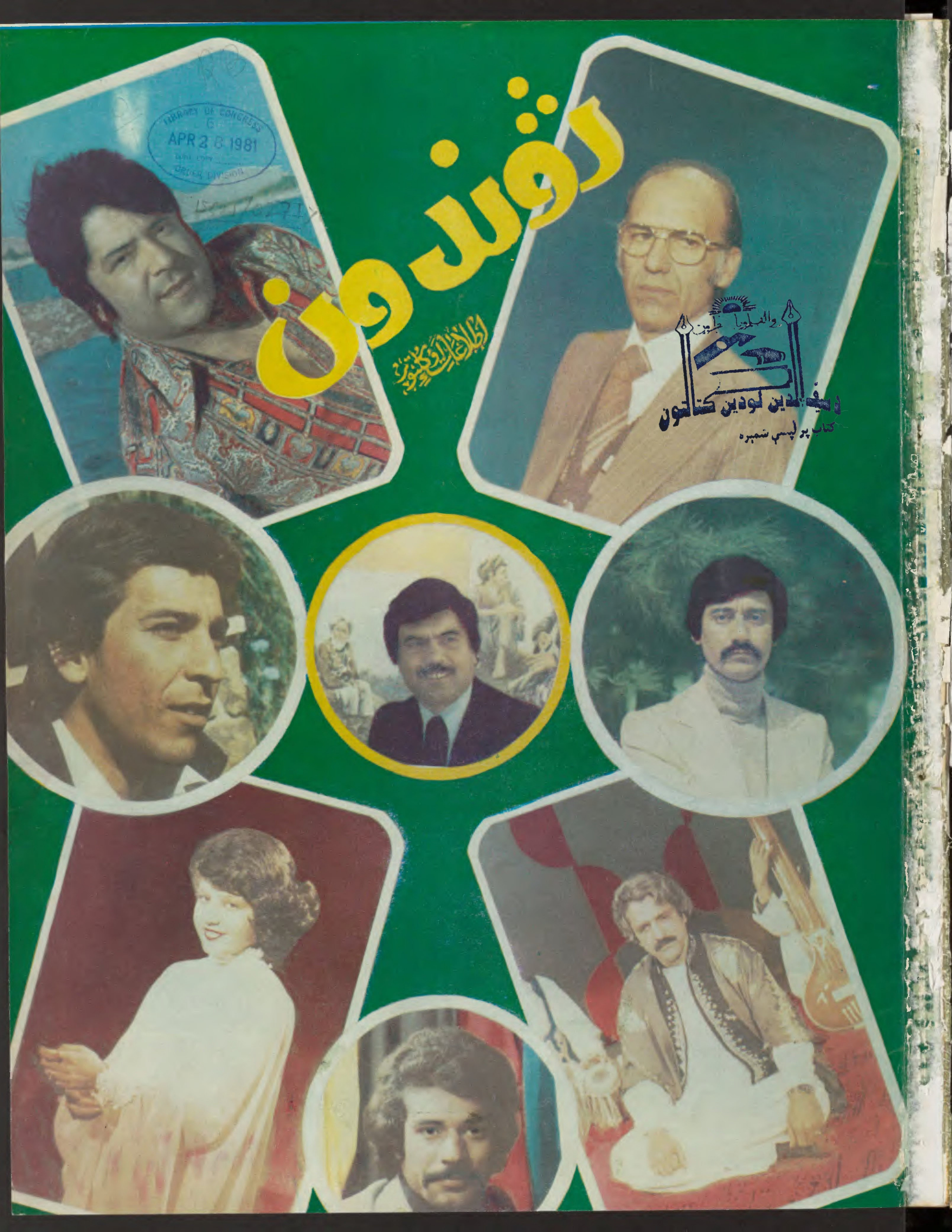

ژوندون

اختصار وقایع مهم

دشاه و لایتمآب حضرت علی کرم الله و جهه د پاکی رو ضی مبارك علم د حمل په لمړی نیټه له غر می مخکی ز موږ د زرگونو تنو پتمنـو او مسلمانو هیواد وا لو له و لو لو نه د ډکو ا حساساتو په څپو کی د هیواد د تر قی او لو ړتیا او دثـور انقلاب دلازیات بریالیتوب په د عاپورته شو او له هغه سره جو خت د گل سرخ ارغونی او عنعنوی میله پیل شوه.

* * *

دا فغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیټی د عمو مـــی منشی دا فغانستان دد مو کرا تیك جمهوریت دا نقلابی شورا د رئیس او صدراعظم له خوا د نوروزدا ختر له ا مله تهرا ن ته دایرا ن دجمهور رئیس جلالتماب بنی صدر په نا مه د مبارکی ټیلگرام مخابره شویدی

***

دشاه ولایتمآب دمبارکی رو ضی دعلم دپورته کولو دپرتمینو مراسمو یوه منظره .

ببرك کارمل کله چی دانقلابی شورا نوبتی غونډی ته د ۱۳۵۹ کال پـه دویمه نیمایی کی دانقلابـی شو را درئیسه هیأت او دافغانستان ددموکراتیك جمهوری حکومت دفعالیت په باب رپوټ اوروی.

ببرك كارمل كله‌چی يوه ځـــوان افسرته بری ليك وركوی .

دا نقلابی شورا نو بنی غونـــډه دا فغانستان د خلك د مو كرا تيك گوند د مركزی كميټی د عمو مـــی منشی ببرك كار مل په مشـــــری د پنجشنبی په ورځ له غر می‌وروسته په دريوبجو دا نقلابی شورا په مقر كی وشوه .

* * *

دا . خ. د .گ د مركزی كميټـــی عمو می منشی ، دانقلابی شورارئيس او صدراعظم ببرك كار مل د حمل۳ له غر می نه مخكی د حربی‌پو هنتون، هوائی پو هنتون، د تخنيك داكا دمی او حربی ښوونځی د فارغ‌التحصيلانو دبری ليكو نو دويشلو په مراسموكی گډون وكړ او دوسله وا ل پو ځ د ځوانو افسرانو بری ليكونه يی پر مخوی باندی وويشل .

***

از طرف ببرك‌كارمل منشی‌عمومی كميته مركزی حزب د مو كرا تيـــك خلق افغانستان، رئيس شـــورا ی نقلابی و صدزاعظم تيلگرا م‌تبريكيه به مناسبت او لين پرواز مشتـــرك و فقانه فضا نور دا ن شوروی و فلستان عنوانی تسد نبال منشـــی ...ل كميته مركزی حزب انقلابـــی مردم مغلستان وصدر هيات رئيســـه ...رال بزرگ جمهوری مردم‌مغلستان جيم بت موگ‌رئيس شورای‌وزيران ... كشور به اولا نباتور مخابـــــره ...ديده است.

دا فغانستان د خلك د مو كراتيك گوند د مركزی كميټی د سيا ســـی بيرو غړی او منشی او دا فغانستان دد مو كرا تيك جمهوريت دا نقلابی شورا د رئيسه هيات غړی نوراحمد نور د فلسطين د آزا دی له‌پاره‌دخلكو د جبهې د مركزی كميټی د سيا سی بيرو غړی او دبين المللی اړيكـــو دكميسيو ن له مسوو ل باتی سير– قبعه سره د حمل ۵ له غرمی‌وروسته دمركزی كميټی په مقر كی وكتل.

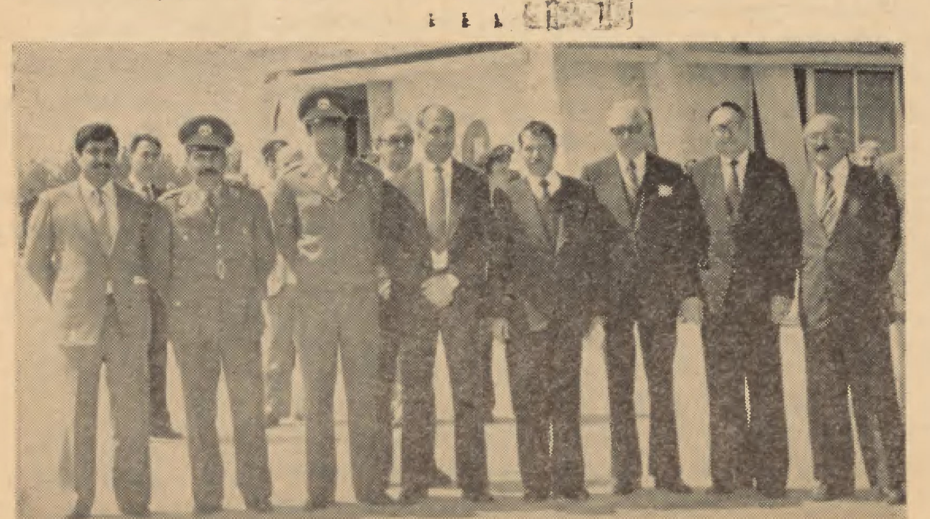
دا فغانستان د خلك د مو كراتيك گوند د مركزی كميټی غړی‌دمركزی كميټی د عدل او دفاع د څانگـــی رئيس او دانقلابی شوزا د رئيســـه هيات غړی جنرال عبدالقا دردگوند د مركزی كميټی غړی د صدرا عظم مرستيال عدليه وزير اولوی څارنوال عبدالر شيد آرين او دافغا نستان‌د خلك د مو كرا تيك گوند د مركز ی كيمټی‌علی البدل غړی سيد اكـــرام پيگير د حمل ۵ په هغی غونډه كـــی گډون وكړ چی د بلخ د عسكری‌پوځ دقو ماندانی دا فسرانو او سر تيرو له خوا د پرا خی پلاروطنی ملـــــی جبهې او د عسكری مكلفيت د نـــوی قانون د تاييد او ملاتړ په غرضـــــ د هغی قو ماندانی د عسكر ننداری په تالار كی شوی وه .

***

دا فغانستان د خلك د مو كراتيك گوند د مركزی كميټی د سياســـــی بيرو غړی او د مركزی كميټی‌منشی او د افغانستان دد مو كرا تيـــك جمهوريت دا نقلابی شورا د رئيسه هيات غړی ډاكتر صالح محمدزيری او دافغانستان د خلك د مو كراتيك گونـــد دمر كز ی كميټی غـــړ ی او د مـــر كـــز ی كميټـــی‌دبين المللی اړيكو مسوول محمود بر يا لـــی د بلغاريا د خلكو د جمهوريت‌دكمو نست گوند د مركزی كميټی په بلنه‌د هغه هيواد د كمونست گوند په دو لسمه كنگره كی د گډون له‌پاره د حمل ۵ صوفيی ته‌روا ن شو ل .

* * *

دافغانستان دخلك ددمو كراتيك گوند دمركزی كميټی دسياسی بيرو غړی دانقلابی شوراغړی دافغانستان دښځو ددموكراتيك سازمان ر ئيسه دافغانستان ددموكراتيك جمهور يت دسولی پيوستون‌اودوستی دسازمان رئيسه ډاكتره اناهيتا راتـــب زاد ددغه سازمان په‌نمايندگـــی د يـــو هيأت په مشری دآسيا، افر يقـــا دخلكو دپيو ستون دسازمان پـــه عمومی جرگه كی‌دبرخی اخيستو له پاره چی‌دمارچ له‌شلمی څخه تـــر شپږ‌ويشتمی پوری ديمن د خـــلكـــو ددموكراتيك جمهوريت په‌مر كـــز كی جوړيږی عدن ته روانه‌شوه.

ډاكتر صالح محمدزيری اومحمود بريالی بلغاريی ته‌له روانيدو نـــه‌مخكښی دكابل په‌بين المللی هوا يی ډگر كی.

«طی سا لیکه گذشت ماتمام کوشش های خودرا درجهت بسیج همه نیرو های سالم وشریف وطن بخاطر تامین وتحکیم فضای نو، فضای قانونیت دموکراتیك ، فضای اعتمادوهمکاری بین نیرو های مختلف اجتماعی وملی وفضای کار صلح آمیزوخلاق توده های زحمتکش کشور معطوف ساختیم ».

ببرك کارمل

شنبه ۸حمل ۱۳۶۰،۲۸ مارچ۱۹۸۱

سال نو،سال برکت وفراوانی

آغاز سال نو شروع رستن وشگفتن و تحر ك و پویایی است و موسم تصمیم گیر ی و فعا لیت و سازندگی

باآمد ن بهار کره خاکی ما یکبار دیگر زند گی جدید خودرا بعد از یکدوره رکود ، انجماد ، زوال و خاموشی آغاز می کند وجان تازه‌یی درکالبد سرد آن می دمد مو جودات روی زمین نیز همز مان با این رو یش و تپش و رستن وشگفتن طبیعت فعا لیت های جدید ی راآغاز مینمایندوپس‌ازگذشت یکسال‌بانرژی تازه وپلان نو به زندگی آتیهٔ خود شرو ع می کنند .

مردم زحمتکش ما طبق رسوم نیاکان خود شرو ع سال نو را با خوشی وشادی استقبا ل نموده‌وروز اول آنرا بنا م نو روز جشن می - گیرند . واین روز خجسته را بابر گزاری محافل خوشی ، میله ها و نمایشات و مراسم دهقان گرا می میدارند چون باشرو ع نو روز یك سال راپشت سر گذاشته و به سال جدید گام می گذارند بناء در همین مرزبین دو سا ل است که مرد م ، کار وفعا لیت های گذشته خود را محاسبه وارزیا بی نموده وباتجربهٔ جدید برای یکسا ل دیگر تصمیم می گیرند و پلان‌و پروگرا م کار شانرا برای فعا لیت درسا ل آینده تنظیم‌مینما یند .

سالی که گذشت سا ل رزمندگی وسازند گی وکار و پیکار انقلا بی برای مردم مابود که طی آن مرد م زحمتکش مادر دو جهت‌عمده‌مبارزات خود راشد ت بخشیدند یکی درجهت دفا ع از انقلاب ودست آور دهای آن در مقابل ضد انقلاب وتجاوزا ت مسلحانه دشمنان داخلی وباند های مزدور واجیر ارسا ل شده ازخارج ودوم‌در جهت مبارزه به خا طر اعمار جامعهٔ نوین وفار غ از قید هرنوع ظلم و ستم واستعمار و استثمار . که‌خوشبختانه درین‌نبردو دراین مبارزات مردم شجاع وقهرمان ماپیروز گردیدند ودرحالیکه فعالیت های‌خرابکارانه دشمنان‌انقلاب‌ادامه داشت مرد م مادست از کار صلح آمیز وفعا لیت های تولید ی خود نکشیدند چنا نچه نتیجه کار ومحصولات تولید ی مردم مادربسا سکتور های ملی قنا عت بخش‌بوده ونسبت به سالها ی ماقبل یك‌رقم قابل ملاحظه یی را در آن مشاهده نموده میتوانیم طوریکه ببرك‌کارمل منشی عمو می کمیته مر کزی حزب دموکراتیك خلق افغانستا ن ،رئیس شورای انقلابی و صدراعظم‌جمهوری دموکرا تیك افغانستا ن طی پیا م سال‌نو شا ن میفر ما یند : ((ما تاکنون به پیروزی ها ی معینی در زمینهٔ رشد اقتصادی نایل آمده ایم هرگاه فعا لیت های خرابکارا نهٔ امپریالیزم جها نی وارتجا ع‌واجیران وباند های خاین به مرد م افغانستان وجود نمی داشت بدو ن شك این دست آورد هاو پیروز ی ها بیشتر می‌بود .))

همچنان طی سالیکه گذ شت‌تمام کوشش های دولت مرد می ما در جهت بسیج تمام نیرو های ملی و مترقی به منظور تامین و تحکیم فضا ی اعتماد و همکار ی بین‌نیرو های مختلف اجتما عی و ملی و فضا ی کار صلح آمیز و خلاق‌توده های زحمتکش کشور معطوف گر دید . و پلا ن های محاسبه شدهٔ دشمنان‌ماکه آرزوداشتند کشور مارا در منجلا ب بحرا ن عمیق اجتماعی ، اقتصادی و فر هنگی سقوط دهندخنثی گردید .

به همین قسم در سا ل گذ شته دولت مترقی ما یك سلسله کار های اساسی و ضرور ی را در جهت اتحاد وهمبستگی کلیه نیرو- های ملی و متر قی کشور انجا م داد ومسا عی خودرا در جهت تا سیس جبههٔ وسیع ملی پدر وطن که در آن از لحاظ سازما نی وحد ت تما م نیرو های ملی ، متر قی ووطنپرست وهمه اقوا م ، ملیت ها و قبا یل ساکن افغانستان تحت رهبر ی حزب دموکرا تیك خلق افغانستا ن تامین خواهد شد ، بصور ت پیگیر وجدی بکار برد . ایجاد سازما ن های اجتماعی به خصو ص ایجاد اتحادیه های روشنفکرا ن اعم از ژورنالستا ن - نویسند گا ن و شعرا - هنر مندا ن و همچنا ن تدویر اولین کنگرهٔ اتحاد یه ها ی صنفی جمهور ی دمو کرا تیك افغانستان که مهره های اسا سی ستو ن فقرا ت جبههٔ و سیع ملی پدر وطن را تشکیل مید هد ، از جملهٔ اقداما ت و کار های عمده- یی است که طی سا ل گذشته صور ت گرفت .

اینك که در آستا نهٔ سال نوقرار داریم آرزو مندیم که سا ل ۱۳۶۰ سال پیروز ی های بزرگ مرد م زحمتکش ما بر دشمنا ن و ضد انقلاب‌باشد و فضای کار صلح آمیز وزمینهٔ کار و پیکار انقلا بی درجهت اعمار جامعهٔ شگو فا ن مبتنی بر عدالت اجتما عی - رفاه و برا بر ی وبرادری برای مردم‌ماهرچه بیشتر مساعد گردد.

درین شماره

شرح روی جلد وپشتی‌چهارم: چندتن ازهنر مندان محبوب‌رادیو تلویزیون کشور.

عکاسی روی جلد، پشتی‌چهارم ومتن ازمسعود شمس

تبصره

بهار واقعی

کشور مردخیز وباستانی ما دارای تاریخ پرشکوه و طولانی‌است‌که در طی همین عمر طولانی حوادث و واقعات بی شماری را از سر گذرانده‌است یکی از عنعنات پسندیده مردم ما همانا نوروز و رسوم وعنعنات مربوط به آنست که ازنسلی به نسل دیگر تا امروز به حیث یك سنت والا به میراث رسیده‌است .

اگر به تاریخ باستانی کشور نظر اندازی کنیم خواهیم دید که حتی تاریخ تقریبا کشف‌شدهٔ کشور ما از دو تانه هزارسال قبل‌از میلاد می رسد . به اثر کاوش باستان شناسان این حقیقت برملا شده‌است در سال ۱۹٦٥ داکتر ((لویی دوپری)) در نتیجهٔ حفریات خویش که در ((آق کپرك)) واقع درجنوب شهر مزار شریف ودرکنار دریای بلخ صورت گرفت آثاری‌از قبیل آئینهٔ برنجی، انگشتر و دست بند، اسلحه و قیزهٔ اسپ ونگین لاجوردین انگشتر وغیره بدست آورد که متعلق دورهٔ جدید حجر (از دو تا نه هزارسال قبل‌ازمیلاد) می‌رسد .

نوروز از جملهٔ باستانی ترین سنت مردم کشور باستانی‌ما‌محسوب میشود وهمه وقت با شور وشوق وشکوه از طرف مردم بر گزار می شود.

از زمانه های قدیم تا امروزاین جشن باستانی باشکوه خاصی تجلیل شده ومی شود ولی شکوه مندی این جشن باستانی پس از پیروزی انقلاب ثور از آنجهت‌شکوه مند تر است که مردم ما در تحت رهبری حزب دموکراتیك خلق افغانستان قدرت سیاسی را خود شان بدست دارند . یعنی اگر در زمانه های قبل برای پر شکوه شدن محافل شاهان و فئودالان و دیگر مفت خواران جدو جهد می کردند حالا سر خوان همه محافل خود شان هستند .

آری مردم غیور وحماسه‌آفرین میهن ما تاقبل از پیروزی انقلاب ثور وبخصوص مرحلهٔ نوین وتکاملی آن هرگز بهار واقعی نداشتند چه اگر می کاشتند برای دیگران میکاشتند اگر زمین را به گلزار تبدیل می کردند خود شان از زیبایی ونعم آن بر خوردار نبودند وتنها مشتی از مفت خواران ودرباریان لذت همه جانبه را از نتیجهٔ کار خلاق مردم بدست‌میاورند

بیادداریم بهارانی را که هرگز بهاری نداشته ایم . فرزندان رنجبران وزحمت کشان دربیغوله ها، درخاکروبه ها، در کوچه هابسر می‌بردند در حالیکه قصر ها ، باغها وسبزه زار هادر نتیجهٔ کار خود شان شاداب وسر سبز ساخته می‌شد .

بیاد بیاوریم بهارانی راکه طبیعت به همه جا شادابی وطراوت میاورد ولی‌تنها صاحبان زر و زور از آن متمع می شدند . بیاد بیاوریم بهارانی را که دهقان‌ماقبله‌می کرد، کشت می‌کرد آبیاری می‌کرد ولی هر گز برای خود جمع‌نمیکرد واگر سهم بخور و نمیری از آن‌بر می‌داشت آنهم با هزاران محنت ورنج وتوهین وتحقیر یکجا بود .

ولی پیروزی انقلاب شکوهمند ثور که به پایمردی مردم دلیر و زحمتکش مابه پیروزی رسید . به سینه همه آن شرایط مشت زد.

ومردم مابرای اولین بار قدرت سیاسی را خود بدست گرفتند ، ولی طعم مفت خوری وباداری ، مفت خواران وباداران را آرام نگذاشت وآنها با دستیاری دوستان مرتجع خارجی خویش یکبار دیگر چون باد سرد پاییزی بر بهار جاودان مردم ما وزیدند ، آری آنها امین جاسوس وباند فاسدش را موظف ساختند تا غنچه های امید مردم‌مارا بیرحمانه پرپر و پژمرده سازد ، امین سفاك خائنانه وظالمانه وبرخلاف خواست مردم قدرت حزبی و دولتی را غصب‌نمودو آن چنان بیدادگری هایی رابر مردم ما روا داشت که حتی ظلم های گذشته هارا به فراموشی سپرد او بلبلان بوستان وطن راسر برید و به قفس افگند و گلهای این بوستان را از گل بوته ها برکند وپر پرویژمرده ساخت .

امین وباداران امپریالیستی اش فکرمی کردند که می توانند بااعمال وجنایات خویش جلو آمدن بهاران خرم رابه بوستان وطن بگیرند و درین جا سرمای همیشگی رامستولی سازند ولی این خیالی بیش نبود ، باغبانان دلسوز وبلبلان بوستان وطن یکبار دیگر از آزمون مشکل تاریخ سر فراز بدرآمدندوباراندن زاغها وجغد هایی چون امین و یارانش یکبار دیگر بوستان وطن از لوث وجود آن اهریمنان‌پاك‌ساختند وبهار جاودان وشاداب رابه‌بوستان وطن برگرداندند .

پیروزی مرحلهٔ نوین انقلاب ثور این پیام آور بهاران جاویدانه‌تنها شکست ناپذیری مردم را به‌اثبات رسانید بلکه در عمل ثابت ساخت که ارتجاع وامپریالیزم باوجودآنکه ظاهرا قدرت و جبروت زیادداشته باشند به مقابل سیل خشم خلق پرکاهی بیش نیستند اینك که مردم مابه بهار جاودان دست یافته اند دومین بهار مرحلهٔ نوین انقلاب ثور را در حال بدرقه میکندکه همه دشمنان نابکاروزاغان‌سیاهکاربوستان وطن ماتارومارشده اندوآنانیکه خیره سرانه و مذبوحانه هنوزهم در تلاش هستند آخرین نفس های‌خود را می کشند ، مردم‌ما تحت رهبری حزب دموکراتیك خلق‌افغانستان‌پله های خوشبختی وبهروزی را یکی‌پی دیگر طی می کنند ودر آینده ای نه چندان دور وطن این مادر واقعی‌ما به حیث کشور معمور ، بهروز و پیشرفته در صف کشور های‌جهان قد خواهد افراشت ویکجا با کشور های صلح دوست در راه بهروزی همه بشریت تکاپو می کند . زنده باد طلیعه وبهار جاودان کشور ما یعنی مرحلهٔ نوین وتکاملی انقلاب ثور .

سلطانعلی کشتمند معاون‌شورای‌انقلابی ومعاون صدراعظم‌هنگامی‌که‌به‌سوالات خبر نگار مجـله ژونـدون پاسخ میدهند.

گزارش از: ر. طنین

ژوندون تقدیم میدارد :

عایدملی درسال ۱۳۵۹ به پیمانه ۱۱۶ر۹ ملیارد افغانی ارتقاء کرده است

این گفت و شنود کاملااختصاصی‌باسلطانعلی کشتمند ، معاون‌شورای انقلابی، معاون صدراعظم که خاص‌هفتگی نامه ژوندون تهیه شده‌است به تمامی پر سش های همه‌خانواده‌های عزیز در ز مینه های پلا نهای دولتی در سکتور های اقتصا د ی،اجتماعی ، فر هنگی و صحی پاسخ می دهد.

*** اینکه شایعه می پرا گنندکـه‌عاید ملی در سال های بعدازانقلاب کاهش یافتـه است دروغی بیش‌نیست، عاید ملی ما در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵٦ یك فیصدافزایش یافته است .**

*** اینك و ظایف پلانی در مو ردرشد وتوسعه سکتـور دو لتـی خصوصیت رهبری رابه خـود مـی‌گیرد .**

*** آیا انکشاف سریع سکتـو ردولتی ، سکتور های خصو صی را صدمه می زند ؟**

* * *

واینك در آغازیکه پرنده ها پیک آ و ران شا دیها ی دیر پا اند و سرود خوان ا مید های بیشمار، در این لحظات که ز مین بارور رویش سبز است و درختان جشن شگو فه دارند تا پیشواز ی نیکو داشته باشند برای بهاری که اززیر نبض سر ما ز ده ز مان سر بیرون آورده است و قصه ای نوید بخش برای من و تو ، برای ما، ماکه گام گذار راه پیروزی حق بر باطل هستیم و چیر گی رو شنا یی بر تیرگی و ظلمت ، یکبار د یگـر در رخشندگی این آذرخش پر شکو ه که امید آفرین و نیرو بخش است وبه انسان درود می فرستیم کـه کهامید آفرین ونیرو بخش است و بهانسان درود مـی فر ستیم کـه **خواستن را توا نستن و توانستن‌را رسیدن به‌هدف و آرمان تو جـیه میکند آری ا نـسان ، انسان‌دوران ما ، این رزمندهٔ سال ها خفـته‌در اندرون تیر گی های انسا نیت کش وبهره‌کش که اینك به‌باز شنا سی وخود آگاهی رسیده است و دیگر نه برده داری را دوست دارد و نـه برده منشی را، اهریمن را نفـرین می فرستد، شب، را و عصرشب‌را نکوهش میکند ، با فر یاد عصیا ن خود همه خفتگان و در ابهام‌ماندگان را ندا می دهد وبه بیداری وآگاهی دعوت میکند تا آزادی را فر یادکنند ودرتوفان هورای خود همه ز بـانه های دروغ کیش را وتفاله های‌عصر استثمار را بدور ریزند ، تا آ نچـه می ماند جز صفای انسان و ر فـاه انسان نباشد و دراین رستا خیـز انسان زنجیر شکن ا سارت‌کش،به مرز خود آ گا هی رسد ، هر آنچه را نباید بماند و یران کند و هرآنچه را که برابری و برادری‌رانیکوست بجای نهد و باز سازدش ، و با این**

ها همه شگو فه ا مید را در د لها بپروراند و بهارنیك را در ز ندگی اجتماعی جامعه‌ای جا و دانه سازد که دهه ها و سده ها ی فرا وا ن غریو ابر های بهاری را شنیده‌است وباران ر حمت آ نرا ندیده ، چنان که بهار را بااین امید و ا ر مـان چشم اندازی داریم به شیوه هـای پلان و پـلانگذاری در جهت اعمار افغانستان نوین و چه بهتر کـه پرسش هارا دراین زمینه با معاون شورای انقلابی و معاون صدر اعظم به‌طرح می‌آوریم که ریاست کمـیته پلانگذاری دو لتی را نیز به عهده دارد که گفته اند سئل نیکوازبهارش پیداست .

* * *

گوشی تیلفون رامی گیرم، نمرهٔ را دایر می سازم ، صدایی‌درگوشی طنین می اندازد :

ـ بلی‌دفتر صدارت‌است‌بفرمائید!

ـ از دفتر ژوندون صحبت می‌کنم ، می‌خواهم با رفیق کشتمند صحبت کنم .

ـ گوشی را داشته باشـید ، لطفاً !

چند لحظه بعد صدای معا و ن صدارت در گوشی می پیچید :

ـ بلی ـ بفر ما ئید !

ـ مو ضوع را فشر ده به بیا ن می آورم :

ـ ژوندون این مجله همه‌خانواده های کشور آ رزو دارد گفت‌وشنودی پیرامون مسایل‌پلان گذاری‌وتغییرات کیفی آن در سال های بعد از انقلاب با شما داشته با شد لطفا کمی از وقت خود را در ا ختیـار ما قرار د هید !

ـ لحظه ای سکوت برقرار می‌گردد و بعد باز هم صدای گـر م وپر طنین معاون شورای ا نقلا بی درگوشی است، که:

می دا نید ، من و قـتم کم و مصروفیتم زیاد است ، با آ نهم خواهش شمارا رد نمی کنم ، فردا ساعت هفت شام چطور است ؟

ـ متشکرم در خد مت‌شماخواهم بود .

وساعت هفت شام فردا در دفتر انتظار معاون صدارت نشسته‌ام ، رفیق کشتمند باجمعی از اعضا ی کابینه مجلس مشورتی دارد واین جلسه به صورت پیش بینی نشده‌ای دیردوام آورده است ، در اتـاق انتظار هم جمعی دیگر با دوسیه‌های قطوری که پیش روی و یا در دست دارند ، منتظر ختم جلسه ا ستند

تاامور را گزارش کنند و یا در مسایل هدایت بگیرند .
دقایقی دیگر می گذرد ، جلسه ختم می گردد ، چند تن از حاضران به‌نوبت وارد اتاق کار معاو ن صدراعظم می‌کردند و لحظاتی بعد دیریا زودخارج‌می‌شوند ونوبت‌خودرا به د یگری می د هند و من
به این میاندیشم. که در سال های سیاه گذشته چگونه این عمارت محل توطئه های سری بود ، چگونه همه چیز و همه کس در هاله‌ی از ابهام پیچیده شده بود، چگونه آدم ها ما سك د ا شتندو ماسکهای تظا هر، واقعیت چهره‌ها را در خود پنهان میداشتند ، چه تزویر هابود وچه‌ریا ورز ی ها، صمیمانه در آغوش گرفتن ها و در همانحال نفرت را در زیر پوشش لبخندی نمکین پنهان داشتن ، زد و بند ها و همه امتیازات را برای خود و طبقه خود خواستن ، و در همین جاست که قسمتی از یك‌شعر فروغ فر خزاد بیادم میاید :
((. . . و آنان ،

هم چنان که ترا میبوسند ،
طناب دار تراهم ،
در ذهن خود ،
میبافند .))

و اما اکنون در دگر گونی شرایط در درهم ریزی ارزش ها، در تغییر ضوابط همه سخن بر این است که چگونه همه امتیازات خاص از میان بر داشته شود و آن تضاد عمیق طبقاتی در ساحه یك نظام مترقی از میا ن بر و د تا همه بتو ا نند ستعداد ها و نیرو ها و توانایی های خودرا در خدمت مردم و جامعه خود قرار دهند .

* * *

معاون صدارت از جایش‌می خیزد، بعدبالبخندی که به لب دا رد با چهره ای که میکوشد هیچ حالتی از خستگی ساعتها کار را در خود انعکاس ندهد ، آماده پاسخ گویی به‌پرسش هایی میگر دد که باید به طرح آورم ، به عنوان نخستین سوال میپرسم :

* لطفا به صورت فشرده تغییرات عمده سیستم پلا نگذاری کشور را در جهت اعمار افغانستان نوین و استحکام زیر بنای اقتصادی کشور ، بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند ثور ، به صورت‌مقایسوی ابعاد کیفی آن ، باسیستم پلانگذاری پیشس از انقلاب بیان کنید؟

** انقلاب شکوهمند ثور و با الخصوص مرحله نوین تکاملی‌آن فصل جدیدی را در امر تکامل اقتصادی و اجتماعی کشور ماآغاز نها د و امکانات فراوانی را برای تحقق دگر گونی زمینه های وسیع اقتصادی فراهم اورد .

حزب دموکراتیك خلق افغانستان که با رهبری آن انقلاب ثور به پیروزی رسید ، وظایف و اهداف خویشں را به وضاحت و آشکار اعلام نمود که‌عمده ترین موارد آن را میتوان چنین خلاصه کرد :

لغو مناسبات فیودالی و ماقبل فیودالی ، انجام اصلاحات ارضی به نفع دهقا نان‌کم زمین وبی زمین، تقویت اقتصاد ملی ، ارتقای سطح زندگی مردم، توسعه تعلیم وتر بیه و محو بیسوادی ، تکامل فر هنگ مردمی ملیت ها و اقوام مختلف افغا نستان ، دمو کراتیزه کردن همه حیات اجتماعی و سیاسی کشور .

امپریا لیزم بین المللی و ارتجاع منطقه ، در راس امپریا لیزم امریکا، جنگ اعلام ناشده ای را علیه افغا نستان آغاز نموده و دست به ترور ، تخریب ، دروغ پراکنی و وحشت افکنی میزنند و در کار ساختمان صلح آمیز کشورما یك سلسله موانع ا یجاد می نمایند اما تمام سعی و تلاش آنها که میخواهند کار و پیکار خلاقانه مارا در جهت اعمار افغا نستان نوین عملی ساختن دگر گونیهای اقتصادی و فرهنگی به کندی مواجه سازند، نقشں بر آب شده است ، زیرا همه مردم ترقی خواه و صلح‌دوست افغا نستان برای دفاع از انقلاب خویشں بپا خواسته اند و این یك امر مسلم است که مردم‌را نمیتوان شکست داد .

به شما روشن است که در نهایت امر اجرای موفقانه وظایف انقلابی ما در عرصه های تعلیم و تربیه ، صحت عامه ، کلتور و دیگر ساحات اجتماعی وابسته به رشد اقتصادی کشور ، و ایجاد پایه های مستحکم اقتصادی افغا نستان میباشد ، گرچه دشمنان انقلاب خساراتی را بر اقتصاد ما وارد آوردند ، اما ما توانستیم حیات اقتصادی جامعه را ثابت نگهداریم .

عاید ملی کشور در سال ۱۳۵٦ یعنی سال قبل از پیروزی انقلاب ۹۰٫٤ میلیارد افغانی سنجشں گردیده بود ولی در سال ۱۳۵۹ به اساس محاسبات مقد ماتی ۹۱٫۸ ملیارد افغانی میباشد که این رقم یك افزایش ۱٫۵ فیصد را نشان میدهد .

شاخص های استفاده شده ازعاید ملی یعنی مبالغ حقیقی استفاده شده مصرف و ذخیره با نظر داشت تولیدات داخلی ، تجارت خارجی و کمك های کشور های دوست قابل توجه میباشد ، اگر عاید ملی استفاده شده در سال ۱۳۵٦ به انداز ه ۱۰٤٫۵ ملیا ر د افغانی بوده باشد در سال ۱۳۵۹ این عاید به پیمانه ۱۱٦٫۹ ملیارد افغانی یعنی ۱۱٫۹ فیصد ارتقا کرده است

در کشور ما منابع بزرگ طبیعی و هم چنان نیرو های انسانی مستعد به کار وجود دارد ، نیرو های مترقی و صلح دوست جهان و در راس اتحاد شوروی بزرگ با ما همکاری نموده و از ما پشتیبانی میکنند ، حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستان رهبری جامعه و اقتصاد کشور را در دست دارد ، اینها عوامل مساعد برای رشد و تکامل آینده کشور ماست .

ما ایمان کامل داریم وظایف خویشں را که عبارت است از محو عقب ماندگی اقتصادی و تسریع آهنگ رشد اقتصادی ، ایجاد زیر بنای مستحکم تکامل مادی و تخنیکی افغا نستان مو فقانه اجرا خواهیم نمود .

* ممنون میشوم اگر توضیح دهید که با پیروزی مرحله نوین تکاملی انقلاب در سیستم پلانگذاری دولتی چه دگر گونیهای کیفی و کمی رونما گردیده است ؟

**بعد از انقلاب ثور و بخصوص مرحله نوین آن پلانگذاری در عرصه های اقتصادی واجتماعی جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان از لحاظ کیفی شکل تازه ای بخود گرفته است .

پلانگذاری رشداقتصادی و پیشں از همه سکتور دولتی ، جزء اصلی سیاست حز ب دمو کراتیك خلق افغا نستان و د و لت جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان را تشکیل میدهد، نخستین اقدامی که دولت بعد از پیروزی انقلاب ثور به عمل آورد ، طرح و ترتیب خطوط اساسی انکشاف اقتصادی واجتماعی جمهوری دمو کراتیك افغانستان طی سال های ۱۳۵۸ ـ ۱۳٦۲ و پیشبینی آن تاسال ۱۳٦۷ میباشد که به منظور تحقق همه جانبه آن بر مبنای اسناد متذکره و با نظر داشت او ضاع موجود ، پلان های یکساله ترتیب گردیده است ، چنانچه به تاریخ ۲۸ حوت ۱۳۹۵ شورای انقلابی جمهور ی دموکراتیك افغا نستان پلان رشد اقتصادی و اجتماعی سال ۱۳٦۰ را منظور و به تصویب رسانید .

حزب دمو کرا تیك خلق افغانستان و دولت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان به‌مسایل تکامل پلانگذاری ، توجه زیادی مبذول میدارند ، در سال گذشته وزارت پلانگذاری به کمیته دولتی پلانگذاری تبدیل شد که در مورد رهبری علمی اقتصادی کشور از صلاحیت های بیشتر بر خور دار گردیده است .

یك سلسله تدابیر در امر بهبود وضع ساز ماندهی ، پلا نگذاری گسترش تعداد شاخص های پلانی، استقرار کنترول مداوم در مورد تطبیق و تحقق پلان بر مبنای طرز محاسبه گذارش دهی ، ترتیب وزیر اجرا قرار گرفت و چنین فیصله به عمل آمد که از آغاز سال ۱۳۵۹ وزارت خانه ها ، دوایر و موسسات در یك دور معین ، راپور خویشں را پیرامون جریان اجرای پلان به حکومت ارا ئه نما یند این خود نمایانگر آن است که وظایف پلانی در مورد رشد و توسعه سکتور

بقیه درصفحه۳۱

*** درسال ۱۳٦۰ تعداد بسترهای‌شفاخانه ها در مر کز وولا یات کشور بیش از ٤۱ فیصد افزا یش‌خواهر یافت و به همین تر تیب به منظور تصمیم صحت در کشور وبه و جود آوری توازن در تاسیسات صحی در شهر و ده بیش ازیکصد مرکز صحی اساسی ویکصدو ده مرکز صحی فر عی در روستا های‌کشور گشایش خوا هد یافت .**

*** درسال روان مشکل کمبود وسایل ترانسپورتی بار بری حل می گردد .**

از : ر . طنین

نوشخند ها و نیشخندهایی باهنرمندان

هدف بیماری « برو وبیا» گرفته‌است .
* حاجی کاهران کمیدین‌امیب‌زده‌فریاد می‌زد: ای مردم‌ای‌پرودیوسر ها ، ای دا یرکتر ها و جنرال‌دایرکتر ها مرا از دست این آ د م زبان نفهم بر ها نید .
* حمید جلیا مرد گریز پایی‌که‌به کله نمی افتد و قضایای دیگر.
* زلمی غوث و باد دادن‌کاه‌بیدانه‌ونمایش‌های جالب دیگر .
* ظاهر هویدا آواز خوان دومتره‌ورقابت هنری او با مرده یك‌هنر- مند دیگر .
* گورن وفاجعه یادفراموشی‌های‌او.
ذکیه کهزاد واسرار سن وسال او .

درمطبو عات جهان رسم بر این‌است که‌درآغاز هرسال‌راپور ها یی طنز گونه‌ای دارند با هنر منـدان کشور خود، ژوندون هم به‌پیشواز سال ۱۳۶۰ که امیدواریم سا ل‌خوشی برای همه با شد گفت و شنود های با مزه وبی مزه ای دارد باچند تن از هنر مندان کشور که با مرچ ونمك شوخی و طنز آ لوده‌شده است در صورتی که خواننده ژوند ون را این شو خی هـاخوش آ ید ما باز هم آ نرا دنبال می کنیم وسخن آ خر هم اینکـه‌امید واریم هنر مندان‌عزیزازشوخی های ما که صرفا شو خی محض‌است نر نجند .

عزیزالله هدف را همه‌میشناسیم، یکی ازچهره‌های آشنای « تیا تر ورادیو تلویزیون کشور ، وی به قول بر خی از همکارانش در ا ین روزها بیماری « برو و بیا» گرفته است واز صبح و قت تا نا و قت شام از این استود یو به‌آن‌استودیو سرگردان است و هنوز کار یـك پرودیو سر را به انجام نیاورده که دومی وی را برای تمثیل می‌خواند وسومی خواهش دایرکت فلان‌پارچه تمثیلی را از او دارد .

وقتی او را می بینم خسته می ـ نماید و در حالیکه عرق سروورویش را تر سا خته است سلامی می‌کند ومی‌خواهد غزل خدا حـا فظی را بخواند که جلوش می ایستم و ازاو می‌خواهم که به چند پرسش چـرند گونه پاسخ گوید ، میگوید :

ـ اگر قصد مصا حبه دا ری از قولم بنویس که مردی ام چهل‌وپنج ساله بابیست و دو ساله فعا لیت هنری ـ از خو راکیها هر چـیز خوردنی را دوست دارم ، رنـگ مورد علاقه‌ام . ..

میگویم سوء تفا همی پیش آ مده است و ...

ـ پس نوشته کـن کـه « سوء تفاهم » آلبر کا مو یکی از آ ثاری است که‌زبده ترین نقشم را در آن به ایفا گرفته ام، هم چنین نقشـ هایم را در «گناهکاران بی گناه » «ازدواج اجباری » و «مفتش»به‌تائید می‌گیرم ...

برایش یاد آوری می کنم‌که‌گفت وشنود را دایرکت نکند و جوا بش این‌است‌که‌پس تا یادم نرفته‌است‌این را هم علاوه کن که نمایشنا مـه «عاطفه» را که هم در داخل و هم‌در خارج از کشور مورد توجه تما شاـ گرانش قرار گرفت این حقیر فقیر سراپا تقصیر دایرکت کرده است.

میگویم : « لطفا کمیدی بـازی نکن !» بر افرو خته می گر دد که من کی و کجا ترا د شنام دادم و چرا بمن دوست افترا می بندی ؟ کم‌کم عصبی میشوم و برافروخته‌تر ازخودش اعتراض میکنم که کمیدی بازی کردن تو در این لحظه چـه ارتباطی به د شنام گویی دارد ؟ قاه‌قاه می‌خندد و میگوید : « چـه بگویم بتو که مایه هنری نداری » وبی آنکه مجال ا عتراض تازه ای را برایم بد هد ، میافزاید :

ـ آ خر عزیز ، د وست، رفیق، کمیدی حالا از نظر خیلی ازدردانه های تازه کار و یا قدیم کار فقـط این است که پرزه های کهنه‌کلامی را بهم تحویل بد هند و ا گـر ضرورت ا فتد از ا هانت و نثا ر دشنام های صریح و پو شیده بهم ابا نورزند تا شنونده و بیننده به خنده افتد و ...

میگویم :

ـ پس تو کمیدین بچه کسی‌می- گویی و کمیدی چه را میخوا نـی؟ میگوید :

ـ به چیزی که مایه‌ی طنز وخنده آمیز را در قالبی نو وابـتکـاری و بیشتر با حر کت و نه بادیا لوگهای پرزه‌گو نه بریزاند و موضوع‌را از جهتی تازه و خنده دار به شنا خت آورد و سخن هم در این باب فراوان است ...

کلامش را قطع میکنم و میگویـم که‌بااین توضیح خودت را هم ا ز قطار کمیدین های خوب بـیـرو ن کشیدی .

گپم را تائید میکند و در حا لیکه می‌کوشد قیافه جدی داشته باشد میافزاید که : متاسفانه ما تاکنون نه کمیدین خوب داریم و نه هـم شناختی کافی از کمیدی .

می‌پرسم : وامید چطور ؟

جواب میدهد : امیدش را داریم که در آینده هر دو را داشته‌باشیم و«نوجو» و « ضیاء همایون » د و اکتوری استند که استعدادی خو ب وقابل باروری دارند .

به او خاطرنشان مساز ، کـه خودش در این اواخر کار ناب کم داشته است وناگهان فر یا د ش بلند می‌گردد که :

ـ ای بابا ، مرا از دست‌این آدم زبان نفهم برها نید.

از ترس جگر خونی زود د ستی برایش تکان میدهم و خدا حا فظ گفته براه می افتم درحالیکه‌صدایش راهنوز هم‌میشنوم کـه شکا یـت میکند .

حاجی کا مران را دو ستان بنام مرد شماره یك «امیبی » می‌شناسند وبیشتر شو خیها با او نیزبرهمین محور میچرخد که حال واحوال‌امیب هایش را از او می پرسند و بـه خشمش می آورند ، من هم کـه از بس د نبالش گشته واورا نیافته ام همینکه با او رو برو می گردم‌می- پرسم :

ـ چطوری ، امیب ها چطو رند. تومیکشیشان یاآنها خون ترا می- خورند ؟

برای اولین بار می بینم که د ر برابر این پرسش واکنشی شـوق آلود نشان داد . خنده غرور آ میز

نحو یلم میدهد وشاد مانانه می - گوید :

- برای ابد از شر شان آسوده شدم ، د ر همین سفر اخیرم معالجه اش کردم و حالا جو یا شدن از حل امیب ها قصه مفت است .

به او میگویم :

- شنونده رادیووبیننده‌تلویزیون به‌همان پیمانه از پرزه های‌بی مزه پارچه های تکراری و شو خیهای اررونق افتاده تو به‌عذاب افتاده اند که تو از امیب هایت در سال های سال !!

چرا اینطوری ، در این باره چه میگویی ؟ جواب می دهد :

- حسود خان ، نه که از شهرت ومحبو بیت من در میان مر د م به حسد افتاده یی که بیراه میگویی ، یا مرض دروغپردازی داری وگر نه این طور به مسخ واقعیت نمی - پرداختی ...

- میگویم : یعنی تو خودت را درکار هایت موفق میدانی ؟

لبخندی چاك د هانش را در دو پهلو فراختر می سازد و در حالیکه نگاه گله آمیز ش را در نگاهم گره زده است میگوید :

- این را مردم خود قضاوت می- کنند و تو نا باور هم فقط کا فی است سری به نامه های ر سیده در پرو گرام ا نتخاب ممثل سا ل بزنی تا بدانی لاف و گزا فی د ر میان نیست و رو سیاه شود هر که در او غشی باشد ...

میگویم : تو بیشتر می کو شی در نقش های متعدد ظاهر شوی و هربار تیپی را به نمایش گذاری ودیگران می گویند که تو مایهٔ‌کارت را هم از کو چه و بازار می گیری وبه قولی ا کر قصاب گوشت‌رابتو گران فرو شد اگر نان نا نوای محله خوب پخته نشده باشد، ا گر نگران سرویس تقاضای خرید تکت را از تو بکند و یا مادر اولاد هایت ازشکمبارگی آن شکایت کند فورا بساط نمایشی را می گسترانی‌وعقده دل راخالی میکنی و ...

- اینرا د یگر د شمنان میگویند، والله ، بالله ، بخدا ، به ...

- بس کن حاجی جان که گفته اند : گفتی باور کردم ، تکرا ر کردی مشکوك شدم ، سو گند خوردی فهمیدم که دروغ میگویی !

ناگهان انفجار میکند و فر یاد برمی‌آورد که داد بیداد ، یاایها - الناس - ای مردم ای پرودیوسران، ای دایرکتران، ای‌جنرال‌دایرکتران!! بیائید ومرا از دست این آدم خلاص کنید ، آ خر ...

- میگویم : بابا جان ز یاد نعره نزن که آمد نیامد دارد ازاین بگو که برای سال نو چه تهیه‌دیده‌ای ؟

جواب مید هد : دیگر حتی یك کلمه هم حاضر نیستم با تو گفت‌و شنود کنم برو پس کارت - خدا روزی‌ات را جای دیگر حواله کنند، براه میافتم که صدا میکند : هی- هي - بنویس که سال نو به همه مبارك باد ودور میشوم .

* * *

گیر آوردن حمید جلیا نه تنها‌در این روز ها که درهمه روز ها به‌مرا تب مشکل تراست از بدست آوردن سرویسی که حد اقل یکنفر بتواند پایش را کنار دروازه آن بند کند و نیفتد ، از بس د ر سالونهای کابل نندارای درعقب او سرگردان شده ایم واز ستیج به‌دفتر واز آنجا به شعبه های مختلف‌افغان ننداری هدایت شده و بالا وپائین رفته‌ام کم مانده است چلیپای‌بزرگی روی نام جلیا بگذارم که نا گهان باهمان راه رفتن دوش ما نند ش در جلوم قرار می گیرد و تا می - خواهد مو ضوع را به یك‌سلام‌خالی خلاصه سازد و گولی غایب شدن‌را بخورد که گیره های د ستم شا نه هایش را محکم می گیرد و زبا نم به کار می افتد که این بار ا گر به آسمان هم پر واز کنی با تو خواهم آمد وتا جواب چند سوالم را از تو نگیرم ...

یکی از آن نوش خند های‌بی‌مزه راتحو یلم می دهد وخطاب به یکی‌از کارگران صدا مید هد که ا کتورها واکتورس ها همه به استیج ... من هم می آیم که باز برایش یاد آوری می‌کنم که این بار گریز آسان‌نیست که آسان به چنگم نیفتاده ای ...

میگوید: مگر قرض دار توام؟ جواب میدهم که‌به خواننده ها ی ژوندون قرضداری لاهو والله می - گوید وبعد از لرزشی خشم آ گین می‌خواهد که بگویم چه سوال‌دارم؟

از او می پرسم حالا چرا ما نند گذشته مرض به استیج ظاهرشدن را ندارد و در نمایشنامه ها کمتر بازی می‌کند ، جواب می‌دهد :

- کار های اداری تمام وقت مرا می‌گیرد و مجالی نمی ماند ... ولی خودم کار های هنری را بیشتر از مسایل اداری دوست دارم و ...

- خوب روده درازی بس ! اینرا بگو که چرا این همه آثار خارجی‌را به نمایش می گذاری‌وبه‌نویسندگان داخلی اتکا نداری ؟

تك سرفه‌ای تحویلم مید هد تارئیس بو دنش را از یاد نبر م وموقف خودم را در نظرداشته‌باشم وبعد سوالم را با سوالی د یگر جواب مید هد که :

- چند نمایشنامه نویس واقعی را می شناسی ؟

- میگویم : بمن چه ربطی دا رد که بشناسم ، تو بشناس .

- صدا را بلند میکند که آقای بیخبر ازهمه جا دردمن‌هم همین است که نداریم نمایشنامه نویسی یك کار حساس و فنی ا ست‌ومادر این ز مینه هیچ نویسنده حر فوی نداریم واگر کسانی هم هستندکه خوب می نویسند به کار تیا تر آشنایی کافی ندارند واین ما ر ا دربرابر یك مشکل جدی قرارمی- دهد .

باتوجه به اینکه جلیا چند ر وز پیش بعد از اشتراك دریك‌کنفرانس تیاتر اطفال که در شوروی برگزار شد به کشور باز گشته است به او می‌گویم :

- تو که در جریان سال گذشته هربار ادعا کردی که بـه زو د ی تیاتر اطفال گشایش خوا هد یافت وتا هنوز هم نیشخند کو دکان‌شهر بدرقه راهت است حالا کج بنشین وراست بگوی که در این کنفرانس بالاخر توانستی ز مینه این کار را فراهم آوری ، یا باز هم وعده‌صرف میدهی که خوبان وعده دارند ووفا نه ؟

لبخندی پیروز مندانه به لب‌می- آورد و میگوید :

- این بار از آن بارها نیست...

- یعنی چه ؟

- یعنی اینکه در سال ۱۳۶۰ این ما مول بر آورده می گردد و

بقیه‌درصفحه ۳۰

هدف حین اجرای یکی از نقش‌هایش

دهقانان و کار گران زحمتکش ما میگویند :

بهار امسال بهاری است که ارزانی وفراوانی درپی دارد

ضربات سنگین و خرد کننده یی را بر پیکر فرسوده سیستم فر تو ت فیودالیزم ومناسبات ماقبل فیودالی وارد آورده اند ودر جهت اعمار یك افغانستان آباد ، سربلنـــد و شگوفان با متانت واستوار ی گا م برمی دارند میخوا هند تا با کارو پیکار انقلابی میهن آزادهٔ خو یش‌را به مدارج عالی اعتلاء و تر قـــی برسانند ودر راه رشد و تکا مـــل انقلاب آزادی بخش ثور افتخارا ت مزید ی راکمایی نما یند .

بلی ! امروز کـــه زحمتکشا ن افغانستا ن دورا ن رشد وتکا مـل انقلاب ملی ودمو کرا تیك خویش را سپری می کنند بهار ی را استقبال می نمایند که سو مین جشن پیروزی انقلاب دوران ساز ثور را در بردارد بهاریکه ارزانی وفراوانی در قبا ل دارد وبها ر آبادی وشگو فا نی‌های هرچه بیشتر وطن وجامعهٔ مابشمار می‌آید .

به پیشواز این بهار خر م وزیبا وبهاریکه فر حت میاورد ودر نهاد مانیرو ی کار وپیکار انقلابی وو طن پرستا نه را تقو یت می بخشد و پیروزی های مزید مارا بر همه نـا ملایمات روز گار تحقق می بخشـد خواستیم‌باتنی چند ازهموطنان‌زحمت کش‌خویش داخل‌صحبت‌گردیده‌نظر-یات وتوقعات ایشان‌راپیرا مو ن این بهار زیبا بهار امید و آرزو هاجمع نموده تقدیم شما خوانـــده گا ن ارجمند نماییم .

در آغاز می خواهیم به سراغ چنـــد تن از د هقا نا ن زحمت کش کشور برویم وبا ایشا ن سر صحبت کشوده ببینیم که آنها این بهار خر م و ز یبا و ایـن عیـد خجسته نورو ز را در حیا ت خـود چگونه ارزیابی نمو د ه چه پیـا م هاو گفتنی هایی دارند که بخلـق خود به جامعه خود وبه میهن خود

مساعدت های بیدریغ دولت درسکتور زراعت حاصلات مارا فراوان تر میسازد

عقربهٔ ساعت زمان حرکت خویش راپیو سته به جلو ادامه می دهـــد ایستایی وعدم تحر ك رانمی‌پذ یرد لحظه ها، ساعت ها ، روز ها ،ماه‌ها وسالها یکدیگر خویش را همواره دنبال می نما یند ،شبها بروز وروز هابه‌شب چهره بدل می نما یند ، بشریت پیشتاز ومترقی و کتله‌های جوامع انسانی که با فروریختاندن حلقه های زنجیر استبداد و بـــی عدالتی، فقر و تهیدستی ار تـجاع وامپریالیزم خودرا با کار وا نزمان همسفر نموده اند وبرای از بیـــن بردن آخرین بقایا ی نابرابر ی هاو عقب مانده‌گی هااز وطن وجا معـــهٔ خویش‌سعی وتلاش می نما یند به تکامل تاریخ وجریا ن ایستا یی نا پذیر ز مان ارزش زیا دمی‌گذارندو باکسب پیروز ی ها میخوا هند بر ناکامی ها غلبه حاصل نما یند وعلل هرگونه ناکامی وعقب مانده گی را در یافت نموده آنرااز بیخ و ریشه محو و نابود سازند .

آری ! کار گر و دهقان ما مور و پیشه ور جامعهٔ ماکه با پیروز ی انقلاب شکو همند ثور وبخصو صـ مرحله نوین وتکا ملی آن دســت خونین امپریالیزم جهانخوار،ارتجاع داخلی ،منطقه وجها نی را ازداما ن مقدس خویش کوتاه نموده انـــد و

غلام نبی یکی‌از دهقانان آزاده‌کشور در هنگام کارو فعالیت دیده میشود

ا فزو دی‌معاشات، کار گر ان زحمتکش راهر چه بیشتر آماده کار میگر داند

دراین فصل طراوت وتازه گی ارائه بدارند .

غلام نبی یکتن از دهقانان زحمت کش شهرکابل که بیشتر ازشصت سال عمر خودرا وقف کار در راه آبادی‌وسر سبزی کشورنموده است بعد از آنکه سا ل نوزا به همهٔ هموطنان مسلمان وآزادهٔ خودتبریك میگوید راجع به بارنده گی ها ی اخیر واثرات مثبت آن در ازدیاد حاصلات زراعتی کشور چنین ابراز نظر می نما ید :

مثل معروف است که :(میگویند سا لیکه نکو ست از بهارش پیدا ست) خداوند متعال در این بهار خرم وشادا ب واین سا ل مسعود ومیمونیکه تازه آغاز نموده ایم بار نده‌گی های فراوا نی بر ما ارزا نی داشته است که بحق بر داشت حاصل فراوا ن وبا کیفیت‌زراعتی رابر ما نوید می دهد .

وی میگوید : فقط مسا عدت شرایط اقلیمی واوضا عجوی نمی تواند باعث ازدیاد حاصلات گردیده سطح‌تولیدا ت کشور را بلند ببرد وبر داشته های زراعتی مابه‌افزاید آنچه در این مورد حایز اهمیت شایان می باشد اجرا ی کار وعمل پیگیر ، صا دقانه ووطن پرستا نه همو طنان ما می باشد ، که این رسالت بزرگ‌را دهقانان‌آزاده میهن ما بدوش دارند . انقلاب بر گشت ناپذیر نوز که در بهار زیبا ی‌سال ۱۳۵۷ به‌ارادهٔ دهقانان، کار گران و سایر زحمتکشان افغا نستا ن درتحت رهبر ی حزب دموکرا تیك خلق افغا نستان (پیشس آهنگ طبقه کار گر و تمام زحمتکشان کشور)توسط صدیق‌ترین فرزندان اقشار و طبقات محنتکش‌کشوریعنی اردوی آزا دی بخش مابه، پیرو زی انجا مید دهقانا ن ، کار گرا ن ، مزدوران و سایر اقشار و طبقات مردم زحمتکش کشور مارا مقدربر سرنوشت خویش گردانیده نخستین بهار وا قعی را در زنده گی سیاسی ، اجتماعی و ا قتصا دی هموطنان عذاب دیدهٔ مابه ار مغا ن آورد .

این دهقان باتجربهٔ وهمو طن شریف ما میگوید : امروز دیگر آن

مرضیه :آرزو مندم‌سالی‌را که تازه آغاز نموده‌ایم سال آبادی وشگوفانی کشور ما باشد .

روز گاری نیست که‌دهقان‌زحمتکش کشور ماکار کند در زیر اشعه سوزان تموز عرق بریزاند و در دشوار ترین شرایط سر ما قلب‌زمین رابشگافد ودانه یی رادر آن زرع نماید که سر انجا م محصو ل این همه جان فشا نی ها و عر قریز ی های اوبه انبار دیگرا ن بر یزد واو هما نسا نکه بود بی نان وبی‌لباس آواره ودربدر امر ار حیا ت‌نماید.

انقلاب نجا ت بخش ثور علاوه برآنکه بار گرا ن استبداد خشن دودمان تاریخ زده یحیی را ازدو ش مردم آزا ده و قهر مان ا فغانستان بدور نمود دهقان و بزرگر جا معهٔ مارا که سالهای سا ل رنج‌بی‌زمینی راباخود داشت صاحب زمین نموده به او این حق را ارزانی داشت تادر دوران پیروزی انقلاب هرچه میکارد بخود بکارد ، بجامعهٔ خود به میهن ومردم خود .

این دهقان رسا لتمند ووطن پرست پیام نوروز ی خویش رابه زار عا ن زحمتکش کشور چنین ابراز می‌دارد اکنون که خداوند متعال بار نده‌گی های فراوا نی رابرا ی ما ار زا نی داشته است ودولت انقلابی ما نیز آماده هر نو ع مسا عد ت ودستیاری برای دهقانان دوران ساز جا معه‌ما میباشد، برهمه کشاور زان‌وزارعا ن وطن پرست است که با استفا ده‌از این فرصت طلایی واین کمکها ی‌بی سابقه نگذارند حتی بسو ه یی هم از اراضی حاصل خیز کشور ما خاره وبی حاصل بماند . حالابر دهقان تازه از بندرستهٔ میهن‌مااست که باکار وعمل خلاق و انقلابی و وطن پرستانه خویش در امراز دیاد محصو لات زراعتی ، تقویه اقتصاد ملی، اعتلای کشور وجامعه وبهبود

لطفاورق بزنید.

دهقا نان زحمتکش ما با فرا رسیدن‌فصل بهار باعلاقه مندی زیادی به‌کار و فعالیت خویش آغاز می‌نمایند

وضع حیات اقتصادی واجتماعی
هموطنان خود به فعالیت های مثمر
وخستگی ناپذیری بپردازد که وطن
وجامعه اش آنرا از وی توقع‌دارند.

قلم‌الدین یکتن‌از دهقانان‌نیرومند
هموطن ماکه خیلی ها بشاش و
خنده روی بنظر می آید در این
قسمت حاضر می‌شود تابه سوالات
مادر مورد بهار وفصل پر برکت
کشت وکار جواب ارائه بدارد .او
نخست به پاسخ این سوال که
حاصلات زراعتی سال گذشته اش
راچگونه ارزیابی نموده راجع‌به‌سال
نوچه گفتنی هایی به هموطنان‌خویش
داردچنین میگوید :

در سالیکه گذشت از برکت
پیروزی انقلاب آزادی بخش ثور و
بخصوص مرحله نوین وتکاملی آن
باوجود توطئه ها،دسایس،تحریکات
ومداخلات بیشرمانه ارتجاع و
امپریالیزم در امور داخلی کشورما
مادهقانان وزارعین توانستیم در
تحت رهبری حزب قهرمان خود
حزب دموکراتیک خلق‌افغانستان‌و
هوشیاری و فعالیت های‌آگاهانه و
انقلابی دولت جمهوری دموکراتیک
افغانستان در یك فضای کاملاآزاد
آرام وصلح آمیز به کار کشت و
زراعت خویش بپردازیم ونتایج
قناعت بخشی از کار و فعالیت
خود بدست آوریم .

دولت ملی‌و دموکراتیک ما در
قسمت زراعت برای ما مساعدت
های زیادی بعمل می آورد دولت
برای ما در قسمت تهیهٔ قروض
نقدی وجنسی ، کودکیمیاوی ،ادویهٔ
ضدآفات وامراض زراعتی و تخم
های اصلاح شده تسهیلات زیادی
فراهم می آورد .

همچنان دولت تصمیم گرفت تا
برای کشت بهاری سال ۱۳۵۹
قیمت خرید پنبهٔ خام رابه اندازهٔ
بیست فیصد و قیمت خرید لبلبو را
به سی فیصد افزایش دهد که این
ها همه در ذات خود مساعدت‌های
بزرگی اند که دولت در پرتوپیروزی
مرحله نوین وتکاملی انقلاب نجات
بخش ثور به زارعان ودهقانان
محنتکش کشور ارزانی داشته‌است.

موصوف به سخنان خود ادامه
داده افزود : کود کیمیاوی که‌یکی
ازعمده ترین واساسی ترین موادرا
درامر بهبود کشت وزراعت تشکیل
میدهد اکنون به اثر توجهات
بهیخواهانهٔ دولت ملی ودموکراتیک
مابه قیمت بسیار نازل و ارزان
تراز گذشته هادر دسترس استفاده
ما قرار می گیرد ، بطور مثال
ماهمان خریطه های کودکیمیاوی
را که باپرداخت مبلغ پنجصد
افغانی بدست می آوردیم اکنون
از قرار فی خریطه چهار صدافغانی
بدست آورده می توانیم که به این
اساس در قیمت خریدفی بوری
کود کیمیاوی مبلغ یکصد افغانی
به زارعین کشور مساعدت‌صورت
میگیرد

وعذاب به مرحله آبادی وشگوفانی
کشور .

ولی امپریالیزم جنایت پیشه
امریکا ، همراه باارتجاع منطقه
وپاکستان وشئونیزم عظمت طلب
چین که پیروزی های مزید مردم
مارا خار چشم خویش می شمارند
میخواهند بابراه انداختن توطئه
ها، دسایس وتحریکات سد راه
رشد وتکامل هر چه بیشتر انقلاب
ملی ودموکراتیک مردم ما گردند و
کشور به تربیهٔ عناصر ضدانقلاب
آزادی بخش ثور وتسلیح و تجهیز
آنهاسخت مصروف اند .دشمنان
آتش بجان مردم وانقلاب افغانستان
برای اینکه برزعم خود بتوانند
انقلاب دورانساز ثور را به شکست
مواجه سازند واین همه آزادی‌هایی
راکه این انقلاب رهایی بخش‌بخلق
مسلمان وعذاب دیدهٔ مابه ارمغان
آورده است از ایشان باز گیرند و
خلق تازه ازبندرهیده میهن ما را
دوباره دربند استعمار و استثماربی
رحمانه وخاینانه خویش قرار دهند.

محافل ارتجاعی و امپریالیستی
جهان باند های اجیر وخود فروخته
رابا پشتاره هایی از اسلحه ومرمی
غرض کشتار بیرحمانه هزار ها
انسان هموطن ما اعزام می دارنداین
هاباکشتن هزار ها تن از پیران
جوانان وکودکان بی گناه جامعه ما،
آتش زدن مساجد و عبادتگاه ها ،
تخریب پلها ،سرکها و عمارات
عام المنفعه دشمنی خویش را بر
مردم مسلمان وعذاب دیده افغانستان
انقلابی به اثبات می رسانند ومی
خواهند سر راه تکامل انقلاب مردم
ماگردند

وی میگوید ؟ بزرگترین آرزوی
من این‌است که مردم مسلمان و
عذاب دیدهٔ افغانستان هر چه زود
تر در صفوف مربوطهٔ خویش‌متحد
شوند وبا تشکیل جبهه ملی وسیع
پدروطن در امر دفاع از میهن ،مردم
وانقلاب خویش سنگر واحدی را
تشکیل دهند وبا براه انداختن
کار وپیکار انقلابی از این سنگر
وسیع مردمی از یکطرف دست
مداخلات وتجاوزات ارتجاعی
وامپریالیستی را از کشورخویش
کوتاه نمایند واز طرف دیگر درامر
ایجاد جامعه شگوفان ونوین فارغ
ازهرنوع رنج وبیعدالتی پیروزی
های چشمگیری را نصیب گردند .

در این قسمت با یکتن از کار-
گران ورزیده کشور سر صحبت باز
می نماییم و ازوی تقاضا بعمل می
آوریم تا نظریات خویش راپیرامون
این بهار یکه تازه آغاز نموده
ایم ابراز بدارد این کارمندبااحساس
شیر آقا کار گر آمریت خانه‌سازی
می باشد .

شیرآقا بعد از آنکه حلول‌سال
نورا به همهٔ هموطنان عذاب دیدهٔ
خویش بخصوص صنف کارگران

شیر آقا : اتحادیه های صنفی‌ممثل وحدت ویکپارچگی زحمتکشان کشور ما می باشد.

ازنامبرده تقاضا نمودم تا یکی‌از
بزرگترین آرزو های خویش را
ایضاح بدارد چنین اظهار داشت :

کشور ما اکنون در شرایط‌حساسی
از تاریخ خویش قرار گرفته است ،
شرایط رشد وتکامل انقلاب آزادی
بخش ثور ومرحله گذار از رنج

بیموزد نیست که بگوییم این همه
دشمنان آتش بجان مردم افغانستان
علیه خلق میهن وانقلاب ما جنگ
اعلام ناشده ی رابراه انداخته
اند .

این دشمنان شناخته شدهٔ مردم
افغانستان به سردمداری ایالات
متحده امریکا در ماورای سرحدات

بقیه درصفحه۵۶

نوروز آغاز سال نو و فصل نـو وموسم فعالیت وکشت وزرع دهـقا نان است.

قسیم رهروان

نوروز، روز پر شکوه و خجسته در فرهنگ و ادبیات پر مایهٔ ما

جشن نوروز را از باستان ز مان تاامروز ، مر دمان افغانستان تجلیل کرده وبا بر گزاری محافل خو شی وسرور باستقبال آن شتافته وباميد سال نکویی درین روز نخستین روز اولین مـــاه سال شمسی ، د ست نیایش بدر گاه پروردگار بلند کرده وسالی پر از بر کت و فرا وا نی را آرزو نموده اند .

نوروز از روز های خوشی آفرین ومسرت زای آ ریانای با ستان بوده واجداد پر افتخار ما درین ر و ز بـا برگزاری محافل و گرد هم آیی های خوشی آفرین ، این روز تاریخی را جشن گرفته اند .

آریایی های نا مدار که د ر بلـخ باستان اولین مدنیت آریایی رابنیان گذاردند ، روز نوروز که بشا ر ت دهنده سال نکو برای آنها بود ، از مسرت زا ترین روز های سال بوده واین روز را با بر گزاری میله های عنعنوی بهاری جشن می گرفتند .

نوروز در تاریخ ادبیات کشور و فرهنگ مردم ما برازندگی خا صی درگذشته داشته وشاعران انـــدر وصف آن غزلها و قصیده‌ها ا نشاد کرده و توده های مردم بـــر رسم نیاکان خویش در همین روز بـــه پایکوبی و شاد مانی پر داخته ا ند که تا امروز مردم جشن نوروز را برگزار می کنند .

آریایی های بزرگ در روزنوروز تحایفی یکی‌بدیگر پیشکش مینمودند وسال‌نورا به دو ستان ، آ شنا یان ونزدیکان که می دیدند ، تبریک‌می‌گفتند و سال خوشی را بیکد یگر آرزو می نمودند که این رسم‌دیرینه را هنوز هم مردم ما بوجه بهتری‌بجا می کنند .

بعد از آنکه مردم کشور د یـــن مقدس اسلام را پذیرفتند ، بعضی رسم و رواجهای نوروزی در محافل رسمی و حضور داشت مقا مـــات رسمی انجام نمی شد و لی اموبها روز نوروز را جشن گرفتند واهدای تحایف قیمتی را به شخصیت ها و مقامات رسمی رواج دادند که‌نسبت گرانی تحایف ، عمر بن عبدالعزیز آنرا منسوخ قرار داد و لی نو روز وجشن نوروز ازطرف مردم، باشکوه خاصی برگزار میشـــده ودر روز نوروز و روز های ما قبل و ما بعد آن مردم با دادن تحایف ، بر گزاری محافل سرور ، انجام و رزش های باستانی و مسابقات پهلوانی، نشان زنی و غیره به پایکوبی و شاد مانی پرداخته اند که منو چهری شاعر و موسیقیدان کلاسیك کشور از نوروز چنین در شعرش یاد کرده است :

نوروز ، روز گار نشاط استوایمنی
پوشیده‌ابر، دشت به دیبای ار منی

صفاریان و طا هریان هرات‌روز نوروزرا با شکوه‌تر از پیش جشن می‌گرفتند ، دران زمان هنگام نو روز محافل آ راسته میشد د هقا نـــان «دهگانان» در محافل بزرگ پذیرفته وقدر می شدند و مردم به نهالشانی وزراعت تشویق می گردیدند وباین صورت هم از ا ولیـن روز یکسال شمسی با خوشی زایـــد ا لوصفی استقبال می کردند .

روز نوروز کـــه آ خریـــن روز زمستان را پشت سر می گذاردوسر آغاز سال جدید است در آ یینـــه تاریخ ادبیات و فلکلور مردم ما ا ز عصر آریایی هائی با ستان تا کنون خوش درخشیده که امروز این جشن همه ساله در روز اول حمل بامراسم شانداری برگزار می گر دد و مردم ما درین روز برای یکسال دیگـــر تصمیم می گیرند و باکار و پیکـار انقلابی ووطنپرستانه در طول سال تصامیم شانرا جامهٔ عمل‌می‌پوشانند.

فصل بهار که از نوروز آ غـاز مـــی‌شود ، فصل جهش و جنبش است، انسان، حیوان ونبات‌ازحالت خمود که ناشی از سر مای طا قت‌فرسای ز مستان است بحر کت‌می‌آیند و با نیروی تازه وشور وشوق زندگی به تلاش وتپش می ا فتنـد وباعشق به ز ندگی و سازند گـی فعالیت را آغاز می نمایند .

شاعر شیوا بیان ز بان د ر ی سعدی چه خوش و بجا سر و د ه است که :

آدمی‌نیست‌که عاشق نشودفصل‌بهار
هر گیاهیکه‌به‌نوروز نجنبدحطب‌است

وخیام شاعر بلند آوازه وریا ـ ضیدان مشرق زمیـن در شعر ش نوروز را چنین ستوده است :

برچهره‌گل نسیم نوروز خوش است
درصحن‌چمن‌روی‌دل‌افروز خوش‌است

بهمین ترتیب فر دوسی ا یـــن آفریننده شا هنامه از نوروز بهروز چنین یاد کرده :

چوخورشید برزد سر از پشت زاغ
جهان شد ازو همچو نـوروز با غ

امروز در کشور با ستانی ما ، دهقانان ، زراعت پیشگان و باغداران نوروز را طی مراسم ملی و عنعنوی جشن می گیرند ودرین روز مقـدم بهار ووقت کشت و کار ونهالشانی را گرامی می دارند .

در اوایل بهار در سراسرکشور هموطنان ما نهال غرس می نما یند

بقیه در صفحه ۵۲

ستا رگان

افسانه

ساز

ترجمه وافی

آوازخوان جوان و باحساس

الطاف حسین خوا ننده جـوان وبااستعداد که چندیقبل درکنسرت افغان ننداری یك پارچه خوا نـد ن کلاسیك اجـرا نمود و فوق العاده مورد تو جه واقع گردید خیلی بـا احساس وخوش بـر خورد است .

الطاف حسین چند یـا ر چـه تلویزیونی دارد. مخصو صا پا رچه «اشك ها باهم» خیلی طـر فـدار دارد .

دو سال از همکاریویبامدیریت موسیقی افغان ننداری میگذرد .

الطاف از جمله آواز خوا نـا ن پرو فشنل است وی ابتدااساسات موسیقی را نزد پـدرش ا ستـا د محترم سر آ هنگ آغاز نموده بعدا نزد استاد عبدالرحمن خان و حلیم جعفر خان در بمبئی آ واز و ستاررا فرا گرفته است .

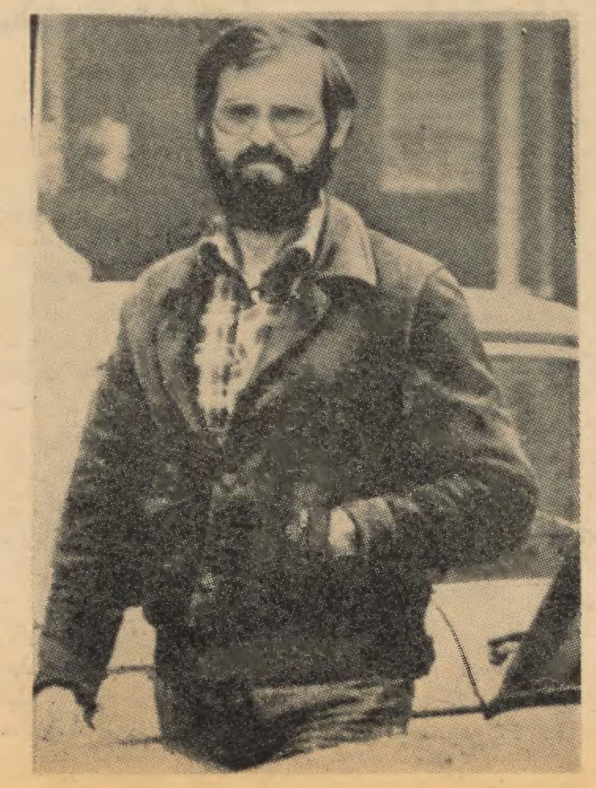
از جمله آ هنگ هایش بـــه «هنوز هم هنوز» علاقه خاص دا رد وعلت آنهم خاطرهٔ نخستین عشق، عشقنافرجام اوست» .

الطاف کست های نیـــز ثـبت نموده که مـو رد قبول و ا قـــع گردیده است .

الطاف حسین خواننده بااحساس وجوان

هنرمندموفق یوگوسلاوی

اکتور جـوان ومعـروف یـوگـوسلاوی را دکوبولیچ استعداد عالی در رشته هنر تمثیل داشته و در تبارز دادن هیجانات درونـــی قهرما نان که وی آنها را بازی می کند دربین هم قطارانش جای خاصی دارد .

سناریست در نقش اول فلم

ایناهکار وواپکی از چهره های سر شناس سینمای اتحاد شوروی است . برای اولیـن بار در فلم «فشون جوان» درخشیدو در بین همقطارانش جای خاص را گرفت . بعدا نقش

های زیادی را بامهارت تمام بازی کرد .

اینا دو سالکامل را صرفنوشتن سناریوی فلم نمود این سناریو به اساس داستان های گورکی و خاطرات اکتور های روسی نوشته شده است و نقش اول را خود اینامکار ووا موفقانه بازی نموده است .

مایایسکا یاستاره بیرقیب بالت جهان

ما یا از جمله بهترین با لـرین های معـا صر است هـر قـدردر تعر یف این زن هنر مند گفته شود

لیلیو ش بود .

میشل مو ر گان بحیث یـــک ستا ره با ا ستعداد تما م رو لهاـ یش را خیلی مو فقا نه با ز ی کرده ودرتاریخ جهان سینما شا مـــل گر د ید ه ا ست .

ژست‌زیبای از بالرین

زینب خا نله وا آوازخوان‌معروف

کم ا ست او با تما م و جو د ش عاشق بالت بودم‌در هنگام ر قص او همه چیز را فرا مو ش میکنـــد جسم ومغز اومیر قصد در با لـت ((دریاچه قو)) دربالت) (کــارـ من سو یتا)) میدر خشد .

چندسال قبل بـــه اساس داـ ستا ن آ ن کار ننیا ی((تولستوی)) بالت مقبول در ست کرد. و ثابت سا خت که در کار کورو گرا فی نیز میتواند موفق باشد، همچـــنان در چند فلم هنری نیز سهم گر فته که‌میتوان فلم های اناکار نیـــنا و چا یکو فسکی را نا م برد .

ما یا پلسسیکا یا آموزشگـــا با لت را در سا ل ۱۹۴۳ تمام‌کرده ا ست و بعدا شامل با لشو ی تیاتر مسکو گرد ید ه و تا ا مروز چو ن ستاره) نه‌تنها در این تـیا تـــر بزرگ بلکه در جها ن در خشید ه ا ست .

مایا پلسیکا یا را در ا مر یکا، آسیا ،ارو پا ، افر یقا و استر لیا بحیث بهترین بـــا لر ین جـــها ن می شنا سند .

میشل‌مورگان

میشل مور گا ن ستاره معرو ف وزیبا چشم فرانسوی هنو ز هـــم در بین مرد م هوا خوا ها ن فرا ـ وان دا شته و بااینکه کمتر رو ی پرده ظا هر میشود لقب ((او لین خانم سینما ی فرا نسه)) را بو ی داده اند .

چند ی قبل مور گا ن کتا ب‌خاـ طرا ت خود را به نشر رسا ند و خیلی مورد دلچسپی وا قع گردید.

یکی از آ خر ین فلم ها ی ایـن ستاره ((پشک و مو ش)) نـــام دا شت واز سا خته ها ی کلو دـ

میشل مورگان هنر پیشه زیبای فرانسه

زینب خا نله وا آوازخوان‌معروف آذر بایجان اتحاد شو رو ی یـــک سال قبل این آواز خوا ن زیبـــا وخوش صدا برای اجـرا ی یـــک سلسله کنسرت ها بکا بل آمده‌بود وخیلی مورد ا ستقبا ل قـــرا ر گرفت ز ینب ازدوا ج نموده ویـک دختر دارد . با وجود گر فتا ری ز یا د و سفر ها همیشه کو شش میکند تا همسر خو ب و مادر بــرـ ارزنده با شد .

سخنی در اصل و پیدایش نوروز

پوهاند دکتور جاوید

نوروز باستانی بانفس سحر پرواز وطرب انگیز خود طبیعت راجان تازه می بخشد ، سراسر باغ وراغ ، کوه وهامون راباگل وریحان لاله وارغوان آراسته می سازد . قمری وهزار ، بلبل وسار رابجوش وخروش ، ناله ووجد می‌آورد،جهان افسرده وپژمرده را رشك بهشت برین وغیرت علیین می گرداند . از هرگوشه وبیشه نوای جانبخش زندگی و تابندگی ،شادابی و تندرستی بگوشها میرسد، شاعران نو آفرین و دقیقه یاب به طبع آزمایی وسخن سرایی آغاز میکنند ودر وصف مظاهر طبیعت وجلوه های بهار اشعار نغزدلاویز می‌سرایند . پیروجوان برزگر و دهقان مقدم این فصل میمون را گرامی می پندارند ، استقبال از بسیار است چنانکه ادیب صابر گوید .

زهی کوی بر ده زابنای گیتی
بکسب محامد ببذل رغائب.

(یکشنبه اموات) دربین مسیحیان‌و (شب مردگان)پیش‌از حلول‌عیددربین ما، منشاء احترام بروح گذشتگان در بین تمام ملل بهر درجه ای از تمدن که بوده اند فقط ترسی بوده است که از ارواح داشته اند و تصور می کردند که ارواح میتواند اسباب ذلت وبدبختی ، آزار و ناراحتی آنان بشود . البیرونی روایت می کند که اهل پیش از آغاز فروردین برای اموات قدیم خود گریه ونوحه سرمیکردندو پس از حلول سال نوبه عشرت وشاد کامی می پرداختند ،این عادات و رسوم بمرور تغییر کرد . نیاز ها ،

بهار وستایش آن که خود مظهر زندگی نوین و رستخیز طبیعت است به عهود بسیار قدیم میرسد آریاییها از آغاز زندگی و تمدن خود مدتها پیش از تقسیم شدن به شاخه های هندی وایرانی فرا رسیدن بهار راجشن میگرفتند تا آنجاکه **این رسم میمون جزءعادات** وآداب‌ملی آنان شده‌بود .

درباره اصل و حقیقت نوروز سخن بسیار رفته است . در اصل **نوروز ((عید اموات)) بود باین** معنی که آریاییهای قدیم عقیده داشتند که در چنین موقعی ارواح مردگان بمنازل خود بر میگردند و سیر میکنند در چنین احوال مردم برای ارضا وخشنودی روان‌گذشته گان دست به دعا ونیاز بر میداشتند مانند روز ((رغائب)) در میان مسلمانان عرب ، در لغت رغائب جمع رغیبه به معنی بخششهای وقربانیهای قدیم رفته رفته شکل دعا وشکران راگرفت وبعد در هیات جشن وشادی درآمد .

بعقیده زرتشتیان هماروح یا ((فرور)) است که همه جا حاضر وناظر بوده وحفظ نظام جهان بدان بسته است . فروردین نام ماه اول سال از همین کلمه است که بعقیده آنان فرور در سر آغاز سال بزمین فرود می آید و بگردش می پردازد ، مردم مقدم اورا جشن می گیرند واز آن استعانت وامداد می جویند ، تکریم از ارواح ازحلقه کوچك خانواده و قبیله آغاز گشته شامل حال‌تمام کسانی میشود که بنحوی از انحا آثار خیرو نتایج کوشش آنها عام بوده است‌چنانکه یونانیها به پهلوانان و دلاوران ماضی خود احترام می گذاشتند ویا نورستانیها تا همین اواخر با بر افراشتن پیکیره چو بین بر فراز قبر هایاد و ذکر قهرمانان خود را محترم میداشتند .

روز اول سال به حساب قدیم که جای ذکر آن نیست تغییرمیکرد درقرن پنجم بودکه آغاز سال با شروع بهار مصادف شد .باغتنام ازهمین فرصت بود که جلال الدین ملکشاه سلجوقی در سال ٤٦٧ ه.ق ترتیب تقویم جلالی را بنانهاد و نوروز را در روز اول بهار که موقع نجومی تحویل آفتاب به‌برج حمل است قرار داده ثابت نگاه داشت ودر واقع نو روز و سال نو جشنی شد هم طبیعی وهم وصفی

در باره پیدایش نوروز بایدگفت که نسبت ایجاد نوروز وبرگزاری آن‌به‌جمشید (ییما)اوستاو(یامای) ویداکه داستان سر گذشت اودرآثار هندی‌وایرانی‌به‌یك نوع‌روایت شده در ماخذ تازه تری نقل گشته ودر خود اوستا و آثار پهلوی بدان اشاره ای نرفته است . سال در اوستا بدو فصل گرما وسرمایعنی هفت ماه تابستان وپنج ماه‌زمستان تقسیم گشته که در هر یك از این دوفصل جشنی برپا میشده و هردو آغاز سال نو بشمار میرفته است. تقسیم چارگانه فصل به بهار تابستان ،خزان و زمستان‌نخستین بار در آثار پهلوی بنظرمی خوردکه از اعتدال ربیعی ، انقلاب صیفی ، تعادل شب وروز ، خوشگواری‌هوا سرچشمه میگیرد . از آنجا که‌نوروز با شروع خلافت رسمی و ظاهری خلیفه چهارم حضرت علی کرم‌الله وجهه مصادف است این جشن ملی صبغه مذهبی هم گرفت و این امر در شکوه و عظمت رونق وجلال نوروز وبرگزاری آیین آن افزود برادران اهل تشیع ما ازین بابت با این روز فرخنده احترام عمیق ترمی گزارند وآنرا عید می گیرند بعبارت دیگر نزد آنان هم جشن است وهم عید ، شرح تجلیل و وصف این جشن وجزییات‌مراسم وآیین آن در عهد ساسانی بتفصیل در کتب تاریخ منقولست. خلفای اموی وعباسی خاصه در عهد وزارت برامکه بلخ این جشن رابا شکوه هرچه تمامتر بر گزار می کردند و بشیوه سلاله های قدیم هدایای نوروزی نثار می نمودند . شعرای عرب در وصف نوروز ومهرگان قصائد و اشعار فراوان سروده اند که حمزه اصفهانی در قرن سوم آنرا درکتابی بنام ((اشعار السائره فی النیروز والمهرجان)) جمع و تدوین کرده است . سلاطین‌اسلامی خاصه غزنویان و سلجوقیان این جشن ملی را مانند سایر جشنهای نظیر جشن سده ومهرگان بامراسم شانداری برپا میداشتند بهار نامه های شعرای آن دوره ها چون چکامه‌ها وچامه‌های فرخی، منوچهری معزی ونظایر ایشان بهترین گواه قول ماست و حتی میتوان گفت کمتر شاعری را سراغ‌داریم که شعری در وصف بهار نسروده باشد . بهاریات این نغمه سرایان «بقول مولانا» از شاهکار های دل انگیز ادب دری بشمار می رود. که چند نمونه‌آنرا درپایان مقاله ملاحظه می فرمایید در بسا در بارها خاصه در دستگاه غزنویان جشن نوروز چندین روز طول می کشید ، در پنج روز اول که نوروز عامه گفته میشد بارعام برقرار می گردید ، در چنین روز حاجت ها روا می شد هر نوع انعام واحسان هدیه و تحفه به همگان خاصه به‌چشم ولشکر اعطاء میگردید روز ششم آغاز نوروز بزرگ یا خاصه می بود در چنین روزی‌امرا وبزرگان خلوت می کردند وبه‌عیش وطرب ، شاد خواری و باده گساری می پرداختند،آهنگ های‌موسیقی ونغمه های خاص نوروزی نواخته می‌شد بویژه نوای ((نوروزبزرگ)) همان نوایی که هنوز دراز بکستان زنده مانده و منوچهری در این بیت بان اشاره میکند :

نوروز بزرگم بزن ای مطرب‌امروز
زیراکه بود نوبت نوروزبه‌نوروز

آداب وآیین نوروزی که گاهی به منظور تبرك وتفال ،وزمانی برای خیر و شگون ویادفع‌شروچشم زخم در بیشتر نقاط افغانستان برپا میگردد بسیار جالب ودلچسپ است واز حوصله این‌مختصربیرون. بحث در باره سوابق واحکام هریك آن مستلزم تحقیق بیشتر وتحریر مقالات متعدد است . از جمله‌آداب نوروزی فقط بذکر یکی می‌پردازیم و آن تهیه سبزه (نورسته) است‌که نشانه سرسبزی و شادابی ،میمنت وبرکت ، تازگی وکامگاری است . بعضی ازین رواجها ومراسم تاامروز با مختصر تغییری زنده است . برگزاری این رسم مبارك ملی در واقع احیای سنت قدیم ،شعائر وطنی وسنن بومی است .

واینك چند شعر دل انگیز در وصف بهار:

چنانکه گفتیم در باره پیدا یش نوروز افسانه های بسیار نقل شده واز آنجمله داستا ن دلنشینی است راجع به شاه شمیران وپدید آمد ن انگور ونوروز در هرا ت کـــه درنوروز نامه منسو ب به عمر خیا م ذکر آن رفته است .

فردوسی نسبت ایجاد نو روز رابه جمشید فر مانروا ی کیا نی بلخ میدهد کسیکه بنابر قصص تاریخی و روایات ملی بنیان گذار تمـــدن ونظام اجتماعی خوانده شده چنانچه بعداز شمردن کار نامه های اوچنین روایت میکند :

بفرکیان یکی تخت سا خت چه مایه گو هر اندر نشنا خـــت
که چون خواستی دیو بردا شتی زهامون بگردون بر افرا شتی
چو خورشید تابا ن میان هوا نشسته بر او شاه فرمانروا
جهان انجمن شدبر تخت او ی فرو مانده از فره بخت اوی
به جمشید برگو هر افشاندند مرآن روز را روز نو خواندند
بزرگان بشادی بیار استنـــد می و جا م ورا مشگرا نخواستند
چنین جشن فر خ ازآن روزگار بمانده ازآن خسروان یادگار

اینکه در روز نوروز برای تجلیل خاطرهٔ سلطنت معنوی شاه ولایـت مآب جنده مبارب رابر می افرازندناظر بهمین مو ضـوع اسـت . در باره جنده باید این نکته را افـزودکه جنده صفت فا علی از جهیـد ن عبارت از پارچه لرزانی بوده کــه بشکل دستمال یا بو که بر قسمت بالایی درفش یا بیرق می بستند.مولف آیین اکبری جاییکه انـــواع درفش و بیرق را با اجـزای آن شرح میدهد رسم و تصویر آنـــرا بصورت روشن داده است . ایـــن کلمه اتساعا از بابت اطلاق جزء به کل بمعنای بیرق و توغ (که هردوکلمه ترکی است) درفش و پرچـم (که دری است) لوا و علم (که عربی است) بکار رفته است . کلیم کلمه جهنده را درین بیت چنین بکــــاربرده است :

زسم گرزو سنانت دل عدو جاوید ـ شود بزیر زمین چورگ جهنده تپان

بدین خر می جها ن ، بد یـن تازگی بهار
بد ین روشنی شرا ب ، بـــد ین نیکویی نگار
یکی چون بهشت عدن ، یکی چون هوای دوست
یکی چون گلاب بلخ یکی چون بـــت بهار
زمین از سر شك ابر ، هوا ازنســـیم گـل
درخت ازجمال برگ ســر کــــه زلا له زا ر
یکی چون پرند سبز ، یکی چون عبیر خو شـــ
یکی چو ن عروس خوب، یکی چون رخان یار

فرخی سیستانی

* * *

بیاباغبان خر می ساز کـــن گل آمد ، در با غ را باز کن
نظامی به با غ آمد از شهربند بیا رای بستان بچینی پر ند
زجعد بنفشه بر ا نگیز تا ب سر نرگس مست برکن زخواب

نظامی گنجو ی

* * *

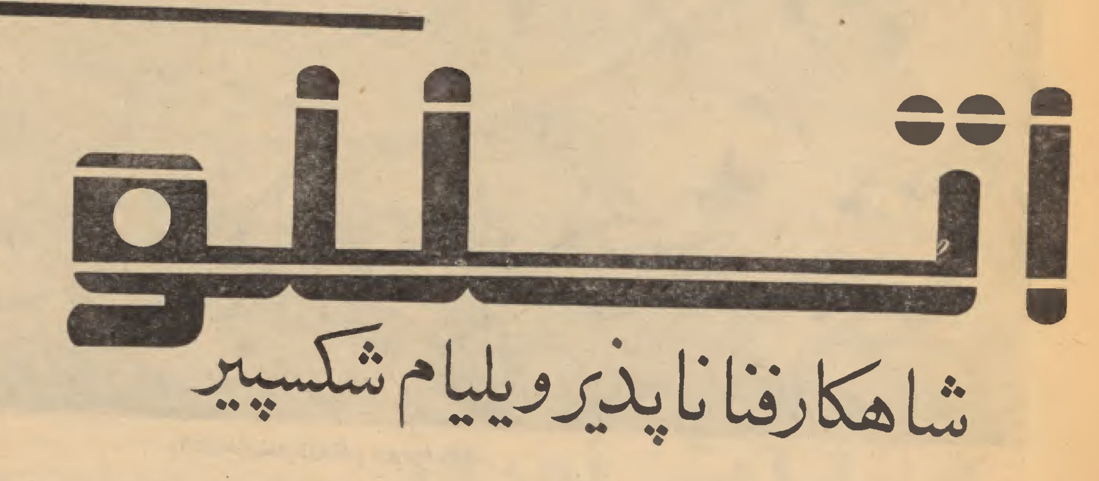
از خلد گر فت بو ستا ن نور پیرایه و جامه یا فت از حور
جا مه ز حریر و حـــله دارد سر ما یه ز لعل و در منثور
بودند چهار مه در خـــتا ن مانند مقا مـــرا ن مقمـــور
امروز نگر که از تحمـــــل گو یی همه قیصر ند و فغفور
نا گشته هنوز طبع گیتـــــی تفسیده چنا نکه طبع محرور
ابرو شجراز پی علا جشـــ ریزند همی گلا ب و کا فور
تاباد بهار پرده بر دا شـــت از چهره لعبتات مستـــــور

(امیر معزی)

برای شما برگزیده ایم:

هر هفته یک داستان برگزیده:

ادبیات جهان

اینك نخست شمع را خواهم کشت و آنگاه آتش زندگیش را خاموش خواهم ساخت.

تو ای شعله فروزان اگرخاموشت کنم و سپس پیشمان گردم دگر باره میتوانم رو شنایی پیشین‌رابتو باز دهم، اما تو ای ماهرانه ترین مظهر والای هنر طبیعت‌همین‌که شمع زندگیت فرو مرد دیگر نمیدانم کجا میتوانم به آتش((پرو مته)) دست یابم تا با آن باز ترا برا فروزم؟ آری خواهمت کشت و آنگاه دوستت خواهم دا شت، باز یك بو سه، واین هم‌بوسه آخرین ..

هرگز بوسه یی بدین شیرینیو بدین شومی نبوده است.

* * *

ویلیام شکسپیر بزر گترین‌شاعرو نما یشنا مه نویس انگلیس به‌سال۱۵٦۹ در انگلستان‌دیده به جهان گشودو به سال ۱٦۱٦ جهان‌را بدرود گفت، آرامگاه او امروز زیار تگاه‌صاحبدلان و شیفتگان ادبیات است، شکسپیردر طی دوران کوتاه زندگی خویش ماجرا های بسیار دید . . .

در سیزده سالگی مدرسه را ترك‌گفت تا بتواند به تامین معاش خانواده فقیر خود کمك کند، پنج‌سال بعد با دختر دهقانی که هشت سال از خودش بزرگتر بود ازدواج‌کرد و از این وصلت صاحب سه فرزند شد، به سال ۱۵۸۵ به‌لندن‌رفت و در تماشا خانه یی که زیر نظر متنفذین آن شهر بود ابتدا به‌کار پیشش خدمتیو بعد به شغل بازیگری پرداخت، بعد ناظم‌نمایش‌شد و رفته رفته به برکت هوش و نبوغ خویش نمایشنامه های‌بسیارنوشت، زندگی او روز بروز بهتر شد، ثروتمند گردید و املاك‌بسیاری را خریداری کرد.

شکسپیر بدون شك یکی از نمایشنامه نویس های طراز اول جهان است و آثاری چون اتللو، هملت، رو میو و ژولیت تا جر ونیزی و غیره همیشه جاوید است.

شهر زیبای ونیز واقع در ایتالیا در سکوت عمیق فرو رفته بهود، تاریکی در کوچه پس کوچه های آن پنجه افگنده و جز صدای پای رهگذرانی که با شتاب فراوان به جانب خانه‌های خویشس درحرکت بودند صدای دیگری شنیده نمیشد. دو مرد یکی بلند و خوش اندام موسوم به نجیب زاده (رود ریگو) و دیگری لاغر و باریك اندام به نام (یاگو) در حالیکه باهم سخن میگفتند در سلول کوچه تاریکی باهم گام بر میداشتند (یاگو) مرد کینه توز و غیبت گری بود که درزندگی به خاطر شهرت و مقام بهر کاری تن درمیداد، او افسر علم دار سردار بزرگ سیاه پوستی به نام (اتللو) بود، اتللو در دربار فرما نروای و نیز خدمت میکرد و رهبری قشون و نیز به عهده او که مردی به غایت کار دان، شجاع و بیباك بود سپرده شده بود. دیگر در آنروز غمزده و افسرده‌به نظر میرسید و باسخنانی که بوی تزویر و ریا میداد نزد (رود ریگو) نجیب زاده شهر و نیز درد دل میکرد:

رود ریگو میگفت: (یاگو) شیوه سخن گفتن تو مرا دچار تردید کرده است، آیا به راستی از سردارخود اتللو کینه دردل گر فته یی؟شاید به خاطر اینکه او مقام بزرگتری را در سپاه خود بتو نداده است، یابه خاطر اینکه ترا معاون خود انتخاب نکرده است؟

(یاگو) لبخند تلخی زد، قیافه انتقا مجو یش خشن تر گر دیدو گفت: اتللو مرد عاقبت نا اندیشی است که دوستان خود را زود ازیاد میبرد، من به او خدمت فراوان کرده ام ولی تاهنوز لطف او شامل حال من نشده است.

(یاگو) نفرت فراوانی از اتللو بدل داشت و از اینرو میکوشید بهر قیمتی شده انتقام خود را از او باز ستاند، او میدانست درشهر و نیز دختری زندگی میکند که‌فرزند سناتور (بارا بانسیو) است و جوانان فراوانی دل در گرو عشق او نهاده اند، از آن جمله (اتللو) ونجیب زاده (رو دریگو). بخصوص او میدانست که اتللو در این راه از دیگران پیشی جسته است درحالیکه رود ریگو و دیگران در عشق‌خویش شکست خورده اند. از این رو او به (رود ریگو) گفت:

• (اتللو) امروز پنهانی دختر را از خانه پدر فرار داده‌و با او پیوند زنا شویی بسته است . . . پدر دختر از این ماجرا خبر ندارد، باید پدر را برضد اتللو که عشق‌ترااز چنگت بدر آورده بشورانیم وبخاطر این عمل نا جوانمردانه آبرویش‌را بریزیم بیا بامن بیا خانه سنا تور (بارا بانسیو) در همین نزدیکی است.

رود ریگو عاشق شوریده (دزد مونا) دختر با را بانسیو وقتی ماجرای فرار معشوقه خویشش را شنید دچار چنان التهاب و بحرانی شد که بیدرنگ در پی یاگو بجانب خانه بارا بانسیو براه افتاد، وقتی بدرب خانه رسیدند ، رو دریگو با صدای لرزان پدر و دختر را صدا داد .

بارا بانسیو ! دزد . . . دزد — کجا نشسته یی که راهزنی مال و ناموس ترا دزدید . . . از خواب غفلت بیدار شو !

پیر مرد که ریشی سپید و چهره یی شکسته و فرتوت داشت درکنار پنجره آمده سراسیمه سر بیرون آورد و پرسید :

—چه شده چه حادثه یی روی داده است ؟

رود ریگو بازیرکی پرسید :

— سناتور آیا تمام اهل خانه‌تو در منزل هستند ؟

— چرا این سوال را ازمن میکنی. منظور تو چیست ؟

رود ریگود ر حالیکه به زیر پنجره نزدیکتر میشد بالبخند زهر آلودی گفت :

—بارا بانسیو ! مرا میشناسی ؟ من رود ریگو عاشق دلخسته دختر تو استم مردی که تا هنوز آرزوی ازدواج او را دارد .

بارا بانسیو چهره درهم کشید و فریاد زد :

—مگر منعت نکرده بودم که‌بیشتر از این گرد خانه ام نگردی ؟ دختر من درخور همچو تو نیست.

تو مردم آزاری پیشه کرده یی که خواب و آسایشم را برمن حرام میکنی . . .

دراین حال یا گوی نیر نگ باز قدم به پیشش نهاد و فریاد زد :

اتللو: ازمن چون مردمی سخن برانیدکه نابخردانه زیست.. مردی که‌نابخردانه مرواریدی که به همه چیز دنیا می ماند شکست و‌به دور انداخت.

—ولی بارا بانسیو تو دیگر صاحب دختری نیستی ، زیرا دخترت با اتللو گریخته است .

بارا بانسیو نخست از شنیدن این خبر غرق در شگفتی شد ولی بعدبه خیال آنکه آنان قصدآزار او را دارند ، گفت :

—بروید ای آدم های پست !

یاگوبه‌قهقهه خند ید ... صدای‌خنده او در چند کوچه دیگر نیز پیچید صدای خویش ار آرا متر کردو چون روباه مکاری که با چربزنی وافسو نگری طعمه را بدام‌می کشد گفت :

— قربان تو جه کنید . . . اگرچه تاحدی گمان میبرم به میل ورضای خرد مندانه خودتان بوده که دختر نازنین شما پاسی از نیمه شب گذشته جز آنکه یك مزدور کسی همراهشس بشد نزد آن سردار شهو تران برده شود تابه هم آغوشی رذیلانه اش تن ر دهد ... اگر اینطور باشد و خود خبرداشته اید پس ما سخت گستاخی کرده ایم . . .

بار ابانسیو لحظه یی بفکر فرو رفت‌او آنگاه چون جرقه آتش از جای جهید و فریاد بر آورد:مشعل . . .مشعل بیاورید ! تامن تمام‌خانه را بگر د م ولی گو یی آن دو مرد راست گفته بودند زیرا هرچه بیشتر گشت کمتر یافت ، نالان و افسرده بکنار پنجره آمد، سربه‌روی دستهایش نهاد و گفت : باقی‌عمرم جز یاس و تلخکامی نخواهد بود و انگاه از یاگو پرسید :

—تو او را در کجا دیدی ؟

رود ریگو قدم به جلو نهاد و گفت :

— من شمارا در یافتن او یاری خواهم کرد.

بارا بانسیو در حالیکه سربه میان دو دست استخوانی و لرزان خود میگرفت ، فریاد زد :

—ای پدران ! از این پس به رفتار دختران خود غره مشویدزیرا نجیب ترین آنها نیز در راه عشق و شهوت به پدر خیانت میکند .

یا گو ی تز و یر کارمیدانست‌که افسون او موثر واقع افتاده واکنون موجی از نفرت و کینه جویی درشهر و نیز علیه اتللو بپاخواهد شد ولی از سوی دیگر نمیخواست سردار بزرگ وی اتللو بر این امر واقف گردد و بداند که او عامل‌چنین دسیسه بزرگی بوده است پس به رود ریگو گفت :

— تو باسناتور و سپا هیانش‌در پی یافتن اتللو باشید که من کار ضروری دارم و دور شد ، در کوچه دیگر به اتللو رسید — وقتی او را دید باشتاب پرسید :

—آیا راست است که شما با (دزد مونا) فرزند یکتای بارا بانسیو پیوند زنا شویی بسته اید . .. اگر چنین است آیا این پیوند بدون رضای پدرش بوده است ؟ من‌شنیدم که پدرش سخت . بیمناك است و شکایت شمارا پیش فرمانروا خواهد برد — آیا نمی خواهید درپی چاره یی باشید ؟

اتللو خنده یی کرد . . . درپس آن چهره سیاه چرده دندانهای سپیدش جلای خاص داشت ،گفت: بگذار خشم او بهر کاری توسل جوید ، خدماتی که من به این دولت کرده ام موجب میگردد همین که‌او به سخن در آید فریاد های شکایت او در گلو خفه گردد و تو ای یاگو اینرا بدان هرگاه عشق دزد مونای عزیز نبود من در برابر همه گنج های عالم آزادی و سبکباری خود را به محدودیت نمیفرو ختم و خویشم را پایبند زنا شویی نمیکردم .

آن هنگام که یاگو و اتللو درآن پس کوچه تاریك مشغول سخن گفتن بودند نا گهان شعله چند مشعل فروزان سینه تاریکی را شکافت و هیاهوی مردمی که از روبرو نزدیك میشدند محاوره آن دو را قطع کرد ، اتللو همینکه مشعل ها رادید ، پرسید :

—یاگو آنان کیستند ؟

یاگو مضطرب و هرا سان شد و در حالیکه دست درشت و قوی اتللو را در دست گرفته به سویی میکشید، گفت :

—درنگ مدا رید که آنان جملگی در پی شما میگردند . .. سناتور بارا بانسیو پدر دزد موناویارانش .. .از خشم آنان فرار کنید !

اتللو نگاه دقیق دیگری به آن سوی انداخت و در آن میان صدای (کاسیو) معاون خودرا شنیدوگفت: گفت :

—نه بارا بانسیو نیست ، کاسیو و همرا هانش میباشند .

کاسیو با صدای بلند از چند قدمی گفت :

—اتللو — ای سردار بزرگ ! فرما نروا شما را خواسته است زیرا باید هرچه زود تر با سپاهی عظیم به قبرس بروی.... فر مانروا با اشتیاق در آرزوی دیدار توست.

آندو سر گرم سخن گفتن بودند که ناگهان بارا بانسیو نفس نفس زنان پیشاپیش گروهی ازسپاهیان وارد آن کوچه شدند و چون چشم سناتور پیر به اتللو افتادو ر حالیکه گویی میخواست با دو دست لرزان و ناتوان خود گلوی او را بفشارد فریاد زد :

—دزد بی آبرو .. . دخترم راکجا پنهان کرده یی ؟ بی شك افسونی و جادویی در کارش زده یی ؟ آخر

لطفا ورق بزنید

از هر که عقل به سر دارد میپرسم آیا دختری چنان پاك و مهربـــان و خوشبخت . . . دختری کــه از زناشویی روی میتافت و بر سینه آن همه خواستا ران برازنـــده و ثروتمند این شهر دست رد میــزد اگر به‌زنجیر جادوگرفتارنمیبود هیچ امکان داشت که خود را مایه‌ریشخند همکان سازد و از شفقت پــدر به آغوش تیره همچون تویی پناه بردکه بیشتر در خور وحشتی‌تا دلبستکی . . . سزاوار نفرین عالمیان باشـم اگر به عقل راست نیاید که افسون پلیدی در کارش کرده یی .

اتللو دچار خشم شده بود . دست و پای تنو مندش بسان بید میلرزید پای به جلو نهاد و گفت:

دست نگهدارید ، هم شما که بامنیدو هم آن دیگران ، من‌میـل دارم به اتهامات شما پاسخ کویـم . . . در کجا ؟

کاسیو که وضع را بدین منـوال دید، گفت :

ـاما فرمانروا به شما احتیــاج دارد و اکنون وضع کشور در خطر است ، این دعوا را بعدا فیصلـــه دهید .

بارا با انسیو که شعله خشمو انتقام سراسر وجودش را فـــرا گرفته بود به در گاه فرمانروا شد و در جلسه بزرگی که با حضـــور سران مملکت و اتللو و دیگربزرگان تشکیل شده بود تا تصمیماتـی در باره جنك قبرس گرفته شودشکایت دل درد مندش راپ یشس فرمانـروا برد و گفت :

ـفرمانروا ... دل ریـــشس دارم زیرا جوانی تهی مایه ناموس مـرا بباد داده است ومن از تو طلب‌یاری دارم .

فرمانروا فریاد زد :

ـکیست آن خیره سر تابر طبق قوانین بیرحم رشته جانـــــشس را بگسلم ؟

سناتور پیر به اتللو اشاره‌کرد، فرمانروا غرق در حیرت و شدگفتی شد و زیر لب گفت : اتلـلو . . . اتللو . . . نه این‌ممکن نیست .

اتللو از جای بر خواست و بــا صدای آرام و متین خود چنین قصه آغاز کرد :

ـپدرش دو ستم میداشت گاهی دعوتم میکرد و داستان زندگیـم را سال به سال از جنگ ها و حصاره ها و فراز و نشیبی که ازآن گذشته ام جویا میشد و من آنرا سراسر از روز گار کودکی تا آندم که ازمـن پرسشس کرده بود برایشس میکفتم ، دختراو نیز گوش میداد ، فراوان از رنج های من آه کشید و به‌کیشس خود سوگند خورد که سر گذشـت من شگفت و رقت انگیز بوده است، گفت کاش هرگز او آنرا نمی شنید.

او دوستم میداشت ومن از اینکه او برمن دل میسوزاند شیفتــه اش شدم ، این است جادویی که شما از آن سخن میرانید و زنجیری که بدان مرا متهم میکنید .

فرمانروا پس از شنیدن ایـــن سخن گفت :

ـبروید دزد مونا را بیاوریـــد، بیاورید تا حقیقت را از زبان خود او بشنویم .

چند لحظه بعد دزد مونا را بـــه جلسه آوردند.

او پریشان حالو مضطرب بود، وقتیءب ه مقابل پدر خود رسیـــــد سر خم کردو با صدای لطیف چنین گفت :

ـپدر بزرگوار منِد ر برابر وظیفه دوگانه یی هستم ـ شما پـــدر و صاحب اختیار منید و من تاکـنون دختر شما بوده ام ، ولی اینـــك شوهر من اینجاست و همان گونه‌که مادرم به وظیفه خود عمل کـــرد و شمارا به پدرش بر تری داد من‌نیز بر آنم که نسبت به سرور خـــود (اتللو) همان رفتار رادرپیشس گیرم.

فر مانروا از جای بر خواستو با صدای پر هیبت خود گفت :

ـبگذارید شما را پندی دهـم . وقتی که درمان نیست درد را باید پایان یافته دانست و آخرین امید را نیز از آن برید ، زاری از پسس مصیبت گذشته نزدیکترین راه‌برای جلب بد بختی های دیگر اســـت . کسی که مالشس را دزدیده انـــد و لبخند میزند خود چیزی از کف دزد می رباید و آنکس که بیهـــوده افسوس‌میخورد از مایه خودمیدزدد.

سناتور ها و تمام حاضرین پــدر غمدیده را بسویی کشیدند و او را دلداری دادند و قانعشس ساختند که هرچه اتفاق میافتد باید پذیر فت، شایسته است که او ازدواج این دو دلداده را بفال نیك گیــرد و دل افسرده ندارد . . . زیرا زندگـــی باعشق بزرگترین موهبت هاست .

پدر دزد مونا لب از سخن‌فروبست و چیزی نگفت :

و چیزی نگفت :

در جلسه آن روز قرار بر ایـــن شد که اتللو هرچه زود تر بســوی جزیره قبرس بشتابد او از جای‌بر خاست و گفت :

ـمن با فرو تنی به این فرمان‌تن می نهم ، بدنبال جنگ میروم ،ولی باید موقعیت شما یسته یی رای‌زنم فراهم آید و منزل و خدم وحشمی که در خور مقام اصل و تبار اوست به وی اعطاء شود .

اتللو پیشنهاد کرد دختردرخانه پدر بماند ولی بارا بانسیو قبول نکرد وگفت :

ـلعنت برمن اگر بخواهم دگـــر باره دختر فراری را در خانه‌خویشس راه دهم .

دزد مونا پای جلو نهاده گفت :

ـمن این سردار را دوست داشته ام ، قلبم به مردانگی او تمکین‌کرده است ، چهره اتللو رامن در روح‌او دیده ام و جان و سر نوشت خودرا در گرو افتخارات او گذاشته ام ، بگذارید من نیز به همراه او بروم.

اتللو پیشس از حرکت به ســوی قبرس دزد مونا را به (یاگـــو) ی تزویر کار سپرد و گفت :

یاگو به اتللو: آیا گاه دردست زنتان دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی برآن دوخته باشند ...

ـای افسر پر چمدار من . . .که مردی مطمئن میباشی ، من تا پای جان به وفاداری دزد مونا ایمـــان دارم ، تو ای یاگوی شرافتمند من دزد مونای خود را بتو میسپارم ، تمنا دارم زنت را بگوی تا همدم او باشد .

این فرصت خوبی برای (یاگو)ی تزویر کار بود ، او اکنون شکار را در دست داشت و میتوانست ضربه خود را بر پیکر اتللو وارد آورد و زنش را از راه بدر کند . . . از این روی خواست از رود ریگـــو عاشق بیتاب دزد مونا برای اجرای نقشه های پلید خود یاری بگیرد ، روزی شنید رود ریگوی عاشق‌پیشه از فرط بیتابی در عشق دزد مونـا میخواهد خود را در آب غرق سازد پیشش او رفت و مانع‌شد و به وی گفت :

ـ عشق این دختر سپید انـدام زیبا به این سر دار سیاه چر ده زشتر وی دیر دوام نخواهد آورد، او را گفت تا کام دل از دزد مونا بگیرد و بعد خود را بکشد .

رود ریگو در پاسخ گفت :

ـچه کنم که این کار عشق است و دست سرشت من است .

یاگو فریاد کشید :

ـسرشت . . . چه یاوه یی ؟این بسته بخود ماست که چنین یاچنان باشیم ، وجود ما باغی است کـــه اراده مان باغبان آنست ، میتوانیم درآن هر چه بخوا هیم بکاریم،از تنبلی بایرش کنیم یا از سرکار دانی زمینش را کود بدهیم ، بیا و مرد باش، خودرا به آب نینداز، پشك ها و سگ توله ها خود را بـه آب میا ندازند ، او میخواست دزد مونا را در اختیار رود ریگو قرار دهد .

ماهیا بود که اتللو به جنـگ رفته بود . . . یا گو ، دزد مـو نا، رود ریگو و دیگران نیز بدنبال او به این سرزمین شتافتند ، اتللـو مردانه جنگید ، نیروی بازوی او و قدرت بینظیر فرما ندهی او موجب شکست دشمن شد . . . کشتـی های ایشان را به کام اقیانـــوس انداخت و دگر باره سر بلند تراز هر بار به وطن باز گشت . . .آوای پیروزی او در همه جا پیچید و نام او ورد زبانها گشت سردار اتللـو افتخار و بزرگی فراوانی بدســت آورده بود ولی یا گوی حیله ساز دست بردار نبود و میکوشید پنهان از دیده ها انتقام بستاند ، پیشش رود ریگو رفت و به او گفت :

ـای عاشق تر سوی شکســت خورده چه نشسته یی که کاسیـــو معاون اتللو که به غـا یـت زیباو دلیر و خوش اندام است عشق‌دزد مونای آ شو بگر را بدل گر فته و دزد مونا نیز به او پایبند است و مهر وعلاقه‌اش را در دل میپروراند.

کاسیو با دزد مونا دوستی بـی آلایش داشت و پیشش او می آمد و یاگو چنین وانمود میکرد کـه او دزد مونا را دوست دارد ، حتی‌چند بار هنگامیکه اتللو نزد همسر خود میرفت کاسیورا دید که از نزد او بر میگردد ولی اتللو هرگز فکـــر نمیکرد که‌زنش بتواند به اوخیانت **کند .**

روزی بدستور اتللو که تازه به فرمانروایی قبرس بر گزیده شـده بود مجلس جشن و پایکوبی دراین جزیره برپا شد ، کاسیو به دسیسه یاگو در آن شب مشروب فـراوان نوشید و دچار مستی شد و اتللـو از این حر کت معاون خویش بسیار دل آزرده شد و روابـط آ نـان‌به تیرگی گرایید ، کاسیو بعد از آن از نظر اتللو افتاد ولی دزد مونـــا همواره میخواست او را نزد اتللـو باز گرداند زیرا نیك میدانســـت کاسیو جوان دل پاك و صـــادق و با صفایی است که از هر دوستـی بیشتر به شو هرش راستکـــار و صمیمی میباشد .

دزد مونا چندین بار از اتللـــو خواهش کرد که دو باره باکاسیو آشتی کند از جانب دیگر یاگو این فکر را در ذهن اتللو به وجود آورده بود که دزد مونا کاسیو را دوست دارد .

روزی‌وقتی یاگو واتللو وارد اتاق دزد مونا میشدند ، دیدند کاسیـــو شتابان بیرون می آید ، او رفته‌بود تا از دزد مونا خواهش‌کند موجبات آشتی او را با شوهرش فر ا هـم نماید . . . یاگو در حالیکه اتللورا بکناری میکشید ، گفت :

ـدیدی هر بارگه تومیایی او زود از همسرت دور میگردد، آیا درکار او دسیسه و خیانتی نیست ؟

سخنان یاگو زهر آگین بـود . چون خوره روح اتللو را میخورد ، اتللو سعی میکرد خود را فریب دهد و باور نکند که چنین چیز هایـــی ممکن است وجود داشته باشـد ، یکروز که دو باره یاگو پیرامــون عشق دزد مونا و کاسیو سخـــن میگفت اتللو فریاد زد :

ـدیشب خوش خوابیدم ، آسوده بو د م ، شاد بو دم ، بر لبانش از بوسه های کاسیو نشانی نیافتـم ، آه کسی راکه دزد زده است‌ونیازی به آنچه از او ربوده شده اسـت ندارد ، بگذار تا بیخبر بماندوچنان با شد که‌گوی هیچ ما لش‌را نبرده اند ، اگر مردان این سپاه تـــا آن پیاده بی مقدار بر پیکر لطیـفش میگذشت و من بویی از آن نمیبردم باز شاد و خر سند میز یستم، اما

بقیه در صفحه ۵۰

اشك از دیدگان سرخ وخون‌آلوداتللو روان بودوانگشتانش هرلحظه‌برگرد گردن سپید دزد مونا تنگتر میشد وروح‌رادرقالب جان اومیکشت دیگر رمق درقالب دزد مونا نمانده بود...

دحقیقت دلیکلو په لار کې پنځه خنډونه

زلمی هدفمند ژباړه

که نن‌ورځ یو لیکوال وغواړي‌چې له درواغواو نا روهی سره مبارزه وکړي او حقیقت ولیکي نولن ترلږه باید پنځو ستونزو سره مخامخ شي. دزړه ودلیکوال دپاره لازم دي حقیقت څر گند کړي حال داچې په زیاتره ځایو کې دحقیقت د څر گندو نی کیږي .

هوشیا ري دحقیقت په بیا پیـژندلو کې لازمه ده خو په هر ځای کې یې پټمیږي.

خو بنایي چه له دې حقیقت ځخه دیوی وسلی په توگه کار واخستل شي ....

دپیژندنی قوت او دا شخاصو په گوته کولي هم لازم دي چه دهغوی په واسطه حقیقت مؤثر او اغیزمند واقع شي. او په پای کې خوداتدبیر بنایي چه حقایق دخلکو برمنځ کې خپاره شي .

دا مشکلات دهغه چا د پاره چه په پانگوالو دلیکوال تاتوبی المان دي تولنو کې څه‌لیکي ستره کار روایي ده. همدا کار دهغه چاد پاره چه له وطنه لیری شړل شوی وی او یـا سیاسی مفروروی او دهغـه چا له پاره چه دبه نگولی دیموکراسی د څادر لاندی وی هم شته دي.

۱ـ به‌زړه ورتیا دحقیقت څرگندول:

دا چی یو لیکوال بایدحقیقت ووایی سمه ده ... یعنی دا چی یو لیکوال باید نه په حقایقو ستر گی پټی کړی او نه هم غلی کښینـــی اوهډو څه ونه وایی ، یاد حقیقت مخالف وی ، لیکوال بایدمستبد تولی په و ړاندی سر بنکته نه‌کاندی او محکومی پر گنی هم ونه‌غولولی سمه ده چی د حاکمی پوړی پـــه وړاندی سر نه ټیټول ستره خبره ده ، او دمحکو مو پر گنو غو لو ن او تیر ایستل خو دحاکمو په فکر گتوره مگر بی خونده او له‌هرقسم هستی نه ځان ژغورل دی .

دکار له اجوری تیریدل کله هم د کار نه کول دی. په مشهور- والی کی د شهرت نه ځان ژغورل، چی له هر قسم شهرت غو بنتنی ځخه ځان ژ غورنه ده زیا ته زړه – ورتیا غواړي . معمو لا تودی دو ری هغه دی چی ډیری ستری مسئلی او بیبنی یکی خپرل کیږی . په دی وخت کی چی په ډیر شور اوگرمی. سره د ((قر بانی روحیه)) نمانځله کیږی بنایی لیکوالان کو چنـــی مسایل چی لږ اهمیت لری کلــــه دکار گرو د دودی ،کور او کالیو ځخه گریږی ، کله بز گران په‌خپل ویاړ کی دوبوی ډیره زړه ور تیا بنایی چی د کرهنی دماشیـــن او وښو په باب څه وویل شی ، اوبه دی ویاړ باید هغـه څه‌چی دویـاړ وړ وبلل شی آسان شی ، کله هم درواغجن فریا دونه کوی‌چی بــی عقله سړی دهو ښیار سړی ځخه غوره دی.

نو دلته زړه ور تیا لازمه چی سړی پوښتنه و کړی ، دڅه له‌پاره ښه‌دی؟ کله‌چی دعالی (!) نژادو نـو او ملتو نو اویاد وروسته‌پاتی‌ملتونو په‌باب خبری کولو ددی خبـــری پوښتنه چی آیا دوروسته پا تی‌والی اودیو عالم سر گردانی سبب لوږه او جهالت نه دی . د زړه ور توب نخښه ده . دخپل ځان په خاطر او دخپل وا قعیت دما تی خو ړ لو په باب خو حتما زړه ور توب ښا یی ، ډیر رنځ ځپلی دخپلی خطا پیژندلو شهامت دلاسه ور کوی ، دهغو ی په فکر، ظلم، ستم او بی عدالتـی دو حشت او بر بریت زیږنده ده . ظالمان دشو منبع ده ځکه چی ظـلم کوی دوی ، یعنی مظلوما ن به دی اساس چی ډیر ظلم یی لیدلی دی . دفضیلت وړدی مگر بـایـد وویـل شی چی دافضیلتونه هغه‌فضیلتونه دی چه د منځه تللی او دنابود لـــه خاوری پری ناستی دی .

او له بدو فضیلتو نو پر ته‌بی اساسه او ور کو فضیلتو نو ځخـه نورڅه هډو نشتـه او دمنلـــو وړ هم نه دی ځکه د فضیلت په ضعف داسی حکم کوو لکه دبا ران په نم جنی باندی ، دا چی ښه خلك‌دخپلو فضیلتو نو په سبب نه دی مغلوب شوی . بلکی‌دخپل ضعف اوناتوانی په سبب یی ما ته میند لی ده چی زړه ور توب ته ضرورت لری .

سمه ده چی حقیقت بایـــد ددرو غو سره په مبارزه کی په‌گوته شی او د حقیقت ځخه باید کلی ، کړ کیچنه او ستره مساله جوړه‌نه شی دا چی دروا غ یو سبك اوقالب لری چی په کلی ډول، له تخیل نه ډك او پټ وی .

کله چی وویل شی چا حقایق څرگند کړل ؟ یعنی دا چی دلومړ ی ممکنه نه وه . څو نفرو یا ډیرویایوه نور څه ویلی وه (دروغ یی و یـلی وه) . . . مگر هغه حقیقت ویلی‌دی یعنی هغه څه چی عملی اساس لری عینی شی دی دا نکار و ړنه دی او هغه څه چی دویلو وړ وی په کلی ډول دنړی د فسا دونو ځخه‌شکایت او ددنیا په هغه بر خـه کـــی‌چی لادڅه ویلو اجازه شته دی .

په ویروونکی لهجی ســـره دآسمانی انتقادو نو ځخه گر یدل نور زړور تیا ته اړه نه لری، ډیر لیکوالان ځا نونه زړه ور څرگندوی ته به وایی چی گوندی دټو پـــك هیله دهغوی په طرف سمه شو ی ده نه یوازی د تیا تر سیل کوونکی دوی د خلکو وا قعی ضرور تونو په باب خبری کوی چی دسو لی سره علاقمند دی ، هغوی په ټولوعباراتو کی هغه عدالت غواړی چی‌دحصول په خاطر ټولی هلی ځلی بی ځا یه نه دی او دهغه خپلواکی مطالبــه کوی چی له ډیره وخته یی دهغوی دگټو وټو نمایندگی کوی گړیږی. ددوی دپاره حقیقت دښه زیـــری استازی دی او بس .

که حقیقت په بشپړه تو گه وچ وی که سر تر پایه پرده کی‌وی که دعمل په زړه کی وی که د پیدا کو لو په خاطر یی کړاواوکوښښ لازم وی نو نور هډو حقیقت نه دی ددوی په نظر نو حقیقت دنمانځلـو وړنه دی دا شمیر و گړی یوازی د حقیقت ویو نکو ظاهری تقلیــد کوی ستره بد بختی یی داده چی‌په هیڅ وجه حقیقت نه پیژنی .

۲ـ دحقایقو دبیا پیژند لـــو هونبیاری :

په دی سبب چی حقیقت ویل په هرځای کی خپه کیږی ، مشکله ده ، ویل اونه ویل یی د ډیـــرو کسانو په نظرساده او شرافتمندانه دی ، دوی گمان کوی چی په د ی باب یوازی زړه ور توب ښا یی او دوم مشکل په فکر کی هیڅ‌نه‌راولی د حقیقت د کشف مشکل بایـــد داسی تلقی نه شی چی د حقیقت موندل آسان دی .

له هر څه ړو مبی ددی پیدا کول چی کوم حقیقت دویلوارزښت لری آسانـه دی مثـال : نـن ورځ ا مـپر یـا لیستی هیـو ا د و نـه دنـړ ی په گوټ گوټ کی لا س اچوی ، هر څوك پو هیږی چـــی دا خپلی جگړه چی په وحشیانه‌او غیر انسانی و سایلو سره لاس په گریوان دی ، امکان لری دپراختیا په صورت کی نن او یا سبا پــه باند ینی ،جگړه تبدیله شی نوښایی له یوی لوی وچی ځخه بلی ته‌توپ وکاندی او په نتیجه کی به نـړی دیوه هوا ډاك نه پر ته‌بل څـــه نه وی له گمانه پرته دا حقیقت دی مگر نو ر حقایق هم شته مثلا دا معقوله ده . چی « چوکی» دناستی دپاره ده او باران له پورته ځخـه ښکته را تو ئیږی زیاتره شا عران حقایق له دی لیاری څرگندو ی‌دوی هغه تقا شا نو ته ور ته دی چی به کشتی کی‌دغروقیدو نقشس(بی روحه طبیعت) ترسیم کاندی .

ړو مبنی ستو نزه چی موږ وویله ددوی دپاره مطرح نه ده،سره له دی چی کرار و جدان لری ،دوی خپلی حقیری تابلو گانی کاږ ی ، پرته له دی چی د زور گیرو څخه زیانووینی، او پر ته له دی دډو بو کسانو څخه دور ته رسیدل خو د فریادو او ری دکار دبی اساسی په علت په دوی کی ژوره کرکه پیدا کیږی ، او زړه یی تری توریږی ، او کله چی نور کسان ددغه استادانو ، دغه چال چلند اوزړه توریدل وینی نو خورازیا ت د لایل راو ړی ، په دی کارونو بیا پیژندل په دی اساس چی د دوی حقایق د چو کی دنا ستی اودبا ران داو رید لو په خیر ساده حقایق نه دی . دوی عادی کارونه په نورو نغموکی اوپه بله دستگاه کی بو سی اوکله چی وایی دا کارونه ا سا سی کارونه دی . ځکه دهنر مند کارهغه کار ته اهمیت ور کول دی چی نومو ړی ور سره سرو کار لری . یوازی ددوی کار ته په دقیق نظر سړی ته ښه بریښی چی « چوکی چوکی ده» او ښکاره ده چی دبا ران داو رید لو سمت ته تغیر ور کیچی خلك یی حقیقت په ویلو بی‌ارزښته گڼی . په رښتیا چی نور کسان خپل وخت ضروری مسایلو ته‌وقف کوی نه دزور گیرو پر وا کو ی‌او نه د فقیرانو او سره له دی‌دحقیقت په موند لونه بریا لی کیږی .

ددوی د کار نقص د سواد او زده کړی پسی نه تگ دی ، دو ی دزړو خرا فاتو تعصباتو څخه ډك دی او زیا تره ما ضی ته په ښه سترگه گوری ، د دوی په فکر نړی خورا کړ کیچنه ده . دوی مسلمات او بد یهیات نه پیژنی ،او ا ړیکی نه وینی باید وویل شی چی ما ضی ته شرافت ، سواد او معلومات ښایی ، چی کو لی شو حاصل یی کړو اودزده کړی لاری چاری‌لازمی دی چی پری و پو هیږو ، هغو ی لول چی په‌دی دورا ن کی دغه دحوادثو او کړ کیچنو او پیچلو پیښو دورا ن کی څه لیکی :دماتر- یالستی دیا لکتیك ، اقتصاد او تاریخ پیژند لو ته اړ دی په لوړه اراده لازمه ده چی دا معلومات دکتاب د لاری لاس ته راو ړل شی. اویا دعملی کار دلاری حاصل شی او امکان لری چه‌ډیر حقایق نه ساده لاری څر گند شی

ممکنه ده چی سړی د حقیقت دیوه برخی دپیژندلو له لاری بله برخه و پیژنی. او یا دمعلوم له مخی مجهول و پیژنی کله چی څوك دیو شی په لټه کی وی، البته‌دیوی لاری او طریقی در لودل لازم دی‌اما ممکنه ده چی څوك دیوی لاری او طریقی‌پر ته خپل‌مطلب ته‌ورسیږی. او ښایی پرته د پلټنی او هلی ځلی سړی خپل هدف ته ورسیږی. اما ددی تصا دفی لارو څخه په هیڅ شان د حقیقت څرگند و لو ته‌سړی ور سیږی چی خلك یی په مفهوم‌و پوهیږی . اوځه شان رفتار وکړ ی څوك چی پرته د کو چنیو پیښو دیاد ساتلو څخه پری شروع نه کوی دد ی وړ نه دی چی دنړی کارو نه خلکو ته وروښي وا یی حقیقت پر ته د حقیقت څخه بل هدف نلری څوك چی د حقیقت ویلو ته غاړه ږدی نو په آسمان کی هم داسی لزوم نشته دی . که څوك د حقیقت ویلو ته حاضروی او دبیا پیژندلو وړتوب یی ولری بیا ددریو ستونځو سره هم مخامخ کیږی .

۳ـ د حقیقت څخه دو سلی جوړو لو هنر :

د حقیقت څرگندو ل دهغه نتایجو په علت چی په عملی ژ وند کی تری په ډاگه شوی دی‌ضروری دی مگر، دلته دنمو نی په طور هغه حقایق چی ناوړه نتیجی منځ ته راو ړی او یا هډو له هغه څخه څه نتیجه پلاس نه راځی د ډیرو ښکاره مشالونه څخه‌یی یو په‌گوته کوو چی دهغی په اساس به ځینو تولنو کی یی ناوړه وضع راوستی په دی معنا چی وحشت او غیر انسانی کړ نلاره ور ته ویلی شو .

ددی در ك په اساس یوه دو حشت او بربریت څخه ډکه څپه لکه فاشیزم چی په طبیعی تو گه یی په ځینو ملکو نو کی خپلی ریښی وځغلو لی ، دپیښو په لړ کی‌فاشیزم دپانگوا لی او سو سیا لیزم په ځنگ کی دریم قوت په حیث‌څرگند شو . ددی عقیدی په اساس نه یوازی سو سیا لستی نهضت بلکی پانگوا ل نظام هم پر ته له فاشیزم څخه خپل ځان ژوندی ساتلی شی خوسره له دی ددی نظام خصلت د فاشیزم تائید ایجابوی او فاشیزم ته‌سر تیتوی ،فا شیز دتاریخ یوه مر حله ده‌چی پانگوا لی یکی

براختیا وموندده په نتیجه کی نو ی حکم او له بله پلوه زوړ شی دی. او لی په فاشستی ملکو نوفاشستی پانگوا لی و جود نه لری ، « ممکنه نه ده چی د فاشیزم سره د پانگوا- لی دیو جزء په حیث مبارزه وشی فاشیزم یعنی چټل ترین صورت او په اخیره درجه د پانگوا لی‌درواغجن ترین او بد ترین صورت دی» .

په دی‌اسا س‌ځنگه غوا ړوچی دفاشیزم په باب حقیقت په گو ته کړو او هغه یو زوال مو ندو نکی شی وبو لو ، حال دا چی غوا ړو دپانگوا لی په باب چی دفاشیزم زیږ وونکی ده غلی پاتی شی ؟اودا «حقیقت» چی یو عملی کار کوونکی کیدای شی ولری ؟

هغه څوك چی د فاشیزم مخا - لف دی پر ته له دی چی دسرمایه داری سره مخالفت و کړی او دوحشت دبچی له لاسه فر یا د وکړی ، دهغه چا سره یو شی د ی چی غواړی دخوسکی د غو ښی‌کباب دځانه سره وسا تی مگر خو سکی مړ نه شی ، دوی غواړی کباب‌شوی غوښه ولری مگر په غوښه کی وینی ونه وینی .

...که واقعا دیو ناوړه حکم چی په منځ کی شته د حقیقت دویلومقصد ولری باید په داسی یوی طریقه یی ووایی چی دمنلو وړ علتونه یی بیا وپیژندل شی . دا چی دمنلو و ړ علتو نه‌یی بیا وپیژندل شوه کیدای شی ددغه بی مطلبه حکم سره مبارزه وشی .

٤ـ دهغه چا په انتخاب کی بشپړه سالمه مینه چی دهغه‌په لاس حقیقت په یوی عا ملی او موثری وسیلی بدل شی :

دیږ یو په دورا ن کی په بازارو نو کی د کتابونو سوداگری د لیکوا لا نو صفت او ځینی عقایدو درا تلوونکی سر نو شت څخه گوښه کړه ، او داسی یی‌ورښودله چی څه شی و لیکل شی واسطه یا اخیستوونکی یا سپارو نکی یی گردو ته وررسوی لیکوال به له ځانه سره ویل: «زه خپلی خبر ی کوم هرڅه چی و غواړی اوری یی» په واقعیت کی هغه خبری کو لی خو ځینو او رید لی چی کولای یی شوای دهغه لیکنی واخلی دهغه خبری په هیڅ وجه نه « اورید ل» کیدلی اوچا چی څه اوریدل نه یی غوښتل هر څه ووازی - ددی‌مسئلی

په باب زیاتی خبری شوی دی. اوتر اوسه لاهم لږ څه‌ویل شوی دی-دلته باید دانقطه په گوته کړو چی دا د چادپاره څه لکیلی»اوس په «لیکلو بدل‌شوی او په‌لنډه تو که نه شو کولی حقایق ساده او لوڅ ولیکو . مطلقا ښایی چی حقیقت باید دهغه چا دپاره ولیکو چی وکو لی شی هغه استعمال کاندی. او تری گټه واخلی- هغه شریك حقیقت د هغه چاتر منځ‌شریك فصل او انفصال‌دی چی‌غواړی په‌گټه سره یی‌ولولی او د هغه چاتر منځ چی په گټه‌یی‌لیکی دښه گڼیدلو په خاطر بایدښه وا ورو- حقیقت باید دویو نکی له خواپوره وتلل شی او اوریدو نکی له‌خوا باید هم له‌لږ پوره غور و شی-او زموږ دلیکوالو له نظره باید دکانی کرښه داوی چی و پو- هیږو چاته گړیږ واو چا راته ویلی دی موږ بایدپه‌ناوړه وضع کی‌حقیقت هغه چاته وښایو چی داوضع هغوی ته ډیره بده بریښی او له هغوی بایدهم داحکم یاد کړو . نه یوازی موږبایډ هغه څوك چی خاصی عقیدی لری‌ورته ووایو باید هغه چاته یی هم ووایو. چی دهغوی وضع هغه عقیده موږ ته داسی-اوریدونکی ژرترژره بد لون مومی حتی‌دجلادانو سره هم هغه وخت چی دپانسی اسباب یی په پوره دقت سره نه وی برابر کړی یا هغه وخت چی خورا ستر خطرات د هغوی په وړاندی وی وگړیزو ... دلیکلوال دباره د حقیقت ویلولپجه پیدا کول ضروردی. دعادت په څیر دویلو لهجه باید نرمه او دشکایت څخه ډکه وی - دهغه چا لهجه چی دهغه خور میږی ته هم نه رسیږی هغه څوك چی داسی او از واوری‌که دبدبخته ژوندڅښتن‌وی نور به هم لابدبخته‌شی دادهغه چا ضرور دی چی ښایی دښمن نه‌وی‌مگردمبا رزی ولوله په سرکی هم نه‌لوی حقیقت جنگیالی‌وی اوضدیت یی یوازی له درواغو سره‌نه‌دی بلکی‌ځینی‌کسان‌په ښکاره‌ډول درواغ پوه کوی .

٥ـ دپرله پسی حقایقو دڅرگندو او دپاره بشپړ تد بیر:

ډیرکسان دحقیقت دویلو دز ړه ورتوب‌له‌پاره په‌ځان‌و یاړی اوله‌دی‌سببه چه‌حقیقت‌یی موندلی‌ده شایی دیولړ کوشش څخه چه‌په مرموز صورت د حقیقت له لاری یی صبر کړی ستړی لوی‌وی اودی ته منتظر و ی چه د خلکو د گټو څخه د دفاع په

باتي په ۵۷ مخ کی

هنر و مردم

رابطه تیاتر با ادبیات

نمونه رقص روسی

در نظر مورخان ادبی جهان تیاتر مانند شعر ورمان یکی از رشته ها یا انواع ادبیات شمرده می شود و تیاتر از جهات مختلف با انواع دیگر ادبی تفاوت دارد، بعضی از محققان ادبیات نمایشی را تنها یك جزء و آن هم جزء کوچکی از هنر نمایشی می شمارند. برای اینکه در این مورد قضاوت دقیق تر صورت پذیرد نخست باید بدانیم که منشای تیاتر چیست آیا در آغاز پیدایش این هنر نویسنده یی بوده که قلم بر داشته و عبارتهای نمایشی آن را روی کاغذ آورده وسپس کارگردانان وبازیگران از روی آن صحنه ایجاد کرده اند، تاریخ هنر تیاتر نشان می دهد که این فرضیه درست نمیباشد.

ریشه های تیاتر به اعصار اولیه بشر بر می گردد و ذوق تقلید به اصطلاح حکمای قدیم اسلامی (محاکات) که اساس آن است نه تنها در انسان نخستین وجود داشته بلکه در بعضی از جانوران نیز دیده می شود، کاو با زیگر جز تکمیل این استعداد نیست و بنا براین نمیتوان هنر تقلید را ابداع نوع بشر شمرد.

رقص که یکی از عوامل ابتدائی تیاتر است جز تکرار حرکات حیات به شیوه موزون و منظم نیست، رقص زبان تن است، در اساطیر یونان باستان و آسیای کهن رقص مظهر آفرینش و آفریننده گی است، شوق وشور واز آنجا که در زبان حافظ به (سمت عشق)تعبیر می شود عامل اصلی پیدایش رقص بوده است و از این جا است که نزد ملت های قدیم چه آسیایی و چه اروپایی غالبا نوعی عبادت یا از جمله مراسم دینی شمرده می شد، چنانچه رقص (دیونیزوس) در یونان باستان و رقص (شیوا) در هند ورقص (آمنو) در جاپان به خدایان منسوب و مربوط بوده است.

این رقص مذهبی که به طریق ادای حمد و ثنای نیروی آفرینش بود کم‌کم به رقص جادویی صورت می گرفته است. تبدیل گردید حرکات موزون به مقصد طلب وقوع امری یا واقعه یی یا به مقصد دور داشتن و پرهیز از وقوع امری یا حادثه یی صورت میگرفته است.

نقشها یی روی سنگ که از عصر حجر بجا مانده رقاصانی را نشان می دهد که پوست جانوران پوشیده که کله آن ها را روی پیشانی خود گذاشته اند. اینگونه رقص هنگامی انجام می‌گرفت که شکار چیان دیر زمان در کمینگاه می ماندند و شکاری پیش نمی آمد.

صیادان در حین‌رقص‌صحنه‌ی بدام آمدن شکار ها واصابت سلاح را به‌آن ها تقلید و تکرار میکردند تا به اینوسیله وقوع حادثه یی را که آرزو دارند پیش بینی ازند واین عمل ممکن بود تا حصول مقصود چند هفته دوام کند، این اداب هنوز نزد بعضی از قبایل ابتدایی وجود دارد.

مرحلهٔ دیگر از رقصهای‌جادویی تنها به قصد تسریع یاتغییر حوادث آینده نبوده بلکه تجدید امور گذشته واستفاده از نیروی ارواح گذشتگان نیز در آن‌منظور بوده است، در این جا بشر از مرحلهٔ تقلید گذشته و به مرحلهٔ انتقال و تجدید میرسد، برای این منظور از آداب زنده گی نیاکان و زبان ولباس‌ورقصهای ایشان استفاده می شود و در این مرحله است که (هنر نمایش) بوجود میاید.

اصل تراژیدی یونان نیز ظاهرا یکی از همین آداب ومراسم جادویی یا ماقبل دینی بوده است و لفظ آن هم از این معنی حکایت می کند، زیرا که ریشهٔ لغت تراژیدی در زبان یونانی به معنی (آواز بز) یا (بز خوانی) است، گویا در آغاز برای انجام دادن این مراسم که از عقاید اساطیری سر چشمه گرفته بود پوست بزی در بر میکردند و کلهٔ او را بر سر می گذاشتند.

از این اشارت های کوتاه به اصل تیاتر میتوان نتیجه گرفت که مبداء و منشاء این هنرو نویسنده گی یکی نیست و تیاتر پیش از نمایشنامه نویسی بوجود آمده است اما جنبه فنی تیاتر نیز با انواع مختلف ادبیات تفاوت های اصلی دارد ونیر و هارا میتوان بدو گروه اصلی دسته بندی نمود

نمونه دیگری از هنر رقص

هنر های زمانی و هنر های مکانی.

هنر ها ی مکا نی آ ن ها یـی اند که در مکان جا یگیر مـی شو ند ووسیله ادراك آن ها حس بینایی ا ست و جنبهٔ ماد ی وعینی دارند ا جزا ء آ ن ها ثا بت ا ست ودر کنا ر یکد یگر قرا ر دارد، معماری ، پیکر سا زی ، نقا شی و طرا حی از این گرو ه شمرد ه می شو ند .

اما گروه دیگری از هنرهـاکه زمانی خوا ند ه می شو ند جا ـ یگا هی در فضا ندا رند و وسیلهٔ ادراك آن ها حس شنوا یـــی ا ست ، جریا ن آ ن ها در ز ما ن واقع می شود ،اصل در ایـــن هنر ها توا نا یی ا ست یعنـــی هر جزء دنبال جز پیشین قرار می گیرد ، از این گروه مو سیقـــی وادبیا ت یعنی نظم و نشر را باید شمرد .

ممکن ا ست شخصی ا یـــراد بگیرد که اد بیا ت نو شته مـــی شود و هنر نو شته یی نا چارجایی را درآنها می گیرد بنا بر ایـــن ادبیا ت را چگو نه در گـــرو ه هنر ها ی زما نی میتوا ن جا داد، گذ شته از آ ن رو ما ن را باچشم می‌خوانند پس چراو سیلـهٔ ادراك آن ها را تنها حس شنوا یی مـی شما رند ؟ پا سخ این ا ســت که‌بیشتر آثار ادبی بـرای شنیدن ا یجاد شده و پیش از آنکه خط اخترا ع شود و جود دا شته‌است، اما بعضی هنر ها ا ست که در هیچ یك از این دو گرو ه قــرار نمیگیرد، رقص و همه هنر هـای نمایشی‌از این قبیل اند ایـــن هنر ها از جنبهٔ و قو ع در مکا ن وادراك حسّ بینایی در گـر وه‌اول جای دا رند و از جهت جر یا ن‌در زما ن وا درا ك بو سیلهٔ شنوا یی در گروه دو م قرار می گیر ند بنا بر این با ید برا ی هنر هـــا گروه سومی قایل شد که مرکب‌از دوگروه نخستین است و میتوان‌به آن هاعنوان هنر ها ی حر کت دار داد که‌موضوع بحث ما‌است، یکی آنهای است که درگروه تر کیبـی قراردارد ویکی‌از ارکان مـــهم آن (حر کت) ا ست ، حرکت ا عـــم از انتقا ل با ز یگر از یك محـــل به‌محل دیگر در صحنه نما یش‌بـا حر کا تی که به قیافه و اعصا ب‌خود می د هد و ارسطو درکتاب((بوطیقا)) از آن گفتگو کرده ا ست .

تفاو ت مهم د یگر میا ن تیا تـــر و آثار ادبی در جنبهٔ ا جتما عی آ ن است برای ا جرای تیا تر نه تنها دراکثر موارد همـکا ری وشرکـت گرو هی ضرورت‌است بلکه در عمل تیا تر برای ا ستفاده جمعی ا جرا ء می شود ، بعبارت د یگر مخا ط ب این هنر ا جتما ع ا ست بر خلا ف آثار ادبی که استفاده و الشداد از آن ها ممکن است در افراد ا نجا م‌گیرد ومحتا ج نیست مگر دا ستان‌سرایی ها وشعر خوانی ها در مـجا معـی که شیوه یی از فن نما یش ر ا دارد .

بقیه در صفحه ۵۲

دمو سیقی غږولو له پاره دنوی تخنیکی وسیلی دفعالیت دجـریا نیوه ښنه.

دموسیقی علاقه لرونکوته زیری

امکان لری‌چی یوزیات شمیروګړی دافکر وکړی چی دموسیقی دتولـو نویو تخنیکی آلا تو اووسایطودپکار اچولو کار یوه ساده خبره ده خو په حقیقت کی داکار دومره ساده‌نه‌دی اوداځکه چی دموسیقی د بیلا بیلو آهنګو نو او پارچو دغږولو، ثبتولو اوحتی ریلی کولو نوی تخنیکی‌آلات اوسیستمونه پیچلی خوږ بنت‌لری‌او لکه چی دمو سیقی پوهانو وروستیو راپورونو څرګنده‌کړیده «دسکوپلیر» هم دموسیقی غږولو یوه نوی تخنیکی پروژه ده. ددغه سیستم دپـــه کار اچولو دپاره زیات کار او پــه زړه پوری تجربی ته اړتیا محسوسه ده. دموسیقی علاقه لرونکی او په تیـره اهنګ جوړونکی‌اود موسیقی دستد ـ یوګانو کارکوونکی پخوا تردی چی په کار پیل وکړی باید یو شمیر تعلیمی اوتریبوی کورسو نه تعقیب کا ندی دډسکو موزیك دغږولو دپاره لازمه‌ده چی یولړ احتیاطی تدبیرونه ونیو ل شی او داځکه چی دغه ډول موزیك دستدیو ګانو دجسامت او د اوریدو ـ ونکو د شمیر او علاقی سره نژد ی اونه شلیدونکی ارتباط لری. دځپاره شویو احصائیوی راپورونو له مخی په او سنیو وختونو کی یوا ز ی په فدرالی المان کی د «ده‌ښکو موزیك» څه دپاسه‌اته زره دستګاوی‌موجودی دی. ځوانان ،کـمپوزران، آ هنګـک جوړونکی او دموسیقی نور علاقـــه لرونکی کولای شی چی دخپل علاقی وړموسیقی آهنګونه وغږ و ی که‌څه هم تر اوسه پوری دموسیقی غږولو ددغه نوی ګټور اوپه زړه‌پوری‌سیستم څخه یوازی په کنسرتونو او عمومی برود کاستونو کی ګټــه ا خستله شویده خوبیا هم هڅه شویده چی ددغه ډول‌سیستمونو څخه‌په‌کورونو دورزشی او بدنی روزنی به‌کلبونو، جمنازیمونو، ښاری سالونونواونورو ځایونو کی کار واخستل شی. دخپاره شویو اطلاعاتو له مخی ځـوانان د موسیقی غږولو په برخه کی د«ډسکو پلیر» سره زیاته مینه او علاقه لری اوداځکه چی همدا اوس یوازی په فدرالی المان کی څه دپاسه «څلور» ملیون تنه هغه ځوانان چی‌له موسیقی سره علاقه لری په‌هره اوونی کی‌د «۲۳» ساعتونو دپاره د «ډسکوپلیر» څخه ګټه اخلی. دلاسی راغلی تجربو له‌مخی دموسیقی غږ ولو له ټـو لو پخوانیو سیستمونوڅخه دومره‌زیاتی ښیګنی نه‌دی لیدلی شوی او داځکه چی‌نوموړی سیستمونه یوی خوا د فیتو، ریکاردونو او فو تو ګرا فونو عمر لنډوی او له بلی خوا دموسیقی علاقه لرونکو ته ګران هم تماميږی.

ترجمه دکتور میر غلام‌جیلانی‌فرهمند

دام‌بهتر برای اخذانرژی

حل پرابلم جهانی انرژی‌درانکشاف تکنا لوژی‌که بتوان آنرا بصورت مکلفی
واقتصادی ذخیـره کنـد نهفته است

وقتی در باره انرژی فکر میکنیم،ما-
درین جهان مقدار کافـــی انـــرژی
بدسترس داریم. آفتاب هرسه روز-
یکبار تمام کره زمین را باانـــرژی
مساوی به مواد سوخت معدنی‌غسل
میدهد.هرروزمدوجذربحری وجریا-
نات بحری باقوه‌خارق‌العاده‌عمل‌میکند
هروز منا بع انر ژی قابل استفاده را
به پیما نه های‌متجاوز از احتیاج، در
بادها، آبهای جاری، نموی اجسام و
حرارت دا خلی زمین یافته میتوا نیم.
پس چرا اینقدرتلاش برای تهیه انرژی
است ؟ چرا باید مواد سوخت معدنی
چون پترول ،گاز یاذغال سنگ دررفع
احتیا جات ماابنقدر ثقیل معلـــوم-
میشو ند ؟.
جواب سوا لات فـــوق آنست که ماتا-
هنوز طرق اقتصادی ومعینی‌راجهت
تجمع، ذخیره نمودن واستعمال انرژی
که طبیعت به فرا وا نی در دسترس
ما گذا شته نیا فته ایم.

ما تلك خوب ووا قعی برای اخذ-
انرژی به طریق که مواد ســـوخت
معدنی حرا رت آفتاب قدیم‌را گرفته
وذخیره کرده ندا ریم .

طوریکه دیده میشود ذخیره کردن
انر ژی کار آسا نی نیست .

جیك بو ت منیجـــــــــر پـلا ن -
سیستم پیشرفته انر ژی دردسگاه-
اکسون راپور میدهد که آنها برسر
ذخیره انرژی کارمیکند، اومیگوید:

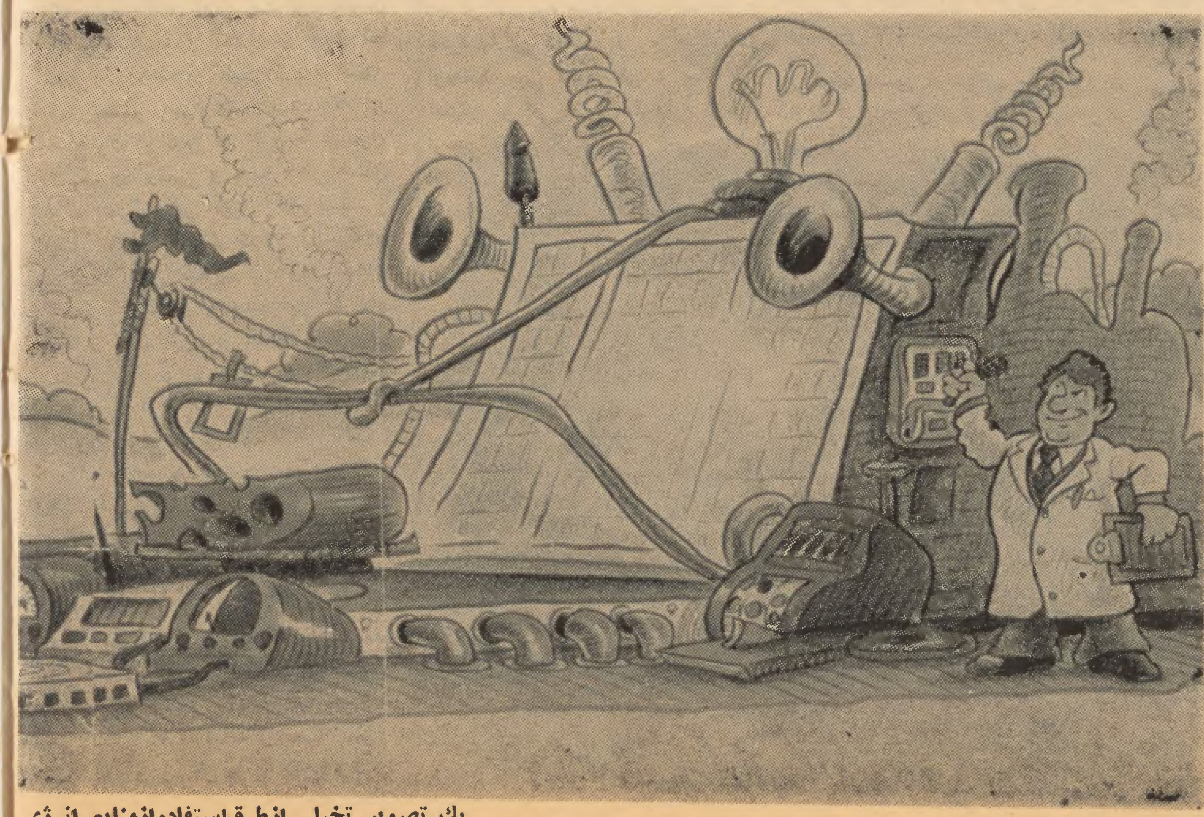
«مابه‌تخنیك‌های بهترذخیره‌انرژی
ضرو رت خوا هیم داشت حتی اگر ما
پترول وگاز کافی برای ده هزارسال
دیگرنیز داشته‌باشیم بطورمثال‌برق
که‌البته‌مفیدترین نوع انرژی‌در جهان
است ثابت میسا زدکه مربوط بودن
به‌دوران جنریتر خاصتاً مشکل‌است
بو ت میگو ید ، «تا و قتیکـــــــــه
ما متود های بهتر ذخیره انرژی را-
بیا بیم، برق قیمت وقیمت ترخوا-
هد شد ».

علت آنرا طوریکه بوت اشاره‌میکند
بزرگ است. مفاد باید مو جب بلند-
بردن قدرت جزیتری درجهت رفع‌اوج
احتیاج شود، اما تقا ضا برای برق
بسیار مختلف است. درساعت ٤بجه
بعد از ظهر وقتیکه مرا کز تجار تی
وفا بریکه هافعال هستند وفا میل ها
غذای شب را تهیه میدارند، احتیاج‌به
برق به‌اوج خود نزدیك میشود. اما
۲بجه‌ای نیم شب وقتیکه همه مردم-
بخواب عمیق فرورفته اند تقا ضابرای
برق برابر به نصف تقاضا درروز
میر سد. همچنان تقا ضا به برق‌دو-
ران فعلی را طی میکند .

بالفرض‌دسگاه برق جزیترها روز شب
بکار اندا خته میشود ،انرژی مصرف
نشده شب ذخیره میگردد و درروز
جهت رفع تقا ضا آنرا رها میسازد
یعنی بمصرف میرساند لذابه‌ظر فیت
جزیتری کم احتیاج خوا هد داشت
ومصارف سر مایه گذاری نزول میکند
وعملیه تکافوی بلندتر خواهد بـــود
تمام اینها مفاد اقتصادی اند کـــه
برق را بقیمت نا ز ل تو لیـد -
خوا هد نمود .

قابل تعجب است که علاقه مندی‌به
تحقیقات ذخیره انر ژی در امریکا به
سرعت توجه جدی را در صنایع انرژی
برق ودیگـــر صنا یـــع انـــرژی-
جلب کرده است .در حال حاضراگرچه
علم ذخیره انرژی به سطح ابتدا یی
با قیما نده است. باآنهم برای بهره
برداری کم با مناظر منا سب ذخیره
برق تو سط «پمپ کردن ذخیره آب»
عملیه ثابت است. این سیستم ایجاب
اعماریك مخزن بزرگ آبرا در بالای
تپه‌ودیگرمخزن‌را دروسطه‌تپه‌مینماید
درشب وقتیکه قدرت‌جنریتری‌اضافی
اجازه مید هد، پمپ ها آبرا ازمخزن
پائین به مخزن بالا پمپ مینما یند .

در اثنای روز وقتیکه تقا ضا زیاد
میشود برای استفاده در وازه های
بند را باز میکنند. آب از طریق یك
تور بین آبی جریان میکندکه‌جنریتر
برقی را اجازه تولید برق مید هد.این
یك متود سا ده است اماکار مید هد
سیستم های که فعلاً مستعمل اند

یك تصویر تخیلی ازطرق‌استفاده‌ازمنابع انرژی

قدرت آنها از چند میگا وات گرفته تا ۲۰۰۰ میگا وات میرسد. در انواع مخازن آب بهره بر داری درموقع اوج یا در موقع نیم شب تجربه شده دوئی که هوا را به مغاره هامی فشارد یا در زیرزمین در موقع تشکل احجار تیل یا گاز را ذخیره کرده است در مواقع اوج تقاضایی برق درروز هوایی فشار داده شده آزاد میشود واز بین یك توربین گذشته جنریتری را دور میدهد.

همچنان تاریخ هردوی این مفاهیم به سالهای ۱۹۴۰ میرسد. البته این متودها دارای نواقص اند. هرکدام «محل خاص» دارد به این معنی که محدودیت های جغرافیایی توپوگرافیکی موجود است بطور مثال یك ذخیره یامخزن باید ارتفاع معین داشته باشد ودرنزدیکی آن موجودیت قله تپه ضروری است. همچنین محیط شناسان با بوجود آوردن مخازن بر قله تپه که ممکن از نظر ایکالوژیکی وزیبا شناسی مهم باشد مخالف اند. همسایگان درین منطقه تشویش دارند که شاید چیزی ذخیره آب راسوراخ نموده وتولیدسیل نماید. بعد ترابوز شعبه تحقیقات انرژی اداره انکشافی امریکا اشاره میکند وقتی کسی از استعمال پترول یاگاز استخراجی تذکر میداد یك خطر اتش گیری یا انفلاق احساس میشد چرا که ذخیره هواتحت فشار وجود دارد.

یك پیشنهاد که معمولا تحت مطالعه است ذخیره نمودن انرژی حرارتی ضروری برای تولید انرژی میباشد. این متود در ابتداء برای بکار بردن در دستگاههای تولید قوه اتمی جهت ذخیره نمودن حرارت اضافی طرح شده بود. بابکار بردن آن، سودمندی سیستم تهیه بخار محصول معین علی الرغم تنوع در احتیاج به انرژی میتواند عمل کند.

در بهره برداری عادی، ریاکتور های اتمی، حرارتی تولید میکنند که جهت تولید بخار بکار رفته وبواسطه بخار، توربین بکار افتیده به جنریترها، رهنمایی میشود.

جهت برانگیختن تحقیقات درمورد ذخیره نمودن حرارت به طرق مختلف شعبه تحقیقات انرژی و اداره انکشافی پیشنهاداتی رابرای مطالعات عمیق انجنیری درمورد متودهای استعمال آب، تیل و نمك ذوب شده یا سنگ منحیث معیار ذخیره تقدیم کرد.

رابرت کاهن یك محقق ساینس عقیده دارد که این نوع متود ها در سال ۱۹۸۱ جنبه عملی بخود گرفته وقابل دسترس میشود.

مطابق به نظر روبرت کاهن وقتی ما از قبول شرایط جغرافیائی وایکالوژیکی پمپ کردن آب ازنقاط بلند جهت رفع تقاضا های تغییر پذیر گریزان میباشیم در آنصورت ذخیره کردن انرژی حرارتی بیشتر دلچسپ میشود. در حالیکه محققین لابراتوار لاس الهموس ومحققین یونورستی و سکانسن درجستجوی طرق ذخیره کردن انرژی برقی دریك ساحه مقناطیسی بزرگ فوق العاده سردانند.

فرضا یك حلقه بزرگ سیم مسی را به دوریك هسته‌ای کلان آهنی بپیچانیم تا از آن یك الکترو مگنیت بزرگ بدست آریم. و دریك مغارهٔ زیر زمینی که توسط احجارسخت وهوای بسیارسرد به حرارت تقریبا برابربه حرارت مایع هیلیوم احاطه شده باشد پنهان میشود دستگاه برق کامل را در حلقه انتقال داده یك ساحه مقناطیسی برقی‌را بوجود می آرد جریان برق درین ساحه تحت مقاومت برقی بسیار پائین دوران خواهد کرد تا وقتیکه دستگاه آنرا دوباره احیاکندتاتقاضا را دراوج آن مرفوع سازد.

چندین گروپ بکار بردن ذخیره انرژی مگنیتیك را درسیستم های برقی بابوجود آوردن مودلهای کوچك لابراتوار های قابل ذخیره مقادیر کوچك برق تحقیق میکنند اما این مفکوره دریك مرحله‌ای بسیار ابتدائی انکشاف قرار دارد.

هایدروجن یکی از عناصرآب‌بوده وبواسطه تجزیه برقی آب در عملیهٔ بنام الکترو لایز بدست‌آید.

هایدروجن آزادشده میتواند منحیث یك گاز یا مایع در حرارت تحت صفر ذخیره شود. به این اشکال میتوان آنرا ذخیره کرد یابه جای دیگر انتقال داد.

هایدروجن یك ماده سوخت ایده‌یالی وبدون آلودگی میتواند منحیث ماده سوخت برای استفاده در بایلرها، و سایل نقلیه‌یا حتی برای گرم‌کردن خانه بکار رود.

اما تجزیه برقی یك عملیه‌ناکافی بوده‌در رقابت بادیگر متودهای کم قیمت ذخیره برق قیمت تمام می‌شود.

سانینتست ها در «لابراتوار های بروك هاون» بصورت دوامدار کوشش دارد تا برای پرابلم ها فایق آیند.

جای معمول ذخیره برق، بطری‌است که تقدیم کننده سیستم‌های ذخیره انرژی درآینده خواهد بود.

بطری های قابل چارج یادارای تیزاب سرب وسیعا درموترهابکار میرود.

دیگر موارد استعمال این بطری ها در موترهای‌ترك، وسایل مخابراتی وسیستم های کنترول میباشند چون بطری های تیزاب سرب در قسمت ذخیره نمودن قوه برق دراوج، کمك کمتر میرسانند آنهابسیار گران تمام میشوند و تکنالوژی بطری بصورت غیر قابل حل، باقی میمانند. مطابق به نظر بوت تا ۲۰ سال‌دیگر بطری‌های ازمواد کم قیمت ساخته‌خواهد شد که‌توان آشکار کردن چارچ الکتریکی وقبول تکرار چارچ دوباره را دارا خواهد بود او اظهار میکند: «رفع‌این ضرورت هاوقت وپول بکار خواهد داشت».

یك محقق ساینس بنام‌داکتر هاملن در جستجوی بوجود آوردن بطری هایی است که توان چارچ دو باره (صدمراتبه بیشتر) را داشته باشد بدون آنکه فاسد شود. برای مواجه شدن بااین‌خصوصیات‌تیم‌تحقیقاتی داکتر هاملن در لندین نیو جرسی معتقداند که بالاخره بعضی‌ازجوابهایی‌رادر مورد استعمال لیتیوم‌منحیث یك زیالتانت پیدا کرده اند بطورمثال بطری فلز لیستیوم میتواند کوچکترو سبکتر نسبت به بطری های تیزاب سرب ساخته‌شود.

یك بطری لیتیوم ۱۰۰میگاوات ساعت فقط ۱۳۰۰۰ فت مربع جای‌را اشغال میکند به مقایسه با بطری ۵۰۰۰۰ فت مربع تیزاب سرب باعین ظرفیت ذخیره وی وتوان خروج برقی میباشد.

عین بطری ازسیستم‌لیتیوم ۹۰۰ تن وزن خواهد داشت در حالیکه از سیستم تیزاب، سرب..۳.۵ تن‌وزن دارد.

بطری های لینیوم فعلاً بصورت‌تجارتی قابل دسترس کوچك وغیر‌قابل چارچ دوباره میباشد. استعمال آنها محدود به‌در خواستهای مخصوص چون بطری پیمایش ضربان قلب وغیره میباشد. اما ساینتست‌ها بطری های اختراع کرده اند که‌نسبت به بطری های تیزاب سرب چهارمرتبه انرژی بیشتر دارد و برای یك موتر برقی باندازه کافی بزرگ است.

داکتر هاملن احساس میکند که برای رسیدن به موفقیت تقریباً پنج سال دیگر ضروراست، ماچنین در‌تکنالوژی بطری، موتر برقی قسمتی ازجواب به‌سوال جذب‌قدرت‌جنریتری راتشکیل میدهد که‌امروز میخواهند بکار برند موتر دانها بطری های‌موتر برقی خودرا برای استعمال دراثنای روز دیگر درساعت‌اوج برق درشب دوباره خارج‌میکنند بطری‌های‌بهتر یك

بقیه در صفحه ۵۳

نوروز و میله‌های بهاری

شمس الدین : ظریف صدیقی

بر خیز که میرود ز مستـــــان
بکشا ی در سرا ی بستــــا ن
برخیز که باد صبـــح نو روز
در باغچـــه میکـــند گل افشـا ن
خاموشی بلبـــلان مشـــتا ق
در موسم گل ندارد امکـــا ن
بوی گـــل با مداد نـــو روز
و آواز خو شی هزار دستـــان

• • •

نوروز ر این یادگاردیرینه‌تمدن با شکوه آریاییان ، مظهر جا و دا نگی مردم ما و نشانه ی بزرگی ازیگانگی ملتی است که باوجود مرور حواد ث گوناگون ،در طی سده های گذشته از آنسو ی هزاره ها ، هو یت ملی‌و فرهنگی خویش را، زنده نگهدا شته است ،پذیرا میشویم ، کمتر ملتی در جهان پرآشو ب ما چنین جشنـــی و فرخنده روز ی دارد که دران همـــه گروه ها وطبقات وتوده های و سیع مردم ، در برگزار ی آن همد ل وهم فکر باشند از عهد جمشید(یما) نخستین شاه پیشدادی تا امـــروز ، اولین روز بهار ، بعنوا ن روزشادی وسرور همگانی باشکوه و جلال‌هرچه تمامتر ،جشن گرفته شده اســت .

نوروز براستی بعنوان یك ســـــنت فرهنگ اصیل وپر غنای‌انسانی‌ما، کشور مارا از یکسو به تاریخ کهن واز سو ی دیگر به آیندهٔ درخشا ن پیوند میدهد نو روز یگا نه و تنهـــا جشن سال نو در سراسر جهـــا ن است که به مفهوم واقعی کلمه یـــك روز نو بشمار میرود ، پس اززمستان وسر مای گزنده ، بار دیگر بهاردل انگیز ، به چهره زندگی سر سبزی ونشاط می بخشد و در دلهاواندیشه ها، انگیزه های نوبران تلاش وساــ زندگی پدید می آورد .

چه لذتی بالاتر برای ما کـــه فرهنگ پر شکو هی دار یم ،ازینکه بیا ندیشیم چنین روز فر خند ه‌یی هزاران سال پیش جشن گرفته‌می شده واینك پس از سالها ی زیادی مابعنوان پاسداران فر هنگ‌وهویت این میهن آنرا گرامی میداریم .

نوروز در فرهنگ و فو لکلور ما ریشه های عمیق وپیو ند ناگسستنی دارد . یکا یك آئین ها ومرا سم آن در طو ل قرن ها ،سینه به‌سینه ونسل به نسل پاسدار ی شـــده تا بمارسیده است‌و همچون‌زنجیری استوار ، رابطهٔ مارا با یکدیگر و با نیاکان پر افتخار ما حفظ میکند ،پس بجاست که بعضی ازین سنن‌و میله هارا به خاطر آوریم واز گوشه‌وکنار کشور تجدید دیدار نماییم .

مهمتر ین میله ها ی که از نوروز آغاز می یابد وتا شگوفه بـــارا ن شدن بهارا دا مه دارد عبار تست از، میله نوروز ، میله جبه ،میله گل‌ــ سرخ‌میله‌قلبه‌کشی ،میله‌نهالشانی ،میله چارشنبه سوری ، میله ارغوا ن ، وغیره‌که هر کدام از ین میله ها در نقاط مختلف صورت خاصی بخـود دارد :

در کابل نوروز از قرنها به این طرف باشکوه بسیار ، تجلیل میشده است. میله های عمدهٔ کابل شا مل میلهٔ جبه ،میلهٔ سخی ، میله‌نها ل شانی ، میله مندو ی و میله شهیدهٔمی باشد

میله جبه در گذشته در دامنه‌علی آباد تجلیل میشد درین میله هزاران مردوطفل جمع میشدند وتا شا م‌به پایکو بی ونشا ط نوروز رابذیرامی شدند .

میله سخی ، امروز بجا ی میلهٔ جبه ،میله سخی برگزار میشود . درین میله هزاران زن و مردبادلهای آرزو مند به دامنهٔ سخی در جمال مینه گرد می آیند وبه‌امید سعادت وخوشبختی ،علم سخی رابا غر یو و شادمانی می افرازند .

میله نهالشانی نیز یکی از میله های نوروزی است. درین روز هـا هزاران زن ومرد وکودك در دا منه کوتل خیر خانه جمع میشوندوضمن مراسم باشکو هی نوروز را تجلیل مینمایند ،درین میله انوا ع بازیها چون سوازی چر خ فلك ، مسابقات دهقانی ، پیل بازی ، مر غ جنگی وتخم بازی صورت میگیرد .

درین میله که همراه با جشـــن دهقانی صور ت میگیرد به کشاورزان ومالدارانی که بهترین گاو، گوسفند وحیوا ن ا هلی رابر وز ده باشنـد جوایز تشویقی توزیع میگردد .

یکی دیگر از رسوم این میـــله نهالشانی است ، هد ف از نها ل شانی‌وکاشتن درخت که از هزارا ن سال به اینطر ف بما رسیده ایجاد فضا ی سبز و آب وهوا ی گوارا است .

میله مندوی هم به عنوا ن‌هدیه جهت ووفور نعمت صورت میگیرد این میله درمیان عنعنه وشادی‌پیشه وران و فروشندگان‌مواد از ترا قی در مندو ی کابل صور ت میگیر د. درین میله توغ مخصو ص‌برافراشته میشود.

میله شهید در وا قع میله زنانه است ، هزاران‌زن به مقصدمیله‌در زیارت‌شهید واقع‌شاه‌شهید گردمی‌آیند ونخستین روز بهار رابه شادما نی سپری مینما یند .

علاوه بران دهقانان در ولسوا لی هاوروستا ها گرد می آیند وبشاد مانی، پیل بازی و مسابقات‌ورزشی می‌پردازند . دهقانان گاو هـــا را رنگ میکنند، شاخهای‌شان‌راچرب می نما یند ، یو غ واسباب را می‌آرایند وبه مسا بقا ت ونما یشا ت شــور انگیز می پردازند .

مرد م کابل شب نورو ز حتـــی‌ــ الامکان سبزی چلو می پـزند ، از مراسم دیگر پختن سمنك ،ترکرد ن هفت میوه ، رنگ کردن تخم مر غ است ، بهترین عصرو قیت زنا ن گاز خوردن توسط ریسما ن هاییست که بدرختان می‌بندند .

مردم کابل عقیده دارند که شب نوروز یاشب بعد ی باید بـارا ن ببارد ومیگویند بی‌بی نوروز ی‌بعد ازخانه تکانی سر خودرا می شوید وعقیده دارند که : کمپیرك او تار درآب می افتد .

یکی‌از رسوم کابل در سا جـد بوده ، آخند ، شب نوروز ، یـــك ورق کاغذ رامی آراست ودر میان آن ،این بیت فولکلور یك را مـــی نوشت :

نوروز نو بهار است
گلها میا ن خار است
بچـــه بکـرد مکـــب
ملا رازر بکار است

این کاغذ را نو روز ی میگفتند: وقتی کاغذ بخانه میرسید او لیا ی شاگر دان بفرا خور حال برای‌ملا پول میفر ستادند

در غزنی نیز مردم‌به اطـــرا ف روضه ، به زیارت ها می‌شتا بند، از جملهٔ بازیها و مسابقا ت دلچسپ میلهٔ نوروز ی در غزنی یکی هم نیزه زنی است ، تخم جنگی بشکل قطار از جمله عنعنا ت طر ف پسند آن مردم است ،بیشتر مردم لبا س‌نو می پو شند، شب نوروز غذای‌خوب میخورند ، آنانکه توانا یی دار ند سر سفرهٔ شان را با هفت قســـم سالن مزین مینما یند میکو شـــند تا روز نوروز رابخو شی‌وخوشحالی سپری کنند . تر کردهٔ هفت میوه بهترین نوشابه روز اول بهار است که بدوستان وعزیزان پیشکش می شود.

مزار شریف وسمت شـــما ل : بزرگترین وشکو همند تر ین میله مردم صفحا ت شمال میلهٔ گل سرخ است. هزاران زن ومرد آرزو مند از سراسر مناطق ومحلات به شهـــر مزار شریف سرازیر میگردند‌تاروز اول‌بهار در برافراشتن جنده‌مبارك حضرت شاه ولایتما ب شر کـــت نمایند . این اجتما ع عظیم از توده های وسیع مردم نمایانگر احساسات پرشور شان نسبت به بزرگداشت این جشن ملی وباستانی است پس

از برافراشته شد ن علم مبار ك ، مردم به دشت شادیان میرو ند تا از مسابقه پرشکوه وبر هیجان بزـ کشی بروی گلها ی شقایق سر خ دیدار نمایند .

شهر مزار شریف بدین مناسبت آذیـــن میگرد د، هنر نمایی هـــا باموسیقی وساز های محلی طنـین خاصی رادر فضا ی شهر مــــزار شریف ایجاد مینما ید .

بعد از میلهٔ نوروز در شهر مزار نوبت به برافراشتن جندهٔ امـامـ صاحب در قندوز میرسد . در هر شهر وروستا جشن های دهقا نی بفرا خور حال واحوا ل آن منطقـــه برپا میگردد .

در هرات که کانون نگهـدار ی سنت های نوروز ی است ، میـلهٔ بهار در باشکوه‌ترین وباعظمت‌ترین تجلیات خود تجلیل میگردد .

میله های هرا ت در هر جمعه‌پس از چله خورد در دا منه تخت صفر صور ت میگیرد . چهار شنبه آخر سال بامراسم آتش باز ی ،خیززدن از آتش ، کوزه شکنی آغاز می یابد میله باشکوه نوروز ، در دامن‌خیابان وتخت صفر صور ت میگیرد ، درین میله، نمایشا ت اتن ،پهلوا نی ، کشتی گیر ی ، نشان زنی ، تخم جنگی ، قوچ جنگی ، و مسا بقا ت گاو پروری ، گوسفند داری و غیره صور ت میگیرد. هنگام تحو یـل سال مراسم هفت سین که یك‌سنت بسیار دیرینه است رویدسترخوان قرار میگیرد ،آب وآئینه هم کـنار سفره گذاشته میشود تالحظهٔ‌تحویل سال رااحساس نما یند . نگاه‌کردن درآب وآئینه خوشبختی و سعاد ت به‌ارمغان میاورد . در هرا ت روز نوروز بیشترمردم از خانه می‌برایند وبرای لگد کوبی سبزه ها عا زم صحرا ها میگردند ، گره زدن‌سبزه برای جوانان وعده های طلایی رادر بر ارند ، در هرا ت روز نـوروز مردم از پیرو جوان لباس ها ی نو می پوشند خوردن هفت میـــوه، حلوای ساوان از جوانه های گند م (سوهان‌گند می) وسمنـــك جز ء عنعنات کهن وپسندیده مـــرد م و خانواده ها بشمار میرود .

آهنگ پر شور ملا محمد جا ن، در بیشتر خانواده ها بانوا ی‌دف و دایره نواخته وخوانده می شود ،در نوروز هوا ی بهار بانسیم دل‌انگیز شور وشو ق زندگی تازه را نو ید میدهد . تخم بازی از جملهٔ مسابقات مورد نظر همگان است .

خوردن ماهی که با آرد پخته می شود از غذا های خوش طعم نوروزی است.

میله بعد ی نوروز میلهٔ چارشنبه اول سال است که‌دردشت‌ابوالولید صورت میگیرد ، شاید درین روز هیچ خانوادهٔ نباشد که دران‌شرکت نورزد . علاوه بر مسابقا ت نوروزی شکو همند ترین منظره جهر کردن صوفیان صافدل در کنار زیار ت ابوالو لید است ، این صحنه آدم‌را بیاد رقص درویشا ن و صو فیا ن مولانا در قونیه می اندازد . صد ها صوفی از همه نقا ط هرا ت گرد می آیندتا بهار را الله گویان ویا هویا منهو برز با ن تجلیل نمایند .

چکامه بهار

وه چه مقبول و خوش آیند بودنام بهار
خاصه گل‌های دلاویز و ترانـدام بـهـا ر

روز نوروز برد صرفه بسی ا زشب قدر
خوشترازصبحگهٔ عید بود شام بهـــا ر

بس در اطراف چمن ر یخته‌لولوی سفید
ابرتردامن و فیاض و سیه فام بـهـار

باد از پر دهٔ گل بوی خوش‌آردبه مشام
آب سرریزه کند از شکرین جام بهار

جنبش ا نداخته مر غان مسا فرددردشت
قمری و فاخته کوکو ز ده بر بام بهـــا ر

به تکا پوی در افتاده غـز ا ل سر مست
که کندچنبر گردن ر سن دا م بـهـا ر

گریه برابر نما یـد ز تحـیرنر گس
خنده‌برپسته زند چشمك با دام بـهــار

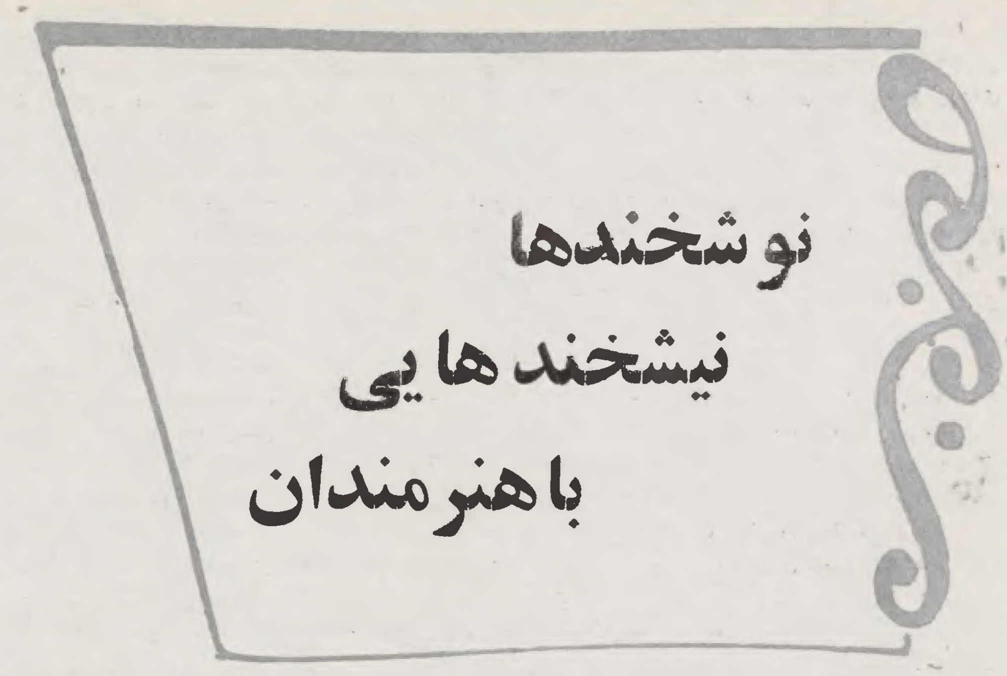
روح را پرتو این فصل کنـدتازه و تر
ز ندگی‌درهمه دل ها د هد ا لهام بهـــار

باغ و صحرا شده از جـــو شطراوت لبریز
بهـرگلگشت شتابید در ا یام بـهــار

آمد از طرف چمن قاصد چالاك‌نسیم
تارساند بـدل غمزده پیغام بهـار

دوستان فصل گل و موسم‌عشق‌است و سرود
برگ‌عیشی بفر ستید به‌هنگام بهار

چه سعادت اثری هست وچه‌فرخ‌روزی
ازدل وجان بفزا یید د ر ا کرام بها ر

بقیه صفحه ۹

تیاتر اطفال در کابل ودر چو کات افغان ننداری به کمك فنی کشو ر دوست اتحاد شوروی عملا به وجود می‌آید واز آن هم مهمتراینکه‌کشور ما به عضویت تیاتر بین ا لمللی اطفال نیز پذیرفته شد .

میگویم : مبارك است امامشکلات دیگر را چگونه حل میکنی ، مشکل نداشتن سالون ، مشکل بود جه ، مشکل و سایل فنی و مشکل‌کمبود پرسونل حرفوی و ...

میگوید : بنویس !

چی را بنویسم ؟

جواب‌میدهد : الله گفتـــــم بیردی اش را هـم بگو یـــم. قضیه از این قرار است کـه یك میلیون روبل کمك به افغان ننداری منظور شد تا سالون کابل ننداری در استندرد جهانی‌ترمیم وبازسازی گردد هم چنین معادل پنج‌هزارروبل دیگر هم و سایل نور ا ندا ز ی ، مکیاژ و چیز های د یگری که عقل تو از فهم آن کو تاه ا ست کمـك می‌شود در باره سالون تازه‌نمایشی هم که گفتی تقریبا مادل‌ده میلیون روبل از بود جه انکشافی دو لـت در پلان پنج ساله انکشافی که تـا کنون در پرو ژه های د یگر بـــه مصرف نرسیده ا ست منظورشده تایك سالون مجلل و مدرن تیا تـر به سا ختمان گرفته شود که جا ی آن یا محل گمرك سابق خواهدبود ویامقابل خا نه دو ستی شوروی .

تا یادم نرفته در مورد تر بیـــه پرسونل هم بگویم که سفرم‌نتایج نیکی داشت که از آن جمله بموجب یك قرار دادی که ا مضاء کـــردم دولت دو ست شوروی ٤٥ نفر از جوانان افغان را برای مدت‌پنجسال در رشته سرکس تر بیه میکند ...

میگویم : خوب است به شرط آلکه خودت هم بختت را بیازمایی...

گپم را قطع میکند که پارا ز یـت پخش نکن واین را هم بنو یس که سی نفر د یگر برای مـدت شش سال برای هنر اکت و تمثیل زیر تربیه گرفته می شوند و درساحات تخنیکی نیز علاوه از اینکه بورس های تحصیلی فراوانی را در همـین سفر و عده گرفته ام این مو ضوع هم فیصله شد که تعـــدادی ا ز متخصصان شوروی در سال‌آینـــده عملا در امور تخنیکی افغان نندا ری با ما همکاری کنند .

می‌پرسم: در این‌سفرباهنرمندان شوروی هم دیدار داشتی و یاقبولت نکردند.

میگوید : بی نمکی نکن کــــه اعتصاب سخن ز دن میکنم ، و لی درجواب سوالت خلاصه کلام ا ین است که دریك مصاحبه رادیویـی پیرامون مو قف هنـــر در کشور صحبتی داشتم ودر ملاقاتی باجمعی از درامه نو یس ها به خواهش‌من قبول شد که بعد ازاین‌نمایشنا مـه های جالبی برای ما ارسال شودکه به همین زودی چند تا هم بدستم رسیده است باز می پرسم :

ـ بالاخر از و عده هـای د راز مدت که بگذریم در سال نو برای اطفال کشور چه نمایشی ها یی را آماده میکنی ؟

باز هم یکی از آن تك سرفه‌هایی را که رنگی از غرور دارد تحو یلم می‌دهد و میگوید :

ـ نمایشنامه « برفی گگك وهفت جن» که‌تر جمه آن را ز یـر کـار دارم و در مدت کم آ ماده نما یش خواهد شد ، ضمنا پیشنها دا ت دیگری هم در جهت بهبود کیفـــی تیاتر در کشور به مقا مات مر بوط داده ام که خوشبختانه همه قبو ل شده و به همین اساس علاوه ا ز گشایش تیاتر ا طفال در سال‌آینده «۱۳٦۰» ا نسا مبل ر قص هـــا ی محلی افغانستان را نیز به ا جـرا می آوریم .

می‌خواهم باز هم سوال دیگررا ارائه دهم که عصبی می شودومی‌ـ گوید :

ـاز قدیم وندیم گفته اند بـــه گدا یکی نده تا دو تا نخوا هـد ، حالا د یگر ز حمت و مزا حمت را کم کن و بنده خدای د یگری‌رابرای شنیدن اراجیفت گیر بیاور که ازما دیگر حرفي هم نخوا هی شنید از شوخی گذشته با او خدا حافظـی میکنم به این وعده که در آ یـــنده نزدیك باز هم او گوینده پر گـوی باشد و من شنونده پر حو صله .

زلمی غوث را من هر و خت می‌ـ بینم نمی دانم چرا آ تش ز یـــر خاکستر مانده به یادم می آیـد و تداعی می گردد ، اینج وانمرگ‌که تابه‌ژوندون همکاری داشت از حجب وحیا وکم گویی اش همه ، تنگــك آمده‌بودیم حالا به مـــا شین سخن پراگنی بدل شده که یك مرض‌علاج ناپذیری دارد وآن هــم گپ زد ن زیاد و شنیدن کم است ، خــد ا جورش کند که جوان ا ست و جوان را آرزو هاست ، د یروزهم تا اورا دیدم و سلامی گفتم ناگهان آسیاب دهانش به کار افتاد و به انـــدازه دانه های سه خروار گندم گپ زد که‌کم مانده بود بیحال شوم‌وآنگاه که دانست مرا هم به حال شنونده رادیو و بیننده تلویزیون ا نداخته است نمکین لبخند بی مزه حرفوی خودرا به لب آورد و گفت: راستی توکجا و اینجا کجا راستی نظر ت در باره پروگرام رادیوصدای مردم چیست ؟

پروگرام مسابقه ذهنی از نظرتو چگونه اجرا می گردد ، نطاقی مـن چطوراست و ...؟

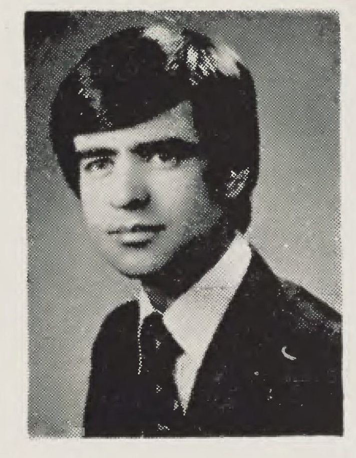
گفتم : عزیز رادیو صدای مردم خوب است اما تا ثیر ش‌کم،میگوید: بی انصاف تو همه مسایـل را از پشت عینك سیاه می بینی و گرنه ملتفت میشدی که چه ا ستقبـا ل گرمی ازایـن پروگرام می‌شودچقدر نامه و تیلفون بما می رسد و هـمه اینها گواه آن است که مردم می‌ـ توانند بخشی از مشکلات اجتماعی خودرا از طریق این پرو گـر ا م حل کنند و ...

ـ برك بگیر و پر نگو بـــرا در که اینجا نمایش « پاسخ چیست » نیست و حالا راست بگو کـــه در انتخاب بهترین نطاق سال چـقدر ضرر دیدی و خرج کردی ؟

برای او لین بار تعجب را د ر سیمایش می‌خوانم و لکنت ز با نش را احساس میکنم ، می پـــرسد ، خراجی، خر ج برای چه منظور؟

میگویم : آخر شایعات سرچوك وپائین چوك این است که گویاعدهٔ از نطاق ها و ممثلان و پرودیو سر ها خود به و سیله دو ستان خـود والبته به مصرف شخصی نامه های بیشمار پست می کنند که بلی‌فلان پرودیوسر ، نبوغ هنری داردوفلان خواننده آواز طلایی و فلان نطـاق جامع الکمالات عصر است واز ا ین قبیل که امیدوارم تو از این بازی سرگر مکن ونان وآب داردعقبنمانده باشی که بر گزیده ها را جوا یـز فراوان است و ...

میگوید : به سر شیرین تو کـه چنین نیست و شایعه را شا یعـه سازان پخش میکنند .

احمد غوث زلمی نطاق پرحرف

میپرسم : خوب برای سال نو چه تهیه دیده‌ای ؟ با خنده‌ای سی‌و دو عدد دندان سالم وکرم‌خورده‌اش را به نمایش می گذارد ومیگو ید : یك دنیا مطلب در چند پرو گـرام دیدنی و شنید نی تلویز یونـی و رادیویی و جوایز فراوان بـرا ی برندگان و با خته گان و شو خی‌ها وبی مزه گی‌هایی که‌اگر ترا خنـده ندهد اشك به چشمت خوا هـد آورد ، و از این ما نند فراوان‌بخش های دیگر ، و ...

میگویم دو تقاضا دارم ، یکی اینکه در شب سال به هر یك ا ز بیننده های پرو گرام های خود دو تابلیت آسپرین و یك تا بلیت‌خواب آور مجانی تو زیع کنی تا خـوا ب آرام داشته با شند و دیگر ا ینکه از تلویزیون تقاضا میکنم به‌خاطـر رضای خدا و آرا می مردم بـه افتخار سال نو ترا جا یزهٔ د هد .

شوق آلود می پرسد :

– نیك است ، چه جـایزه‌ای ؟

میگویم ، یکسال ا ستراحت‌تمام وفارغ شدن از اجرای هر پروگرام رادیو تلویز یونی .

هردو می خندیم و از هم خـدا حـافظی می کنیم .

درشماره آینده این سلسله‌شوخی ها با هنر مندان ادامه خواهدیافت.

ناتمام

بقیه صفحه ۷

عاید ملی در سال...

دولتی خصو صیت رهبری را بخود کسب مینماید و شاخص های‌پیش بینی شده انکشاف سکتورخصوصی به‌مثابه رهنما تبارز مینمایند.

هم چنان در پلان تدابیر مشخص در زمینه سیاست اقتصادی دولت که به انکشاف سکتور خصو صی مساعدت مینماید ، پیش بینـی گردیده است .

بدین ترتیب پلان به مثابه‌سندی که رشد اقتصادی و اجتماعی کشور را تعیین مینماید در معرض اجـرا قرار میدهد .

** تاکنون چند فیصد به صورت تخمینی پلان های شما در بخش های عمده پلا نگذاری در عمل پیاده شده و در سال اینده کدام قسمت ها از پلان های وضع شـده در سکتور دولتی حق اولیـت داده میشود ؟

** در اثر فعالیت های تخریبی و ترور یستی باند های ضد انقلابی که کار برخی از موسسات صنعتی قسما به سکتگی مواجه شد و در فعالیت های ترا نسپورت دشواری هایی به وجود امد ، تحقق اجرای پلان در برخی از عرصه ها تـا حدودی میسر نگردید ، استخراج ذغال سنگ ، نفت ، نمك و تولید محصولات ارتزاقی تا انـدازه ای کاهش یافت .

اما علی الرغم ان در سال ۱۳۵۹ به مقایسه سال ۱۳۵۸ ـ افزایش تولید محصولات به میزان قـابـل ملاحظه ای تامین گردید .

استخراج گاز ۷ر۱٤ فیصـد ، سمنت ۲ر۱ فیصد ، تکه بـاب ۷٦ر۹ فیصد ، ارد و گنـدم ۰ر[illegible] فیصد ، ادویه ۸ر٦ فیصد ، انرژی برق ، محصولات کا نکریتی و غیره افزایش یافت ، فعالیت کارخانجات جنگلك ، فابریکه خـانه سازی کابل پایپ لین گاز خواجه گو گردك و جر قدوق ، کود و برق مـزار شریف ، استیشن برق آبی نغلـو و یك سلسله مو سسات دیگـر قناعت بخشی بوده پلان تولیـدی خویش را تحقق بخشیده اند .

*میتوانید به صورت نمونـه صرف ارقامی را در زمینه افزایش تولید محصولات در ساحه زراعت یاد آوری کنید ؟

** بلی به صورت فشرده چند نمونه را در اینجا ارائه میدارم ، افزایش تولید گندم ۳ر۳ فیصد ، برنج پنج فیصد جواری ۹ر٤ فیصد انگور هفت فیصد ، میـوه شش فیصد قره قل ۲ر۱۲ فیصد ، پشم ۸ر۱ فیصد و شیر ۲ر۲ فیصد.

*شنیده میشود که در پلان رشد اقتصادی و اجتما عی جمـهوری دمو کرا تیك افغا نستان در سـال ۱۳٦۰ توسعه زیاد سکتور دو لتی و مختلط پیش بینی شده اسـت لطفا در این زمینه اندکی روشنـی اندازید ؟

** درست است ، قبل از همه در این زمینه استخراج ذغال ، تولید انرژی برق ، سمنت ، محصـولات کانکریتی، پخته محلوج، تکـه باب و شکر با سرعت بیشتر افزایش خواهد یافت ، ناگفته نباید گذاشت که حجم تولید محصولات چـه در سکتور دولتی و چه در سکـتـور مختلط برای نخستین بار از حجم تولیدات موسسات سکتور خصوصی بیشتر بوده و ۵۱ر۷ فیصد مجموع تو لیدات صنعتی کشور را تشکیل میدهد و هم چنان پیش بینی‌گردیده است که احداث فارم های دولتـی ادامه یابد .

در سال روان ازدیاد قابـل ملاحظه موتر های بار بری به‌منظور تامین حمل و نقل اموال و قبل از همه مواد ارتزاقی و محرو قـات پیش بینی گردیده است ، هـم چنان حجم تجارت داخلی و خارجی سکتور دولتی افزایش خواهـد یافت .

* در این صورت فکر نمیکنید که انکشاف سریع سکتور دولتـی سکتور های خصوصی را متضـرر سازد ؟

** خلاف نظر شما نه تنهـا انکشاف سکتور دولتی منافـع سکتور خصوصی را صدمه نمیزند بلکه حکومت جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان به انکشاف سکتـور خصوصی مساعدت نیز خواهد نمود تا به این وسیله تولید محصـولات ازدیاد حاصل نماید و کار بـرای مردم مهیا گردد و کلیه ذ خا یـر مورد استفاده قرار گیرد ، بـرای تامین هرچه بهتر و بیشتر ایـن مامول حکومت جهت تقویه همکاری های لازم و تقویه سکتور خصوصی شورای مشورتی اقتصادی را که در آن نمایند گان سکتور خصوصـی نیز شامل میباشند تاسیس نموده است .

* با تو جه به پایین بودن سطح سواد در کشور ، عوامل فقـر اقتصادی ، عدم تامین شرایط صحی محیطی و ده ها پرابلم دیگر امراض ساری و غیر ساری در کشور ما موجب تلفا ت فراوان میگـردد برای اینکه بتوان صحت را تعمیم بخشید و با الخصوص برای ا ینکه اساسات طب وقا یوی درروستا های کشور تطبیق گردد درمجموع پرابلم‌صحت‌چگونه‌میتواند حل گردد وچه‌طرح ها وپلانهای دراین ز مینه دردست اجرا است.

**بعد ازپیروزی‌انقلاب‌ثور‌وبخصوص مرحله نوین ان یك سلسلـه اقدامات به منظور بهبود وضـع صحت عامه، توسعه خد ما ت طبی برای مردم ، گسترش کمکهـای طبی رایگان ، تقویه طب وقایوی ، تامین نیاز مندی های کشـور از لحاظ تامین ادویه مورد عمل قـرار گرفت، دولت جمهوری د مو کراـ تیك افغا نستان توجه خاص بـه منظور از بین بردن امراض ساری مبذول میدارد ، کمك های طبـی برای زنان با الخصوص هنگـام ولادت توسعه خواهد یافت .

به این منظور در سـال ۱۳٦۰ پیش بینی گردیده است که تعداد بستر در تمام شفا خانه های مرکز وولایات به اندازه ۹ر ٤۱ در صد افزایش یابد ، تعداد عمده مراکز صحی در جریان یکسال از یکصدو پنجاه و دو به دوصدو پنجـاه ودو باب و تعداد مراکز فرعی از یکصد و چهار به دوصد و چهارده خواهد رسید که به صورت عموم ایـن مراکز صحی در روستا ها تاسیس خواهندشد درمورد تر بیه پرسونل طبی نیز اقدامات زیادی روی‌دست گرفته شده است ، در طول‌یکسال تعداد دکتوران سی و یك فیصد و از نرس ها دو برابر افزایـش خواهد یافت .

مصارف دولت در قسمت تهیـه ادویه و مواد ارتزاقی برای مریضان ازدیاد یافته است .

لطفا دنباله این گفت و شنود جالب و خواندنی را در شماره‌آینده بخوانید .

البوم گویندگان رادیوتلویزیون
احمدغوث زلمی
ثریا
الکوزی
نجیب شفقیار
حسین انوش
احمدشاه

انجیلادیوس زن مبارز و قهرمان

نام وشهرت زن جسور دختـــر قهرمان و پر آوازه خلق امریکا در سالهای ۱۹۷۰ سراسر کره زمین را فرا گرفت .

فریاد های « انجیلا دیوس باید آزا د گر دد » همه روزه رساتر ا ز حنجره ها طنین انداز بود و حتی این فریاد ها د رسایر قاره ها نیز می پیچد .

دریکی از شبهای زمستـــان محافظ یکی از ز نـدانـهای شهر کالفور نیابقتل میرسد وبه‌جرم قتل آن‌سه نفرسیاه‌پوست انجیلامتهم‌می گرددبعدهااین سه‌نفربنام‌برادران هم زنجیر شهرت می یا بند

بعداً یك گروپ از جوانان سیاه پوست از جان گذشته دو تـــن‌از قضات را اسیر گرفته واعـــلان نمودند که محکمه باید حکم بی‌گناهی این سه تن را که وا قعیت‌مسلم است صادر کند .

بعد از زدو خورد های خونین یکی از جوا نان سیاه پوست‌وقاضی بقتل‌میرسند انجیلا دیوس ز ن مبارز و قهرما ن خلق امریکا گرچه در مسافرت بود مگر به جرم دست داشتن در حوادث قتل وسوء قصد متهم دانسته شد .

او که راه مبارزه بخاطـــر انسا نهای محروم،ستمد یده‌وتحقیر شده جا معه پر زرق و برق امریکا رابر گزیده است میگو ید ،راه ام راه واقعیت وسعادت انسا نهاست او همه عمر تحت تعقیب پو لیس قرار داشته ۲۱ ماه شکنجه هـــای زندان ود خمه های‌هولناك‌رامتحمل شده است جر مش فقط داشتن وجدان پاکیزه،احساس بشردوستی و عدالت پسندی است . او کـــه قلبش بخاطر آسایش انسانها مـی طپد میگوید این طریقه را برگزیده ام « زیرا من انسانم و کمونیست، قانون شکنان و پولیس در برابـــر خواست انسانی جهها نیا ن عـقب نشینی نمود وانجیلا د یوس ر ها گردید .

آزادی انجیلا دیوس از زندا ن بالا خره مبدل به مـــــو ج نیرومند اعتراض و خشم خلقها ی امریکا و جهان علیه سیاســـت استعماری فر مانروا یا ن ایا لا ت متحده گردید انجیلادر روز رها یی اش اززندان چنین گفت :

تا میلم وکلا ی مدافع ، رفقاو همکارانم همه در خانه آفتابـــی نشسته بودیم آن لحظات پر ازشادی برای همیشه در خاطرم هك‌شده زیرا من‌مید انستم که چنـــا ن لحظات کوتاه وخیلی گرا می‌اند، راه مبارزه پیکار و جانباز ی راه پراز فراز و نشیب است که خطرات و دشواریها را با خود همراه دارد که به‌یقین مبارزه واقعی این راه نـا همواز را طی می نماید .

انجیلا دیو یس در محلـــه تیپیك رایسمتی ، بر مینگـــــام ایالت جنو بی امریکا در سال۱۹۴۴ بدنیا آمد . او از همان کودکـــی استعداد شگر فی از خود نشا ن داد ودر سن پانزده سالگی موفق به دریافت بورسی جا معه لیبرال رهنما کاران گردید و به تحصیل خویش دریو نیو رستی براند یسکی ادامه داد . بعد تر در یو نیورستی های فرا نکفو رت ومیا می دررشته های ادبیات ،هنر های زیبا فلسفه‌اقتصاد سیاسی .. تحصیل نموده است .

انجیلا دیوس با بر گشت‌خویش به ایالات متحده امریکا بـــــــه تدریس مضمو ن فلسفه در یـو نیو رستی کالیفور نیا پر داخـــت درین جا از محبو بیت فراوا ن برخور دار بود برای او لین‌بار ازتاریخ یو نیو رستی های امریکا چنیـــن شخصیت مبارز وانقلابـــــــــی سیاه پوست ظا هر گرد ید .

او همواره میگوید که من از واقعیت های تلخ ونا گوار جا معه امر یکا بخصو ص محله را یستـــی الفبای زندگی ومبارزه راآموختم ام

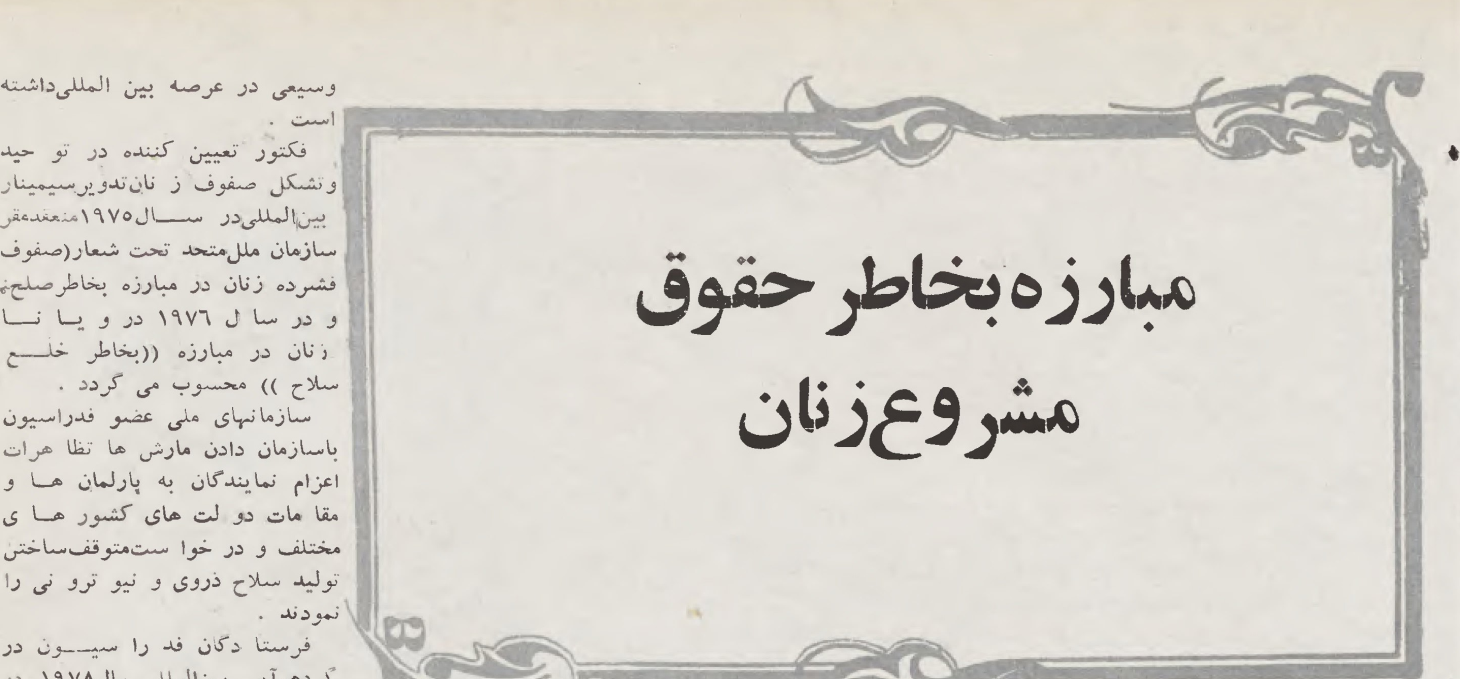
چه دشوار است که انسا نی را به جرم سیاه بودن تیر با را ن می کنند و چه مشکل است دید ن صحنه ایکه انسان به جرم طبقه و قشر پائین جا معه تحقیر واهانت شود . دیر یا زود حکم و جــدان انسان را به جستجو ی راه نجا ت وا میدارد .

زندگی و پیکار انجیلادیویس عضو کمیته مرکزی حزب‌کمونیست امریکا مبارزه بر حق است و بـه غرض هموار نمودن راه سـعادت زحمتکشان ،زنجیر ان جوامع بشری بخاطر فردای مسعود وپیروزمنددر تلاش است .

او در رأسی سا ز مانی قـرار دارد که علیه را سیزم واختنـــاق میرزمد . شبکه های این ساز ما ن در ۴۰ ایا لت امریکا فعال است .

انجیلاد یو یس ! راه تـــو پیروز وافتخار تو بزرگ است .

مبارزه بخاطر حقوق مشروع زنان

فدراسیون دموکراتیک بین‌المللی زنان عالیترین ووسیع‌ترین فوروم توحید و تشکل زنان در مبارزه بخاطر دفاع از حقوق زنان، سعادت کودکان واستحکام مواضع صلح درگیتی‌ست.

فدراسیون دموکراتیک بین‌المللی زنان سی و مین جشنواره سالروز تاسیس خودرا درشرایطی بر گزار نمود که نتایج اقدامات وتدابیر نیمه اول دهه زن جمع‌بندی گردید. این موضوع اهمیتش‌یکبار دیگر از جهت با اهمیت تر می‌گردد که سال جهانی زن به ابتکار فدراسیون از طرف سازمان‌ملل‌برگزار شد و نقش فدراسیون و سازمان های ملی زنان کشور های مختلف عضو فدراسیون، در تحقق اهداف دهه زن خیلی ارزنده بوده است.

اگر تاریخ مبارزات فدراسیون را ورق زنیم یکبار دیگر معتقد خواهیم شد که همه فعالیت ها و عملکرد این سازمان در جهت‌دفاع از منافع زنان و کودکان و تامین آینده صلح آمیز برای آنان بوده است.

بتاریخ‌اول دسمبر ۱۹۴۵ـ۸۰۰ نماینده از ۴۱ کشور و قاره های مختلف در پاریس جمع شده اولین کنگرس جهانی زنان تدویر گردید.

شرکت کنندگان گردهم آیی‌با شکوه، عمدتا ازسازمانهایی‌نمایندگی می کردند که در آتش‌شعله جنگ در مبارزه علیه فاشیزم هتلری بوجود آمده بودند.

دربین آنان چهره های‌برجسته جنبش انتی فاشیستی مادران خواهران و بیوه های قربانیان جنگ امپریالیستی کسانیکه دوستان، نزدیکان و عزیزان‌خویش را از دست داده و هستی های ملی شان با پاشنه های جلادان هتلری لگدمال گردیده بود شرکت ورزیده بودند. اشتراک کنندگان کنگرس دربرابر بشریت تعهد سپردند که بخاطر تحکیم صلح پشتیبانی از جنبش رهایی بخش خلقها وتامین حقوق مساوی برای زنان وسعادت نسل های فردا به پیکار دامنه‌دار وخستگی ناپذیر دست زنند و از همه زنان جهان دعوت بعمل‌آورند تاجهت تحقق آرمان مقدس بسیج شوند و در آخرین جلسه کنگرس ایجاد یك سازمان طراز نوین، فدراسیون دموکراتیک بین‌المللی زنان اعلام گردید. مصوبات‌کنگرس پاریس ،اصول اساسی فعالیتهای فدراسیون را تشکیل می دهد.

فدراسیون که به ابتکار سازمان های مترقی زنان کشور های مختلف ایجاد شده بود به اثبات رسانید که مبارزه بخاطر تحکیم مواضع صلح آزادی، دموکراسی واستقلال ملی با پیکار بخاطرحل پرابلم های اجتماعی زنان‌پیوند ناگسستنی دارد.

از همان بدو تاسیس فدراسیون بطوردوامدار نه تنها بخاطر تامین حقوق مساوی برای زنان مبارزه می‌نماید بلکه بعد از تحلیل عمیق از وضع زنان و شرایط مشخص هرکشور پروگرامهای عملی و کانکریت درجهت تجهز و جلب پشتیبانی حلقه های اجتماعی طرح ریزی میکند.

در طول حیات پر تپش خویش فدراسیون دموکراتیك‌بین‌المللی زنان توانسته است توده های میلیونی زن را صرف‌نظرازوابستگی های نژادی، لسانی، ملیت، عقاید مذهبی و سیاسی در صفوف خویش بسیج سازد و در وجودآنان‌ایمان به فردای صلح آمیز و عادلانه را ایجاد نموده وزنان را کمك نمود تاجای خویش رادرجامعه دریافته و موقف خودرا در جامعه در جنبش خلقها بخاطر صلح دموکراسی و ترقی اجتماعی‌بازیابند فدراسیون دموکراتیك بین‌المللی زنان مبارزه بخاطر دفاع از صلح را بمثابه یکی از اهداف عمدة خویش شمرده و بطور خستگی ـ ناپذیر علیه مسابقات تسلیحاتی بی‌امان رزمیده است. فدراسیون در سازمان دادن کمپاین‌های‌وسیع بمنظور دفاع از صلح سهم فعال داشته و یکی از مبتکران تدویر اولین کنگره هواداران صلح در سال ۱۹۴۹ بحساب می‌رودوهمواره درین جنبش بطور فعالانه شرکت ورزیده است. به منظور توحید وتشکل هر چه بیشتر توده های وسیع زنان در مبارزه بخاطر جلوگیری از بروز جنگ اتمی نه تنها فدراسیون در جنبش خلقها شرکت می‌نماید بلکه بطور اکتیف‌درجهت دفاع ازصلح وخلع‌سلاح‌پیشنهادات خلاقانه وابتکارات ارزشمند راارائه نموده که همه‌این‌اقدامات‌انعکاسات وسیعی در عرصه بین المللی‌داشته است.

فکتور تعیین کننده در توحید وتشکل صفوف زنان‌تدویرسیمینار بین‌المللی‌در سال۱۹۷۵منعقده‌مقر سازمان ملل‌متحد تحت شعار(صفوف فشرده زنان در مبارزه بخاطرصلح» و در سال ۱۹۷۶ در ویانا زنان در مبارزه ((بخاطر خلع سلاح)) محسوب می گردد.

سازمانهای ملی عضو فدراسیون باسازمان دادن مارش ها تظاهرات اعزام نمایندگان به پارلمان ها و مقامات دولت های کشور های مختلف و درخواست‌متوقف‌ساختن تولید سلاح ذروی و نیوترونی را نمودند.

فرستادگان فدراسیون در گردهم‌آیی بین‌المللی سال۱۹۷۸ در امستردام شرکت ورزیده‌وفریاد میلیون ها زن و میلیون ها مادررا مبنی بر منع تولید بمب های نیوترونی به گوش جهانیان رسانیدند.

به ابتکار فدراسیون سیمینارها وملاقاتهای متعدد زنان قاره اروپا در ارتباط با مسایل خلع سلاح ومنع تولید سلاح نیوترونیك‌دایر گردیده است (کوپنهاگن ۱۹۷۹ ودر سال ۱۹۸۰) ضمن اشتراك دراجلاس ویژه اسامبله سازمان ملل رئیس هیات نماینده گی فدراسیون دموکراتیك بین المللی زنان والنتینا تریشکوا اولین زن فضا نورد جهان از عقب تریبون با قاطعیت اراده توده های میلیونی زن‌را در مبارزه بخاطر خلع سلاح به دنیا اعلام داشت.

درسال ۱۹۷۹ کنفرانس جهانی تحت عنوان ((بخاطر آینده تابناك وسعادتمند همه کودکان سیاره ما)) به ابتکار فدراسیون انعقاد یافت. اقدامات بیشمار و متعددفدراسیون طی سالهای اخیر درواقع‌به‌تدارکات جهت برگزاری کنفرانس سازمان ملل جهت جمع بندی نتایج تدابیر اتخاذ شده نیمه اول دهه زن‌منعقده کوپنهاگن مبدل گردید.

برگزاری سال جهانی زن واعلان دهه ملل متحد برای زنان بمثابه مرحله کیفی نوینی در تکامل‌جنبش دموکراتیك بین المللی زنان بشمار میرود. در طول تاریخ۳۵ ساله مبارزات و پیکارعادلانه‌خویش فدراسیون دموکراتیك بین المللی زنان ۷ کنگرس تدویر نموده و

بقیه درص ۵۳

جوانه ها ...

با جوانه ها نوید زندگی

رست

بهار

از نثار ربهای مهربان

ساقه ها پر از جوانه می شود

هر جوانه شگوفه می کند

شاخه چلچراغ مشعل

هر درخت پر شگوفه باغ ....

(کاوون تو فانی)

غوټی ...!

بیا دګلونو په ښنا خو نو کــــې رنګیږی غوټۍ
خاندی، مستی کوی، نسیم لو ییږی غو ټــــی
د شونډو بوی ئی د ساره زمی خمار ماتوی
د تولوغروته زړوی ، داچی خند یږی غوټۍ
شوخ پیغلتوب یې ماتو زړوییوند ور کوی
شینکیولښځوکی شوخی کوی، نڅیږی غو ټۍ
ذهد شکن ښایست یې زړونه لیونتوب ته بولی
نسیمه‌یې ټخنوه چی ر سوا کیږی غــو ټۍ
رنګینی او ښکی می په ستر ګوکی غوټی غوټۍ شی
چی‌دبهارشنه‌او ښتــون ته هو سیږی غــوټۍ
ملګرو نور می نو مدام په سر ه سنګر کی ګوری
چی‌دسینی په‌سپیره دښته می غوړیږی غوټۍ

بهار

تا گل شگفت شمع دگر سر بیرون نگرد

داغم ز تیره بختی پروانه در بهار

بی اختیار چشم ترا هوش می برد

محتاج نیست خواب به افسانه در بهار

شگوفه رنگین

چون اشك دانه ، دانه به هـرسوی ز آسمان
سیمین ستا رگان شب افروزریختند
مرغان شب چو راهز نـــان ازهراس صبح
از واژگون حصار سیا هــی گریختند

* * *

در باغ زر نگار ا فــق نسترزد میـد
وز گوشه های دور و ز یدن‌گرفت باد
پیچید در فضای پر از عطـرونیمرنگ
گلبا نگ‌عاشقانه مر غــــان‌با مداد

* * *

باز آی با شگو فه و با نــوشخند گل
ای صبح من سپیده من نوبهارمـــن
ای پر تو طلایی خو ر شیـــدآرزو
وی چلچراغ رو شن شبهـا ی‌تار من

* * *

باز آ که من بپای تو ا فشا نـم‌از نشاط
یك بوستان شگوفه اشعار خویش‌را
برگرد ای فرشته که تا ریزمت بپا
گل های نو شگفته پنـــدا ر خویش را

برگ گلی رنگین ز مضمون من است
مصرع من قطره خون من است

غرور دهقان

تو دانی کیستم من ؟ چیستم
من ؟
آتشم ؟ یا موج ؟ یاطوفان ؟
منم آتش .
منم آتش که‌سوزتن گرمم
به‌سوز آید زمین سرد و
بپچد در خودش
چو مار زخمی جان.

* * *

ویا : آن موج خشم آگین‌دریایم
که از قهر دماغ نازك اما
زور مند و پر توانایم .
سود هر ساحل آرام وبی‌بنیان

* * *

نه ، من آتش نیم ،
آن موج خشم آ گین دریانیستم
من
چیستم من ؟ کیستم من ؟
آتش ؟ یا موج یا طوفان ؟

* * *

منم آ نکس ...
منم آ نکس که بی وهم و هراس
از سختی دو ران ...
شکافتم قلب سنگ سخت وآرام،
از دل پر کین و سنگینش
با نوای پر طنینم آ شنا گشته
است :

منم د هقان ،
منم خرم کن . د نیای فروزان
منم آن برزگر ،همردم کاریگر
منم سازندهٔ دو ران
که ز ین د نیای و یرانه
برآرم گلشن وبستان ،

* * *

منم آ نکس ...
منم آ نکس کـه در راه همیشه
تابناکی ها ،
که در طرف ر هایی از غم‌دوران
متین واستوار و محکم ومغرور
روانم باتن و جان .

(ژړه سواند)

درخسار گلونه

خو مره ښایسته دی ستادحسن‌دبهار گلـونه
بخوی‌زړه کـی‌می د مینی د گلـزار گلو نـه
پسرلی راشی بیر ته لاړ شی دگلونو سره
وکوری ستادښکلی مخ چه په هروار گلو نه
پری اوسیږه چـــی خوبان د ی‌له نظره نه کړی
ښکلی ښکاریږی ستا د زلفو دهرتار گلونه
ستا دور تلو زیری پری کړی‌زمز ه‌ود نسیم
خاوندی په‌مینه‌چی باغو کی هرسهار گلونه
بریښه چی گران ، زه پری نـوی‌کرمه‌داونسکوشبنم
چی‌لاشی ښکلی‌ستا د غاړی ددی ها ر گلـونه
دنورو گلو ننـداری را ته پیکـه ښکاریږی
هاچی لیدلی‌ستا دمخ او د ر خسار گلو نـه
چی به خوانی ز ما خزان‌دحسرتونو راغی
مړاوی ز ما شول د ز وندون د لاله زار گلونه
او ښکی می توی شوی د ژوندون‌دامیدونو‌باغ‌کی
وبه‌غوړیږی د (ژړه سواند) دانتظارگلو نه

درود به باران

به نخل تشنه بگو
که تا بیاید
باورود بوی باران را

و شب
تمام تن خویش را
سپرده بخاک

درود باد به باران
که در مصاحبت خار
پاکدل ماندند

ولی دریغ تر از روزها
صداقت خویش
بخار بخشیده

خطر پرندگان در میدانهای هوائی

در سال ۱۹۱۲ در ایالت کالیفرنیا برای اولین بار در تاریخ فضا نوردی، یک طیاره امریکایی با عقابی تصادم نمود که در نتیجه پیلوت و پرنده هر دو جان خود را از دست دادند و طیاره نیز منهدم گردید.

با گذشت زمان، اینگونه حوادث ناگوار بدفعات رخداد و تصادم طیارات با خیل پرندگان باعث خسارات مالی

وجانی برای بشر گردید و نیز تعداد زیاد پرندگان از قبیل مرغهای دریائی عقابها زاغها و غیره جان خود را از دست دادند.

تنها در سال ۱۹۷۸ بیش از هفتصدو هشتاد وهشت تصادم بین طیارات و پرندگان در ایالات متحده امریکا بوقوع پیوست که اضافه تر از ده میلیون دالر خساره را برای امریکا ببار آورد. بهمین ترتیب شرکت های هوا پیمائی اروپایی حدود ۳۰۷ میلیون دالر ازین مدرک خساره مند شدند. در اتحاد جماهیر شوروی طی دو سال گذشته تقریبا ۴۰۰ تصادم میان طیارات و پرندگان رخ داد که خسارات هنگفتی رابرای شرکت هوا پیمایی آنکشور ببار آورد.

تصادم بین پرندگان و طیارات بکثرت رخ میدهد

ولی خوشبختانه تمام این برخورد ها حوادث شومی را ببار نمی آورند، اگر چه در اکثر حالات ماشین و یا دیگر قسمت های طیاره متضرر میگردد.

طراحان طیارات جدیدا ابتدا بانصب وسایل فیر کننده پرندگان ساختند، مگر نصب این وسایل اضافی بوزن طیاره افزوده و ازسرعت آن کاست که این راه حل رامناسب ندانستند.

دانشمندان بکمک علمای پرنده شناسی در صدد شدند تا راه چاره ای برای جلوگیری ازتصادم پرندگان با طیارات را دریابند و در نتیجهٔ مطالعات انها شاخهٔ پرنده شناسی کیهانی را بوجود آورد.

قرار نظریه این دانشمندان تمام پرندگان خطراتی را برای طیاره ها بار نمی آورند از جمله ۷۶۰ نوع پرنده، حدود ده نوع آن برای طیارات قابل تشویش اند. پروازهای بلند تر از ۱۰۰۰ متر در روزهای زمستان کاملا از خطر تصادم پرندگان مصئون میباشد. تصادمات طیارات با پرندگان معمولا در فصل های مهاجرت آنها یعنی در خزان

وبهار که تعداد پرندگان اضافه میگردد بیشتر رخ میدهد زیادتر از شصت فیصد تصادمات پرندگان با طیارات درنزدیکی میدان های هوائی. در اثنای فرود آمدن و پرواز، که سرعت طیارات ۳۰۰ـ۴۰۰ کیلومتر فی ساعت میباشد بوقوع می پیوندد.

بعقیدهٔ محققین، شاید پرندگان با اشتیاق فراوان بطرف میدانهای هوائی سرازیر شوند. زیرا میدانهای هوائی محیط محافظه شده و معمولاعلفزارنیست مملو از حشرات مانند کرمها، ملخ، چرچرك، پروانه ها وغیره که خوراك مناسب برای عموم پرندگان میباشند.

پرندگان بیصبرانه انتظار رسیدن طیاره را میمانند تا بار سیدن طیاره بتوانند از حشراتیکه در اثر برخورد با شیشه ها و پروانه طیاره بجا میمانند تغذیه کنند. بعضی پرندگان دیگر خصوصا زاغها، در حالیکه دانه چهارمغز و یا توته استخوان رابمنقار گرفته بالای خط پرواز به پرواز در آمده وازارتفاعات بلند چهارمغز و یا توته استخوان را بروی سطح کانکریتی میدان پرتاب مینمایند تا بشکنند، پوست و بقایای این اشیا نیز خطراتی را برای طیارات عاید میسازد. میدانهای هوائی نه تنها محل وسیع و مساعد غذائی برای پرندگان میباشد، بلکه گوشه و بیشه های میدان، ترمینل وانگر های میدان هوائی باوجود پیشترفتهای تخنیکی و فعالیت محافظین میدان، محیط مناسب برای لانه سازی و تخم گذاری پرندگان میباشد.

قرار گزارش یکی از روزنامه ها در بعضی از میدانهای هوائی کانادا برای جلوگیری ازهجوم کبوتران در نزدیکی های خط پرواز از بازها استفاده میکردند در ابتدا همین که کبوتران بازها را میدیدند فرار میکردند، اما بعدها که فهمیدند بازها اسیر شده و بی ضرر اند کبوترها دلیرانه به اطراف و نواحی بازها پرواز میکردند. بعدها محافظین میدانهای هوائی بفعالیت های مستقیم و شدید تری دست زدند و آنها درختان اطراف میدان را که محل بود و باش پرندگان بودقطع کرده و آشیانه های آنها را ویران کردند. لیکن این عمل آنها نیز به ناکامی انجامید، زیرا پرندگانیکه آشیانه های خود را از دست داده بودند، سرگردان در فضای میدان هوائی پرواز میکردند و مشغول ساختن آشیانه های جدید برای خود بودند.

چندین شکارچی استخدام

بقیه در صفحه ۵۲

داهم په نوسمه پېړی کـــړدآ سيا يي خلکو د الو يـــوهجريتو

دعلي محمد (رسولي) ليکنه او څېړنه

بريتونه که رواج شوه؟

دوه زره او پنځه سوه کا لــه پخوا دلومړی ځل لپاره مقدو نيا نو بريتونه پريښو دل ، دوی به زياتره ږيره پا که خريل مگر يواز ی به‌يی بريتونه لو يول او اوږده اوږ ده بريتونه به يی در لودل مگر تردی دمخه يوازی به نارينه ؤ ږيری او بريتونه يا دواړه پريښوول او يا به يی دواړه خريل .

دمقدو نی سکندر پلار فيليپ امر کړی ؤ چی دلښکر مشران يا په اصطلاح قو ما نـدا نان د ی پلـن اواوږده بريتونه پريږدی . دده امر ټولو ومانه او سر' لښکر يانو ټولو پلن او تور تيره بريتونه در لودل . مگر ږيری به يی هره ورځ پاکـــی پاکی خريلی ، البته د ږيری خريل داوسنی زمانی د ماشين چړ و پـــه ذريعه نه ، بلکه هغه وخت دمخصو- صو قيچی گانو پواسطه به دږيری ويښتان په بيخ کی وهل کيدل. او دمقدو نی سکندر سر لښکر يانو به هم هميشه قيچی اوموی چينك‌دځان سره گرزاوه او تل به يی بريتونه آرايش کول .

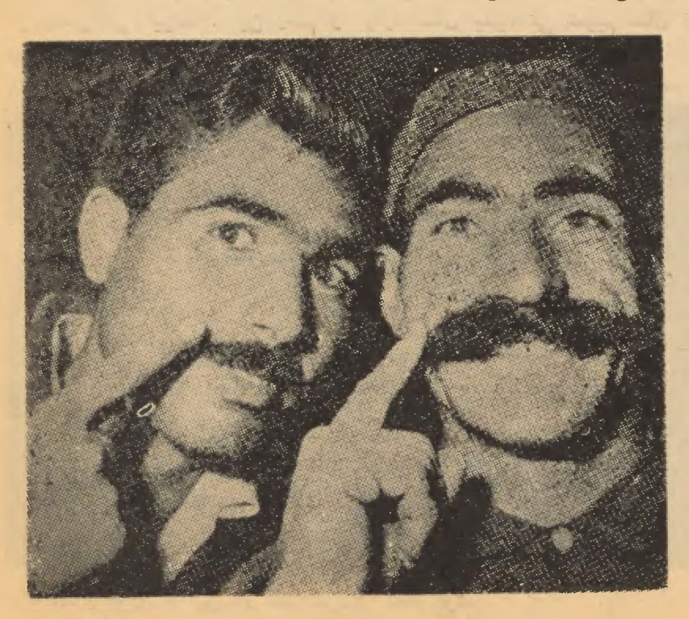
دهغه وخت څخه دنړی خلکو مقدو نيانو ته (پلن بريتو) ويل . تر دی وروسته د ږيری دخريلو دپاره نسبتا مدر ن وسايل پيدا شوه چی روميانو او آسيا يانو به د خپلــو ږيرو دخريلو د پاره د هغو وسايلو څخه کار اخيستی . مگر بريتو نه به يی پريښودل . ځينو به لا خپـل بريتونه په مخصوصو تيلو غوړ ول اوخاص آرايش به‌يی به کاوه مـگر په پخوا نيو زمانو کی بريتو نـــه يوازی په يوه محدود شکل او متحد المال فورم سره پريښوول کيـد ه يعنی پلن ، گن او اوږ ده چی ځينو پيسه دارانو به خپل بريتو نـــــه تاوول او په مخصو صو تيلو به يی غوړول .

رومی آمرانو او رئيسانو به‌په لويو مجلسو کی دخپلو لويوبريتونو دتاوو لود پاره مزدوران استخدامول اوهغوی به ددوی بريتونه آرا يش کول او تاوول .وايـی چـــی دروم امپرا طور او کتاو يوس داسی پلن اوږده نامتو بريتو نه درلوده چـــی ترغوږو پوری يی رسيدل او هـــره ورځ سهار به دده‌مخصوص سلمانی هغه دنيم ساعت دپاره ور جوړو ل.

ارو پا ئيانو داوه لسمی پيړی تر نيمايی پوری څه ناڅه ږيره او بريتونه دواړه کوچنی او لنډو لمگړ په انگلستان کی ترکر مول وروسته او خاصتاً دانگلستان د ملکی «آن»د حکمروا يی په وخت کی انگريزا نو ږيره چټه خريل او لږو ډيردبريتو پريښودل رواج شوه . چی‌کرارکرار دبريتو پريښوولو مو ډتوله ارو پا ونيول . په دی وخت کی پلـــــن (مساوی) بريتو نه او مثلثی‌بريتونه ډير مروج وه . د تاريخ ليکو نکـــو دقوله چه وايي د ۱۸۳۰م کال پـــه شاوخوا کی دانگلستان ديوز اك‌ښار بيخی د (بريتو رانو ښار) په نامه يا ديدی ، ځکه په دی ښار کـــی دځوانو نارينه ؤ نږدی په سلو کی ۹۰ اوږده او پلن بريتونه در لوده . تردی وروسته بريتو نو داســـی محبو بيت و گا ټه چی حتی پـــه اروپا کی به ټولو آمرانو اورئيسانو او دولتی مشرانو بريتو نه درلوده، هغه هم پلن او مشخص بريتونه .

د ډيرو ښو او ښايسته‌ښکليو بريتو مسابقه په ۱۹۰۱م کال‌دلومړی ځل لپاره دامريکا دبو ستون په‌ښار کی جوړه شوه . دا ډيره پــــه زړه پوری مسابقه وه چی زياتره‌دامريکا اودنړی دځينو نورو هيوادو بريتو- رانو هم اشتراك پکی کړی ؤ. په دی مسابقه کی ننداره کونکو ډيرهيجان ناکه بيرونکی بريتونه او قوار ی وليد لی . په دی مسابقه کی‌دامريکا ٤٠ زرو نا متو بريتو رانو گـډو ن کړی ؤ او دډيرو ښايسته او لويــو بريتو خاوند ته لس زره ډالره‌جايزه ور کړل شوه ، دا سړی جيمـــــز پرايتون امريکا يی ؤ چی ښکلــــی قيافه يی در لوده او هر بريت يـــی ديرش سانتی اوږد او پنځه سانتی پلن ؤ .

دبريتو بله مسابقه په ۱۹۱۳م کال يعنی تر لومړی عمو می جگړی يوکال دمخه په پاريس کی وشوه. دا مسابقه د ډيرو اوږدو، پلنواوتيره بريتو دانتخا بو لو دپاره جوړه‌شوی وه او په نتيجه کی يوه هندی جايزه وگټله ، دنومو ړی هندی دبريتـــو اوږ دوا لی ٦٢ سانتی متره ؤ .

داهم دماروبی اوروهمانی بریتـــودویءنمونی

... و او برای او لین بار چشم به جهان گشو د .

راپور : از سیما (احمدی)

سال نو سال دختر است !!

درین روز ها که تقویم سا ل یکبار دیگر ورق خورد ، و سا ل نوی به پیشواز ما آمد . مردم مـــا سال نورا از زمانه های‌قدیم‌تاامروز بابرگزاری عنعنات بخصوص تجلیل نموده ، نخستین روز ماه حمل یـــا اول سال رابه عنوان نوروز و سال نو جشن می گیرند . این رسم و رواج ها به مرور زمان به تغییرات وتحولات‌زیادمواجه شده‌است‌و آنچه امروز مردمان وطن ما در روز های اول سال انجام می دهند رسو مـــی اند که از نیاکان پر افتخار ما بـــه میراث مانده است . شب نو روز درواقع خط فاصل بین سال‌گذشته وسال آینده است که باگذشتن‌ازین خط یکسال را پشت سر گذاشته و وارد سال جدید می شویم سال نو که باطراوت و شا دابی و خیز ش وپویش بالندگی و سازندگی فصل دل انگیز بهار آغاز می یابدمقدمش را گرامی می دارند و هر آن کار وعملی را که در نخستین لحظا ت وساعات وایام آن آغاز کنند و هر واقعه و رو یدادی که در اولیـــن دقایق و نخستین سا عات سال‌نو بوقوع بپیوندد آنرا فال نیك می‌-گیر ند وعلامهٔ سعادت و خو شبختی وخجسته و مبارك می پندارند بناء نوزادی که در نخستین سا عا ت سال بدنیا می آید بنام طفل سا ل مسمی گردیده و می گویند صاحب بخت و طالع مسعود و خجسته‌است وامسال نیز راپور تر مجله ژوندون باتابش او لین اشعهٔ خور شیـــد قشنگ‌وپر فیض صبح‌بهاری بسوی ملالی زیزنتون شتافت و از اولیـن ولادت او لین طفل سال نوگزارشی تهیه نموده است که اینك شمـــا خوانندگان عزیز مجله را در جریان آن می گذاریم .

مادر بخاطر فرزندش فکر میکند .

اولین طفل سال نـــو د خترك قشنگی است بنام (پلو شه)که در ساعت دوازده و پانزده د قیقـــه شب نوروز یا نخستین سا عات شروع سال نو در ملالی زیزنتو ن چشم به‌جهان گشود . مادرش‌کریمه خانم‌شاه محمد سرباز مطبعهٔ وزارت دفاع ملی بوده هـــژده سال دارد واولین بار است که طفل بدنیامی-آورد . بعد ازینکه سال نو و طفل نورا برایش تبریك گفته و مقدمش را آغاز نیك و زندگی مسعـــود می‌خوانم ازش چنین می پرسم :

ــ آیا طفلی دیگری هم دا ریـد یا خیر ؟

ــ من یکسال میشود که‌عروسی کرده‌ام و این اولین طفل من است که به دنیا می آید .

ــ چه فکر می‌کنید آیا خـــوش داشتید طفل تان د ختر باشد یـــا پسر ؟

ــوالله راست بگویم هیچ‌تفاوتی ندارد . مخصوصا در عصر حا ضر نمی‌توان بین د ختر و پسر فر قی گذاشت ز یرا دیگر تبعیض میان جنس زن و مرد از بین رفته ا ست

بقیه در صفحه ٦٢

مادر در نخستین روز های بعداز تولد نوزاد

... و برای او لین بار صدایش‌را بلند کرد.

نویسندگان :
۱ـ کالون س . هال
۲ـ کار نر لنیز ی

ترجمه ونگارش :
پوهاند . م. فاضل

شخصیت چیست؟

بعضی ازکلمات درهر زبا نیکه باشد برای کافهٔ مردم دارای معانی فریبنده ومقبول مـی با شد کـــه شخصیت یکی ازان کلمات ا ست . اگر چه این کلمه به معانی متنوع ومختلف بکار برده شده است، مگر عدهٔ کثیر ازین معانی مشهوزدرتحت دوعنوان وطبقه می تواند خلا صه شود :

۱ـ نخستین مورد استعمال این اصطلاح شخصیت مساوی بمهارت اجتماعی یا زرنگی اجتما عی است. شخصیت یك فرد توسط مو ثریت ونفوذ آن در برابر عکس ا لعمل های مثبت و فعالیت های‌مناسب و مطلوب شخص در تحت شرا یط و مقتضیات مختلف آ زمایش وامتحان میشود . بر اساس این مفهوم‌ومعنی شخصیت ، مکاتب‌ومدارس‌شخصیت های بارز ، متنفذ و سحر انگیزی‌را بجامعه تقدیم می‌کنند. در مما لك انکشاف یافته دو شیز گان بـرا ی تربیت شخصیت خود ها بگر فتن کورس های لازم اقدام می ورزند .

خاصتا کورسهای روان شنا سی اجتماعی و رشد شخصیت را به‌این منظور تعقیب می نمایند . بعین‌شکل معلمی که بحل مشکلات شا گـر دان اهتمام می ورزد چنان می پندا ردکه گوئی آن شاگردیکه مشکل دا ر د بقدر کافی صاحب مهارت ا جتماعی نیست وروابط مطلوب و قــا بـل اطمینان بارفقا ، هم صنفان، معلمان واعضای خانوادهٔ خود ندارد .

۲ـ در مورد دوم تطبیق ا صطلاح شخصیت چنان پنداشته مـی شود که‌شخصیت یك فرد جبلی و ذاتی است مسا لـه جبلیت شخـصیت بسیـا ر ظا هـر و آ شکـا ر است ، یاقدرت نفوذ وتاثیر کرد ن اوبردیگران ذاتی بوده وبسیار بـر جسته و نما یا ن می با شد . شاید درینصورت یك شخص را بر حسب اعمال و کردار نما یا نش دا را ی ((شخصیت متجاوز)) یا ((شخصیت مطیع و متواضع)) و یا ((شخصیت هو لناك و مد هش)) خوانند .

درهر صورت شخص مشا هـــد مطابق ز عم خود صفت بر جسته یامزیت‌آشکا رای یك فرد را برمی‌ـ گزیند که بسیار معمول و جـذا ب می‌باشد و آن صفت ممتازوبرجسته بصورت فرضی یك حصه‌مهم وبارزی از جمیع تاثیرات و نفو ذی است‌که بر دیگران بجا گـذاشته و مـی ـ گذارد و شخصیت وی تو سط آن صفت می تواند تشخیص و تمیز و حتی نام گزاری شود .

حینیکه اختلاف در بکار بـر دن کلمهٔ شخصیت بصورت عـا د ی باشد شاید قابل اعتنا بنظر آ ید، ممکن است این کلمه بنابر تـنو ع معانیش با معنی که روان شنا سی ازان اصطلاح اراده کرده است‌درنظر شخص مبهم آید. آلپورت در سال (۱۹۳۷) بر اساس سروی وتتبعات جامع خود از لابلای نو شته هـــا ویاد داشتهای که در باره شخصیت گرد آورده شده است تقریبا پنجاه تعریف شخصیت را پیدا کرد کـــه بیك تعداد دسته ها و طبقات‌واضح تقسیم شده اند . درین جا مـــا احتیاج داریم تا بچندی‌ازین‌تعریفات شخصیت تو جه و علاقهٔ خود ر ا معطوف داریم .

بسی مهم است که از بن و بدو امر بین آ نچه را که آلپورت آن‌هارا وابسته بدسته تعریفات ا جتما عـی میداند وآنچه را که وابسته بدسته مسایل و تعریفات جسمی و فز یکی تصور می‌کند از هم فرق و تـمیز نماید . آنچه راکه‌تعریفات‌بیالوژیکی ارا ئه میدارد بسیار زیادبا((ارزش انگیزش اجتماعی)) فرد نزدیك‌است این ها همانا عکس العمل ا فراد در برابر مو ضوع یا شخصی است که شخصیت اورا تعریف می‌کند. شاید یکی چنان ادعا نماید که شخصی دارای هیچ نوع شخصیتی نمی‌باشد اما این حکم نظر به پاسخ هــا و عکس العمل های دیگـران صا در می‌شود .

چنانکه آلپورت بشدت‌تمام بـه تطبیق آ نچه که شخصیت تنها و وابسته و متکی به ((پا سـخ و عکس العمل د یگران بـا شد)) اعتراض می کند و چنان پیشنهاد وتجویز می نماید که یك تـعر یف بیولوژیکی که ریشه های شخصیت را به استوار ی کا مل در خوا ص وصفات یا مزایا و کیفیات شخص غرس نموده و بر قرار و استوار می‌سازد بسیار ز یاد مر جع است، که دارای یك پهلوی‌عضوی‌وهمچنان بر حسب آ خرین تعریف شخصیت جهت ادراکی می باشد و شا یـد این تعریف با مزایا وصفات‌بخصوص یکفرد مستعد وتعریف وانـدازه ـ گیری که آفاقی و مشخص ا ست پیوند و ار تباطی حاصل میدارد.

نوع مهم دیگر تعریف شخصیت همانا خریطهٔ فر سوده ا یست که هر چه را بیا بید دران بیندا ز ید یا چون بس و سر ویسی ا ست‌که هرنوع اشیا واشخاص دران حمل ونقل میشود . این تعریف خصو ـ صیات شخصیت را از خورد تاکلان یك بیك می شمـــا رد . اصطلاح شخصیت درین جا برای آن بکـار برده شده است تا شامل هر چیز ازجزئی تاکلی وجمیع خصو صیات وصفات شخص باشد و عـا لـم شخصیت بتر تیب مفا هـیمی ر ا فهرست می نما ید که ا و تـصور می‌کند که آن ها برای تـعر یف شخصیت فرد اهمیت اولی وبنیادی دارند وتجویز می نماید که شخص

بقیه‌درصفحه ۵۷

نگاه خاموش

بلبل آن مر غك عـا شق‌پیشه
بـو د دیشب بگلستـان بیـدار
به ا مید یکه د ر هنگـام‌سحـر
خندهٔ غنچـه به بینـد یکبا ر
باغ در خواب فرو ر فـته‌یـا نسیم
عطـر گلهای چمن می د ز د ید ند
شاخ شمشاد بـــد ست‌شانه
مشك ازلف سمن می دز د یـد
چهرهٔ شسته مهـتـا ب‌بهـار
بـــو ی‌خواب آور گلها ی سحـر
نغمهٔ بلبـل و خا مو شی‌بـا غ
دل زدلخانه برد هو ش ا ز سر
اندر آن لحظه که از جیب‌شفـق
چـرخ‌میریخت بهر سو کـا فـور
برگ برگ چمن ا ز شبنم‌صبـح
داشت‌پیرایهٔ ز یبا ا ز نـو ر
آمد از جا نب گـلز ا ر نسیم
تاسراپـردهٔ د یـوا نهٔ گـل
خواند در گوش وی‌آن‌قصه‌که او
رفت‌در خواب ز ا فسا نهٔ گـل
لیك آ سو د گی و خوا ب‌کسی
بـه دبستان محبت نه شنیـد ،
غنچه افگنده نگـــاه خـــاموشـــی
جا نب‌عاشق غافل ، خند ید !!

م. هانی

نامه به کودکی که هرگز زاده نشد

نامه به کودکی که هرگز زاده نشد
اوریانا فالاچی
بر گردان مهین ایرانپرست ۱۱۲ صفحه

معرفی و بررسی کتاب

«امشب به هستی ات پی بردم . درست مانند قطره ای از زندگی که : از هیچ سر چشمه گرفته است. باچشمان باز ، درظلمت وابهامی مطلق دراز کشیده بودم . ناگهان دردل ظلمت وتاریکی جرقه ای از اطمینان و آگاهی درخشیدن گرفت. توآنجا بودی، تو وجود داشتی .»

در زمانه ی ماکه انسان بسیاری از دشواری ها وناهمواری ها رااز سرراه خود برداشته است

وهمچنان به سوی تکامل می پوید بازهم چهره ی زمین به گفته ای ازشفیعی کدکنی چرکین است

بسیاری از دردهایی وجود داردکه درمان نشده باید همچنان به پیکار و مبارزه ادامه داد . داد رابنیاد نهادوسلطه ی اهریمنی بیدادگران پایان داد . باری درزمانه ای چنین در روزگارانی ازقماش این نه دیگـر خواننده مجبور است هر کتابی راکه ارزش خواندن ندارد بخواندونه نویسنده حق دارد آنچه می نویسد می باشد در تاریکی ویا گریه ای در تاریکی . نویسنده درعصر باروت ودود ، انفجار وصاعقه پیکار حق باباطل نمی تواند بی هدف وبی طرف باشد. ادبیات وهنر غیر موظف دردوران ما افسانه ای پوچ ویاوه است .

اوریانا فالاچی که بانوشتن کتاب «زندگی جنگ ودیگر هیچ» نامش برسرزبان ها افتاد . نویسنده ی است که بابیداری و آگاهی قلم می زند . نویسنده ای هوشیاروتیزبین است اوبه کودکی که درراه است می خواهد در دنیای انسان ها گام گزارد نامه می نویسد. اوپیش ازاینکه در دنیای آدم ها بیاید باید شناختی ازجهان داشته باشد «اوریانا فالاچی» درانتظار کودکی است که می خواهد به دنیای آدم ها بیاید . اوریانا نگران سرنوشت اوست می ترسد که قبل اززاده شدن بمیرد این حس همیشه اورا می آزارد خسته وخوردش می کند . گاهی دلش می خواهد که یگانه حاصل زندگی اش به دنیا بیاید گاهی نمیخواهد این آرزو تحقق یابدوقتی می بیندکه همه ی زشتی هاو نارواییهای جهان بر طرف شده استهنوز گروهی خودخواه وافزون طلـب واقلیت ناچیز بر گروهی انبوه از انسان های زحمتکش بیداد روا می دارند . در هر گوشه ازجهان آتش جنگ می افروزند ،سیاهی وتاریکی می آفرینند . «اوریانا» احساس همه ی زنان زمانه خودرا باز تاب می دهد او وزن های دیگر دل شان می خواهد که فرزندی داشته باشند . اما می ترسند ازسرنوشت کودکان شان که به کجا خواهدکشید . ازینرو گاهی آرزو می کنندکه ای کاش برتعداد انسان های گرسنه ، مفلوك و جنگ زده افزوده نشود .

«دلهره ی من از توست . ازتویی که تقدیر حیثیت رااز هیچ ربود وبه جدار شکـم من چسپاند. من هرگزآمادگی پذیرایی ات رانداشته ام هرچندکه سال هاانتظارت راکشیده ام . لیکن همیشه این سوال وحشت انگیز برایم مطرح بوده که شاید دوست نداشته باشی تابه دنیا بیایی، یاشاید نخواهی زاده شوی زندگی به معنی خستگی زندگی به معنـای جنگهای تکراری روزانه ارزش لحظات شادی اش ، فقط مکث های آنی کند تند گذر است که باید بهای گزافی پرداخت .»

«اوریا نا فالاچی» برسردو راهی قرار دارد مانند بسیاری اززن های دوران ماکه از آینده ی کودکان شان درهراس همیشگی برسرمی برند باید نسل انسان ادامه یابد . باید این دریا همیشه روان باشد. دنیای ماپرازمخاطره وتهدید، شکنجه وعذاب است . تك تك ستاره هایی که درگوشه های جهان روشن شده اند هنوز همه ی تاریکی رااز میان نبرده اند .

بسیاری از مادران از خودمی پرسند :

«چرا فرزندی به دنیا بیاورم ؟ برای اینکه گرسنگی بکشد ؟ برای اینکه از سرما بخود بلرزد ؟ از خیانت ها واهانت ها رنج ببرد؟ یابراثر بیماری ها وجنگ ها بمیرد ؟

اینهامایوس اندازاینکه ممکن است. نتوانند جای گرمی ویالقمه ی نانی برای فرزندانشان فراهم آورند ویاآنکه فرزند شان از وفاداری واحترام برخورد ار باشند ویا آنکه عمرشان آنقدر طولانی گردد که بتوانند بیماری ها،و جنگ هارا نابود سازند. شاید هم حق داشته باشند شاید هم نه. اماآیانیستی بهتر است از هستی توام بادرد ورنج ؟ من از لحظاتی که به خاطر تمام شکست هاو درد ها ونا امیدی ها یم اشك می ریزم ، با قاطعیت می گویم که درد کشیدن بهتر است از نیستی و هیچ بودن واگر این طرز فکر را درباره ی زندگی . ویا در باره ی معمای تولد یافتن یانیافتن پیاده نمایم با قاطعیت می گویم که دنیا آمدن بهتر است از هر گز به دنیانیامدن»

«اوریانا» سرانجام این منطق رامی پذیردکه اگر جهان ماپراز نکبت، بدبختی، تیرگی واندوه است باید کودك زاده شود بیاید وقتی بزرگ به پابرخیزدبرضدهمه ی کاستی وناراستی ها، زشتی ها مبارزه کند.« اوریانا» مانند همه ی مادران دیگر می خواهد سیمای کودك خودرا ببیند. اودرذهن چهره ها، قیافه ها، شکـل های مختلف ازاواز کودکی که درراه است میکشد خطاب به کودك می گوید: کوچولوی من: شجاع باش . به دنیابیا ، فکرمی کنی هسته یی یك گیاه که زمین راسوراخ می کندوبه آرامی جوانه می زند، شجاعت به خرج نمی دهد ؟ کافی است که بادی بوزد تا تمام وجود این گیاه به نیستی تبدیل شود. یاپای موش کوچکی که ی محکمترازحد معمول برمغزش فرود آید . تادو باره درزیر خاك مدفون گردد .با ایـــن همه ، او ترس نداردخودرامحکم می گیردوجوانه می زند . بزرگ می شود وتخم های دیگری می افشاند وجنگل پدید می آورد .

«اوریانا فالاچی» در پاسخ آنکه روزی ازاو کودکش بپرسد چرامن رابه دنیا آوردی ؟ می نویسد :

«همان کاری را کرده ام که هزاران هزارسال قبل از من در ختان انجام داده اند وانجام میدهند ، وگمان می کنم کار خوبی هم انجام داده ام . مهم این است که عقیده مان راتغییر ندهیم . متوجه باشیم که انسان درخت نیست در دو رنج انسان هزاران بارگرانتر ازدرد ورنج درخت است .لزومی ندارد که هیچ یك از ماجنگل پدید آوریم ویا اینکه هرهسته ای درخت نمی آفریند و بیشتر دانه ها به عوض اینکه، بارور شوند ، گم می شوند ،البته خلاف این قضیه هم صادق است . »

اوریانا در کتاب ارزنده «نامه به کودکی که هرگز زاده نشد » که آنرا باصداقتی زنانه وبا آگاهی یك نویسنده ی بیدار نوشته است بربنیادهای جامعه ای می تازدکه درآن حقوق زن بامردیکی نیست. همه ی امتیازات وامکانات ازآن مردان است. زن موجودی اسیرودرقفس است نمی تواند صدای خویش رااز دیواره های دود زده ی خانه به بیرون کشد. «اوریانافالاچی» برترکیب چنین جامعه بانهادها وبنیادهای کهن وفرسوده می تازد. می خواهد جامعه ای پدید آید که دیگرزن در کنار مرد ایستاده باشد حقوقی برابر داشته باشد.«اوریانا» می خواهد خواست مقدس وبرحق همه ی زنان اسیرجهان را بازتاب دهد.«اوریانا» گاهی عصبانی وعصیانی میشود که چرا زن آفریده شده است در جامعه ای که باموجودی بنام زن برخوردی سطحـی سوداگرانه وکامجویانه انجام می پذیرد .اوباید مردزاده می شد که این همه در اسارت وعسرت وبدبختی نمی بود.اما باز هم به این نتیجه می رسد که «مرد» بودن اوهم نمی توانست دشواری های جهان راحل کند . «مرد» بودن ویا«زن» بودن یك نفر چه ارزش می تواند داشته باشد باید بابنیادوجامعه ای مبارزه شود که چنین تفاوت هاو فرق هارا پدید آورده است . باید برضد جامعه ای شوریدکه این آتش رادامن می زند، این طرز تفکر باطل را اشاعه می دهد. «اوریانا» باآنکه همیشه تحقیر می بیند ، حقوق خودرا می نگرد ، که پامال میشود باز هم مبارزه می کند ودر آخرین تحلیل به این نتیجه می رسد که این جوامع غارتگر است که حقوق زن را پامال می کند باید بانهاد های جامعه ای چنین به پرخاش برخاست اومیگوید :

«بااین همه زن بودن زیبا ولطیف است. ماجرایی است که ، شجاعتی بی پایان واستقامتی فناناپذیر دارد. مادرشدن حرفه نیست، وظیفه هم نیست. مادرشدن حقی است ازجمله حقوق متعدددیگر .این راداد می کشی ،خسته میشوی ودست آخرشکست میخوری دلسردنشو کوچولو مبارزه در راه به دست آوردن پیروزی زیباتر از خود پیروزی است . تلاش برای به دست آوردن مقصد لذت بخش تراز خود پیروزی است وقتی پیروزمیشوی یابه هدف میر سی

تازه احساس خلاء عجیبی می‌کنی . برای اینکه خلاء موجود را پرسازی ، دوباره باید حرکت کنی • دو باره‌هدف های تازه ای خلق کنی، آری، کوچولوی من »

اوریانا وقتی بیداد طبقاتی را می‌بیند باآنکه زن بودن را زیباولطیف‌می‌داندوما جرایی که شجاعت بی‌پایان واستقامت‌فناناپذیرداردولش میخواهد فرزندی‌که به دنیامی آوردمردباشد» بازجای دیگرموضوع راچنین به بیان می‌آورد:

«دلم می‌خواهد تودختر باشی ، امیدوارم آنچه راکه مادرم گفته است هیچگاه به زبان نیاوری همانطور که من آن را به‌تونگفتم،ولی اگرتوپسربه دنیا آیی راضی وخرسند خواهم بود• بیشتر از دختر بود نت • در این صورت ازخیلی حقارت ها، بردگی ها، سوء استفاده ها درامان می‌ماندی• مثلا اگر پسر متولد شوی، هیچکس‌درظلمت‌شب به‌توحمله نمیکند ونباید حتماصورت‌زیبایی داشته‌باشی تادراولین نگاه مورد قبول واقع‌شوی ،هیچکس بتونخواهد گفت که‌واژه‌ی گناه ، آن روز متداول شد که «حوا» سیب ممنوعه راخورد •می‌توانی دربرابر هرکس که دلت خواست عناد ورزی •بدون آنکه‌موردهجوم وحمله، یاخشم‌وفحش های‌ناروا قرار گیری سنگر بگیری • دلم می‌خواهد آن مردی باشی که من همیشه در رویا ها یسم به دنبالش می‌گردم • بامستمندان و صعفانرم وبازور گویان خشن، باآنهاکه دوستت دارند ملایم وباآن هایی‌که قصد برده ساختنت‌دارند ظالم باشی •»

«اوریانا» دراین کتاب به کودکانی که‌درراه اندومی آیند وآینده به‌دست‌های آنها ساخته میشود قله‌های فرداراآنها فتح میکنند گوش می‌کنند که بیدارباشند. جامعه‌ی خودرابه‌خوبی بشناسند • دوست ودشمن را تشخیص دهند ازمستضعفان دستگیری وبرمستکبران بتازند. اوریانا به آن کودکی که درراه است وهنوز نمیداند پسراست ویا دختر قامتی کوتاه داردویابلند. رنگ‌چشمانش‌چگونه‌است. به‌دنیا می آید ویانه‌چه‌سرنوشتی درانتظارش است درهمان نطفه درس شهامت ، قاطعیت ،انسانیت ومهربانی می‌دهد •

«اوریانا » در جامعه زندگی می‌کند که بیداد طبقاتی بر آن جاری است . انسانیت مرده است، انسان‌احساس آسایش‌وامنیت نمی‌کند او دلش نمی خواهد کودکی بی گناه و معصوم رادر خیابان های شهری‌مسموم ودود زده‌رها کند، در شهری‌که باشندگان وشهروندان او دیگر به معنویت نمی‌اندیشند ذهن هایی‌بیمار گونه دارند • به آنچه‌می‌اندیشند ثروت وغارت است غارت کن تا ثروتمند شوی ! این‌مقوله‌ی منحط در دستور ومضمون روز قرار دارد . ماشین احساس انسان را تاراج کرده است دنیای اورا تاراج نموده • «اوریانا» پیش از آنکه کودك اوبه دنیاپرازمخاطره ودلهره ترس وشکنجه بیاید بسیاری از واقعیت هارا برای اوباز گویی وتشریح می‌کند • می‌خواهد کودك به سرزمینی که گام می‌گذارد همه‌ی زاویه های اورا بشناسد . «اوریانا» می خواهدکه کودکان‌آینده همیشه‌مغرور باشند. تن‌به‌پستی هاو آلایش ها ندهند•«اوریانا» گفته هایی بسیار دارد که می‌خواهد با کودکان درمیان گزاردباری بایدباآن کس که سنگ رابه‌سوی انسان پرتاب‌می‌کندبه پرخاش وستیزبرخاست به‌عمر سنگ اندازان ودشمنان انسان پایان داد• «اوریانا فالاچی» به کودکی که‌درراه‌است بسیاری از چیز ها را می‌آموزد ، ذهن اورا برای مبارزه وپرخاش بر ضد تارا جگران آماده می‌سازد • به‌کودکان بایدیاد داده‌شودکه جهان ماپر است ازرنگهاونیرنگ هاحیله ها وبیراهه هابسیاراست بایدقوه‌ی درك‌وتشخیص داشت • «اوریانا فالاچی»می‌آموزد که‌به تنهایی نمیتوان کاری را ازپیش برد. باید با مردم باتوده‌هادرآمیخت ونزدیك‌شده دررابطه با جمع است‌که هستی‌وزندگی انسان مفهوم ومصداق پیدا می‌کند ، انسان تنها ، یگانه وخلوت نشین نمی‌تواند کاری ارزنده وبزرگ انجام دهد. غاصبان و تاراجگران همیشه از دوری وپراکندگی‌وجداجدابودن توده‌هااستفاده کرده‌اند باید دیگر یك مشت محکم وپولادین گشت وبه عمر بیدا دگران خاتمه داد• «اوریانا»در کتاب کوچك اما ارزنده و صمیمانه‌به این نکته اشاره دارد بروحدت ، یگانگی و همبستگی توده ها وزحمتکشان تاکید همیشگی وفراوان دارد• باری انسان در تنهایی ودوری ازدیگران نمی‌تواند کارنامه‌بیا فریند سیمای جهان راکه هدف ومنظور اصلی انسان است دگرگون‌کند• باید یگانه ، هم‌بسته ومتحدگشت دست‌های یگانه هرگز وهیچگاه شکست نمی خورند .

«اوریانافالاچی» در کتاب (نامه به کودکی که‌هرگز زاده نشد) بسیاری از واقعیت های اجتماعی را تشریح می‌کند وقانون هایی راکه در جوامع سرمایه داری جاری است مورد ارزیابی وبررسی قرار می‌دهد • اودر جایی از کتاب به سادگی اوضاع واحوال‌محیط توان شکن سرمایه داری رامورد بررسی وشناسایی دقیق قرار می‌دهد اوبه این نتیجه ی منطقی رسیده که قوانین‌در جوامع‌انسان کش سرمایه به‌سود زحمتکشان وتوده ها نیست اوریانا قوانینی را که بر جوامع سرمایه داری حاکم و جاری است چنین‌توجیه‌می‌کند:

مفهوم‌قانونی که‌برایت توضیح‌دادم این‌است که توبایستی‌نجات پیدا کنی یامن ، سومی وجودندارد. بدبخت‌کسی‌است‌که چنین‌قانونی‌را فراموش کند، اینجا همه به‌یکدیگر ستم‌روامی‌دارند ودر راه بی عدالتی می‌کوشند • اگر کسی چنین راهی راپیمایدعقب میماند خوبتر هاترقی می‌کنند. دروغ میسازند. من هرگز ادعا ندارم که زنان بهتر ازمردان هستند وبه خاطراین برتری نبایستی بمیرندزندگی مادرین جهان بیك سلسله عواملی ازقبیل زور وجبرو ظلم بستگی دارد که اساسش از خشونت تشکیل شده‌اند •

زندگی (درجوامع سرمایه داری و طبقاتی) یعنی‌خشونت‌وظلم، توکفش‌چرمی‌می‌پوشی در صورتیکه‌چرم آن از پوست گاوی است که آن زبان بسته‌ای رابا نیش کارد نابود ساخته اند. یابالاپوش پوستی را میپوشی تا خود را گرم کنی، شخصی ، حیوانی یا حیوان های زبان بسته ای را کشته و از پوست شان بالاپوش تهیه نموده تا زینت بخش هیکل‌توباشد • خوراك‌دل وجگرمی‌خوری بدین خاطرکه مرغ آزارش به موری نرسیده قربانی شده است . البته این کاملا درست نیست چون مرغانی هستندکه کرم های‌کوچکی راکه ازبرگ های کاهو تغذیه کرده اند وآزارشان به کسی نرسیده، بلعیده است ، آری‌همیشه یکی وجود داردکه دیگری را بخورد از آدم ها گرفته تاماهی ها، پرنده ها ، حشرات ... تاآنجا که من آگاهم ، فقط درخت هاوگیاهان هستند که ازهمدیگرتغذیه نمی‌کنند ،بلکه‌از آب و آفتاب تغذیه میکنند ولی آنها هم گاهی آب وآفتاب رااز خودمی دزدند •شاخه های خودرابه‌روی همدیگرپهن می‌کنند واحیانا درخت دیگری راکه درکنارشان قرار دارد از بین می‌برند•

دنیایی که اوریانا به آن اشاره ونظردارد دنیای سرمایه وانحصارات است در جوامعی که طبقات ازبین رفته وانسان هابه آزادی واقعی‌برادری‌وبرابری‌رسیده‌انداین حکم‌نمی‌تواند صادق باشد •از سال‌هاوسده هابه اینسوصف زحمتکشان فشرده تر شده است واکنون ندای انسان های اسیر دربند ازچهار گوشه‌ی دنیا بلند است وهرروزی که می گذرد حلقه‌ای استبدادی نیست که فرو نریزد اوریانا درمحیط حفه مه‌آلوده وگندیده زیست میکند تاجایی‌که گاهی هر طرف رادیوار می‌بیندوخودرا زندانی که یارای هیچ کاری راندارد . تا جایی که می‌گوید:

«تودر هرکجامتولدشوی درمیان بی عدالتی هاست) این مقوله را نمی توان مورد شك قرار نداد •آسمان‌به‌گفته ای از شاعر درهرکجا یك رنگ نیست در جوامع استثماری وطبقاتی است‌که کودك درمیان ناهنجاری ها وبی عدالتی هاونابرابری هازاده میشودنه در کشور ها و سر زمین هایی که به آیین بیداد پایان داده شده است •همه‌ی‌انسان هادیگر آزاد ویکدیگر را صادقانه دوست دارند » (اوریانا) با آنکه ذهن تحلیل داردونویسنده ای آگاه است با مسوولیت قلم می‌زند در ادامه گفتار خود می‌آورد •

به گفته ای ازبرتولت برشت‌این‌کافی‌نیست که وقتی دنیا راکه می گوییم آدم خوبی باشیم بلکه مهم آن است که دنیای خوبی‌را ترك‌کرده باشیم • باری سر نوشت کودکان در کشور های سرمایه داری وپراز تضاد های رنگارنگ قابل‌پیش‌بینی‌نیست بسیاری‌ازمصیبت ها، نکبت هاوبدبختی هاانتظارآنان رامی‌کشد. (اوریانا) که از دنیای سرمایه وثروت پول ووحشت سخن می‌گوید از کودکی که‌در راه هست می‌پرسد :

(آیاحاضری ببینی‌که‌زنی روی‌گلهای‌ماگنولیا کوبیده شود؟ آیاحاضری ببینی که باران شکولات برسروروی‌کسانی میباردکه هیچ‌نیازی به‌آن ندارند . آیاحاضری لباس های کثیف دیگران‌رابشوئی؟ آیاحاضری بفهمی‌که‌همه‌فرداها‌همان دیروز لعنتی است؟تواکنون درجایی هستی که فردایت دیروزست توهم هنوز از بدترین‌واقعیت ها آگاه نشده ای ، دنیا تغییر می‌کنداما‌مثل دیروزاست •)

این اشاره‌هارا وقتی(اوریانا فالاچی)می‌نماید که مایوس است • مانند شعله ای استدر تاریکی دلش به حال کودکانی می‌سوزد که‌در راه‌اند • او می‌خواهد قبل از آنکه کودکان بیایند سیمای جهان‌دگر گون‌شده باشدبه‌همه‌ی نارواییی ها ، زشتی هاونا هنجاری ها خاتمه داده شده‌باشد•(اوریانا)نویسنده‌ای مبارزاست باآگاهی ،بیداری ومسوولیت‌قلم می‌زند • اگر گاهی دچار ناامید ی می‌گردد به مفهوم‌آن‌نیست که‌شکست را پذیرفته باشد • اودر فرصتی قلم به دست گرفته است که درجامعه‌ی او تاریکی‌غلبه دارد تك‌تك ستاره ها هنوز باهم متحد ویگانه نشده و هم ازین روست که (اوریانا) گاهی بی باور به رهایی وآزادی میشود • اما باز هم‌تسلیم پذیرنیست به‌سفر حرکت ومبارزه ی خود همچنان ادامه می‌دهد•

در این کتاب چون نویسنده است ذهنی تندو حساس داردوقتی سخن بر خلاف واقعیت • تجربه،دانش وحقیقت می‌گوید درسطر ها ی بعدی خودآن راتصحیح می‌کند • اوستاینده‌ی آزادی، کار، انسان، ایمان وامیداست، او به این باورست که روزی‌همه‌ی‌بدبختی های‌روی زمین نابودمیشود• انسان‌هاسرود گر یك‌آهنگ میگردند (اوریانافالاچی) مشتاقانه در انتظار آنروزی است که فرزندش به دنیا بیاید راه هدف وآرمان‌اورا ادامه‌دهد• (اوریانا) میخواهد ادامه یابدسخن او ازدهلیز زمان در گذرد وبه گوش نسل های آینده هم برسد وچنین‌هم‌میشودآنکه‌باآزادی ووارستگی‌قلم‌میزند وصفحه سیاه‌می‌کند همیشه‌مطرح است‌جاودانه وبی مرگ است •دربسیاری‌از صفحات‌کتاب (نامه‌به‌کودکی‌که‌هرگز زاده نشد) بریگانگی ، وحدت و همبستگی انسان ها تاکید و تکرار دارد :

بقیه در صفحه ۵۳

بیایید کمی با هم بخندیم

زن هوشیار

شوهر پس از اینکه به منزل آمد زنش روبه او کرد و گفت :

– عزیزم ... این کفش‌های جدیدم را بسیار دوست دارم ... می‌ترسم زود خراب شود .

شوهر پرسید :

– خوب عزیزم ... بنظر تو چه چاره باید کرد که زود خراب نشود؟

–زن عشوه‌یی کرد :

– اگر یك موتر به اسم خودم بخری که سوار شوم ، بسیار در مصرف کفش هایم صرفه جوئی می شود !!

گره کردن دستمال

دو دوست در رستورانی نشسته وصحبت می‌کردند ... ناگهان یکی از آنها دستمالش را از جیب بیرون کشید و گره یی راکه به‌گوشهٔ آن زده بود نشان داد و گفت :

–ببین ... حالا پوره سه هفته میشود که من این گره رادر گوشهٔ دستمال ام می بینم ... اما هر چه فکر می‌کنم ، یادم نمی‌آید برای‌چه آنرا گره کرده‌ام .

دوستش نگاهی به دستمال کرد وگفت :

– شاید گره‌زده‌ای که یادت‌باشد که‌آنرا برای شستن‌بدهی یانی !؟

بازی پوکر

پسرك جوانی برای خواستگاری بمنزل دختری‌رفت ... پدر دختر مخالفتی نداشت ... اما گفت :

– خو پسرم ، دخترم فقط یك‌عیب دارد .

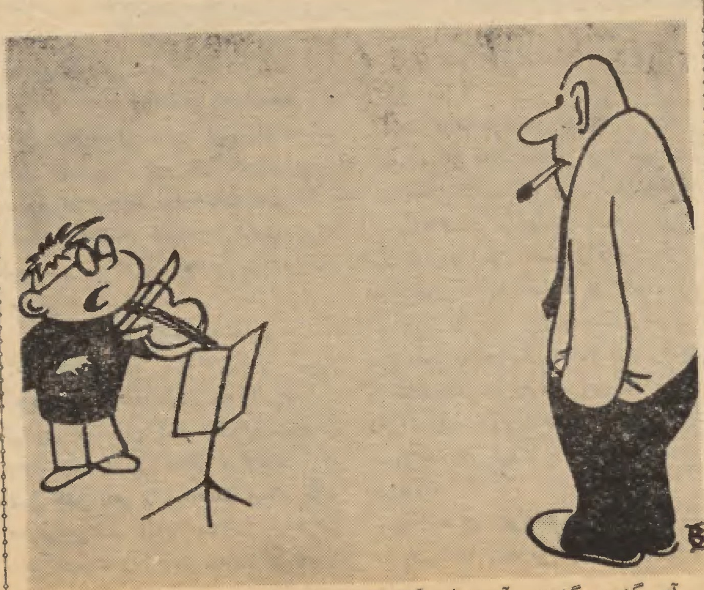
پسرك جوان پرسید :

– چه عیبی داره ؟

– بازی پوکر را بلد نیست .

– خوب این خو عیب نیس ...بسیار هم‌خوب است .

درست است پسرم ... ولی‌اوهمیشه بازی میکند !!

آی گشتم‌وگشتم ،آی‌دنیا راگشتم‌تاترا پیدا کدم امروز فرداکردم ...

می خواهیم در باغچه‌نان صرف کنیم

شکیب درمنزل دوستش‌فریدون به ناهار دعوت داشت ، اتفاقا وقتی وارد منزل شد که زن‌وشوهر مشغول دعوای سختی‌بودند ...

زن از دست خشم زیاد بشقابی را بطرف شوهرش پرتاب کرد . امااو خودرا کنار کشید و بشقاب‌از پنجره حویلی افتاد ، مرد کاسه‌را برداشته بطرف زنش پرتاب‌کرد، او هم جا خالی کرد و کاسه از پنجره به وسط حویلی‌باغچه افتاد دراین موقع شکیب هم کارد وپنجه وچند تا دستپاك را بر داشت و می‌خواست از پنجره به بیرون‌پرتاب کند که فریدون باعصبانیت فریاد کشید !

تو دیگر می‌خواهی چه کارکنی ؟ شکیب با خونسردی جوابداد : می‌خواهم این هارا هم از پنجره بیرون بیندازم ... آخر خیال کردم که می خواهین در باغچه نان‌راصرف کنیم .

قهرمانان سال

باران بهاری

در کارتونهای ناب ا نتخابی این هفته

بدون شرح!

حماسه‌ی آرش کمانگیر

پیوسته بگذشته

آخرین فرمان
آخرین تحقیر
مرزرا پرواز تیر ی می دهد سا مان
گربه نزدیکی فرود آید
خانه ها مان تنگ
آرزو ها مان کور
ور بپرد دور ....

تاکی .... تا چند ...
اه ... کو با زوی پو لادین و کوسرپنجهٔ ایمان

هردهاتی این خبر را بازگو می کرد :
چشم ها بی‌گفتگوی هر طـرف را جستجو می کرد .

برای آریایی نژادگان پخش این خـــبر هراس انگیز بود آ نان نیز ایـن را بـــه روشنی می دانستند که تیر ر ها گشته از کمان نمی تواند پروازی دور داشته با شد واین افسون است و نیرنگی که د شمـــن انگیخته است تا به خود کا مگی ویکه تازی خویش به سر زمین آریایی ادامه دهد باری سرنوشت زندگی سر زمین وقلمرو آریایی ها وابسته به پرتاب تیری گـردیـد تیـر هر جا که فرود آ ید آنجا مرز ا ست آنجا سرحد خوا هد بود . واین افسون و ایـــن پیشنهاد از طرف تو رانمان برای آ ر یا یی ها غم انگیز بود و درد آور همه را بهراس افکند سراسیمه شدند وپریشان د شمـــن افسونی جسته بود که همه را مبهوت کرده بود باری مرز راپرواز تیـری سـامـان می‌- داد اگربه نزدیکی فرودمی آمد خـانـه هـا تنگ وآرزو ها کور می گردید واگر احیانا دور می پرید این دوری و ایـن پـرواز تا کجا وچند امکان پذیر بود بازوی پو لادین باید و ایمانی خارایـیـن مـردی فدایی تامگر بتواند تیری بیندازد که خانه ها تنگ‌نباشد وآرزو ها کور اما کو کجاست ا ین چنین مردی که در راه مردم در راه تحقق آر مـان ها وآرزو های شان از جان بگذرد مردم به تکاپو افتاده بود خانه های پهلوا نان تیر- اندازان وزورآوران را می کوبیدند . هیچکس دم نمیزد ، سکـــوت کـــرده بودند تیر- اندازان این مهم رانمی توانستند بپـذیرند

زیرا اندازه نیرو و زور خـــویش را می - شناختند . پهلوانان نمی خواستند با سر - نوشت ملت خویش بازی کنند پهلوا نـان وتیر اندازان خواست های مردم رابی‌پاسخ می‌گذاشت چون هر کو ششی را که به خرچ می دادند بی حاصل بود زور بازوی آنــان در حدی نبود که باپر تاب تیری مرز میهن خویش را تعیین کنند هر پهلوانی درخلوتی پناه برده بود وسرزیر بال کرده‌بودپهلوانان دلشان می خواست که آخرین نیروی خویش رابه کار گیرند و قلمرو خویش را فراخناك دعند اما این را می دانستند که‌نمی‌توانستند چون هر خواستنی نمی تواند توانستن هـم باشد توانستن از خود گذری وایمان‌میخواهد ایثار کار دارد نپذیرفتن پهلوانان‌این مسأله مهم ملی رامردم رابیشتر هراسناك می کرد وبه تشویش شان می انداخت روز ها می- گذشت و همچنان به نگرانی ها ا فزوده می- شد یگان یگان با هم مشاور ه می کردنـد وراه حل را اندر نمی یافتند خبـــری جان گـداز و طاقت سوز بود که از طرف نیرو های اهریمنی عنوان شده بود مـردم ناقراری می کردند و آخرین تحقیر ها وفرمان های دشمن را به ناچار می پذیرفتند .

پیر مرد اندو هگین دستی به دیگر دست می‌سایید

از میان دره های دو ر گرگی خسته می- نالید

برف روی برف می بارید

بادبارش را به پشت شیشه می مالید.

شاعر دو باره به پیر مرد قصه‌گوی‌مراجعه می‌کنداوکه در شبی بر فی برای کودکـــان خویش قصه‌ی مردانگی هاواز جان‌گذری های ارش جهان پهلوان آریایی نژاد را حکا یت می‌کند شاعر تصویری دیگر به دست میدهد ازشبی هراسناك وبرفی که باد به ببر حمی می‌وزد و گرگان گرسنه در کو هستان درپی طعمه‌ای به‌زوزه افتاده اند و پیر مرد خـود اندوهگین است و کو دکان نیز در انتظـــار اند که چه میشود واین اوج شعر ا ست‌که به گونه‌ی روایتی سروده شده ا ست‌کودکان قصه‌را تااینجا دنبال کرده اند و سخت دل شان می خواهدکه «عمو نوروز » به قصه‌ی

خود ادامه دهد که سرانجام چه روی میدهد. مردی جان باخته‌ای وازخود گذری پیدا می- شود که تیری جانانه بیندازد و قلمروآریایی هارا گسترش دهد ویادراین « راه رهسپاری نیست » کودکان می‌خواهند از زبان‌پیرمرد این‌پاسخ را بشنو ند دل هایشان شور می- زندبی تاب اند ونا قرار .

صبح می آمد
پیر مرد آرام کرد آغاز .
پیش روی لشکر دشمن سپاه دوست
دست نه در یایی از سرباز ...
آسمان الماس اختر های خودرا داده بود ازدست
بی نفس میشد سیاهی در دهان صبح
باد پرمـی ریخـت روی دشت باز دامـن البرز
لشکر ایرانیان در اضطرابی سخت د رد او
دو دو وسه سه به پنج پنج کرد یکدیگر
کودکان بر بام
دختران بنشسته بر روزن

باری جنگل انسان خشکی و افسرد گی نمی پذیرد و در یای زندگـی همیشه‌پوینده‌است ودر حرکت پیر مرد قصه اش را تا جایی‌ادامه داده بودکه شب آهسته آهسته‌رنگ می‌باخت کودکان و پیر مرد شب رابه قصه ی ارش‌به پایان آورده بود اینك بیشه زاران و سپیداران بیدار گشته اند پیر مرد نیز قصه ی خودرا از صبح شروع می کند که آغاز روشنی هـــا است. از جسمی که از بطن شب آریایی‌هـــا زاده بود شب آنان نیزآخرین نفس های خود را می کشید در صبحی که لشکر آریایی‌ها دیگر از بیداد شب به ستوه آمده بودند یکی باید تیر بیاندازد ، دور یانزدیك دیگر جان‌ها وروان هاخسته شده بود یك گام عقب‌نشینی نیز غنیمتی شمرده می شد . صبح رسیده‌بود صبح دهان بازکرده بود و سیاهی وشب را درکام خویش فرو می برد آریایی هارا دیگر تاب آن همه ناروایی نمانده بود باید کاری میکردندگامی‌به‌پیش‌میگذاشتندپیروزی راتجربه ای‌می کردندصبح شده بود و باید تیری‌انداخته میشد آریایی نژادگان دو نفروسه نفرگردهم می آمدند باهم گفتگو می کردند که کی‌ایـــن

مهم اجتماعی را می پذیرد کیست آن که‌زور بازو وسر پنجه‌ی ایمان خارا یین نشان دهد. لشکر آریایی در دامنه‌ی البرز کوه گرد آمده بود دست در سکوتی سنگین نشسته بود.

البرز کوه همچنان ببری مغرور پای دردامن کشیده بود باد هر سومی دویدو روز حادثه را اعلام می کرد روز سر نوشت سازو بزرگ راروزی را که خوشبختی یابد بختی در پی داشت . معلوم نبود چه می شود همه دربهتی عظیم به سرمی‌بردندباوراین نکته برای شا ن بسیار دشوار بود که پرواز تیری پیروزی بزرگ در پی داشته باشد. سر زمین آریایی هارا فراخناکی و گستردگی بخشد باد ایـــن خبر را هر سوبا خود می برد سکوت بود و انتظارآن، کودکان بربامها برآمـده بـودنـد دختران از پنجره ه‌ا وروزن هاسر بیرون‌کرده بودند و مادرا ن در انتظار شوهران شان‌دقیقه شماری می کردند که از محل حادثه باز آیند وقصه کنندکه چه روی داد ؟کی تیرا انداخت آن تیر چه مقدار فاصله ای را پیمود همه نافرار بودند و نگران ، همه‌ی مردم شهـــر درپای البرز کوه سر بلند و مغرور گردآمده بودند تا مگر یکی پیدا اید تیری رها کند در میان مردم هلهله ای افتاد هورایی در گرفت صفها که بسته بودند به کنار رفت از میان مردم از صف خلق بانگـــی رساشنیده شد صدایی پرطنین، مطمئن‌که همه‌رابه‌سوی خود کشاند باری صدایی از میان مردم برخاست‌از جنگل انسان که همیشه سر بلند و سبزاست مردم چون دریایی به خروش آمدند. این‌صداها بافریاد های زنده بادپاسخ گفتندوارج نهادند این صدا راکی سر داد هنوز پیدا نبود مردم ناقرار ی وبی تابی می کردند که صاحب این صدا را بشنا سند صدا به گوش هانزدیك‌ترمی شد وطنین پاهایی که با اطمینان گام بر می داشت با غرور انسانی با شگو همند ی وشور ازوطن پرستی و مردم دوستی عشقی را سنین به خاك به قلمرو و به سر زمین و عدالت اجتماعی و بر قرار کردن حکومت داد، باری دریای خروشان توده صدفی از سینه بیرون داد. سپاهی مردی آزاده که عمری رادرامانت داری و شرافت به سر آورده بود به آیین نیاکان ایمان استوار داشت همیشه دلش‌در آرزوی خدمت به مردم و میهن می تپید حتی موری در زیر پایش آزار نیافته بود او تیر- انداز بود اما این مایه هنر را بیهوده‌به کار نمی انداختو از ین روبود که شهر تی زیـاد هم حاصل نکرده بود وکسی او را آنچنـان که‌باید نمی شناختند او آن جهان پهلوان‌آزاده وتیرافگن نیرو مند هنر خویش را کتمان نموده بود اهل تظاهر ورياو خود ستایی و خودنگری نبودهمیشه ازموضوعاتی ازاین گونه گریزان بـــود .

منم آرش -
چنین آغاز کرد آن مـــــرد با دشمن

منم آرش سپا هی مردی آزاده
به تنها تیر تر کش از مون تلخ تانرا
اینك ماده
مجوییدم نسب
فرزند و رنج و کار
گریزان چون شهاب از شب
چو صبح آماده ی دیدار
مبارك باد آن جامه که اندر رزم پوشندش
گوارا بادان باده که اندر فتح نوشندش
شمارا باده و جامه
گوارا و مبارك باد •
دلم را در میان دست می گیرم
ومی افشار مش در چنگ
دل این جام پراز کین پرازخون را
دل این بیتاب خشم آهنگ •••
ـکه تا نوشم به نام فتح تان دربزم
که تا کوبم بجام قلب تان در رزم
که جام کینه از سنگ است
به بزم ما و رز م ماسبوو سنگ را جنگ است

دراین پیکار
دراین کار
دل خلقی است در مشتم
امید مردمی خاموش همپشتم
کمان کهکشان در دست
کمان داری کمانگیرم
شهاب تیز روتیر م
ستیغ سربلند کوه ما وایم
به چشم آفتاب تازه رس جایم
مراتیر است آتش پر
مرا باد است فرما نبر
ولیکن چاره راامروز زور وپهلوانی نیست
رهایی باتن پولاد و نیروی جوانی نیست
دراین میدان
براین پیکان‌هستی سوز و سامان ساز
پری از جان‌بباید تا فرو ننشیند از پرواز

باری آرش از میان مردم ازکنار شان‌حضور خویش را اعلام می دارد نه از بالای‌سر شان اوفرمان روانیست وآرزوی سیادت و بر تری وریاست ندارد • عمری را در میان مردم بــا شرافت وپاکی زیسته است . نخستین پیام آرش است ،نخستین پیام آرش این است که او فرزند . رنج است وپرورده‌ی کاروذلبسته‌ی پیکار مقدس برای رهایی مردم اسارت هاو قیدوبند های شکننده وآزاردهنده آرش ا ز شب و شب زدگان و شب پر ستان نفرت‌دارد دل بسته‌ای روشنایی هاورهایی هاست، او از دامن شب که تمثیل واره‌ای است ازمحیطی مختنق وتاریك واستبدادی مانند شهابی پای بیرون می کشد به سوی سپیده دمان راستین نام او آرش و نام پدر او کار است و رنج است . او فرزند کار ورنج است و از بــن روآمادگی هرنوع قربانی رادارد او را رنجش وکارش پخته و مانند پولادی محکم آبدیده‌کرده است آرش دل خودرا وروان خویش رادر کف می گیرد تا نثار مردمش کند. این قربانی‌را برای نجات توده هامی پذیرد مبارك ترین جامه ها وگوارا ترین باده ها که در رزم پوشیده‌شود ودرفتح نوشیده در رزمی مقدس و مردمــی وفتح انسانی . آرش ازقهرمان بازی های بی‌پایه در گریز است • او خود گروخــود نگرنیست به نیروی مردم به قدرت توده ها اتکا دارد • خواست هاو نیاز های همه‌دروجود اوگرد آمده است . او برای رهایی مردم تیر می اندازد و مبارزه می کند اوریشه در مردم دارد وراز پیروزی او هم همین تواندبود اگر هدف رهایی مردم باشد آن مبارزه پیروزمــی شود واین اصلی است تثبیت شــده و غیر قابل انکار • آرش به خاطر مردم به پیشواز آزمون بزرگ می رود . در این پیکار روان مردم اورا یاری می نماید ، او با اتکا به‌زمین ونیروی مردم می خواهد ـ تیری بیاندازدوبه مبارزه دادبر ضد بی دادپایانی دهد او خود همیشه پروازی رسا و آوازی قوی داشتــه است برای عدالت و آزادی فریاد کشیده‌است آواز خوانده است•او همیشه کمانداری بزرگ ونیرو مند بود اما این نیرو را واین بزرگی راپنها ن می داشته • او کمان کهکشان رادر دست گرفته واز شهاب های زود گذر تیرمی ساخته باد در فرمان او بوده و ستیغ کوه‌های بلند جایش و چشمه ساران خورشید آبشخور او. اوانسان‌بودوانسان‌رایارای این همه‌فرمان فرمایی هست «ابرو باد ومه وخورشید وفلك» برای انسان در کار اند و سر گردان• واو این را از سر خود خواهی نمی گوید• انسان بزرگ است و باید این‌رادر یابد به نیروی شکننده و سازنده ی خویش پی ببرد اگراو سفر در درون خویش نکند خود را نشناسد• نمی تواند که به افتخارات دست یابد ومحیط خویش را دگرگون کند و سر به ستاره بزند واز باغ آسمان خوشه های پروین را بچیند این همه توانستن هابه شناختن نیروی خودی بستگی دارد آموختن ، اندوختن‌و از اندوخته دروقت آن استفاده ی در ست کردن تنی‌بــه آسودگی ندادن و همیشه در دل تــوفان ها رفتن•

آرش چون میدانست‌که درراه داد خواهی تیر می اندازد و باز تاب گر خواست هاوآرزو های مردم است‌به پیروزی خویش ایمان‌داشت «امید مردمی خاموش» که محکوم به سکوت‌و خاموش شده بود یارو پشتیبان او بود• اما این پیروزی قربانی می خواهد • از جــان گذشتگی می خواهد درروزی چنین «رهایی‌باتن پولاد و نیروی جوانی میسر نیست» آرش زورمند است و تیر افگن اما امروز روزی دیگر است روز تعیین سر حد و مرزاین روز در شمار روزان عادی نیست و این کاری که د. پیش روی است نیز نمی تواند عملی معمولی باشد کاری خطیری است کار ی سر نوشت سازوار جمند•

چنین کار و چنین روز را «زور پهلوانی‌در کار نیست» دراین میدان دراین کار زار بــر «این پیکا ن سامان ساز »پری از جان بیایدتا فرونشیند ازپرواز. » پرهای عادی راقدرت وتوانایی پروازی رسانیست‌آرش تیراندازبر-دست است زور مند است اما این مهم ملی‌را زوربازونمیتواند بکشاید عملی دیگرباید کار شگفت و بزرگ•باری آرش ظهور خودرا اعلام داشت گا م‌به پیش نهاد همه خاموش هــمه ساکت همه شگفت زده وحیران بــودند که چه خواهد شد •

پس آنکه سر به سوی آسمان برکرد•
به آهنگی دگر گفتار دیگر کرد .
درود ای واپسین صبــح ای سحر بــد رود •
که با آرش ترا این آخرین دیدار خواهــــد بــود •
به صبح راستین سو گند•
به‌پنهان آفتاب مهر بار پاکبین سو گند•
که آرش جان خود در تیر خواهد کرد
پس آنکه بی در نگی خواهد ش افگند •
زمین می داند اینرا آسمان ها نیز
که تن بی عیب و جان پاك است
نه نیرنگی به کار من نه افسونی
نه‌تر س در سرم نه در دلم باك است
در نگ آورد و یکد م شد به لب خاموش
نفس در سینه ها بیتاب می زد جوش•
زپیشم مرگ
نقابی سهمگین بر چهره می آید •
به هر گام هراس افگن
مرا با دیده ی خونبار می پاید •
به بال کرگسان گرد سرم پرواز می گیرد
به راهم می نشیند راه می بندد
به رو یم سرد می خندد •
به کوه ودره می ریزد طنین زهرخندش را
وبازش باز می گیرد •
دلم از مرگ بیزار است
که مرگ اهرمن خوآد می خوار است•
ولی آندم که زاندوهان روان زنــدگــی تار است
ولی اندم که نیك و بدی را گاه پیکاراست
فرو رفتن به کام مرگ شیرین است ،همان باسینه ی آزادگی اینست •
هزاران چشم گویا ولب خاموش
مرا پیك امید خویش می داند
هزاران دست لرزان و دل پر جوش
گهی می گیردم گه پیش می راند
پیش می آیم
دل وجان رابه زیور های انسانی می‌آرایم
به نیرو یی که دارد زندگی در چشم و در لبخنــــد
نقاب از چهره ی ترس آفرین مرگ خواهم کند

آرش از صف مردم که مانند دریایی به جوش وخروش آمده بودبیرون می‌آید مغرور مطمئین سر بلند و لب سخن باز می کندبه جلوه های طبیعت‌که سخت دوست شان می داردبه سحربه صبح راستین به‌آفتاب سوگند میخورد که از راهی راکه برگــزیــده است برنمی‌گردد. ازراه مردم ازراه نجات توده ها ازاسارت و بیداد • او می داند که درراه بــی برگشتی گام گذاشته مرگ یا پیروزی راه سومی وجود ندارد ، اصولا ،ہر مبارزه نمی تواند راه سومی وجود داشته باشد او باخود سوگند یاد کرده که قلمرو آریایی نژادگان را از شرار واح شیطانی رهایی دهــد وپاك دارد • او در جهت تحقق آرمان های مــردم خویش تیر می اندازدآرش سپاه دشمن راخطاب قرار داده می گوید :

افسونی و نیر نگی در کار من نیست به‌تن نیزبیمار نیستم . باری آرش‌جان بی‌عیب وتنی پاك دارد صداقت این گفته در صدا وسیمایش به‌آشکار دید ه می شود آن جهان پهلوان‌جان باخته و سپاهی مرد آزاده اینرا می داند که‌به پیشواز مرگ می رود • مرگ را برای رهایی مردم می پذیرد • دیگر مرگ برای او پایان هانیست • اصولا او با پذیرفتن مرگ زندگانی دیگر را آغاز می‌کند اومی بیندکه لاشخوار مرگ بر فراز سر اوبه پرواز آمده است ما او از مرگ نمی ترسد گرچه می داندکه‌مرگ تلخ است اما مرگی‌که‌زندگی و آزادی دیگران راباز گرداند بدی هارا نابود و مقهورنماید نمی تواند افسانه‌ی تلخ باشد شیرین است او چ زندگی است تجدید پیمان دو بارهاست بازندگی •

ناتمام

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

همه‌ساله بخت تو پیروز باد
همه‌روزگار تو نوروز باد

جشنهای باستانی

ازجمله جشن ها و میله هـــای با ستانی که هنو ز هم در میا ن مردم معرو ف و مر سو م ا ست یکی جشن شب و رو ز (چها ر-شنبه سوری) یا چها ر شنبـــه اخیر حو ت ا ست که قدا مـــت تا ریخی آ ن پیش از ا سلا م و فتو حا ت آ ن درین سر زمیـــن ا ست .

در ین جشن هر کس بقد رتوان وقدرت مالی خـــود دو سه روز قبل یك اندازه هیزم و بتهٔصحرایی تهیه دید ه و در شب چها رشنبه اخیر سا ل یعنی چا ر شنبه اخیر-یکه دربرج‌حوت مصادف ا ســت بعد از صر ف طعا م شب وادای نما ز خفتن هیزم تهیه شد ه رادر صحن حو یلی یا میدا نئ انبار کرده‌وآنرا یکی از ا عضای مســن فا میل آتش می زند .اعضا یءفا-میل در حا لیکه نا ظر شعله های آتشند ز ن و مرد پیرو کو د کءبه ترتیب لبا س ها ی خود را جمع گرفته از با لا ی شعله هـــا ی آتش بصور ت پر ش و خیز از سمت را ست به چپ و از سمت دیگری به سمت دیگر آن جـست می ز نند و هر کس سه نو بـت یا بیشتر به اینکا ر ادا مه مـــی دهند .

این کار رو ی این عقیـــده صورت می گیرد که گنا ها ن ، نحو ست و بد بختی ها ی سا ل گذ شته به آتش می ریزد وباختم سال و ا فرو ختن این آ تش در همین شب همه فلا کت ها ونحو-ست ها ی که در طو ل سا ل رو-نما شده از بین می رود .

این عمل به اندازه با شو ق و سرور همراه ا ست که انسا ن فکر می کند بر ا ستی یك عنعنه قابل پذ یر ش می با شد حا ل آنکه بر خلاف ا گرازپهلوی‌عقیدتی آن صر فنظر شودیك عملـــــی کا ملا خرا فی و میرا ث دوره‌جا-هلیت ا ست .

فردای آن شب از اول صبح مقد ما ت وتر تیبا ت میله کـــه شکل تفر یحی و تفر جی دا ر د گرفته می شو د ز ن و مرد د سته د سته یا بصورت فا میلی و یـــا انفرادی بادیگ، چـا یجـــو ش، فرش و دیگر لواز م ضرور ی به طرف صحرا و گشتزار ها وتفر-یحگاه‌های عمومی که در آ نها تازه سبزه ها سر کشید ه می روند . و به میله و سا عتیر ی ها ی مختلف می پر دا زند .

یکی از تشر یفا ت چا ر شنبه سوری سبزه بستن یا سبزه لگد-کردن ا ست که د ختر ا ن جو ان بیشتر به‌آن علاقه دارند بـه ایـن ترتیب که گوشه چـا در، رشتـه موی و یا یکی از حصص لبا س خود را با سبزه گر ه می بند نـد واین گر ه طو ری بسته می شو د که با ید به آسا نی با ز شو د در و قتیکه ازین کار فا رغ شدند چشم ها را بسته گر ه را کش‌می کنند ا گر گر ه با ز شد به ایـن عقیده متکی می شو ند که هر نیتی رااز قبیل شو هر کرد ن ،مسا - فرت ر فتن ، خو شبخت شد ن کا میا ب شد ن در امتحا ن وغیره دردل کرده ا ند بر آورد ه می‌شود واگر گر ه با ز نشد و سبزه ا ز ریشه بیرو ن آ مد دو باره و سه باره اینکا ر را انجا م می د هند و این عمل را بفال نیـك مـــی گیر ند .

بهار نو

از فیض نو بها ر جها ن‌بزم چید ه ای است
دست‌نگارکرده ر خ‌می‌کشیده‌ای‌است
هر مو ج سبزه طر ف‌کلاه‌شکسته ای
هر دا غ لا له‌چشم غزال رمید ه ای‌است
باغ ازشکوفه لیلی چا د رگرفته ای
از لا له‌کوه‌عاشق‌درخون تپیده ای است
هر زلف سنبلی شب قدری‌است فیض بخش
هر شاخ پـــرشگوفه صباح دمیده ای است
هر بر گ سبز طو طـی‌شیرین تکلمی
هرشبنم‌گلی‌نظر پا ك دید ه ا ی ا ســت
از لاله بو ستا ن لب لعلی‌است می چکا ن
وز جو ش‌گل‌چمن‌ر خ‌ساغر کشید ه ای ا ســت
عالم زا بر مو ج پر یز ادمی‌زند
مهد ز مین‌سفینهٔطو فان رسید ه ای است
شیر ینی نشا ط جهان را گر فته‌ا ست
صبح از هوای‌ترشکر‌آب د یـد ه ای اســت

صایب

عقاید خرافی در رسم و رواجها وفولکلور ما

شگون‌ها

بروز شنبه ناخن نگیرید که‌نحسی دارد. شاعر خرافات پسند اندرین باره می فرماید:

بروز شنبه گر ناخن‌بگیری
به‌چنگال‌غم و اندوه اسیری

بروز یك شنبه لباس‌خودراتبدیل نکنید شاعر در ینمورد نیز گفته است :

بیك شنبه نپوشی جامه‌زنهار
که بینی رنج‌وبیماری دگر بار

بروز دو شنبه خندید ن‌ومستی‌وشور و شعف عاقبت شوم دارد شاعر ما می گوید .

بدو شنبه مخند ای‌دوست،دانا
که زایل می‌کند شادابیت را

بروز سه شنبه بسفر نروید‌که خطر دارد باز هم شاعر توصیه می کند :

به سه شنبه حذر کن ازسفر ها
که تا گردی‌تو مصئون از خطرها

بروز چار شنبه بعیادت‌مریضی نروید شاعر خرافات‌پسند ماااینطور درفشانی می کند:

به چار شنبه مرو پرسان‌بیمار
که‌درمانش‌شود بسیار دشوار

بروز پنج شنبه از خوردنی‌های زیاد بپرهیزید و شاعر در ینخصوص گفته است .

به پنج شنبه اگر فاقه‌نشینی
ضرر ازدردو بیماری نبینی

بروز جمعه کالا نشوید ، خانهٔ‌تکانی نکنید وپرسان‌مریضی نروید که شاعر اینطور درفشانی‌می‌کند

بروز جمعه گر کالا بشویی
وگرشوقت کند خانه تکانی
درین روز گر پی رنجورگردی
همی از عیش وعشرت دور گردی

میلهٔ تخت صفر

از زمانه هایی که آریایی های پاك نژاد در قطعات شانزده‌گانه که در اوستا ذکر شده مخصوصا در کرانه های دریای هریرود و مرغاب به زراعت و فلاحت پرداخته واین سرزمین ها را از حیث شادابی وسرسبزی برای زندگی وبود وباش برگزیدند جشن نوروزی راهمه ساله برگزار و به این عقیده بودند که اگر این روز ها را هر کسی به سرور و شادمانی سپری کند تا پایان سال‌شادمانی ، فرحت‌وسلامت از آن اوست .

در روز اول سال (اول‌حمل) در تخت صفر که یکی از نزهتگاه های معروف و معمور در چند کیلو متری نزدیك شهر مشرف بدامنه کوه شمال شهر هرات‌ست‌جشن بزرگ وعمومی بنام (میله قلبه کشی) بر پا می شود که هزاران نفر به سواری موتر ، اسپ ومرکب و بعضا پای پیاده از فاصله های دور و نزدیك در آن شرکت می کنند .

یکشب قبل سماوارچی ها، هوتلی ها ، کبابی ها و ماهی‌پز هادر جا های معینه ایکه برای همین منظور تهیه و معین گردیده خیمه های خود را بپا می کنند .

این تفرجگاه صرف نظر ازعمارات هوتل و قهوهٔ خانه عصری دولتی دارای آبشار های زیاد خیابان های و سیع پوشیده‌از اشجار ناجو و دیگر اشجار زینتی و میدان های و سیع‌اسپ دوانی پهلوانی . بایسکل دوانی و پیشه های شاعرانه می باشد .

می گویند منطقه تخت صفر در اوایل بیشه متروکی بود ،آب ودرخت در آن وجود نداشت.

سلطان حسین مرزا این منطقه‌را پسندید وامر کرد تپه های آن هموار گردد و یك جوی آب از (شیدایی) که در چند کیلو متری گاز رگاه و تخت صفر واقع است بنام جوی (سلطان) به‌تخت صفر کشیده شود وارغوان کاری گردد . یکی از شعرای آن زمان می گوید .

بر چهره گل نسیم نوروز خوش است
درصحن چمن روی دل افروز خوش است

وجهٔ تسمیهٔ دوازده ماه

خیام میگوید : هر که روز نوروز جشن‌کند وبه خرمی‌میپیوندد تا نو روز دیگر عمرش در شادی و خرمی سپری میشود.

خیام شاعر اندیشمند دروجه تسمیه ماه ها چنین میگوید:

فرور دین ماه

فرور دین ماه بزبان پهلوی است، معنیش چنان باشد که این، آن ماه است که آغاز رستن نبات دروی باشد و این ماه مربرج حمل راست که سر تاسر وی آفتاب اندرین برج باشد.

ارد بهشت ماه

ارد بهشت ماه ، این ماه را ارد بهشت نام کردند یعنی این ماه آن ماه هست که جهان اندروی به بهشت ماند از خرمی وارد بزبان پهلوی ماند بودو آفتاب اندرین ماه بر دووراست در برج ثور باشد و میانه بهار بود

خر داد ماه

خر داد ماه ، یعنی آن ماهست که خورش دهد مردمان را از گندم و جو ومیوه ، و آفتاب‌درین ماه‌دربرج جوزا باشد .

تیرماه

تیر ماه ، این ماه را بدان‌تیره ماه خوانند که اندر و جو و گندم ودیگر چیز ها را قسمت کنند و تیر آفتاب از غایت بلندی‌فرود آمدن گیرد ، و اندرین ماه آفتاب در برج سرطان باشد و اول ماه از فصل تابستان بود

مر داد ماه

مر داد ماه ، یعنی خاك داد ، خویش بداد از برها و میوه های‌پخته که دروی بکمال رسد ونیز هوا دروی مانند غبار خاك باشد و این میانه تابستان بود وقسمت او از آفتاب مر برج اسد باشد .

شهر یور ماه

شهر یور ماه ، این ماه را از بهر آن شهر یور خوانند که ریو دخل بود یعنی دخل پادشاهان درین ماه باشد و در این ماه برزگران را دادن خراج آسانتر باشد و آفتاب درین ماه در سنبله باشد و آخر تابستان بود .

بقیه در صفحه ٥٦

بقیه صفحه ۲۱

اتللو

اینك برای همیشه بدرود ای آسایش روح و بدرود ای خوشی بدرود ای سپاه آراسته ، ای جنگ های بزرگ که در آن جاه طلبی انگیزه دلاوری است .

آه بدرد ای اسبان شیهه کش ای ندای بلند شیپور ، ای طبل آشوب ، ای نای گوشخراش ،بدرود ای آن همه زیبایی و شکوه و گردن افرازی و نیز شما ای توپ های مرگبار که غرش‌حنجره‌نیرومند تان به نعره های ترسناك ژوپیتر جاوید میماند .

یاگو که از شنیدن این سخنان دچار ترس وهراسی فراوان شده بود پی برد که چه توفانی در روح وجان اتللو بپا کرده است،مضطرب و اندیشناك شد . . . اتللو فریاد زد :

ـای گستاخ ، حال باید ثابت کنی که همسر محبوبم روسپی است وگرنه به روح جاوید سوگند . . . .

و در حالیکه گردن یاگورا میان مشت های نیرومند خویشش فشار میداد ادامه داد که :

ـسوگند که اگر از پشت سگ زاده شده بودی برای تو خوشتر بود که در معرض خشمی که خود بر افروخته یی ، باشی .

یاگو با پریشان حالی و بیم فراوان گفت :

ـبهتر بود مرد عاقلی باشم‌زیرا درستگو یی و درستکاری دیوانگی است و کسی راکه بدان پایبنداست از پای میاندازد . . .

اتللو فریاد بر آورد :

ـ کاری کن که‌خود ببینم و یالااقل چنان دلیلی بیاور کــه در آن کمترین دستاویز و بهانه یی برای شك نباشد وگرنه وای بر جان تو . . . اگر باو تهمت زده باشی و مرا در شکنجه افگنده با شی، دیگر هیچگاه دعا نکن ، هر گونه پشیمانی را از خود دور کن، پلیدی بر پلیدی بیفزای !

یاگو با صدای که گویی از ته چاهی بیرون میامد . جواب داد :

ـیعنی میخواهید تماشاگر خیانت آندو باشید . . . گمان میکنم بد شواری بتوان آنان را در این حال دید ، آنان اگر به شتابزدگی بز و گرمی میمون و شهو تناکی گرگان مست باشند باز محال‌است بتوان آنان را در چنان حالی دید ، با آن هم میگویم چندی پیشس درکنار کاسیو دراز کشیده بودم و چــون دندانم به سختی درد میکرد خوابم نمیبرد . . . بعضی چنان سست نهادند که هرچه در اندیشه دارند در خواب زمزمه میکنند ، کاسیو نیز ازینگو نه مردم است و میان خواب از او شنیدم که میگفت :

((دزد مونا باید احتیاط کنیم و عشق خود را پنهان سازیم)) آنگاه دست مرا در خواب گرفت و گفت: (اوه نوشین لب من) آنگاه بگرمی دست مرا بوسیدن گرفت و بعد گفت : (لعنت بر این سر نوشت که ترا نصیب این سیاه وحشی کرد . . .)

بد گو یی های یاگوازکاسیو کار خود را کرد ، روزی اتللو در تالار بزرگ قصر قدم میزد ، ناراحت و عصبانی بود ، دزد مونا نیز وارد تالار شده و وقتی اندو فــراوان همسر خود را دید ، پیشس دوید و گفت :

ـسرور من ، برای چه اینسان بناتوانی سخن میگویید ، مگــر حالتان خوش نیست ؟

پیشا نیم درد میکند.

ـ بیشك از بیدار خوابیست ، بگذارید سر تان را محکم ببنـدم ، ساعتی دیگر بهبود خواهید یافت و دستمال کوچکی را که در گوشه‌آن تصویر یك توت زمینی سرخ بـود بیرون آورد .

اتللو گفت :

ـدستما لتان بیشس از حـــد کوچك است .

دستمال از دست او فرو افتاد، دراین حال ندیمه او (امیلیا)که‌زن یاگو ی‌تزویر کار بود آنرا از زمین برداشت ، (امیلیا) میدانست که‌این دستمال نخستین هدیه سردار بــه دزد موناست ،اولین هدیه عشق... و یاگو شوهر بد کردار او نیــز چندین بار ازین دستمال سخــن رانده از (امیلیا) خواسته بود که در فرصت مناسبی آنرا برباید و باو بدهد و اینك آن لحظه فرار سیده بود .

زمان میگذشت و اتللو درتردید و دو دلی بود ، یك روز دو باره‌یاگو پیشس اتللو رفت و وقتی او رادید گویی دشمن خود را دیده باشد ، گفت : برو ، دور شو . . . مـرا بدین شکنجه تو افگنده یی ...بخدا سوگند که خروار ها فریب خوردگی از یك جو بد گما نی بهتر ا ست. ولی یاگو دو باره افسون و نیرنگ در گوش او خواند و اینبار باحربه قویتر پا بمیدان نهاد و گفت :

ـ آیا گاه گاه دردست‌زنتان‌دستمالی دیده اید که نقش توت زمینی بـر آن دوخته باشند ؟

اتللو آبر ودرهم کشیده گفت:

ـخود من همچو هدیه یی به او داده ا م ، اولین هدیه ام باوست .

یاگو گفت :

ـ من که نمیدانم ولی‌امروز دیدم که کاسیو با چنین دستمالی ریشس خود را پاك میکرد .

اتللو دیوانه‌شد ، گفت :کجاست اکنون آن دستمال ؟

ـدستمال پیشس کاسیو است .

اتللو فریاد بر آورد :

ـای رو شننان جاویــد ، ای ستار گان که بر فراز سرمـــا فرو زانید گواه باشید . گــواه باشید . . . و شما ای عناصری که از هرسو ما را در میان گرفتـــه اید گواه باشید که اینك یاگو همه نیروی اندیشه و بازو و قلب خود را در خدمت اتللوی خیانت دیــده میگذارد، ای انتقام سیاه از قهر دوزخ برآی تاعشق در قلب مـــن به قهر فرمان براند .

اتللو پریشا نحال به قصررفت، دزد مونا وقتی او را دید . بجلوآمد اتللو میکوشید بر دیو خشم فایق آید، دزد مو نا پر سید: شما راچه میشود سرورم ؟

ـاندکی بیمارم ، شاید سر مـا خورده باشم ، آیا دستمالت را به همراه داری؟ آنرا بمن بده!

دزد مونا پریشا نحال اعتــراف کرد که دستما لرا گم کرده‌ا ست و آنرا به همراه ندارد .

اتللو در حا لیکه از شانه های‌او میگرفت ، گفت :

ـاین دستمال رای کزن به مادرم داد ، زن جا دو گر بود و تقریبـــا میتوانست از دل مردم خبر داشتـه باشد ، او به مادرم گفت که ایـن دستمال وی را بردل شوهرشیرین خواهد کرد وپدرم را یکسر بدام‌او خواهد کشید ، اما اگر آنرا گــم کند یا به کسی ببخشد پدرم از او بیزار خواهد گشت و قلبشس بدنبال هوسهای تازه خواهد رفت ، مادرم بوقت مرگ آنرا بمن داد و فرمود هرگاه سر نو شت‌همسری نصیبم کند آنرا بزنم بدهم ، من به گفته او عمل کردم ، بر شماست که از آن مواظبت کنید و آنرا چون‌مردمك چشم گرامی دارید ، زن غیب گوی که دو صد سال عمر داشت آنــرا در حال جذبه و ازکرمهای ابریشمی که افسون شده بود تنیده بود .

اتللو با کینه ونفرت خود رابه‌بالای بستر دزد مونا رساند.شمعی دربالای بستر او روشن بود ای‌روح‌من فتنه اینجاست ...

این بگفت ، دزد مونا را رها کرد و به اتاق خود رفت ، بامشت بـــر بستر کوفت ناله زد و گریست .از جانب دیگر رود ریگو میدید کا سیو رقیب دیگری برای اوست که دزدمونا به او دلبستـــــه است ، وی روزی از روی حسا دت راه رهگذری را بـــر اوبست ، با او به نزاع پرداخت او رازخمی کرد ولی در این جنگ تن به تن کاسیو او را کشت .

اتللو از این همه شور و شر که به خاطر زن او بپا شده بود دچار چنان کینه ونفرتی شد که شبا نگاه هنگامی که دزد مونا آرام به بستر خود خفته بود قصد جانش کرد ، خود را به بالای بستر او رسانید، شمعی در بالای بستر او روشن بود، اتللو زیر لب در حالیکه به چهـره ملکوتی دزد مونا مینگر یســـــت ، گفت :

–آه ای روح من ، فتنه اینجاست همه را او موجب شده و شمـا ای ستار گان آذرنگین می پسندید که باشما بگویم چه کرده است ؟ همه‌را او سبب شده اما خون او را نخواهم ریخت و این پوست سفید تـــر از برف را که همچون مرمری کـــــه بر گور ها نهند صاف است زخمدار نخواهم کرد ، با این همه بایـــد بمیرد وگرنه باز در حق دیگر مردان خیانت خواهد ورزید .

اینك نخست شمع را خواهـــم کشت و آنگاه آتش زندگیش را خاموش خواهم ساخت ، تو ای شعله فروزان اگر خاموشت کنم و سپس پشیمان گردم بار دیگر میتوانـــم روشنایی پیشینت را بتو باز دهم، اما تو ای استادانه ترین نمونه هنر والای طبیعت همین که شمع زندگیت فرود مرد د یگر نمیدانم کجا میتوانم به آتشی (پرو مته) دست یابم تابا آن باز تورا بر افروزم ، هرگاه که من گل بچینم دیگر نمیتوا نم شادا بی زند گی را بدو باز دهم و نا چـــار خشکیده خواهد شد ، پس همان برشاخه درخت خواهمش بویید ...

وآنگاه سرخم کرد تابر گونه‌های نازکتر از برگ گل رو بزند .

دزد مونا سراسیمه از خــواب بیدار شده ، گفت : کیست ، تویی؟

–بلی دزد مونا .

– به بستر میایید سرور من ؟

–دزد مونا امشب نماز خوانده یی ؟

–بلی سرور من .

–اگر بیادت است که مرتکــب گناهی شده یی که هنـــوز از آن بدر گاه خداوند توبه نکرده یـــی همین دم طلب آمرزش کن .

–منظور تان چیست ؟

–خوب آنچه میگویم بکار بند و به اختصار کوش . . . من همین‌جا قدم خواهم زد نمیخواهم پیش از آنکه آماده شوی جانت را بگیـرم، نه خدا نکند نمیخواهم روحت را هم بکشم .

–حرف از کشتن میزنید ؟

–پس خدا برمن رحم کند ولی باور کنید من کاسیو را دوســت نداشته ام ، دستمال را نیز من به او نداده ام نمیدانم آنرا کجا گم کرده ام .

اشك از دیدگان سرخ و خــون آلود اتللو روان بود و انگشتانش هر لحظه بر گرد گردن سپید دزد مونا تنگتر میشد و روح را درقالب جان او میکشت دیگر رمق در قالب دزد مونا نمانده بود ، اتللوهمانگونه بر فشار دستهای خود میافـزود ، شعله های شمع میلرزید و بســوی خاموشی می گرا یید، در این حال در باز شد و زنی شتابان به وسط اتاق دوید ، (امیلیا) زن یاگـــوی نیرنگباز بود ، آمده بود به سردار خبر دهد که کا سیو واود ریگوباهم دوبل کرده ودوهمی کشته شـــده است ولی وقتی دید گانش به پیکر سرد وناتوان دزد مونا که به خواب ابدی فرو رفته بود ، افتاد فریـادی از وحشت کشید .

– آه کشتند، کمك کنید، بانوی مرا کشتند .. .

رنگ چهره اش پریده و لبانش میلرزید.

–بانوی مرا این سرداز دیوانـــه کشت .

و بعد در حالیکه اتللو را گرفته و زار میگریست ، فریاد زد:

– تو ای سر دار ا حمق بدان ! من بر حسب اتفاق دستمال را پیدا کردم وآنرا به شو هرم سپردم، او نیز آنرا به درون اتاق کاسیـو انداخته بود .

در این حال یاگو نیز وارد اتاق شده بود ، وقتی دید زنش همه اسرار را افشاء میکند و خیانــت های اورا بر ملا میسازد با خنجره شکم او را درید .

خون با فشار از پهلوی امیلیا بیرون می جهید ، او نیز قربانـی نیرنگهای این مرد خدعه باز شد .

امیلیا در حالیکه خـود را روی دزد مونا میانداخت ، فریاد زد :

– مرانیز در کنار او دفن کنید، او در حالیکه آخرین لحظات زندگی خود را میگذرانید گفت :

– من اکنون میمیرم ، ولی بـاور کنید دل و زبانم یکی است ، او باتمام جان تو را دوست میداشت آری باهمه روح و جان خود تـــو سنگدل را دوست میداشت .

گویی پرده سر خرنگی جلـــو دیدگان اتللو کشید نــــد . . . با خنجری که در دست داشت ضربه محکمی به پهلوی یاگو زد ، یاگو نعره یی بر کشیده از پهلو برزمین افتاد و خون کثیف او کف تالار را گلگون کرد ، در این میان کاسیو و دیگران وارد تالار شدند کـــه وحشت و خون و انــــدوه از آن میبارید .

اتللو د رحا لیکه خنجر خو نین را هم چنان در دست داشت نگاهی به اطراف و به مردمی که گردا گرد او حلقه زده بودند، اندا خت، گیـــج و مبهوت بود ، به آرامی زیر لـب گفت :

– شما حال که از پیش مـــن میروید ، در نامه های خود چنانکـه هستم سخن بگویید . . . نه ازبار گناهم بکاهید و نه از بد خواهـی چیزی بر آن بیفزایید . . .برشماست که از من چون مردمی سخن برانید که نا بخر دانه زیست ولی بیش از اندازه دوست میداشت ، مردی که به آ سا نی د چا ر حسد نمیشـد، اما همینکه بدین راهش کشا ندند سرا سیمه گشت ، مردی کـــــه نابخر دانه مرواریدی که به همه چیز دنیا میماند شکست و بـدور انداخت .

این همه را شما بنویسیـــد و بگویید که یکبار در حلب وقتی یك مرد – مردی ونیزی را میزد و بـه دولت ناسزا میداد من گریبان او را گرفته و بدینسان ضربتی بدو زدم و آ نگاه خنجر را به قلبش فـــرو برد .

لحظه یی بعد پیکر خون آلود او هم به روی دزد مونا افتاد و باز در حالیکه در واپسین دم حیات او را میبوسید بطرف کاسیو بر گشت .

کاسیوغم را وعشق را در دیدگان او دید ، او نیز به یاگو نگریســت و گفت :

– ای سگ‌درنده خو که همچون اضطراب و قحطی و دریا رحمی در دل نداری . . . بر این بستر وبار اندوه زای آن بنگر ، این همـــه کار تست که دیدار آن چون زهــر تلخ است ، من هم اکنون بــــراه میهافتم و بادلی اندوه ناك میروم تا این حادثه جا نگداز را به سنـــا گزارش دهم .

سرشت چه یلوه یی ؟ این‌بسته‌به‌خود ما ست که چنین و یاچنان باشیم وجود ما باغی است که اراده‌مان باغبان آنست

بقیه صفحه ۲۵

رابطه تیاتر با...

در این جا این سوال بمیان نمی آید که پس نمایشنامه با تیاتر چه رابطه یی دارد. جواب این است که ـ نمایشنامه جزئی از نمایش است نه تمام آن. برای تبدیل نمایشنامه به نمایش وجود بازیگران که اجراء کننده اندو کارگردان و صحنه پرداز وکارکنان دیگری لازم است و حال آنکه در انواع ادبی وجود یک شاعر یا یک نویسنده با یک شنونده و یا خواننده کافی است که این هنر یکبار صورت و قوع بیابد، پس رابطهٔ تیاتر با آثار ادبی تنها ازآن جهت است که بازیگران سخن میگویند و سخن یعنی کلمات و گفتار مادهٔ اصلی ادبیات است.

اماز حیث نحوه تاثیر تیاتر در مخاطب نیز میان آن باانواع گوناگون ادبیات اختلافی هست و این اختلاف نتیجهٔ همان جنبهٔ اجتماعی یا انفرادی این هنر ها است می دانیم که القای بسیاری از عواطف در اجتماع آسانتر و تاثیر آن بسیار شدید تر است شعر غم‌انگیزی که کسی در تنهایی بخواند ممکن است تاثیر خفیفی دراو ایجادکند اما اگر همان شعر راخواننده در مجمعی بخواند شاید همه شنوندگان راچنان تاثیر کند که سیل اشک از دیدگان ببارند از این جا است که تاثیر تیاتر در روحیهٔ جامعه بمراتب از انواع گوناگون ادبیات بیشتر است.

اکنون به اصل مطلب برمیگیردیم آیا تیاتر هنر مستقل است یا نوع و جزیی از ادبیات شمرده می شود؟

رابطهٔ این دو هنر از نمایشنامه شروع می شود همینکه آفریننده هستهٔ اصلی نمایش اندیشهٔ خود رابه کلمات بر صفحه کاغذآورد، عملی انجام داده است که یکی از انواع ادبیات است و جزئی از هنر نمایش، اما این تمام هنر تیاترو نمایش نیست.

پس نمایشنامه را جزء کدام هنر باید شمرد (ادبیات است یاتیاتر) بگمان اغلب نمایشنامه در دونهایت به ادبیات می پیوندد یکی آنگاه که جنبهٔ آن از نظر هنر نمایش ضعیف باشد یعنی نمایشنامه یی که اجرای آن در صحنهٔ تیاتر نتیجه مطلوب ندهد یاناقص باشد. چنین نمایشنامه یی جز تیاتر نیست اگرچه این عنوان یا این اسلوب را داشته باشد، اما اگر برای خواندن خوب و قوی است از هنر های ادبی شمرده می شود نه هنرتیاتر.

بعضی از شاعران و نویسندگان غربی قطعاتی به عنوان (کمیدی) نوشته اند نه به نیت آنکه روی صحنهٔ نمایش بیاید وخود در عنوان آن قطعات قید کرده اند که اجراء کردنی نیست.

بقیه صفحه ۱۳

نوروزروز

و کشت می کنند تا محیط شان شادابتر و سر سبز تر از پیش‌گردد ونعمات مادی زیادت یابد.

نوروز از روز های‌خوشی‌باستانی مردم ما است، آنها روز مذکوررا نه تنها بخاطر آن گرامی می دارند که این روز تاریخی و سرور آفرین را از نیاکان شان بارث برده اند بلکه بخاطر تشویق دهقانان‌بکشت وزراعت بیشتر وایجاد سر سبزی وفراوانی غله و محصولات زراعتی وهمین احتیاج انسان به مواد غذایی که در بهاران تدارک دیده می شود، جشن نوروز از عصر آریایی ها تاایندم از بزرگترین وشکوهمندترین جشن ها واز خجسته ترین روز های سال بشمار رفته است.

مردم ما در نوروز بیکدیگر سال نورا تبریک می گویند و خانواده ها باتهیه کردن نو شابهٔ بهاری بنام هفت میوه، دادن هدیه بدوستان باستقبال نوروز می روند و تدارک کردن لباس نو برای اعضای‌خانواده رسمی است از رسومات دیرینه مردم ما که حتی الامکان تا امروز مراعات می شود.

درتاریخ ادبیات و فرهنگ کشور آمده که جشن های نو روز ومهرگان از بزرگترین جشن های آریایی ها بوده و در سراسر کشور با مساعدت هوا درهمین‌روزنخستین سال ویاروز های بعد تر آن میله‌های عنعنوی بجا می گردد، درین روز انواع مسابقات ورزشی باستانی صورت می گیرد، از اول حمل تا اوایل ثور بروز های معین، دراماکن مقدسه ومزارات‌جهنده هابرافراشته می‌شود و مردم برای سال نکو دعا می‌کنند و سپس میله های عنعنوی رابرپا میدارند و روز را تاشامگاهان بخوشی سپری می کنند.

طوریکه گفتیم نوروز روز دهقانان ورنجبران است که بهار را ازنوروز باخوشی و سرورآغاز می‌کنندودرین فصل به‌کشت وزراعت می پردازند ونوروز بنا بگفته یکی از سخن ـ پردازان معاصر:

روزکاریگران و رنجبران
روز بر زیگران پیروز است

وبر حق همان است که گفته اند ولی بعضی از رسم و رواجهای نوروزی که نه صبغه ملی داردونه مذهبی باعث بر هم زدن اقتصاد خانوادگی می گردد که باید جدا از آن ها پرهیز کرد.

بنا بران ما باید با استفاده از تجارب بهاران گذشته باعزم آهنین وتب وتلاش بیسابقه نوروز را جشن بگیریم و بهار را باکار و فعالیت خستگی ناپذیر جهت سر سبزی کشور ووفور نعمات مادی با کار وتلاش بگذرانیم تا سالی با برکت را سپری نمائیم و برای تامین این آرزوی بزرگ در اولین روز سال بر رسم نیاکان پر افتخار خویش دعا کنیم، دعا برای رفاه وسعادت مردم و دعا برای ایجاد صلح، همبستگی و دوستی پایدار بین زحمتکشان کشور.

بقیه صفحه ۳۸

پرندگان خطرناک

شد تا از پرواز پرندگان بالای خط پرواز ممانعت نمایند، اگر چه این عمل آنها باعث ترس پرندگان گردید ولی تاثیر بجای نگذاشت.

میدانهای هوائی امریکا، به مشکلات و جنجال دامنه داری گرفتار بودند، مجهز ترین‌وسایل مبارزه علیه پرندگان بشمول بولدوزر ها که لانه های زمینی آنها را ویران میکرد بکار گرفته شد، اگر چه این عمل آنها باعث خشم و آزار پرندگان گردید ولی محافظین میدان هوائی موفق نشدند از پرواز پرندگان بالای میدان جلوگیری نمایند. بالاخره محافظین و مسئولین سر تسلیم فرود آوردند و در صدد راه و چاره‌علمی ومصلحت آمیزی در مقابل پرندگان بر آمدند.

برای پرواز و فرود آمدن طیارات در تمام میدانهای‌هوائی وقت معین ومنظم تعین شد وتنها در همین اوقات معین کوشیدند تا از پرواز پرندگان درفضای خط پرواز جلو گیری نمایند، اما چه قسم میتوان پرواز پرندگانرا تنظیم نمود؟

تجاربیکه تا حال بکار گرفته شده نشان میدهد که مطمین ترین وسیله برای جلو گیری عبارت از ثبت و بخش آواز هاو علایم اظهار خطر که توسط خود پرندگان ایجاد میشود بکمک یک تیپ ریکاردر میباشد به پخش علایم و آواز های خطر بوسیله تیپ ریکاردراثرات مفیدی بجا می گذارد.

استفاده از رادار ها برای رفع مشکل پرندگان درمیدان های هوائی مدرن نیز قدم مثمر وجدیدی است که بکمک اشعه آن ممکن میگردد تا از نزدیک شدن خیل پرندگان بطرف خط هوائی آگاهی حاصل نمود و نیز این اشعه باعث میگردد تا پرندگان خود را از بالای میدان هوائی تغیر دهند راه های مهاجرت پرندگان نیز به کمک رادار تحت مطالعه قرار گرفته و امکان دارد که توسط رادار مسیر حرکت آنها تا فاصله های (۵۵) کیلو متری تعین و ثبیت گردد.

خطر پرواز طیارات از شر پرندگان محض بوسیله رفتار محتاطانه، علمی و انسانی با پرندگان کاهش پیدا کرده میتوانند نه با رفتار خشن وظالمانه.

بقیه صفحه ۴۳

نامه به کودکی

(وقتی انسان احساس شادی می‌کند ، کار کردن واقعا زیباست ، آن وقت که گفتم کاردر هرحال انسان را خسته وحقیر مـــی کند، دروغ می‌گفتم ،اصلااشتباه می‌کردم •باید درا بخشی، عصبانیت ونگرانی همه چیزرادرنظرم تیره وتارجلوه میدهد. بازهم به‌کم حوصلگی مبتلا شده‌ام میخواهم هـرچه زودتر ترا از آن تاریکی بیرون‌کشم • بااینکه شاید آن دلسردی زیـادی را با صحبت هایم راجـــع به عدم آزادی وتنهایی در توایجاد کرده‌ام از بین ببرم، زندگی اجتماعی است‌که بایددرآن دست در دست‌همدیگر بگذاریم وبه هم کمك کنیم ویکدیگر را دلداری بدهیم ، گیاهان هم بطور دسته‌جمعی بیشتر گل می‌دهند وپرنده هاباهم پرواز می‌کنند ماهی هابه طور گروهی شنامی‌کنند. به تنهایی چه میتوانیم بکنیم ؟ در تنهایی مثل فضا نوردان مسخره‌ای خواهیم شد که در کره ی‌ماه‌از فرط ترس میل به‌باز گشت واحساس خفگی‌می‌کنند•

انسان وقتی می‌تواند احترام دیگران را بخواهد که‌خودش به‌خودش احترام بگذارد•فقط اعتقاد به خود است که باعث میشود دیگران به انسان معتقد شوند ، آری باید به‌خود متکی ومعتقد بودواز قلمروانسان زحمتکش پاسداری کردو وازین موضع مقدس دفاع کودکی راکه (اوریانا فالاچی) منتظر اوست هرگز به دنیا نمی آید زاده نمیشود امااین حادثه‌باعث آن میشودکه طبع‌این نویسنده آگاه به طغیان‌آید نامه ای خطاب به کودك خود بنویسد که‌اکنون از کتاب های ارزنده‌ی روزگار ماست اوریانا در خطاب باپدر کودك وشوهر خودکه مردی بی بندو باروبی مسوولیت است ، شناختی سطحی وشتاب زده از زندگی دارد می‌نویسد:

(شمامی ترسید، ازمازن ها فرار می کنید پدر بودن برای شماچه مفهومی دارد، ثمره پدری رامثل یك لباس اتو زده می‌گذارید• وقتی ازدواج کنید تنها کاری‌که‌انجام می‌دهید• اسم تان رابه بچه می‌دهید • اگر زنی باشما هم‌آغوش شوداورابدکاره می نامید ملیون ها سال است که این لغات‌واصطلاحات‌رابرای تحقیر کردن‌مابه کار بردند وما مهرسکوت‌برلب داشتیم ملیون ها سال است که استثمار شدهٔ شما بودیم • وشما وظیفه ی مادری رابه دوش مامی‌گذارید • شما در هرزنی وظیفه‌ی مادری را جستجوی‌می‌گردید واز هرزنی انتظاردارید که مادر تان باشد ، حتی این زن اگر دختر تان‌باشد• می‌گویید که افراد ضعیفی هستیم واز زحمت های ماسوء استفاده می‌کنید تاآنجا که حتی مجبور مان می‌کنید بوت های تان‌را رنگ کنیم می‌گوئید که فاقد مغز هستیم ولی از فکر ومغز ما برای سروسامان دادن زندگی خودتان استفاده‌می‌کنید •آن وقتی که ریش‌تان سفید میشود بچه هستید • وقتی بیمارو پیر شدید حمایت تان کنیم . ازشماواز خـودم متنفرم ، از خودم که نمی‌توانم بدون شمـا زندگی کنم وفریاد بکشم ، ماازمـادر بودن سیر شده‌ایم• »

«اوریانا» این فریادرااز عمق فاجعه‌ی دنیای سرمایه داری که برزن بیدادفراوان‌می‌رودبه گوش جهان میرساند، میخواهد ازحقوق زنان اسیرسراسر جهان دفاع کند . این‌عکس‌العمل هاو پرخاش در کتاب (نامه به کودکی که زاده نشد) طنین وبازتاب یافته است، باری‌کودکی که (اوریانا)درانتظارآمدن اولحظه‌شماری میکرد هرگز به دنیا نیامد •ومانند بسیاری ازکودکان متعلق به نظام های‌طاغوتی قربانی‌شد امااوبه این‌کلمات زیباکتاب را خاتمه میدهد بردیر-ندگی وپایایی زندگی تاکید می‌کند:

(زندگی وجود دارد ، ببین چراغی روشن میشود، زمزمه‌ای شنیده میشود. یك نفرمی دود فریاد می‌کشد ومایوس میشود لیکن آن دور ها هزار صد هزارکودك دیگر زاده‌میشوند که‌پدران ومادران‌کودکان آینده اند • زندگی نه‌به‌من نیازی دارد ونه به تواحتیاج دارد تو-مرده‌ای،احتمالا من‌هم می‌میرم، اماچه اهمیتی دارد ؟ چرا که زندگی نمی‌میرد •

د۲۹ مخ پاتې

دبریتو پرېښودل

وایي چې لوی شا عباس هم ډېر ښلن اوټوند بریتونه درلـوده او اوږده بریتو نه یې خورا خو ښ وه او همیشه به دمخصو صو خوشبو یه تیلو بوتل ورسره ؤ او خپل‌بریتونه به یې په غوړول .

همدارنګه زموږ د هیــواد د تاریخو نو له مخې وایي فتح خا ن بړېڅي چې دکند هار په جنوب‌غرب او دهلمند دبست په کلي کـــې اوسیدی دلویو بریتو ډېر شوقي ؤ. دی چې دوخت د قومي خان زوی ؤ ډېر اوږده بریتو نه یې در لوده.فتح خان به هم بریتونه په مخصو صـو تیلو غوړو ل او سربیره پردی‌فتح-خان د خپلو بریتو دپاره دسرو زرو ښپیلی جوړې کړې وی چې دقهر او جنګ په وخت کې به یې ښپیلـــۍ په‌بریتو اغوستلې.

نیلي خان هم ډېر اوږده‌بریتونه در لودل . نو موړی دپښتو نستا ن دعلاقې مشهور زور ور سړی ؤ. وایي چې دده بریتونه ۳۸ سانتي متره اوږ ده وه اوده به خپل‌بریتونه په کنډ رو سره آرایش کول .

دبلو چستان په عــلاقه کې‌هم ډېر خلك بریتو نه پرېږ دي اواوس هم بریتو نه خاص مقام لـــري . دپاکستان په پنجاب او دهندو ستان په جنو بي برخو کې اوس اوس‌ډېر کسان داوږدو بریتو خا وندان دي .

اوس په نړۍ کې اوه زره‌ډوله مختلف ډو له بریتو نه و جود اري چې ډېر ډولونه یې په آسیا اوامریکا او افریقایي هیوادونو کې و جـود لري ، او مهم یې لکه جارو یـــی بریتونه ، دو ګلا سي بریتونـــــه چقماقي بریتونه، پشه‌ای بریتو نـــه ګوته ای‌بریتونه ، سرېناري‌بریتونه ډیګلو یي بریتونه ، چنګیزي‌بریتونه روهما ني بر یتو نه ، هیتلـر ی بریتونه او داسې نور ...

دیوې احصا ئیې له مخې یــه عمومي ډول دنړۍ له هرو لسو تنو څخه یونفر بریتو نه لري ، آسیا-ئیان ، ډېر دبریتو شو قیان دي‌مګر امریکائیان ډېر دبریتو څخه متنفـر خلك دي . په ارو پا کې هم‌ایتالویان او فرانسو یا ن داوږدو او ښکلیـو بریتو علاقه مندان دي .

دوه دری کا له پخوا په ارو پا کې د (استانکلی کرود) په نامه یو سړی پیدا شوی ؤ چې دارو پا بـــه مطبو عاتو کې یې ډېره انګروزه‌ئللې و ه ، دا سړی هـــم د بر یتـو په لحاظ شـــهرت ومـونـــدی . دده بریتونه ۷۸ سانتي مترو ته رسیده او همیشه به یې یو مرغه کله پریوه بریت اوکله پر بل بریت بـــا ندی ناست ؤ، دارو پا دهر کنج څخه به عکاسان را تلل او دده عکسو نه‌به‌یې اخیستل .

په فرانسه کې د څوار لســـم لویي په‌زمانه کې دهغه ټولولو یـــو دولتي آمرانو اوږده بریتونه درلود، خصوصا عسکری لوړو صاحـــب - منصبانو ټو لو په یوه خاص ژیست سره بریتونه جوړول او ځینو بـــه دخپلو لویو او ږدو او پلنو بریتوپر څو باندی ښکلي مر غلري هــــم را ځړو لي .

دښځو په باب څه پوهېږي...؟

پوهېږو چې ښځې بریتو نه‌نه لري مګر د فرانسې د صد راعظـــم (ریشلو) په زمانه کې کومې ښځې چه به تیا ترو نو ته تللې‌مصنو عی بریتونه به یې اېښوول .

ښځې پخپله بریتو نه نه‌لري مګر اکثرا ښځې دنارینه ؤ بریتونه خوښوي .

بقیه صفحه ۲۷

دام بهتر برای...

کلیداساسی‌دربلند بردن‌عملی‌صفحات آفتاب وجنریتر های بادی‌خواهد بود.

یك بطری لیتوم بطور مثال باید از باد کافی یا شعاع آفتاب پرشود تا انرژی جنریتر برقی در ظرف‌یکهفته آرام یاروز های بارا نی دوام کنـــد در صورتیکه جهان‌انتظاردارد تارا هی را به در واژه مختروع بهترین تلك انرژی به پیماید ،این منبع انـــرژی میتوا ند ذخیره آب، منبع حرا رتی، هوا یی‌تحت فشار ،چرخ طیاره یابطری با شد

با اینهمه انرژی در اطراف‌وماحول ماپس بایدراهی راطی کردکه‌بواسطه آن انر ژی را جمع وذخیره نمودکه مانند پطرول خام اهمیت پیدا کند .

از شگفتی های اعجاب انگیز جهان

نوروز جشن تولد زمین!

کره ای که ما بروی آن زندگی‌میکنیم چند سال از عمر مبارکش میگذرد

با سپری شدن سال کهنـــــه و فرا رسیدن سال نو کره زمین مـا یکبار دیگر به دور خور شید گشت وسا ل د یگر بـــر عمر طو لانی اش افزوده شد . اما ایا هیچ‌کس واقعا میداند که زمین ما چند سال عمر کرده است ؟

سوال ساده یی است مگر جواب آن چندان ساده نیست . دانـــش امروز ادعا میکند که به این جواب دست یافته است اما واقعا چگونه . آغاز جهـــان آفـــرینش هستی و نیستی از جمله مسایلی است که از روز ازل مردم را به فکر واداشتـه و پاسخ یابی دقیق برای آنهـــــا هنوز هم مشکل به نظر میرسد .

در گذشته های دور که دانـــش مردم و پاره ای محدود بتها آنهارا وا میداشت که به جای تحقیـــق و بررسی به‌دنیای خیال میدان د هند و برای هریك از این پرسش هـا افسانه بیا فرینند .

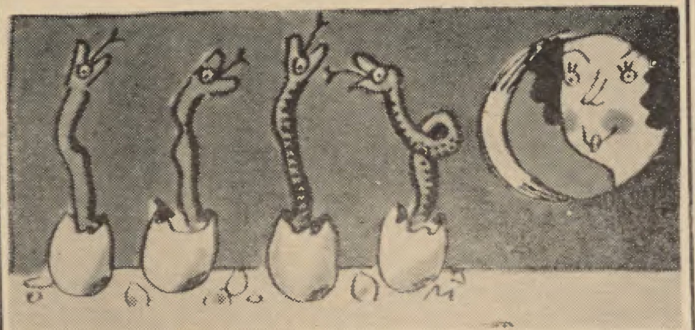
افسانه افرینش زمین جهـــان مادی قصه پرداز یهایی بود کـــه توانست سالها مردم را از واقعیات دور نگهدارد . مثلا تا حدود ســـه صد سال پیش . هنوز بسیاری از دانشمندان اروپا تصور میکردند که دنیا در ٤٥٥٤ سال پیش از میــلاد مسیح بو جود امده و عمر نسبتـا کو تاهش ، البته نه با مقایســـه باعمر مـا، سیمایی بـد و ن تغییر داشته است .آنها سنگواره هایی را که در این زمان کشف میشد بـــه توفان نوح و وقایع انزمان نسبـت میدادند . توفانی که در ٢٣٤٨ .سال پیش از میلاد مسیح به وقـــــوع پیوسته است .

امروز مردم به خوبی میدانند که این سنگواره ها به میلیونها ســال پیش تعلق دارد و تازه سنـگواره فقط نشانگر وجود حیات در مراحل پیشرفته آن است و قبل از آن هم کره زمین ما وجود داشته اســت . طبق فرضیه های جدید علمی تولد زمین به (٤) میلیارد و ٦٠٠ میلیون سال پیش بر میگردد. در این زمان بود که زمین به صورت کنونی خود شکل گرفته تحت تاثیر عواملی چند هنوز هم روز برو ز در حـــــال دگر گونی است این د گر گونی‌ها در طی یك عمر ـمثلا یك قـــرن محسوس نیست ملیونها سال طول میکشد تاتغییر بزرگی در سیمایشس پدید اید و به چشم بخورد .

عقاید خرافی فلاسفه یونان و روم در مورد شکل گیری زمین نمی‌تواند در حا ل حاضر به هیچ و جهـــه قابـــل قبـــو ل باشد در حا لیکه تاقرن شانزدهم همه به آن معتقـد بودند و کسی جرات نمیکرد که آنها را رد کند و نه پذیر د.

ابوعلی سینا فیلسوف ودانشمند بر جسته کشور در حدود یك هزار سال پیش بـــه تحقیـــق و بر رسی پیدایش زمین وعوامل تغییر دهنده آن پر دا خت و توا نست پاسخ‌های قانع کننده ای برای آنها بیابد .اما ارو پاییان قرون وسطی ابوعلی‌سینا رانمی شناختند وترس از بد نامی کیفر مجبور شان میکرد که به عقاید خیال با فانه و افسانه های‌گوناگون اکتفا کنند وبدنبال حقیقت نرو ند تا آنکه در قرن ١٦ بررسی هـــا و تحقیقاتی به عمل امد و نظریه های ابو علی سینا به اثبات رسیـــد و افسانه ها در همان حد افسانـــــه باقی ماند .

پرورش مارهای زهردار

دانشمندان آذر بایجان موفـــق‌گردیده اند تا مار های ز هر داررا پرورش داده و زهر های طبـی راروی اساسات تجارتی آن بدسـت بیاورند آنها ماشینی را اختـــراع‌کرده اند که بدان وسیله میتوانند از تخم های مار افعی چوچه ها رابیرون بیاورند . البته این ماشین حرارت معین و نور مورد ضرورت‌را برای تخم ها طور اتوماتیکی تا مین مینماید .

غذای این مار چوچه ها را خاك‌اره و ذیگر ریزه های اشغال وزباله ها تشکیل مید هد. این تسهیلا تسبب می شود تا هشتاد فیصـــد چوچه های مذکور زنده بمانند البته‌این فیصدی به ملاحظه شکل‌طبیعی پرورش مار چوچه های مذکـــــوربیشتر میباشد .

به‌وزن زمین افزوده می‌شود؟

روزانه اتمو سفیر زمین ما توسطمیتا وریت ها بمبارد شده و صدها بلیون ذرات گرد و غباریکه کتله‌های شان از چندین گرام گرفته تا صد هزارم کسر یك گـــرام وزن‌دارند ، از فضای خارجی بالای‌سطح زمین فرو می ریزند بنا بـــران دروزن سیاره ما روزانه در حـــدود صد الی یکصدو ده تن (یا چهـــل‌هزار تن سالانه) افزایش بعمل ‌می‌ اید این ریزیش و هجوم مـــــوادمیتا ور یتیکی از بلیو ن هـــا سال به این طرف طور ثابت و دایمـــی‌جریان داشته است .

البته صد تن مواد برای سیارهٔما و به تناسب کتلهٔ آن خیلی‌ناچیز و مکرو سکو پیك بحساب می اید. حتی اگر این میتاوریت های فضایی با خاکهای قشر زمین مخلـــــوط‌نمیکردید و یا در بحر منحل نمـــی شد ، در طی بلیون ها سال فقـــط‌هشت گرام مواد میتاوریتی در هر سانتی متر مربع سطح زمین ذخیره‌می شد و یك لایه یا قشر نازکـــی را به ضخامت دو یاسه سانتی متربروی زمین تشکیل میداد .

همچنان وزن تما م موا د میتـــــاوریتیکی که بلیون ها سال قبـــل بالای زمین فرو ریخته اند یك صدمیلیونم قسمت وزن ز مین راتشکیل میدهد که طبعا چنین یك کسر نمی‌تواندتاثیرقابل‌ملاحظه‌یی بالای ز مین داشته باشد و یا در حرکات دورانی‌و مداری زمین بدور آفتاب خدشـــه یی وارد نماید .

دمعیوبو کسانو حقوق

دمعیوبو ملتو عمو می اسامبلی په ۱۹۷۵ کی د معیو بو اشخا صو دحقو قو په با ب اعلامیه خـــپره کړه. دغه اعلامیه د « معیوب‌شخص» اصطلاح هر هغه چا ته راجع کو ی چی دخپلی معیو بی په نتیجه کی‌چی هغه به دهغه په جسمی یا دماغـــی استعدادو ن وکی ذا تی وی . یانه وی . په خپله په ټول یا نیمایی ځان نه شی کو لی د یوه نورمال فردی او اجتماعی ژوند احتیاجا ت ر فــع کړی .

په دغی اع لامیی کی دمهمـــو اصو لو او حقوقو په جمله کی دغه لاندی هم ذکر شوی دی :

ـ معیوب کسان دی له ټولـــو هغو حقو قو څخه چی په دغـــــی اعلامیی کی را غلی دی برخورداروی دغه حقوق به ټولو معیو بواشخاصو ته بی له هیڅ راز استثنی څخه، او بی له هر راز امتیاز یا تبعیض څخه ور کړل شی .

ـ معیوب کسان دخپل‌انسانی شان د درناو ی دپاره د طبیعی حق استحقاق لری . معیوب کسان ، چی ددوی اصل ماهیت او ددوی‌دمعیوبی حال هر څه وی دخپلو همزو لـــو مدنی افرادو ټول هغه اساسی‌حقوق لری کوم چی په هغو کی دیـــــوه سپیڅلی ژوند کول شا مل وی، او هغه هم تر ممکنی اندازی پوری په طبیعی او نورمال ډول .

ـ معیوب کسان دی له ټولـــو هغو سیاسی او مدنی حقو قو څخه بر خوز دار وی ، چی نور انسانا ن یی لری .

ـ معیوب کسان دهغو اقدا ما تو مستحق دی ، چی دوی په‌دی قادر کړی‌چی تر ځو کیدای شـــی، دوی په خپل ځان متکی کړی .

ـ معیوب کسان د طبی، او حیاتی او وظیفوی علاج مستحق دی، چی په هغه کی طبی او اجتما عـــی بیا سمون، معارف ،حرفوی تر بیه او بیرته په حال را وستنه ، کومك مشوره او داسی نور هغه خد متو نه چی په هغو سره دوی وکو لی شی خپل استعدا دونه او مهار تو نـــه اعظمی حد ته انکشاف ور کړی، او هغه عملیه چټکه کړی چی په هغی سره دوی ی کولی شی دنوروافرادو په شان بیر ته په اجتماع کـــــی ننوزی .

ـ معیوب کسان داقتصا د ی او اجتماعی مصئو نیت او دیـــوه سپیڅلی ژوندانه معیار مستحق وی. دوی دخپلوا ستعدا دونو په قرار حق لری چی شغل و لری او وبی ساتی یا په یوه تولیدی ، گټور او اصلاحی کسب کی‌مشغول‌وی.

(نوربیا)

آیامیدانید ؟

شوروی از اامریکا چـقدر د و ر است ؟

ـسه میل: بلی جزیره (الما س کوچك) الاسکا در تنگه ابـــــی (بیرنگ) و جزیره ا لما س بزر گ اتحاد شوروی را فقط همین فاصله کم جدا میسازد .

عمو می ترین خوراك دنیـــــا چیست ؟

بیش از شصت در صد جمعیت دنیا به برنج همچون عمده تریـــن ماده غذایی خود اتکا دارند و برنج هفتاد تا هشتاد در صد کالـــری مصرفی آنها را تامین میکند . اینکه چرا برنج غذای شماره یك جهـــان است ، علتش این است که در اکثر نقـــا ط جهـــا ن شرا یـــط زر ع آن مهیا اســـت از دلدلزار مالایا گرفته تا نواحی سرد سیـــر جاپان ، دره های کالیفر نیـــا و ارتفاعات ده هزار اروپایی ،همالیا...

کوتا هترین نمایشنامه دنیا چه بود ؟

نما یشنامه یی از (شکسپیـــر) تحت عنوان (هر طوری که دوســت دارید) . . . این نما یشنا مه بـــه سال ۱۸۸۸ در تیاتر (کانتر بوری) لندن اجرا شد . . . و شب افتتاح ناگهان پرده پایین شد و دیگـــر بالا نه رفت .

آیا با خورد ن خسته اانگـــور اپاندیس می شوید ؟

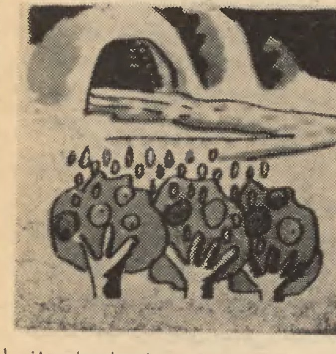
برخلاف این شایعه پایدار هیـــچ قرینه اشکار در دست نیست کـــه چنین چیزی ممکن باشد .

جراحان هرگز خسته‌انگور رابه‌داخل زایده های جدا شده اپاندیـــس نیافته اند . حتی اگر با احتمـــال خیلی بعید تخمی وارد اپاندیـــس شود نمی توا ند ایجاد عفو نت‌کند. چون اپاندیس توسط نوعی باکتری بوجود می اید که‌فقط در روده‌بزرگ ما است .

بوسهٔ خطرناك ؟

یك دانشمند ا مریکایی معتقـــد است که در بدن برخی از اشخاص مخصو صا دلبا ختگان احسا ساتی، به قدری الکتر یسته است که بوسه دادن به آنها خطر ناك میباشد این دانشمند توصیه میکند که همیشـــه هنگام بوسیدن یك سکه در دست داشته باشید تا جریان الکتریسته عشق وی را از یاد نه برد .

افسانه‌یی که به‌واقعیت پیوست

هفت قرن بعد افسانـــه یی در مورد مو جو دیت یك دریای ز یر زمینی د هقانان قرغیز را کمك کرد تابه ارتفا عات «کاتران پلا تیو » مراجعه کرده و سیستم با ستا نی آبیاری را ازین در یای افسا نوی کشف نمایند .

طوریکه درین افسانه بیان شده در زمانه های قدیم مزارع‌وباغهای پلاتیو توسط در یایی آ بیاری می‌ـ شده است . بکمك باستا نشا سان انجنیران ا مور آبیاری تو نلی‌بطول نیم کیلو متر را کشف کردند کـــه درزمان باستان به دست انسا نها ساخته شده بوده است .

طوریکه از سنگ نبشته هـــا و کتیبه های کشف شده ازین تونل معلول می گردد در سابق آب را از قسمت های مر تفع در یا بطـــر ف سراشیبی های سا حات‌پایین‌ازمیان کوه (توسط تونل مذکور) ا نتقا ل می‌داده اند .

اکنون متخصصین این سیستـــم باستانی آبیاری را اصلاح‌و تعمیر نموده اند که در حدودهفتصدهکتار زمین مزارع و با غهارا درفارم‌های جدید دو لتی می تواند آ بیا ر ی کند .

بقیه صفحه ۱۲

بهار امسال بهاری است

تبریك میگو ید و مقد مش رانهایت مسعود ومیمون می پندارد چنین میگوید :

مسروریم از اینکه باز فصل بهار فرامی رسد وموسم طراو ت وتازکی جای فصل زجر دهندهٔ سر ما را اشغال می نماید وبرای زحمتکشان افغانستان شرایط بهتر کار وپیکار انقلابی بیشتر مهیا میگردد .

وی میگو ید : در دورا ن سیاه قبل از پیروز ی انقلاب آزادی‌بخش ثور ماکار گران وزحمتکشا ن افغانستان از بسا حقو ق ماد ی و معنو ی خویش محرو م بودیم و لی بابه پیروزی رسید ن انقلاب شکو همند ثور وبخصو ص مر حله نوین وتکاملی آن حزب ودو لت به وضع حیات اقتصادی واجتما عی وشرایط کار ماکار گران توجه جد ی‌مبذول داشت وبرای اینکه وضع حیات اقتصادی کار گرا ن بهبود یا بد افزودی معاشا ت رامطابق‌به‌ایجابات وضع اقتصادی کشور رو ی دست گرفت که یك قدم بسیار ار زنده ومهمی در حیا ت ما کار گرا ن‌کشور بشمار می آید

چنین اقداما ت بهی خوا ها نه دولت انقلا بی ما از یك طرف وضع حیات اقتصاد ی کار گرا ن رابهبود می بخشد واز جا نب دیگر باعث تشو یق و تر غیب آنها در کار های محوله ایشا ن میگردد .

موصوف نظر خودرا راجع به نخستین کنگره اتحادیه ها ی صنفی زحمتکشان افغانستا ن که اخیرا درکابل گشایش یافت چنین ابراز می دارد :

از انجاییکه اتحادیه های صنفی نقش مهمی را در حیا ت سیا سی اقتصادی واجتماعی زحمتکشان‌جهان دارامی باشند بنابر این کنگره با عظمت اتحا دیه های صنفی‌زحمتکشان افغانستان نیز یکی از بزرگتر ین رویداد هایی بود که در حیات ما کارگران وزحمتکشا ن‌رونما گردید در این کنگره شکو همند صد ها تن از نما ینده گا ن‌زحمتکشان‌مرکز وولایات کشور دور هم جمع شدندو کار ها ی پر ثمری را چو ن تصویب اساس نا مه ، سمبو ل و در فش اتحادیه های صنفی زحمتکشا ن افغانستان بعمل آوردند .

این کنگره ممثل خوبی از وحدت ویك پار چگی زحمتکشا ن افغانستان بشمار آمده صفو ف رزمنده‌کارگران دهقانان وسایر ی زحمتکشا ن افغانستان را در دفا ع از میهن مردم وانقلاب وعمرا ن واباد ی‌کشور فشرده ترمی سازد .

نامبرده افزود : من به حیث یك کار گر این دیار پر افتخار از همه هموطنان خود به خصو ص صنف کار گرا ن می خواهم تا در اتحادیه های مربوط خویش هر چه زودتر متحد شوند ودر چو کا ت‌این اتحادیه ها بکار وپیکار انقلابی‌وساز مان داده شده خویش بپردازند تا باشد که به زودی هر چه تما متر کشورما آباد گردد واز هیچ نو ع نا برابری و بی عدالتی در جامعه ماااثری باقی نماند .

محترمه مرضیه مامور مغازه‌تصدی مرمر و رخا م یکتن از خوا هرا ن زحمتکش مابعد از آنکه سال نو را به همه هموطنان خود تبریك‌می‌گوید وحلول سال جدید رافال فر خنده‌یی درحیات جامعه خویش می پندارد چنین می‌گوید :

آرزومند م سالیرا که تازه آغاز نموده ایم سا ل رشد وانکشا ف اقتصادی ،اجتماعی ، کلتور ی و فرهنگی کشور وجامعهٔ ما باشد واز کار وپیکار خود در آن نتایج پر ثمری حاصل نماییم .

مو صو ف از فعالیت های تر قی خواهانه حزب دمو کراتیك خلق افغانستان و دولت جمهور ی دموکراتیك افغانستان در دوران‌پیروزی مرحله جدید وتکاملی انقلاب نجا ت بخش ثوربه‌نیکویی یادآور شده‌گفت به اثر توجها ت انقلابی دو لت ملی ودموکراتیك در سا ل گذشته کنفرانس سرتاسر ی زنان کشور به اشترا ك صد هاتن از نمایند گان زنان آزادهٔ میهن مادر شهر کابل دایرگردید ونتایج بسیار ار زنده ومهمی رادر حیا ت سیا سی و اجتماعی زنان کشور مابجاگذاشت

وی علاوه نمود : امین خونخوارو دار ودسته جنایتکار وی همانطوریکه وحدت حزب ومردم مارا بر هم زده هزارها تن از برادرا ن عذا ب‌دیدهٔ مارا در سلول ها ی زندا ن سر به نیست نمود زنان قهرما ن وپیکار جوی کشور مارا نیز آرام نگذاشته دست‌کثیف خویش را بخون صدها وهزار هازن زحمتکش کشور ما الوده ساخت .

ولی پس از پیروزی مرحله نوین وتکاملی انقلاب دورانساز ثور و سقوط باند فاشیستی امین هما ن طوریکه همه زحمتکشا ن افغا نستان وحدت انقلابی خودرا بدور حز ب پرافتخار خویش در یافتند زنا ن آزاده میهن مانیز بدور سازما ن دموکراتیك زنان افغانستا ن صفوف انقلابی شان را فشرده تر ساختند که تدویر کنفرانس سر تا سر ی زنان کشور موید خو بی بر این ادعای ما است .

وی افزود : امروز که حزب دمو کراتیك خلق افغانستان و دو لت جمهوری دموکراتیك افغا نستا ن برای محو کا مل هر نوع نابرابری میان زن ومرد در کشور ما بکار وپیکار انقلابی وپر ثمر خویش‌ادامه می دهند برهمهٔ زنان انقلابی کشور ماست تادوش بدوش برادرا ن خویش در سنگر دفا ع از نا موس وطن ، حفظ حاکمیت ملی ، تمامیت ارضی ،استقلال ملی و انقلا ب نجات بخش ثور ودست آورد های دوران ساز آن بدر آیند و همه‌باهم چه زن وچه مرد ،چه پیروچه جوان مشت کوبنده وگره خوردهٔ خود را برفرق ارتجاع داخلی منطقه وجهانی وامپریالیزم بین المللی در راس امپریالیزم جهان خوار امریکا سخت بکوبند ودر راه رفع عقب مانده گی های مادی ومعنوی جامعهٔ خویش‌از هیچنو ع ایثار واز خود گذ ر ی دریغ نورزند

نامبرده علاوه نمود : امروز که روز نه های سعادت وخوش بختی پیروزی وکامیابی بر رخ هر فرد هموطن مالبخندمیزند وزمینه‌کاربرای اعتلاء و ترقی میهن وجامعه ماهرچه بیشتر مساعد میگردد بر همهٔ ما است تا دراین بهار خرم‌وشا دا ب، با استفاده ازمساعد ت شرا یطدر راه آبادی وشگوفانی میهن خویش وجامعه محبوب خود افغا نستا ن آزاد وسربلند بسیار کار کنیم ، بسیار عرق بریز ا نیم ونگذا ریم که لحظه یی ،هم از دست ما به‌هدر رود.

واین رسالتی است که و طن انقلاب وجامعه بر دوش ما نها ده است و ماآن رابا پیشانی باز می پذیریم ودر اجرای آن هر گز سهل انگاری نمی ورزیم .

بقیه صفحه۴۹

وجه تسمیه...

مهر ما ه

مهر ما ه ، این ما ه را از آ ن مهر ما ه گو یند که مهر با نی بود مردما ن را بر یکدیگر از هر چه رسید ه با شد از غله و میوه نصیب باشد بدهند و بخور نـد بهم ، و آفتا ب درین ما ه درمیزان باشد و آغاز خریف بود .

آبان ما ه

آبا ن ما ه ، یعنی آبها د ر ین ماه زیا دت گر دد از بارا نها که آ غاز کند و مردما ن آ ب گیرند از بهر کشت و افتا ب‌درین ماه در بر ج عقرب با شد .

آذرماه

آذر ما ه ، بز با ن پهلو ی‌آذ ر آتش بود ، و هوا در ین ما ه‌سرد گشته با شد و به آ تش ‌ا جت بود ، یعنی ما ه آتش و نو بت افتا ب درین ماه مر بر ج قو س‌را باشد .

دی ما ه

دی ما ه ، بزبا ن پهلو ی دی، دیو با شد بدا ن سبب این ما ه را د ی خوا نند که‌در شمت بود و زمین از خر میها دور ما نده بود و آفتا ب د ر جد ی بو د . اول زمستا ن با شد

بهمین ما ه

بهمن ما ه ، یعنی این ما ه‌بهمان ماندو ما نند بود بما ه د ی‌بسردی وخشکی و بکنج اند ر ما ند ه و نیز آفتا ب اند رین ماه بخا نه زحل با شد با جد ی پیو نـد دارد .

ا سفند ماه

اسفند ار مذ ما ه ، این ما ه‌را بدان ا سفندر مد خوا نند که اسفند بزبا ن پهلو ی میوه بو د یعنی اند رین ما ه میو ه ها وگیاه ها دمید ن گیرد و نو بت آفتا ب به‌آخر برج هارسد ببر ج حو ت.

بقیه صفحه ٤١

شخصیت چیست؟

باید دارای آن دسته خصو صیا ت وصفات باشد . تعریفات د یگر ی اهمیت خا صی‌به و حدت وانسجام شخصیت را تشکیل و سازمان ذهنی آ ن می د هند و برآن تاکید اکید می نما یند . همچو تعریفات تجویز می کند که‌شخصیت مجموعهٔ صفات منظم و متشکل یا نمو نه و مثالی است که از انو ا ع مختلف پاسخهای فرد نمو دار می‌- گردد. یا مثا لها ی داده‌شده است یاچیز دیگری را که این تعر یفا ت تجویز می‌کند .ممک ن است تنظیم کردن نتایجی باشد که ازشخصیت بدست می آید ، زیرا شخصیت یك نیرو و قدرت فعالی است‌که‌پیوسته اندر باطن و ضمیر شخص در کارو فعالیت است . شخصیت توانا ئی وقدرت است که به‌تمام سلوك و کردار شخص که به آن اشتغال‌دارد سروصورت و نظم‌وتربیت‌می‌بخشد. یك‌تعداد صاحب نظران و علمای تیوری شخصیت را هی را بر گز یده اند که‌باید به‌آن و ظیفه وکار شخصیت تاکید کرد و ارزش واهمیت ز یادی را به آن قایل شد یك وسیله و میانجی در توا فق شخصی معا و نت می کند . شخصیت دارای مجا هدات و نیرو های متنوع و گو ناگونی است که برای توافق توسط فرد بکار می‌رود ومورد تطبیق قرار می گیرد . د ر تعریفات دیگر ، شخصیت مسا وی وموازی بجهات خاص و یا ممتا ز شخص است که مختص و منحصر بفرد می با شد . در ینصو ر ت شخصیت اصطلاحی است که بر آن مسا یل خا ص و خصو صیات‌بارز شخص اطلاق می‌شود که او را ا ز شخص دیگر ممتاز می سازدوتوسط آن از اشخاص دیگر فرق و تمیز می‌گردد وبه شکل‌فرد ممتازومنحصر بفرد شنا خته می شود . در پا یان باید گفت که بعضی از صاحب - نظران و علمای تیوری شخصیت چنان عقیده دارند که شخصیت‌جوهر ذاتی انسان را نمو دار می سازد گویا شخصیت اصلا جوهر ذا تی انسان است که نمایش می یابد ازین تعریفات چنین برمی آید که‌شخصیت به آن‌قسمت سجا یای فرد اطلاق میشود که بیشتر از وی نما یند گی کند ، نه تنها شخصیت او را ا ز دیگران تمیز مید هد بلکه مهمتر ازان اینست که او را آ نچه واقعا هست نمایش میدهد ما هیت وچگونگی اورابرملا میسازدوآشکارا می نما ید آ لپو ر ت ا ز جمله تعریفات شخصیت این تعریف را برگزیده‌است((که‌آنچه انسان واقعا هست شخصیت ا و ست .)) تطبیق این تعریف چنان است که‌در اثر آخرین در جهٔ تحلیل شخص شخصیت وی دارای آن صفات و مزایای است که مختص و منحصر بفرد او ست واز خصو صیا ت برجسته ، بارز و عمیق وی بشمار می‌رود .

فکر میکنیم وقت کافی را صرف تعریفات شخصیت نموده ا یم و مسألهٔ شخصیت را بقدر لازم‌تحلیل وتعریف کرده ایم ، اگر این تعریفات وحقایق طرف قناعت خوا نند گان گرامی واقع نشود در مقا لات آینده دراصل متن به تعر یفات مفصل شخصیت موا جه خوا هند شد که میتوانند ازان میان بصو رت طبیعی یکی از تعریفات را از اصل متن مطابق ذوق و علاقهٔ خو یشتن برگزینند . بر علاوه ما از خلال‌این همه تعریفات به این‌عقیده‌گرائیده‌ایم که هیچ یك از تعریف شخصیت بصورت مستقل و بذات خود نمی- تواند بصورت یك ا صل کلی مورد تطبیق واستفاده قرار داشته باشد.

مقصد ما از تذکر این امر چنان است که هر شخص شخصیت ر ا براساس تیوری و نظر یه ایکه‌خودش به آن معتقد است تعریف می کند ودرآن تعر یف رجحان‌دادن تیوریکه به آن گرائیده است بد رستی محسوس می باشد . بنا بران اگر تیوری متذکره تائید اکید بر وحدت وتشکل واز و حدت وانسجام‌مزایا وصفات شخص پشتیبا نی کند ، طبیعی است که تعریف شخصیت شامل عناصر و حدت و تشکل‌بحیث صفات بارز و خصو صیات مهم شخصیت بشمار می رود . هر گاه باری عالمی یك نظر یه و تیو ری شخصیت را ایجاد نماید و یا به آن خودرا توافق دهد ،تعریف‌شخصیت وی‌حتما در تطبیق آن تیو ری ونظر سعی بلیغ خوا هد کرد . بنا بران ما میگوئیم که شخصیت تو سط مفا هیم علمی خا صی تعریف‌می- شود که جزء از تیو ری و نظر شخصیتی می باشد که شا هد به‌آن اشتغال دارد .

شخصیت دارای یك د ستگاه وسلسله صحیح و درست نمرات‌یا اصطلاحات توصیفی می با شد که برای تعریف یك شخص تحت‌مطالعه مطابق تحولات یا ابعاد لازمه ا یکه دارای موقف هستوی در حیطه یك تیوری بخصوص باشد بکار می‌رود.

اگر این تعریف هم د ر نظر خواننده قانع کننده نباشد باز هم میگوییم که در مقالات آ ینده بیك سلسله تعریفا تی مواجه خوا هند شد که بیکی از تیو ریهاوتعریفات بتوان توافق کرد و آن را به عقیده ونظر خود موافق یافت .

بعبارت دیگر نظر به آنچه گفته آمدیم ممکن نیست شخصیت‌رابدون توافق بیکی از نظریات و تیو ری های متذکره بتوان تعریف کرد چه بدون آن در نظر داشت شخصیت‌و تعریف آن ار زش علمی و عملی نخواهد داشت . برای آنکه بکنه این حقیقت نیکو پی بریم و به آن بدرستی بگرائیم ایجاب می نما ید تابدانیم که اصلا تیوری و یك‌نظریه چیست و دارای چگونه ا هداف و ارزش ها و اعتبارات علمی می‌باشد بنابران مقاله آ ینده را وقف این موضوع مهم علمی خواهیم کرد.

د۲۳ مخ‌پاتی

د حقیقت دلیکلو

وخت کی یی له لاسه ونیسی دوی د حقیقت ویلو په خا ص او لازم تدبیر یادونه لری او په دی اساس دخپل کارگټه‌دلاسه ورکوی.

... زموږ په‌دوران کی چی څو ك «دخلکو پرگنی» کلمه دیور نگی ته‌ملك وایی‌په دی کار ددو رغجنو ملاتړ کوی‌اوهغه‌کوږ گرکلمات‌راوړی -ښایی دیولږ کوښښ څخه چی په دلموس صورت دحقیقت له لاری یی صبر کړی سترې مشوی وی- او دی ته منتظروی چی دخلکو دگټو څخه ددفاع په وخت کی‌یی له‌لاسه ونیسی. دوی دحقیقت ویلو په‌خاص او لازم تدبیر باور نه‌لری او پردی اساس دخپل کار ته گټه دلدسرور- کوی .

...زمونږ په دو ران‌کی چی‌څوك د«خلکو پرگنو» تر«افراد» او(ځمکی) تر «ملك» وایی چه دی‌کار ددر وا- غجنوملا تړ‌کوی او هغه‌کود گرو- کلمات راو ړی .

ته خلك وایی په دی کار ددروا - غجنو ملاتړ کوی اوهغه گوږ گر کلمات‌راوړی .

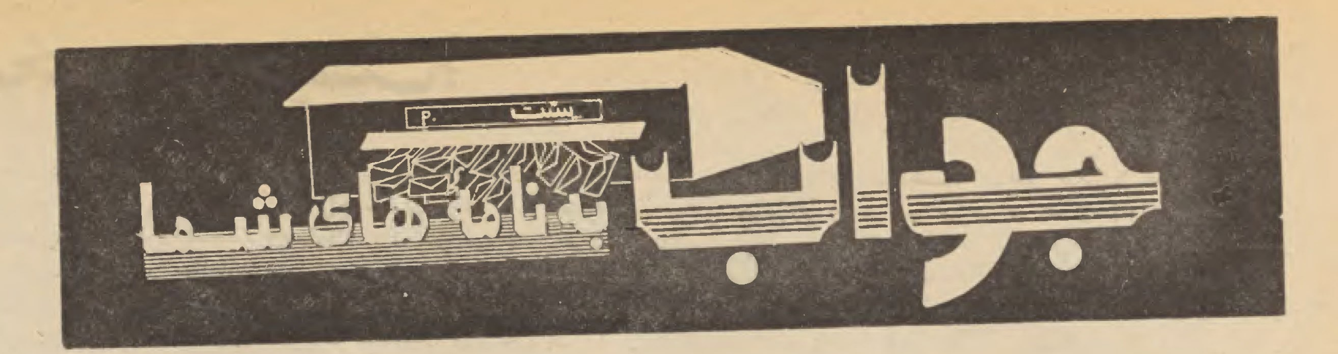
«دخلکو پر گنی» کلمه دیوه‌نگی مفهوم پوره اداکوی اودگټو گټو مظهر ده اوهغه وخت باید استعمال شی چی دنړی دمختلفو خلکو او وگړو په مورد کی څه ویل کیږی‌ځکه داهغه یواځینی وخت دی چی دگټو یووالی په ژوره توگه پکی تمثلیږ ی ځکه‌چی دهیواد وگړی ډول ډول گټی لری- او داهغه حقیقت دی چی څبه کوی‌ی غواړی.

په دی اساس څوك چی‌ځمکه یادوی دهغه مطلب ترونده ده او څوك چی دکروندو توصیف کوی په دی کار باندی هم دحا کم ټولی دروا- غوته زمینه‌برابروی ځکه‌دلته دځمکی دحاصلاتو او دځمکی سره دانسانانو عشق او علاقی خبره نه ده بلکی په اساسی ډول دتخم او قیمت سلسله مطرح ده څوك چی له ځمکی څخه گټه اخلی هغه نو هغه څوك ته دی چی تخم ریبی او نه هم بزار روده

ته‌دقلبه شوی‌خاوری بوی ورکوی - نودبو پونه لری خو دلته د «ملك» کلمه ټیکټ ده او خودا ستر چال ور کی پروت دی .

هرځای کی‌چی‌ستم وی-دانضباط په‌ځای بایدد «اطاعت» کلمه استعمال شی ځکه انظباط دحاکم څخه پرته‌هم امکان‌لری ځکه‌داسی اړخونه لر ی چی داطاعت په مفهوم کی نشته هم دارنگه «بشری وړتیا» دویاړ څخه ښه ده په دی عمل وگړی له نظره لیری نه شی پاتی کیدلی -موږ ده‌دبدبختیو په حال پوره خبریوچی د «ملت» دویاړ ونو په مساله کی گرد سره له ځانه تیروی او وینو چی‌هم دغه خلك په څومره لری سره افتخا- رات دبل‌چاڅخه قربانوی د هغو ی دځان‌پالنه‌کوی خو پخپله ولوږی د کنفو سیو س دا کار روایی هم د یا دولو و ړ د ه چی‌هغه به‌رښتینو ملی پیښو نتیجه د غلطو پیښو په نتیجه کی ځایوله.

نوربیا

نوروز، روزی نو از سال نو است که غیر از روزهای دیگر است. اینروز را روز میلاد رستن‌ها و شگفتن‌ها خوانده‌اند که سر فصلی است از بهاران و باران. این فصل سال که با نوروز می آغازد، زندگی وطبیعت رنگ وجلوهٔ دیگری میگیرد و انجماد و سکوت در هم می‌پیچد...وتو خوانندهٔ عزیز هم رنگ دیگری بگیر.. باری بگذار که نوروزت را مبارک گوییم:

همه ساله بخت توپیروزباد همه روز گارتو نوروز باد

وبه آرزوی سال پر بار و پرمیمنت می آغازیم به جواب نامه ها:

اما نخست از پاسخ گفتن، سلام گفتن بهتر است، باعرض سلام میپردازیم به پاسخ نامه‌ها:

دوست عزیز عبدالرحمن‌فروتن‌فاریابی معلم مکتب ابتدائیه و لسوالی قیصار فاریاب

سلام دوست ارجمند، نامهٔشما به اداره رسید و متاسفانه ((شعر سرخ)) شما از نواقص‌بسیاری بر خوردار بود، از چاپ باز ماند، با آنهم چند تکهٔآنرا انتخاب میکنیم و به نشر میسپاریم، بخوانید:

تخم مهرت ای وطن درمزرعه‌دل کاشته‌ام
کور گردد هرد و چشمم گر بسویت نیك ننگرم
جان فدا کردن بمردم هست بر من افتخار
پس چه دارم باك گر تیرهدف‌شد پیکرم

((تصویر رویا)) نبشته قلندر ناشاد مرور گردید و آنرا سپردیم به متصدی صفحه برگزیده ها.. انتظار نشرش را بکشید. خدا حافظ.

دوست عزیز احمد کلیم‌مقصودی متعلم لیسه باختر مزار شریف

بپذیرید سلامهای ما را هم، پاسخ به سوالات صفحه مسابقات را به متصدی آن صفحه واگذار شدیم وافزودیم که اگر پاسخ فرستادهٔ همکار مادرست‌باشد، اسم و عکس تان رایکجا به نشر بسپارند. موفق‌باشید.

دوست عزیز عبدالقدوس‌نهضت فراهی متعلم لیسه عمر شهید

سلام برادر. نامه یی شما رابه متصدی مسابقات و سر گرمیها حوالت کردیم که درصورت‌لزوم به نشر نام شما در زمره حل کنندگان اقدام ورزد، موفق و کامروا باشید.

دوست عزیز نجیبه متعلم‌لیسه انقلاب

سلام دوست گرامی. نامه یی‌شما را به متصدی صفحهٔ مسابقات وسر گرمیها سپردیم، احوالش‌را از همان صفحه بگیرید. خدا حافظ

دوست عزیز عبدالرحمن محمودی‌مامور فنی ریاست استخراج‌وانتقال گاز شبرغان.

سلام همکار عزیز. پاسخ شمارابه‌متصدی صفحه مسابقات و سر گرمی ها سپردیم، سراغ آنرا ازهمان صفحه بگیرید. خداحافظ

دوست عزیز عبید الله ازلیسه‌حبیبیه

سلام دوست گرامی. درست‌حدس زده اید، آن عبارات بر نغز از کتاب معروف و مشهور((خر مگس)) است که به خامهٔ توانای اتل لیلیان و ینیچ نگاشته شده است و دریغ که آن عبارات راه خوانندگان و علاقمندان صفحه پاسخ به نامه ها نخوانند.

به‌آن کودکانی که گل سرخ‌می‌افشانند نگاه کن وبه‌آواز شان، اگر دلنشین است، گوش‌فراده، بخاطر آنان است که دهان من مملو از خاك است وسرخی‌آن گل های سرخ از چشم های قلب من است زیرا چنین‌آمده است: [illegible] ن عشقی والاتر از آن نیست که بخاطریا را نش [illegible] گی خود بشوید.

دوست عزیز سردار محمد اندیش

سلام همکار ارجمند. پاسخ به سوالات صفحه مسابقات وسرگرمیها رابه متصدی آن سپردیم، سراغش‌را ازهمان صفحه بگیرید، خداحافظ

دوست عزیز قدسیه تریـن‌متعلم لیسه آریانا.

سلام وپرسان مارا بپذیرید. پاسخ به جدول شماره ۴۲ را به متصدی صفحهٔ مسابقات‌وسر گرمیها سپردیم، اطلاع آن را از همان صفحه بگیرید خدا حافظ

دوست عزیز همایون پاك‌نهاد

سلام همکار عزیز. طنزوبذله، استهزا و شوخی بطور کلی‌معنای مختلف دارند با آنکه یکی بجای‌دیگری استعمال میشود.

نویسنده یی وجه تمایز میان‌طنز وبذله رابدین گونه توضیح میدارد: ((بذله با ظاهرامرسرو کار دارد، بعبارت دیگر از حدود ظاهر نمی گذرد. طنز دل راجستجو میکند، در پی دل است. طنز با تحقیر و نفرت واهانت و بذله با دوستی و نیك خواهی و محبت همراه است‌طنز حماقت ها و زشتی ها راعیان میسازد و بیرحمانه بباد مسخره میگیرد. بذله نادانیها وحماقت ها ومعایب و نواقص را بدیده‌همدردی و بچشم دلسوزی مینگرد - هر چند این حماقت‌هاخنده آور باشد و با خنده هم بپیوندد. طنز با تعجب و شگفتی‌جلوه میکند یعنی درمقابل ناسازگاریهاو ناجوریها ونا شایستگی ها شگفتی تندو زننده میگذارد حال آنکه بذله به نحوبسیار ملایمی ناسازگاریهاو ناجوریهای مضحك را خاطرنشان میکند. بذله، پرتوهای ملایمی رااکه قدرت پرورش‌دهندگیشان بسان اشعه خورشید است بر معایب ونواقص‌میتاباند. طنز شلاق بدست میگیرد ومعایب را به شلاق می بنددواز چوب کاری شی یا شخصی ابا ندارد و بلکه اصرار هم‌دارد، بذله به نحو ملایمی زبان بنکوهش میگشاید و این‌نکوهش را با احساسات و عواطف انسانی در میامیزد وازتیزی لبه آن میکاهد، تردید نیست که نکته خنده داری‌رانیز چاشنی آن میکند، طنز حلقه ها و بندهای را جستجومیکند و میکوشد ضربه کاری‌رابه نقطه حساس وارد آورد حال‌آنکه بذله بی‌آنکه درپی‌پرده پوشی باشد ضربه خود را آشکارا برسپر فرود میاورد. بذله زودگذر و طنز دیرپای است.))

و بگذریم از اینکه طنز شفاهی باطنز ترسیمی وجه تمایز

بسیار دارد ـ خدا حافظ تان ..

دوست عزیز صابره عزیزی متعلم لیسه مسلکی جمهوریت

بپذیرید سلام ما را هم. پاسخ به سوالات صفحه مسابقات و سرگرمیها را به متصدی آن سپردیم، انتظارش را بکشید خدا حافظ

دوست عزیز میر عثمان محبوب

سلام برادر، و برادر مان برای متصدی صفحهٔ مسابقات و سرگرمیها چنین مینگارد: امیدوارم که این جدول ((جدول هنری)) پر مشقت را بصورت صحیح حل نموده باشم و امیدوارم که مرتب جدول هم این زحمت را بخود روا دارد و خواننده گان مجلهٔ ژوندون را مصروف نگهدارد)) وهمینگونه پاسخ شما را به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم که بعد از ارزیابی در نشر نام تان توجه دارند .

دوست عزیز ستوری دوهم خارن روغتون مرکزی خارندوی

سلام همکار عزیز. نامه‌ی شما به اداره رسید و آنرا جهت ارزیابی به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم موفق باشید .

دوست عزیز عبدالکبیر ازلیسه حبیبیه

سلام علیکم برادر. نامه‌ی شما رسید. پارچه شعر قشنگ انتخابی شما را خواندیم و لذت بردیم .

دوست عزیز ما نبه استقبال بهار شعری عنوانی صفحه جواب نامه ها فرستاده و خواهش نشر آنرا نموده اند که ما به احترام پاسداشت ذوق این همکار ارجمند، شعر انتخابی شانرا که از فریدون تولی است سرتاپا نشر میکنیم، بخوانید:

سر این سبزه، چه نغز است، گل روی تو دیدن
به کنار تو نشستن، ز قفای تو دویدن
عرق آلود گریزت، پس هر صخره گرفتن
سر زلف تو گشادن، لب گرم تو مکیدن
سر دست تو بدست، از سر آن جوی خروشان
خوش و خندان، به سبکبالی پروانه پریدن
به تکاپوی نشاط، از دل آن دشت گل آرا
سر هر سنبله کندن، بن هر ساقه مزیدن
تك آن دره، فرو ماندن و در سایه نشستن
تب آن بوسه، فرو کشتن و از سایه رمیدن
پی افکندن اندام تو، در موج بلورین
به دو صد حیله، ترا تا سر آن چشمه کشیدن
چو ترا جامهٔ چسبنده، نمودار تن آمد
به تراش تن شاداب تو، آن جامه دریدن
بتو پیوستن و، آن شور گنه، در تو فشاندن
ز تو بگسستن و، آن سوز نگه، بر تو تنیدن
تن گلبوی تو بر سینه فشردن، به غنودن
سر چون گوی تو بر شانه گرفتن، به خمیدن
همه چون باغ هوس، در برناز تو شگفتن
همه باداغ نفس، برگل روی تو دمیدن
به خرام خوش آن ساقهٔ نیلوفر وحشی
به سراپای تو، با دامن پر غنچه، خزیدن
زبلور تنت، آن گرمی جان پرور خون را
به سر انگشت عطشناك نوازنده چشیدن
به گریبان تو لغزیدن و، در سینه فتادن
زگلوگاه تو بوسیدن و، بر شانه رسیدن
بر آن بید نگونسار، به راه تو نشستن
سر آن جوی خروشنده، کنار تو لمیدن
زرخت، خنده زنان، بوسه دزدانه ربودن
زلبت، باده کشان، نغمه مستانه شنیدن
به تمنای دل، ای در دتوبرجان فریدون
لب پرنوش توخستن، گل آغوش توچیدن

دوست عزیز احمد شاه حسین هوتکی

سلام همکار ارجمند، نامهٔ شما را گرفتیم و آنرا جهت ارزیابی به متصدی صفحه مسابقات وسرگرمیها سپردیم، هرگاه به سوالات پاسخ درست ارائه نموده باشید، حتما ذکری از نام مبارك تان خواهد رفت .

دوست عزیز فضل اکرم احمدی متعلم لیسه ننگرهار

سلام علیکم همکار مهربان مطالب ارسالی تانرا خواندیم وبار دیگر باید به عرض تان برسانیم که مطالب تحقیقی رابی ماخذ ومنابع به مجله نفرستید، زیرا سقم وصحت نوشته با مراجعه به ماخذ و منابع، میتواند تعیین شود که آیا درست تحقیق و یا داشت گیری شده است یا خیر؟ چنانکه تاریخ سنوات آلات اختراع شده وموطن اصلی مخترعین در این نبشته، یکی دوی آن که درست نمی نماید .. از اینرو از چاپ آنها میگذریم و به نشرفکاهی ارسالی تان می پردازیم:

شخصی مریض بود، نزد داکتر رفت وگفت مریض هستم درمانم کو تا شفا بیابم. داکتر دو قلم تابلیت ویك بوتل شربت برایش تجویز کرد و نیز افزود از شربت پولی ویتامین روز سه قاشق نوش جان کنید انشاالله خوب میشوید. مریض گفت خواهش میکنم داکتر روز یك قاشق تجویز کنید، ما در خانه سه قاشق نداریم ..

وشکریه جان سعادت مطلب ارسالی خود را در صفحه برگزیده ها بخوانید ـ خدا مددگار تان.

دوست عزیز عبدالرحمن فروتن

باسلام دوباره، نامه‌ی دیگر تانرا دریافتیم. تقاضا میرود که شعر بسیار بخوانید وبسیارهم شعر بگوئید. عجالتا این دو پارچه، یکی ازشما ودیگری ازآقای قلندر ناشاد اقبال نشر نیافت که درآینده جبران آنرا باهمکاریهای مثمر خویش تلافی خواهید کرد. موفق باشید.

دوست عزیز عبدالقدوس نهضت فراهی

با سلام دوباره، نامه‌ی دیگر شما را سر گشودیم و اینک چند بیتی از اشعار ارسالی تان:

اینبار پیمانه هم با من سرد عوا دارد
او ز ظلم های من بخودش سخن ها دارد
رو بسوی تو گر نیارم دانسی پیمانه
زندگی وجوانی ام روبرفنا دارد
ذکر حالم کردم بتو چونکه دانم دوستی
دوست بهر دوستی رنج وغم روا دارد
رها نکنی پیمانه را ه نهضت فراهی
دوای هجران رادر خود پیمانه ها دارد

ودعامیکنیم که از رفاقت ودوستی باپیمانه برکنار شوید ودوست ورفیق زمانه ومبارزهٔ گرائید

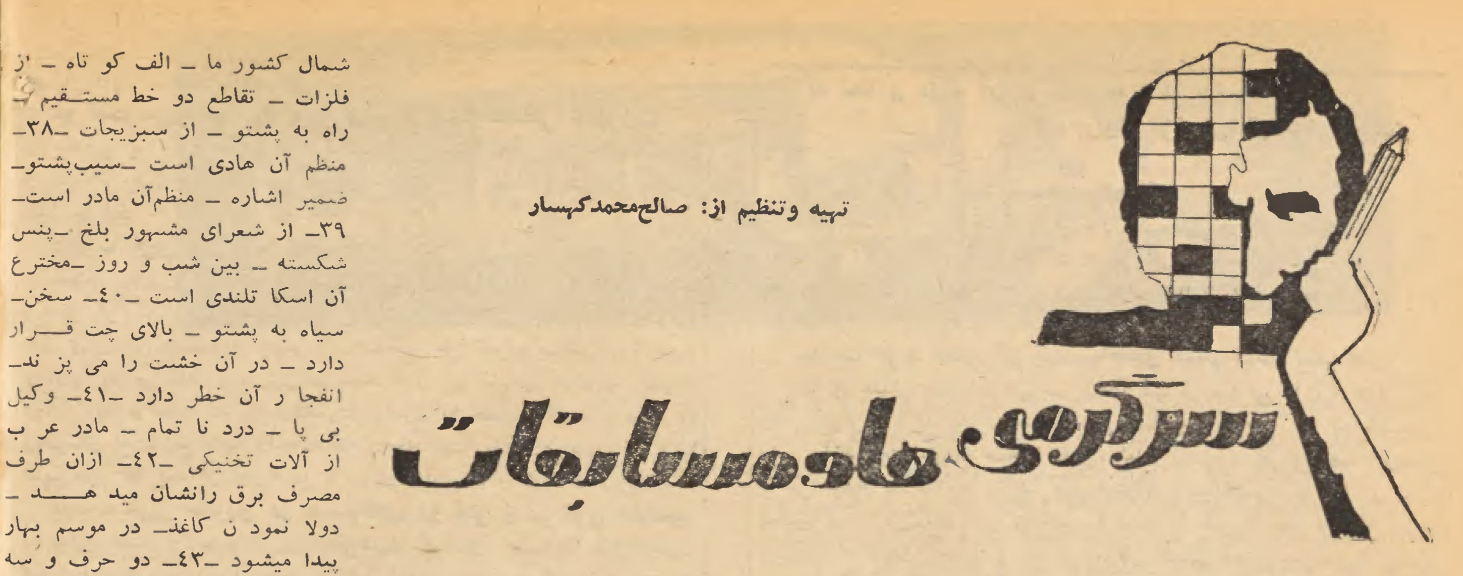
دوست عزیز ولی محمدعطایی محصل صنف سوم پوهنځی زبان وادبیات

سلام برادر، نامه‌ی تان رسید و طرح جدول متقاطع را به متصدی صفحه مسابقات و سرگرمیها سپردیم، مطمئن باشید و همکاری تانرا ادامه دهید.

دوست عزیز عارف حکمت فاریابی

سلام دوست ارجمند: دوپارچه شعر شما را گرفتیم، اما در ارسال اشعار ملاحظات نشراتی را در نظر گیرید چنانکه شعر ((حب عمران)) از نظر پالیسی نشراتی قابل چاپ نیست و همینگونه پارچه شعر ((باد سرما)) ... موفقیت شما را میخواهیم.

والسلام

تهیه وتنظیم از: صالح‌محمدکهسار

جدول کلمات متقاطع

افقی:

۱- ردیف هنر - درنـده - عکس خوشی - بسیار روان -مرکز یکی از کشور هائی آسیایی- با ب میان تهی - جمع ملت- بلی درزبان بیگانه -۲-ا سم - ذخیره گاه آب- این پرنده به شو میت مشهوراست دروازه دهن - رفیق اواز-گردنبند- ردیف غصه - پنهانی -۳- زهر - راست نیست - از خزنـد گان - نمونه و مانند - با او از یکجـا میباشد -خبر-٤- از ابزاردهقانی- در عوض آب برای وضو کرد ن از آن استفاده می کنـــنـد - از آ لات دهقانی بزبان پشتو - ازامراض خطر ناك - حاصل دو عنصر- آب جو - پیر - از ولایات کشور ما - -٥- قاصد زمستان - از شعرای مشهور زبان دری - پخته نیست- دوپانزده -٦- چهره- از حیوانا ت مضره - ضد خوب- دوازده مـاه- ترس -۷- یکجا شدن - بــرای معشوقه آنرا میخواهند -دنیا-۸- ابرنا تمام - متر کوتاه - در بیـن اورال - منار کو تاه -۹- نصـوار بزبان عوام - اثری از عطار - از حیوانات درنده -۱۰- این کشف‌از یك المانی است - حرف سوالیه - سمبول باریکی - امر میـــکنـد - نویسنده کتاب احیاء العلوم -۱۱- یکجا شد ن- از فلم هائی هندی - دوپنج -۱۲- اثری از مارك‌کوریس- خالص- معشوق باپار کند- آهنگ های شاعرانه اثر او است -۱۳-گل دارد - کار ناتـ مام- دویك- ازدانه های شطرنج -در روی‌موقعیت‌دارد در بین کابل -١٤- تکرارش آ ب مقدس است - در تنه درختان زیاد است -آله گرفتاری حیوانا ت - نو عی از کلچه باب- جدید- درجم شهرت دارد - بالا آمدن آب بحر- -١٥-برهنه -عادت- رنگ نشده - پر نشده - نصف بلول - درد نا نمام- جدید است- پایش را قطـع کنید مویش با قی میماند -١٦ از کلمه رسیدن مشتق شده - آغـــاز اعداد - مور پابریده -نصف‌مکتب- علامه جمع‌درزبان‌عرب ی - سرویس بیگانه - ١٧- دو پنج به پشتو-گل میدهد - ترب سر بریده - از پرند- گان خو شحوان - رفیق پــری - نمیشنود - ماه کوچك - ١٨- نا قل آب - رفیق سوزن - از حــرو ف مکتب انتخاب نمایید - آخر بی‌حصه حیوان - ریگ -١٩- بید نا رسیده نصف - موسم - ضد خیــر- از حیوانا ت جنگی - مرض سار ی - ٢٠- ارزو - ماده حیا تی - چوب نا رسیده - عموی بی سر - ما هی به پنبتو - جلب نشده - نصــف بحری -٢١- در بین فالوده قــرار دارد - از آنطرف کلــر اســت - خواهر به پشتو - او نعم مـــادی‌را تولید می نماید - ٢٢- بالای تنه - از آن طرف نوعی از خوردنی هـا- دو حرف در چهار خانه - رو ی به پشتو -۲۳- از جمله پنج بــر اعظم - منظم آن لادا است - امیب سر گردان - نزدیك بزبا ن عوام - ٢٤- رطو بت - منظم آن مام است- یاد پریشان - نصف جهان-به‌نتیجه رسیده .

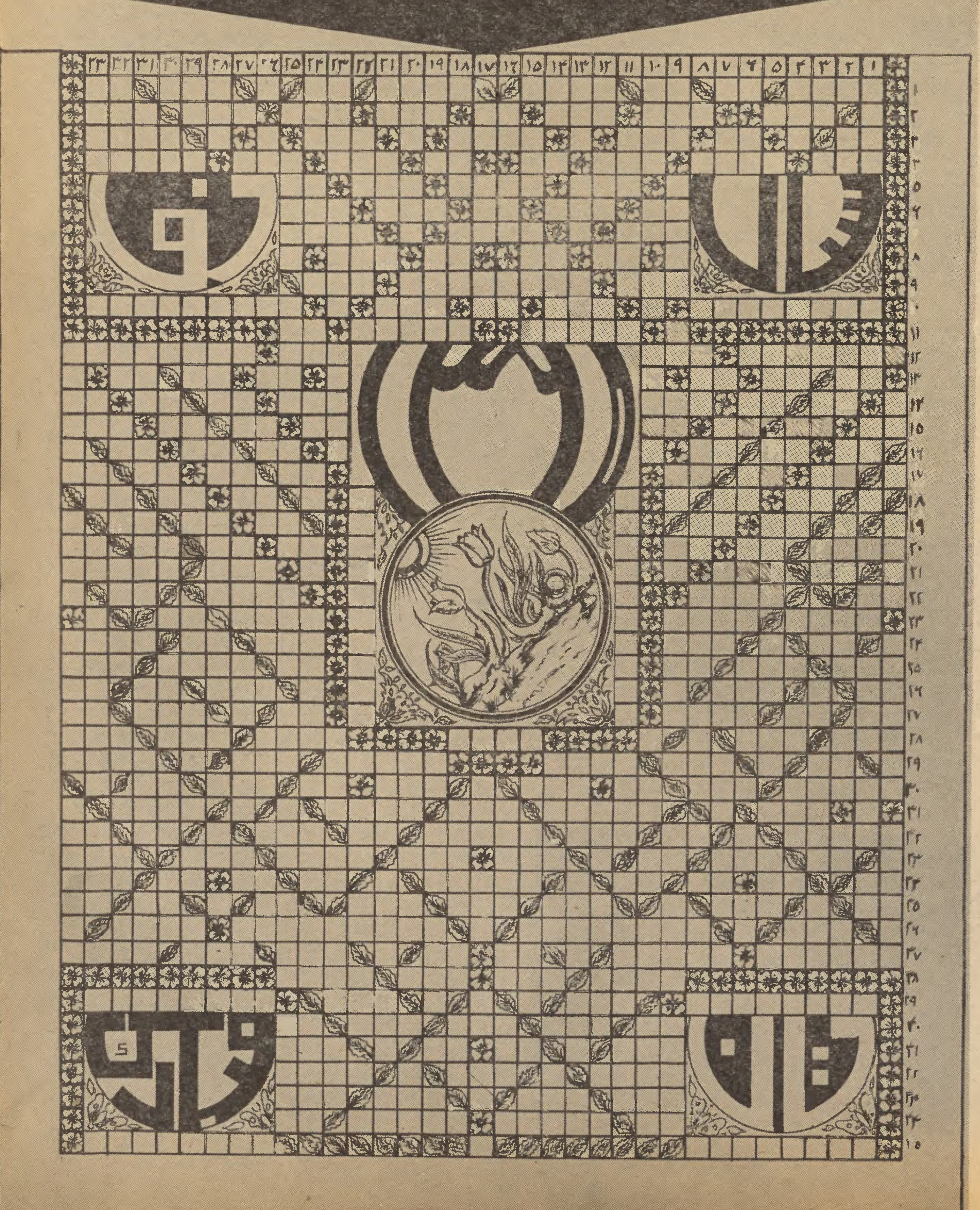
-٢٥- خوراك قلم - ردیف اخلاق - پول رایج جاپان - آغاز وانجـــام گهواره - مکمل -بالای آن‌راه‌میروند -٢٦- یـك حــر ف و دو خا نه - از آلات صیادی - یکی از حالات ماده - ضمیر اشاره - الم کو تاه- ٢٧- درنده - آدم بی سر - عکس مکدر اشیاء در اثر تابش نــور - مو سیقی شبان- از حشرات‌مضره- کان میان تهی-۲۸- لباس درختان- از لسان های ملی ما - شایدهمین لحظه در دست شما باشد - اولین فصل سال - دربین کوه ها قــرار دارد -۲۹- مادر عرب - از جملـه پرازیت ها - فصل بر گریزا ن -از مناطق زیبا ی شـــهر کابـل - از اعضای بدن - داستان -۳۰-آخرش راب شکنا نید کوزه اش بجا میماند، ارزش - حنای نا رسیده- آرا می- در مقابل پول قرض گرفته میشود- دو پنج - قوت- گام کو تاه -۳۱- منظم آن پاك است - مکتب میـنا - توری - شمال - اثری از ماکسیم گور کی - غلام-۳۲- زمین ازجمله آن است - ضمیر اشاره - ازفلـم هائی هندی - اثری از را بیندرنات تاگور - مرگ کوتاه - مور چه در بردن آن قهرما ن است - نا پیدا- عکس خو شی -۳۳- نصف فطرت- پول رایج کیوبا - صبر نا تمـام - در جم شهرت دارد - آنرامی‌کوبند- زن نیست - از پرنده گان - حباب- نا مکمل - ٣٤- بلد نشده -حاصل نیشکر - رجه کوتاه - امروز بــه پنبتو - از کشور های صنعتـــی آسیا - دو چهار ونیم - در پستان حیوانات است - ازان طرف رفیق پــری - ازخزنده گان -۳۵-هستم به پشتو- پول‌رایج مکزیك -نزدیك نیست - از حروف الفبا- از آلات دهقانی -ضمیر اشاره -آخر گراج- نصف رباب -۳٦- خوردنش‌دهان‌را بدبو می سازد - مایده های زمینی اثر او است - اگر آخرش تکمیـل گردد رهبر او لین قیام بردگا ن‌در روم قدیم می شود - آرمگاه -۳۷- اولین مربیان درخانواده -ازولایات شمال کشور ما - الف کو تاه - از فلزات - تقاطع دو خط مستـقیم - راه به پشتو - از سبزیجات -۳۸- منظم آن هادی است -سیب‌پشتو- ضمیر اشاره - منظم‌آن مادر است- ۳۹- از شعرای مشهور بلخ -پنس شکسته - بین شب و روز -مخترع آن اسکا تلندی است -٤٠- سخن- سیاه به پشتو - بالای چت قــرار دارد - در آن خشت را می پز ند- انفجا ر آن خطر دارد -٤١- وکیل بی پا - درد نا تمام - مادر عر ب از آلات تخنیکی -٤٢- ازان طرف مصرف برق رانشان مید هـــد - دولا نمود ن کاغذ- در موسم بهار پیدا میشود -٤٣- دو حرف و سه خانه - مرغ به پشتو- هم خوردنی وهم حرف- نور پراگنده-٤٤-نصف شامل - هر جا ته خپل وطن ..... دی - اموال ممنو عه -شیر بــود سرش قطع شد - ٤٥- کار خانــه مطلق سازی اثر اواست - ازریاضی دانان مشهور یو نان قدیم که قضیه معروف هند سی را کشف نموده است .

عمومی :

۱- قلب عوام - پیراهن بـزبان پشتو - یکی از قصبات مربوط کابل از مکتب های هنری پیکاسـو -۲- کسبه کار - روز نیست - چـرت بیپایان - رام نشده - کمیـاب - از ماه های سال به پشتو - علم بی آغاز -۳- در پیاله ساقی - شـب نیست - دو پنجاه به پشتو - باآن پرواز صورت می گیرد - درکوه ها زیاد است - مایع نیست - مار[illegible] بریده - دیوار -٤- ضمیر اشاره- روی پشتو - عمر- عددی است - هستم در پشتو - شیر بیسرعربی- لیاقت در کار - آب جو-٥- دست به پشتو - در بین بیکر قرار دارد- ضمیر اشاره - جلب شد اما بــی آغاز - ردیف جـذر- مادر بزبـــان هزاره گی - رام نشده -٦- بااواز یکجا است - نصف کبیر- مـــدد گاری - کمك - مسترد - فرار به پشتو -۷- کلمه استفهام- حیوا ن باربر - عدد بیگانه - عاشق گـل است - شب مانده - از حیوانات شوخ - ضد مرد-۸- جام آن‌شهرت دارد- نام میان تهی - کندوی آرد- اول سلام بعد .... - خودما -جدید نیست - آهسته‌به پشتو -۹-عددی است - دروازه به پشتو - خشك پشتو- از شعرای مشهورکشور ما- به یونان نرسیده - ضمیر اشاره-

بقیه‌درصفحه٦٣

سالی پر از خوشبختی برایتان

بقیه صفحه ۲۹

نوروزومیله...

مراسم از آتش پرید ن با جمله (زردی من از تو ، سرخی توازمن) مفهوم خاصی دارد کـــه از دوره زردشتی تاکنون پایدار اســـت ، شکستن کوزه به مفهوم ختم دوره رکود وسستی ز مستان وآغاز نشاط وکار است ، میله های امام شش‌نور ومیله های روز های جمعهٔ پل مالان پس از چارشنبه اول سا ل نمو نهٔ از نشا ط پذیر ی مرد م هرا ت‌است بابارید ن باران پر شور بهار ی ، دریای آرا م هر یرود به جـــوشی و خروش میاید وتماشا ی آبـــها ی خروشان وکف آلود این در یـــا ی زندگی بخش ، نو یدی است برای وفور نعمت و حاصلات خوب، سیل آبها ی گل آلود دل دهقانا ن را به امید یك سال پرثمر و استقـبا ل روز های پر حاصل،به‌شادی ونشاط ووجد و سرور به تپش می آورد.

در قند هار و پکتیا نیز روز اول سال ونوروز بامراسم پر شکـــوه عنعنوی استقبا ل میگردد، اتن ملی وبازیهای سنتی چون پهلوانی،اسپ دوانی وقلبه کشی هر کدام نمایان گر تجلیل ازین روز باستا نی است موسیقی نوازان بانوا ی دهل و نی وسر نالندی های پرشور را میسر۔ ایندو به ا مید فر دای خوب‌ودلپذیر شوق کارو جنبش را در د لهـابر می انگیزند . همه این مرا سم‌بمردم یادمید هد که هدف از تجلیل بهار آغاز زندگی خوب و دلپذیر و پرثمر است .

نوروز فصل فرا موش کرد ن غم هاونا خوشی هاست آنکه جا مـــه ولباس خودرا بروز نوروز نو مـــی کند باید غم های کهنه را از د ل خویش‌نیزبراند. زمزمه‌نخستین‌برگ های درختان و عطر اول شکو فه‌ها هرکدام نشاط انگیز است .

نوروز باهمه سنت ها یش ،فصل یادکردن است از رفته ها وفراموش شده‌ها، آنکه به نوروز به آب می نگرد، وشادی رادر طبیعت زیبا می بیند دیگر نمیتواند ونبایـــد دل را خانه کینه و دشمنی بسازد .

نوروز فر صتی است برای‌خلوت با درون خویشتن واندیشیدن‌بدانچه درسال گذشته انجام داده ایم وآنچه درسال آینده می باید ا نجام د هیم اندیشید ن به نیکی ها و بد ی‌ها، اشتباها ت وغفلت ودل آزرد گی‌ها مابايد با جامعهٔ خود در راه ایجـاد فضای مناسبی برای شگو ثان شدن اندیشه ها و عملکرد های خود ، با توده های وسیع مردم هما هنگ و همگام باشیم .

نوروز صر فنظر از اصالت‌سنتی وشکوه پر جاذبهٔ ملی آن ، آغازگر سال نو در زند گی یکايك ما ست وازین نظر می تواند به منزلهٔ‌نیروی محر کهٔ قدر تمند ی در اراده وتصمیم مابرا ی اینکه انسا ن بهتر وکامل تری باشیم وبا آرامش ولذ ت‌بیشتر درکنار هم زند گی کنیم اثربگذارد برای هر کدام ما این بهترین‌فرصت است که درباره خود درباره کارنامه های‌تلاش های یکسا له‌خود،ایده ها وبر نا مه های آینده خودبیاندیشیم.

چمن از سبزه چون دریاست،دریا
بیابان سر بسر رویاست ، رویا
صدای کبك می پیچد در ین کوه
که اینك زندگی زیبا ست، زیبا،

(پایان)

بقیه صفحه ۴۹

میلهٔ تخت صفر

هر که با لا له ر خا ن‌بادهٔ گلر نگ کشد
حکم میر زا ست
که‌درتخت‌صفرسنگ کشد

تفسیر این بیت را به ایـــــن مفهو م می کنند که و قتی سلطان مذ کور خوا ست منطقه تخت صفر را آباد کند مرد م را بصو ر ت (بیگار)برا ی هموارکاری‌وتسطیح این منطقه می بردند ، بر علا و ه مجر مین ز ندا ن شهر نیز هرروزه مکلف بو د ند در تخت صفر کار کنند . همین ا کنو ن در بلند ترین‌قلهٔ ا ین کوه تخت هموا ر و بزرگی و جو د دارد که در اطرا ف آ ن سنگ ها ی بزرگ و کو چك را به تر تیب چیده ا ند وهمین تخت بنا م‌تخت صفر معروف است.

در دا منه این کو ه تا چشم‌کار می کند با غ وبو ستا ن ا ست و ار غوا نستا ن آن بوسعت بیشـں از ده کیلو متر می با شد، د ر روز نو رو ز مرد ما ن دو رونزدیك به تما شا ی این منطقه می آ یند و تا غرو ب آفتا ب به خو شـــی وسا عتیری می پر دا زند ، اسپ های دو نده پر بها ، قـــو چ و گوسفند ها ی خو ب گاو ها ی نسلی قلبه یی و شیر د هند ه را سوار کا را ن و دهقا نا ن د ر معر ض نما یش قرا ر می د هند.

بازار هو تلی ها ، طو ا فان، دستفر و شا ن ، نوا زند گا ن محلی و حر فو ی و شو قی درین روز گر متراز هرو وقت‌دیگراست‌و به این تر تیب مرد م هرا ت روز اول سا ل را تجلیل وا ین سنت باستانی را بر گـــزار مـــــی نمایند .

بقیه‌صفحه ۴۰

سال نو...

وزنان و مردان دوش بدوش‌یکدیگر درراه خدمت به‌وطن‌و مردم‌شان‌سهم می‌گیرند .

– نظر خوبی دارید : می توانید بگوئید تاصنف چند تحصیل‌نموده اید ؟

– من تاصنف هفتم‌مکتب‌گوهری درس خوانده‌ام و لی بعد از آن یك سلسله مشکلات مانع ادامه‌تحصیلم شد و به تعقیب آن از دواج نمودم.

– باز می پرسم: چندسال داریدآیا از ازدواج تان راضی هستید ؟

– از دواجم گرچه بـــه مشوره فا میل صورت گرفت ا ما ازوضع فامیل و بر خورد شو هرم راضی وخوش هستم . خودم فعلا ۱۸سال دارم .

درین هنگام طفل سال‌را دونفر نرسها آوردند وبه آغوش مادرش قرار دادند که بگریه آغاز نمـود و عکاس ما مشغول عکس بر داری از آنها شد .

– باز هم سوالات خودرا ا دامه میدهم واز مادر طفل می پـــر سم

– کریمه جان ! آیا ازطرزبرخورد ورفتار نرسها و د کتو ران‌موظف راضی هستی ؟ کدام شکا یـــت نداری ؟

– نه شکایت ندارم : بر خـورد موظفین ملالی زیزنتون با همـــه مریضان خوب‌است وآنهااز مریضان واطفال شان به مهربانی مرا قبت می‌کنند .

قراریك گزارش د یگر از طرف ریاست ملالی زیزنتـون دو سیـت مکمل لباس و یك قطی شیر کلیم کلان طور تحفه به طفل سال داده شد و همچنان از درك‌فیس اتـاق که‌درطی دوشب مبلغ‌ششصد افغانی میشود به طفل و مادرش مساعدت شده است .

نوزا د سال برای او لین بـــار دست های نوازشگر مادر را لمس میکند .

بقیه صفحه ۶۰

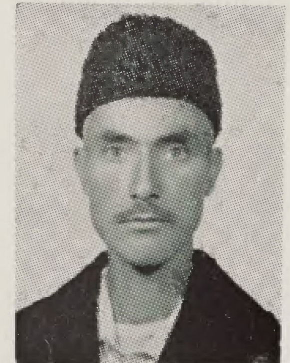
جدول کلمات

۱۰ــ گندم به پشتو ــ از ولایــات کشور ما ــ نصف ماده ــ ادب کوتاه ــ بدی ناتمــام ــ بــودم به پشتــو ــ نویسنده بی‌بی پیك ــ و صل نشده ــ دو یدن به پشتو ــ از جــراید کشور ها ــ۱۱ــ آنرا به عنــوا ن یا داش وافتخار بدست می‌آورند ــ نصف و صال ــ از خوردنی باب ــ از جمله سبزیجات ــ محبت ــ از مراکز ارو پایی ــ به مریض داده میشود ــ از ولایات کو هستانی ــ ۱۲ــ عکس شب ــ عضو بدن بــه پشتو ــ بیست و پنج رو بل اثر او است ــ خنده پراگنده ــ منظم آن زرین است ــ یك حرف و سه خانه ــ ۱۳ــ سیب میان تهی ــ حیوانا ت وحشی را چنین سازند ــ کلمــــه استفهام ــ پرنده سیاه ــ عددی ــ عضو گیرنــده انســان ــ۱٤ــ روز عربی ــ سمبول بی عقلی ــ امر به رفتن ــ دو حرف و چهار خــانه ــ از اصطلا حات داستان نویســی ــ صدم حصه یك افغانی ــ دو حر ف دوخانه ــ۱۵ــ مادرعربی ــ بین ــ از فرش های و طنی ــ پری سربریده ــ از پوست حیوانات ساخته‌می شود ــ ۱٦ــ از حشرات مضره زراعتــی ــ جست ریخته شده ــ سر ش را تبدیل کنید تا دندا ن فیل شود ــ ردیف غله ــ نصف گیرا ــ۱۷ــ مثلث را دو تا سازید ــ منظم ترس‌است ــ سر و آخر رسم ــ از فلم های‌هندی چلهٔ بی نگین ــ اختــراع ادیسن ــ ۱۸ــ حرف ربط ــ ادا شد ــ نــور ناتمام ــ از اصطلا حات شطرنج ــ در ردیف چهاردهم عمودی ــ ماهــر بود اما نصف شد ــ دربین‌د انا ــ ۱۹ــ از حروف الفبا ــ لوای نا منظم ــ با دوا می کنند ــ سمبول باریکی ــ شکسته به پشتو ــ ۲۰ــ اسپ بــه پشتو ــ نو عی از داستان ــ عقــب بزبان عوام ــ ضمیر اشاره ــ زندانی ــ این به پشتو ــ۲۱ــ جا ی‌باغبان ــ هر گل ندارد ــ از خواننده گــان رادیو تلویزیو ن ــ در ردیف دهــم عمودی ــ دست کوتاه ــ بوسیلــه عوام ــ ۲۲ــ از خود ملازم انتخاب کنید ــ عضو مهم پرندگا ن ــ یــك خانه ودو حرف ــ همیشه ــ با ل ماهی بزبان عوام ــ از پوشید نی‌ها لام کوتاه ــ ۲۳ــ ناقل برق ــ ضد صلح ــ از علمای اقتصاد انگلیسی ضد صحت ــ ساز نا تــمام ــ از حبوبات ــ۲٤ــ او لین فصل سال ــ اسم سابق‌هندو ستان ــ پاك کننده ــ مرکز تجار تی ــ خنده نا تــمام ــ سرش را ببرید رام میشود ــ نابینا ــ ۲۵ــ از پرنده گان شکاری ــ شبکه بزرگ جا سو سی امریکا ــ دایره ــ ولد کوتاه ــ صاف نیست ــ ضمیمه پشتو ــ اثری از البر کامو ــ ازدرخت کوچك تر است ــ رفیق سوز ن ــ نوعی از خورا که باب ــ۲٦ــ اسم سابق یکی از ولایات کشور ما ــ قدرت به خرج دادن در کار ــ نصف پار چه ململ ــ نمایــش بیگانه ــ عکس عاقل ــ رفیق ــ وظیفه‌کارگر ــ سرش را ببرید شیر عربی است ــ یکی از جلسات ملل متحد ــ۲۷ــ از فلزات ــ پر به پشتو ــ مرغ بی پا ــ ازمیوه های منا طق حاره ــ آنــرا نگهدارید ــ لیکن‌نا تمام ماند ــ۲۸ــ نرم نشده ــ از اسباب خانــه ــ منسوب به کور است ــ و ظیفــه کارگر ــ عددی بین صد و هشتا د ــ بخت نا رسیده ــ سرنول قطــع شده ــ۲۹ــ محبت ــ ازمیوه جات ــ ضمیر اشاره جز یــره ا یست در بحیره مدیتر انه ــ نوعی ازموسیقی ــ حرف ربط ــ۳۰ــ شکسته عوام ــ در بین چهار راهی قمبر اســت ــ رفیق بو لت ــ خود د چ ــ بعد از نهم ــ از پرنده‌گان خانگی ــ عکس مرد ــ مرغ پا بریده ــ ۳۱ــ پیك بی محتوا ــ از غله جات ــ زیادنیست ــ جوك میان تهی ــ ستاره صحرا ــ از حیوانات گوشــت خوار ــ نوعی از موسیقی ــ ۳۲ــ ردیف چوکــی ــ اهلی شدن ــ خشکه ــ پیش از کلام ــ تار ــ پشیمان ــ ما شین آنــرا کوتنبرگ اختراع کرد ۳۳ــ سرش را ببرید رای میشود ــ مریض‌دارد ــ از فلزات ــ رفته نمیتوا نند ــ از دانه های شطرنج ــ عمر سر چپــه ــ راه کوتاه ــ نصف حمام ــ پری سر بریده ــ۳٤ــ از اسمای‌دخترانه ــ مور پا بریده ــ خودم ــ نل‌خون ــ از ابزار عصری قلبه ــ در زمستان زیاد پیدا میشود ــ۳۵ــ اثری از ویکتور هوگو ــ پول رایج لبنان ــ نویسنده کتاب سپید دندان ــ اثری از داستا یوسکی ...

تصحیح ضروری

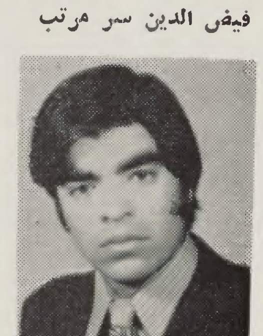
باپوزش‌خواهی ازخوانندهٔ محترم یادآوری میگردد که در شمارهٔ (۵۰ــ۵۲) صفحهٔ (۷) ستون سوم سطر زیر کلیشه «مهتاب نماینده ولایت ننگرهار» به «محترمه نفیسه عاشوری نمایندهٔ ولایت بلخ» وهمچنان در صفحه (۵۲) همین شماره ستون دوم سطر زیر کلــیشه «محترمه نفیسه عاشوری نمایندهٔ ولایت بلخ» به «مهتاب نماینده ولایت ننگرهار» تصحیح وخوانده شود .

کارگران شعبه حروفچینی ودیگرشعبات مطابع دولتی کــه در اثر کار خستگی ناپذیر وهمت بــازوی‌خود مجله ژوندون را آماده چاپ‌می سازند.

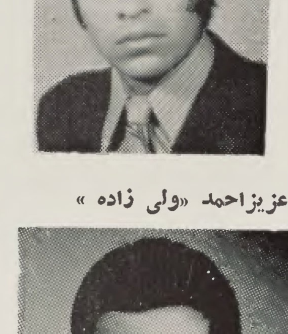

فیض الدین سر مرتب

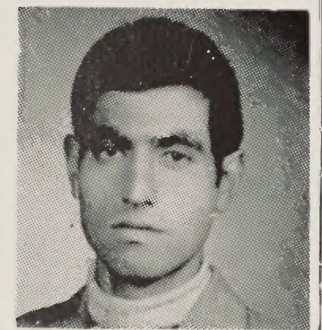
میراحمد «امیری» معاون سرمرتب

عزیزاحمد «ولی زاده»

محمد بشیر مدیر طبع حروفی

پیرمحمد آمر صفحه بست

نصرالله (خیسوری)

بقیه‌صفحه ۵۳

مبارزه بخاطر

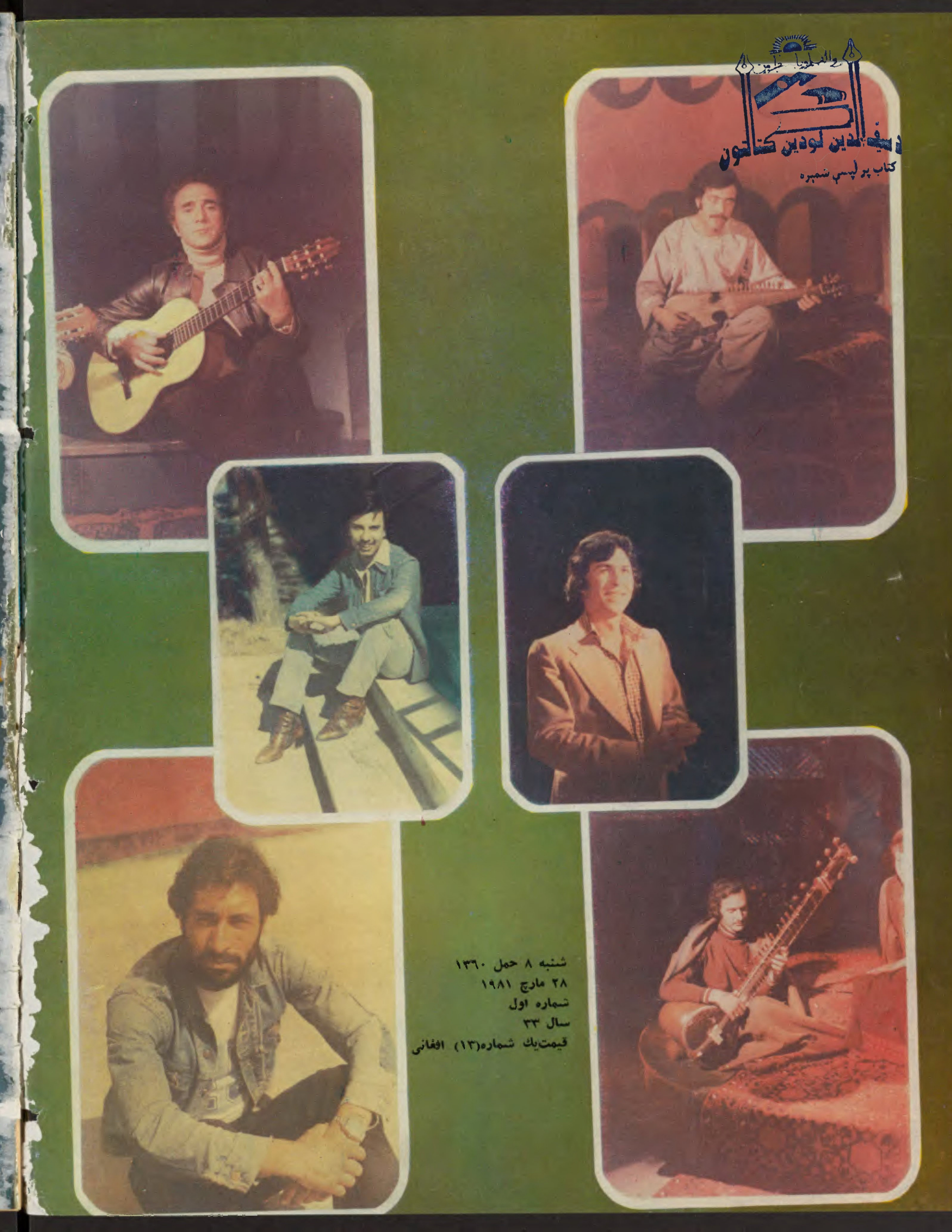
فعالیتها و کمپاین های متعدد ر ا ساز مان داده است .

هشتمین کنگره فد راسیون و کنگرس جهانی زن در ماه ا کتوبر ۱۹۸۱ در پراگ مرکزچکوسلواکیا برگزار خواهد شد .

موضع گیری فعال و ا صو لــی فدراسیون در قبال مسایل‌وپرابلم های د ستور روز ز نان و خلقهای جهان پرستیژ وا تو ریته ایــن ساز مان را استحکام بخشیده‌است وتوده های هر چه وسیعتر ز نان درچهره ساز مان های ملی شان به صفوف فد راسیون پیوسته را هی را که بنیان گذا ران فد را سیــون آغاز کرده اند با افتخاروشایستگی پیموده وافتخا رات پیکار مقد س آنان را از یك نسل د یگر ا نتقال می‌دهند .

مدیر مسوول : راحله راسخ‌خرمی
معاون : محمد ز مــان نیکــرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری واټ ــ جوارریاست مطابع دولتی ــ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦۸٤۹
سوچبورد : ۵۵ ــ ۲٦۸۵۱
تیلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تیلفون توزیع وشکایات ۲٦۸۵۹

دولتی مطبعه

شنبه ۸ حمل ۱۳۶۰
۲۸ مارچ ۱۹۸۱
شماره اول
سال ۳۳
قیمت یك شماره (۱۳) افغانی